

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 73.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Po zaključku splošne razprave

Mirno lahko rečemo, da še ni bilo proračunske razprave v naši Narodni skupščini, ki bi v toliki meri pritegnila na sebe pozornost vse javnosti, kakor vidimo to letos. Včeraj končana splošna razprava je trajala ves teden, a zanimanje za njo ni oslabilo niti v zbornični dvorani, niti v javnosti izven nje. Razumljivo je to in tudi v redu. Nikdar noben proračun v Jugoslaviji in prejšnji Srbiji še ni bil porojen v tako težkih razmerah in nikdar morda se še niso najširši sloji prebivalstva tako jasno in neposredno zavedali, da državni proračun ni nekaj, kar bi jih ne brigalo, marveč da so zelo, zelo zainteresirani na njem, da je prav za prav njihov lastni proračun. Razveseljiv bi bil ta napredek v pravilnem pojmovanju odnosa med državo in posameznikom, ako njegov vzrok ne bi bil tako nevesel, kakor je sedanja huda gospodarska in socialna kriza. Tolažimo se vsaj s tem, da bo pri tem spoznanju ostalo tudi kasneje, ko se vrnejo boljšji časi.

Proračunska razprava je za državo nekako to, kar je za vsako resno društvo občini zbor: vsestranski pregled in pretes izvršenega dela ter doseženih uspehov in neuspehov, kritika storjenih napak ali nestorjenih ukrepov ter na tej kritiki temelječe iskanje najboljših poti za bodoče delo. Zato se proračunska razprava v nobenem parlamentu ne omejuje na številke, ki tvorijo postavke predložene proračuna. Ona obsega marveč vse državno življenje in vse njegove pojave. Da je ravno v sedanjih razpravah bila tako močno podčrtana pred vsem gospodarska stran, je pri današnjih razmerah pač naravno in tudi v redu. Dokaz je to, da se tako vlada kakor poslanci kot zastopniki naroda v polni meri zavedajo odgovornosti in velikih nalog, ki jim jih nalaga sedanjí čas.

Včeraj je bila zaključena prva, s splošnega stališča važnejša polovica proračunske razprave, ker se bo druga polovica, podrobna debata, sukala v prvi vrsti okrog posameznih konkretnih pogojev državne uprave in morda tudi okrog posameznih postavk v tem ali onem resnem proračunu. Splošna razprava je na novo pokazala, kako veliko konstruktivno delo ji izvršila večina sedanje Narodne skupščine že v prvih dveh letih svojega poslovanja, ki pomeni harmonično nadaljevanje šestojanuarske periode v našem državnem življenju. Pokazala je, kako trajno in nezadržno napreduje naša notranja politična konsolidacija. S politično pa tudi gospodarsko konsolidacija, ki nam je omogočila, da smo še vsaj tako dobro vzdržali v sedanjih, ves svet majočih gospodarskih burjah.

Prinesla pa nam je splošna razprava tudi mnogo kritike. Res imamo v parlamentu tudi opozicijo, ki ji je proračunska razprava ena sama ugodna prilika, da kritično razčleni in obdela politiko vlade in njene večine. Toda naša parlamentarna opozicija je kljub svoji maloštevilnosti tako razcepjena in notranje tako neustaljena, da ni mogla ustvariti resne in tehtne kritike. Ni se znala in ni se mogla uveljaviti. Škoda bi bilo to, ker kritika je nujno potrebna za vsak organizem, ki temelji na demokraciji. Toda česar ni zmogla opozicija, to je dala vladna večina sama. Govorniki iz njenih vrst so odkrito opozarjali na vse, kar smatrali za pogrešno ali nedostaten v izvajanju državne politike. Njihova kritika je bila mestoma naravnost ostra, toda bila je skozi in skozi stvarna in pozitivna, vedno narokovana po želji, da se grajano popravi in izboljša. Pokazala je obenem demokratski duh, ki preveča Jugoslovensko nacionalno stranko, in dokumentirala njeno veliko življenjsko silo, ki tudi na lastnem telesu brezobzirno razkriva vse, kar je na njem resnično ali vsaj po govornikovem mnenju nezdrava.

Uspešno so se v razpravi uveljavljali tudi slovenski poslanci, ki so poleg splošnim državnim zadevam posvečali posebno pozornost še razmeram in težnjam naše ožje domovine. Njihovi govori so bili prežeti globoko zasidrane nacionalne misli in so pričali o zavesti odgovornosti do države kot celote in posebej še do Slovenije. Kakor je razvidno iz poročil, so tudi vsi vzbudili veliko pozornost.

Osvežujoče je vplival v proračunski razpravi nastop ministrskega predsednika in šefa stranke g. Uzunovića. Kljub svojim letom je z naravnost občudovanja vredno mladeniško agilnostjo sledil govornikom in takoj na mestu reagiral na vsako stvar, ki se mu je zdela potrebna odgovora. Posebno resno besedo je nekajkrat spregovoril na račun opozicije, one v parlamentu in one izven njega. Njegove energične in jasne izjave so naredile konec marsikakšni intrigi in tudi marsikakšni naivni speculaciji, ki se jih tudi pri nas ne manjka.

Državni proračun je bil v načelu sprejet z ogromno večino

Včerajšnji zadnji dan splošne razprave je bil v Narodni skupščini zelo viharen — Dramatično obračunavanje med ministrom Radivojevićem in poslancem Stanićem

Beograd, 3. marca. p. Narodna skupščina je danes po šestidnevni, skoro neprekinjeni razpravi zaključila načelno debato o proračunu za l. 1934-35. Z manifestantno večino je v načelnem glasovanju odobrila proračun in s tem ob enem izrazila zaupnico vladi Nikole Uzunovića. Ob zaključku debate je ministrski predsednik Uzunović z zadovoljstvom ugotovil, da je bila debata, kar se tiče vladne večine, od kraja pa do konca na višku. Pokazala pa je ob enem klavno sliko parlamentarne opozicije, ki nikdar ni imela bolj ugodne prilike, da se uveljavi, kakor jo

ji je prožila proračunska razprava. Težko gospodarsko stanje in imperativne omejitve v državnem gospodarstvu so tvorile za opozicijo silen kapital, toda s strani opozicije ni bilo slišati niti enega stvarnega predloga, še manj pa stvarne in tehtne kritike, ki bi bila vsaki ljudi in vsaki vladni večini dobrodošla. Po sprejetju proračuna v načelu je bil za danes popoldne odrejen kratek odmor, že jutri dopoldne pa se bo pričela podrobna razprava o proračunskih posameznih resorov. Prvi pride na vrsto proračun vrhovne državne uprave.

minister, kot član vlade in kot član parlamenta smatram za svojo dolžnost in moralno obveznost, da glede na hrup in parole, ki so bile vržene v javnost, položim točen račun pred vami (Klici in pritrdjevanje: Tako je prav!) Ni večjega ogorčenja, kakor je ogorčenje poštenega človeka, ki se zaveda, da je delal v interesu države in v interesu onih ciljev, ki jih mora imeti vsak javni delavec vedno pred očmi.

Klici iz opozicije: Anketo, anketo! Minister Radivojević: Sprejem odkrito debato in ponovno izjavljam, da sem pripravjen dati vsa pojasnila o vseh teh vprašanjih o priliki specialne razprave o proračunu prometnega ministrstva. Ta pojasnila sed dal tudi fin. odboru tako lani kakor letos. Vse, kar je bilo iznešeno tukaj, je fraziranje s številkami in podpihovanje instinktov mase, ko pa se bo koncem koncev stvar razjasnila in razčistila, pa boste videli, da je vse to samo dogovorjena igra in ustvarjanje javnega razpoloženja se prej predno sem imel priliko povedati svoje mnenje in dati zahtevana pojasnila. To je cilj kampanje, ki sta jo pokrenila gg. Misirić in bivši prometni minister Andra Stanić. Kot prometni minister, kot inženjer in kot tehnični človek, ki kot tak računa na objektivnost javnega mnenja, pač za služim, da se mi da možnost avtoritativno in dostojanstveno odgovoriti na te napade. Prosim gg. narodne poslance, da imajo vsaj toliko zaupanja in mi verujejo, da ne bežim pred odgovornostjo. Prepričan sem, da sem to ministrstvo upravljal v interesu države, in sem za svoje delo pripravljen vsak čas sprejeti javno pohvalo ali javno obsodbo.

na svetu mogoče, da se more s podpisom enega samega člana vlade angažirati država za milijarde vsote? G. prometni minister Lazar Radivojević je imel že lansko leto o priliki proračunske debate priliko pojasniti te pogodbe. Po zakonu so te pogodbe sestavni del proračuna in on bi moral o tem obvestiti Narodno skupščino in svo javnost. Toda 17. marca 1933. o priliki lanskoletne proračunske razprave je izjavil samo to: Uspeši smo, sklenili gotove pogodbe glede izgraditve železniških prog. On to naziva uspeh, dočim je to ogromna škoda in težak udarec za vso našo državo.

Medklici: Andrić, zakaj se takrat nisi javil k besedi in tega povedal?

Stanić: Nisem vedel, kakšne so te pogodbe. Danes pa vem, da so te pogodbe zelo škodljive za državo, in zato tudi o tem govorim. Skrajni čas je, da da prometni minister javnosti potrebna pojasnila. Že par dni čakamo na to famozno debato o prometnem ministrstvu, da bi slišali več o številkah, ki sem jih navedel. Te številke in ta dejstva se ne morejo kritizirati. Ničesar si nisem izmislil in prevzemam vso odgovornost za vsako svojo besedo in sem vedno pripravljen dokazati vse, kar sem oporekal. Potem se bo videlo, kdo govori resnico. Sodba o tem mora biti izrečena čim prej. Zahteval sem ostavko prometnega ministra, kar se mora takoj zgoditi. To je potrebno, da bo viden znak vsem onim, ki so državne interese smatrali za interese druge vrste. Odstop tega ministra pa mora biti tudi znak vsem onim, ki v tej težki borbi ne gredo po pravi poti.

Govor poslanca Stanića je ves čas spremljalo bučno prerekanje.

Minister Maksimović o prosvetni politiki

Unifikacija šolstva — Smernice v personalnih zadevah Stremjenje po duhovni jugoslovenski unifikaciji

Na snočni seji Narodne skupščine se je oglašil k besedi tudi minister pravde g. sp. Boža Maksimović. Kot bivši večletni minister prosvete je reagiral na razne, v teku razprave iznešene očitke na naslov vladne prosvetne politike v zadnjih letih. Rekel je med drugim:

Ugotovil moram takoj v sčetu, da so neoteno trditve, ki so bile iznešene. Za časa mojega ministirovanja so bili sprejeti in unificirani vsi šolski zakoni, tudi zakon o univerzah. Izdan je bil zakon o glavnem prosvetnem svetu in o učilih. Kojeza cilj je bil, da šolstvo unificira baš v onem smislu, kakor se je sedaj v debati naglašalo, to je v pravcu jugoslovenskega edinstva.

Kakšni so ti zakoni in ali dočela ustrezajo ali ne, to je vprašanje, o katerem se moramo razpravljati. Toda naj bodo potrebne še toliko korektura, vendar se ne sme vsa krivdada podkati onemu, ki je na tem delal. Če so mu že noče dajati komolimentov. Minister prosvete v pretežno personalnem resoru, kjer ima okrog 30.000 učiteljev, se mora bošš noče baviti tudi s personalnimi vprašanji. V kolikor je pod takimi prilikami in volji tudi moje delo bilo v zvezi s personalnimi vprašanji, moram ugotoviti, da pri tem nikdar nisem bil inspiriran od kakih strankarskih mitivov. Vsa personalna vprašanja so se reševala izključno po službeni potrebi, nikdar pa po kakih drugih mitivih.

Ne da bi se spuščal v podrobnosti, moram reči, da je interes službe v pogledu personalne politike dvojen. Prvič je treba gledati na red in disciplino, drugič pa paziti na to, da se strovo izvaja načelo duhovne jugoslovenske unifikacije. Motivi, ki so naravnost gotove personalne izpremembe zaradi očuvanja reda v šoli in v vsem resoru.

so znani. Šlo je za to, da se onemogočijo vsi oni nesrečni pojavi, ki so se pojavljali v posameznih institucijah na način, ki je tem institucijam zelo škodoval. V kolikor je izprememba nalagal interes duhovnega unificiranja, sem si prizadeval, da se ne bi povnavljali vsi primeri, kakršni so bili poprej v prosvetnem ministrstvu, ko se je dogajalo, da je narodno zgodovino predaval na nekem učiteljsku Madžar. Prav tako sem moral skrbeti za to, da se je naši nacionalni zgodovini in nacionalni geografiji zastiguralo v učnem načrtu gimnazij dostojno mesto in da to ni več predmet, kojeza ocena je bila postranskega pomena.

Slišati je bilo tudi ugovor glede profesionalnih organizacij učiteljev in profesorjev. V tem pogledu moram izjaviti, da se za časa mojega ministirovanja ni moglo dogajati, da bi se brez posledic atakiralo čelo jugoslovensko delovanje Učiteljskega združenja ali Profesorskega združenja.

Dobro je znano, da ne spadam med one ljudi in one ministre, ki mislijo, da se svet pričenja šele pri njih. Prav tako pa mislim, da se resorno delo ne sme nikdar nazirati in podcenjevati. Jugoslovensko, jugoslovenska ideologija in jugoslovenska misel se ne smejo osporavati nikomur, najmanj pa nam, ki smo na tako visokih in odgovornih mestih. Češ, da nimamo volje in stremjenja v tem pravcu, da nismo prepričani Jugosloveni in da nas mora šele nekdo drugi na to opozoriti. Nikdar na bom, kakor mnogi drugi, ko so morali zamisliti oblast, preko noči postal iz monarhistični republikanec, ali od antilarista federalist, še manj pa od jugoslovensko orientiranega nacionalista plemenski separatist. Z vse pravico zahtevam, da mi to verujete, da vzamete to na znanje in da to moje prepričanje spoštujete.

Minister Radivojević odgovarja Andri Staniću

Razprava je postala tako burna, da je morala biti seja prekinjena in en poslanec izključen

Današnja dopoldanska seja je bila proti pričakovanju voharna in burna tako da jo je moral predsednik enkrat celo prekiniti. Povod za to so dali ponovni napadi nekaterih opozicijskih govornikov na prometnega ministra zaradi pogodb, o katerih je pred dvema dnevnoma načel debato bivši prometni minister g. Andra Stanić.

Prvi je na današnji seji povzel besedo eden izmed voditeljev opozicijske narodne stranke po *Svetislav Hožera*. Kritiziral je finančno politiko in očital vladni večini, da ni solidarna. Zavzemal se je za čim strožjo štednjo in redukcijo vseh namščencev, ki v službi niso vestni. Govoril o notranji politiki, je vpletel v svoja izvajanja tudi takzvani bristolški pakt. Preiztal je izjavo, ki jo je podpisala skupina 170 poslancev in senatorjev, da nočejo nikdar več slediti starim strankarskim formacijam in grupam, marveč da hočejo dosledno briniti in izvajati politiko jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva. V zadnjem delu svojega govora je kritiziral voljni zakon in zahteval razne reforme, izjavljajoč, da bo glasoval proti proračunu.

Zaradi osebnega pojasnila je povzel besedo podpredsednik finančnega odbora dr. *Slavko Šečerov*, ki je zavračal trditve predgovornika o delu finančnega odbora in njegove očitke na račun vladne večine. Med njegovim govorom so nastali med poslanci večine in opozicije čimdalje hušji prepri. tako da je bilo govornika jedva slišati.

Splošno prerekanje se je še stonjevalo, ko je nato dobil besedo nar. posl. *Jovan Misirić*, do nedavna član narodne stranke, iz katere pa je izstopil in ne pripada sedaj nobeni stranki. V svojem govoru je napadal prometnega ministra inž. Radivojevića, trčec, da je vse to, kar je pred dnevi iznešal v javnost bivši prometni minister Andra Stanić, že mnogo prej navedel on v svoji interpelaciji. Zahteval je, naj Narodna skupščina izvoli posebno anketno komisijo, ki naj pregleda vse poslovanje prometnega ministrstva in poda Narodni skupščini

svoje poročilo. Med njegovim govorom je prišlo do tako voharnega prerekanja, da govornika ob koncu sploh ni bilo več slišati.

Minister Radivojević

Ob splošni pozornosti vse zbornice je stopil nato na govornišk oter prometni minister g. *Lazar Radivojević* ter glede na iznešeno kritiko in obtožbe izjavil:

»Čeprav sem o priliki razprave o nujnosti interpelacije nar. posl. Misirića lojalno izjavil, da sem pripravljen podati Narodni skupščini najpodrobnejša pojasnila o celokupni gradbeni politiki prometnega ministrstva in o vseh pogodbah, ki so bile sklenjene v času mojega netletnega ministirovanja od 6. januarja 1929 dalje, sem...

Miloš Dragović: »Na sodišče, gospod minister!«

Minister Radivojević: »Da, na sodišče, gospod poslanec, če je treba, tudi sodišča se ne bojim. Kot petletnemu ministru mi lahko »erjamete, da se ne izogibam odgovornosti za posle, ki sem jih izvršil. Lojalno sem izjavil o priliki omenjene interpelacije da bom dal vsa pojasnila o vseh teh pogodbah, o njihovih zakonitosti in upravičenosti o značaju prioritetenega programa in o vsem tem, o čemer se je tu sedaj razpravljalo in kar je važno za javnost. Narodna skupščina bo imela priliko, objektivno presoditi ali se je prometni minister pregrešil ali ne. Toda predno bom dal končni odgovor predno obračunam s trditvami bivšega ministra g. Andra Stanića, sprejemem rokavico, ki mi je bila vržena pred vami kot predstavniki naroda. Nimate pa pravice, da me obsojate, ali pa da mi daste prav, predno ste slišali moj odgovor.

Klici: Anketo, anketo! Prometni minister nadaljuje v splošnem tršču in hrupu: Vem kot politik, da sem na potu, po katerem hodim, izpostavljen nanadom in atentatom in da moram kot politični človek pričakovati vse napade in ne lojalnosti, take, ki so očitne in javne, in druge, ki jih ni videti, ki pa se čutijo. Kot

Prekinjena seja

Zaradi osebnega pojasnila je dobil nato besedo nar. posl. dr. Branko Avramović. Komaj je začel govoriti, je nastal med opozicijo in večino zopet nov prepri. ki se je stopajeval tako, da je izgledalo, da bo vsak čas prišlo do fizičnega spopada. Predsedujoči podpredsednik Karlo Kovačević je zamen zvonil in pozival poslance k redu. Naposled je moral sejo prekiniti.

Tudi med odmorom so se prepri nadeležvali in ko je drugi podpredsednik dr. Avdo Hasanbegović čez 10 minut zopet otvoril sejo, je komaj vzpostavil mir, da je mogel poslanec Avramović končati svoja izvajanja.

Novi napadi poslanca Andre Stanića

V svrhu osebnega pojasnila je nato zahteval bivši prometni minister g. Andra Stanić. V svojem odgovoru na izvajanja promet. ministra g. Radivojevića je med drugim izjavil: Preden sem nastopil v proračunski debati s svojim govorom, sem obvestil g. prometnega ministra, da bom govoril o gradnji državnih železnic in izrazil željo, da bi bil prometni minister sam navzoč.

Minister Radivojević: Tega mi niste javili!

Andra Stanić: Kljub temu, da je bil g. Radivojević o tem obveščen, ni prišel na sejo. Vsi drugi člani vlade so bili tu, le njega ni bilo, čeprav se je ta stvar tikal: predsem njega. G. predsednik Uzunović je izjavil, da bo prometni minister odgovoril v specialni debati o proračunu njegovega resora. Vsa javnost z veliko nestrpnostjo in zanimanjem pričakuje ta odgovor, ker hoče vedeti, kaj dela prometni minister. Sedaj pa pride in spregovori samo par besed, kakor je to vedno delal tudi dosedaj. Tega je dovolj! Kaj nam je danes povedal? Nič! Pojasnite že enkrat, gospod ministar! Govorite o teh pogodbah, ki so angažirale našo državo, da plača naš 2 milijardi dinarjev v zlati valuti? O tem govorite g. minister! Toda g. prometni minister samo obljublja, a dosedaj o vsem tem ni znil še nobene besede. On sam je brez vednosti kogarkoli podpisal dve pogodbi in obvezal državo. Ali je sploh kje

Odgovor ministra Radivojevića

V splošnem hrupu in tršču je ponovno povzel besedo prometni minister inž. Lazar Radivojević in dejal: Slišali ste besede bivšega prometnega ministra g. Andra Stanića. Mislim, da bi bilo za starega parlamentarca, kakršen je g. Stanić, vendar bolje, če bi bil opustil besede, ki jih je izrekel na moje addresso, ker sem lojalno izjavil, da sprejemam vsako debato in da ne bežim pred odgovornostjo. V podrobni razpravi o proračunu prometnega ministrstva se bo o vseh teh vprašanjih podrobno razpravljalo. Kaj prav za prav zahteva g. Stanić? Zahteva moje ostavko? Ali je moja ostavka dovoljna cena za toliko škodo, kakor jo je izračunal g. Stanić? Če sem jaz odkrovil on, država za 800 milijonov, kakor trdi on, potem pač ni dovoljna kazen, če podam ostavko. V starih predvojnijskih časih so se politični ljudje zaradi takih uhljaj, ne bežim pred odgovornostjo, toda zahtevam vsaj toliko lojalnosti, da se mi da možnost, dati potrebna pojasnila dostojno, kakor to gre kraljevskega ministru. Zato čujte najprvo moj odgovor, a potem oncite in sodite po svoji vesti, a preko vas vsa javnost in vsa država. Le to rečem, da se je treba vprašati tudi, kako se je vodila gradbena politika, dokler je bil prometni minister g. Andro Stanić. Kakšna je bila njegova ministrska reputacija, kaj se govori o njegovem ministirovanju, kakšen je bil takrat položaj na naših železnicah, kakšna točnost vlakov, kakšna morala osebja in kakšne finančne prilike in kako so se vodila posamezna gradbena dela?

Nov vihar

Minister Radivojević je zaključil svoja izvajanja v največjem hrupu in tršču. Med splošnim prerekanjem so zahtevali ponovno besedo Andra Stanić, Jovan Misirić in Mirko Urošević. Ker pa so vsi trije že ponovno govorili, jim je predsednik besedo odklonil. Opozicija je nato začela razbijati po klopih ter skušala s kritičnim onemogočiti vsako nadaljnjo razpravo. Zaradi tega je predsednik razgrajal najprvo opominjal, nato jim je dal pismeni ukor in naposled kaznoval poslanca Uroševića z izključitvijo od treh sej.

Konec splošne razprave

Zadnja dva govornika — Poročevalec finančnega odbora odgovarja na kritike govornikov

Šele čez nekaj časa, ko se je hrup nekoliko pomiril, se je začela nadaljevati proračunska razprava. V načelni debati sta govorila esmo še dva govornika. Po l. Milan Štepanović je v svojem govoru dejal, da je danes lahko kritizirati vse počez, lahko zahtevali, naj bodo izdalki manjši, dohodki manjši, toda človek mora biti skregan z logiko, ako istočasno zahteva, naj se ob zmanjšanih dohodkih in izdalkih vrše velika javna dela, zaposli brezposelni itd. Tako poželje je prazna demagogija in zato naj vlada takim zahtevam ne poklanja nobene pažnje, marveč naj odločno koraka po začrtani poti, ki edina po prepričanju vsega naroda vodi iz sedanjih gospodarskih naprtilik v boljše čase.

Zaključna beseda poročevalca finančnega odbora

Zadnji govornik je bil nar. posl. Vasilije Trbić, ki je izjavil, da ima polno zaupanje v vlado g. Uzunovića, ki pravilno zasleda interese ljudstva in zato apelira na Narodno skupščino, naj odobri predloženi proračun.

Z govorom posl. Trbića je bila načelna razprava zaključena. V svojem zaključnem govoru je poročevalec večine finančnega odbora dr. *Oton Gavrilović* uvodoma ugotovil, da je bila načelna razprava zelo obsežna, tako po številu govorov, kakor po ugovorih, predlogih in sugestijah. Vsa debata se lahko razdeli v dva dela: na politični in na gospodarsko - finančni del. Kar se tiče političnega dela, je situacija z govori, ki jih je imel predsednik vlade v teku razprave, do kraja razčiščena in o tem ni več treba izjavljati besed. Zato hoče dati odgovor le na kritike v finančno - gospodarskem pogledu.

Ekspozice finančnega ministra je pokazal, da se je pri sestavi proračuna in ustvarjanju proračunske situacije poslonalo po dobro razmišljenem načrtu, kar je imelo za posledico, da smo prišli v dokaj povoljnijo situacijo. To je predvsem zasluza finančnega ministra. Žigar napori so vidni zlasti v štednjem Proračunu, ki bil v teku zadnjih treh let znižan za naravnost bajneševne številke. O tem se mora prepričati vsakdo, kdor količkaj pazljivo pregleda predloženi proračun.

Priznavanje finančnega ministra se sved- da ne morejo takoj vidno pokazati.

Realnost proračuna

Ko glasujemo za ta proračun, se v polni meri zavdamo svoje dolžnosti in odgovornosti. Ali se bo ta proračun v celoti izvršil in ali je do določene mere, tega ne moremo nihče reči, toda o tej realnosti se da vsaj približno govoriti. To dokazujejo najnovejši podatki, ki sem jih zbral o stvarnih izdatkih in dohodkih v tekočem proračunskem letu. Meseca januarja so znašali dejanski dohodki 87,98 odstotka od predvidenih. Trošarini so n. pr. meseca januarja vrzle celo več, kakor pa se je v proračunu predvidevalo. S tem svedeča nikakor nečem reči, da je naša gospodarska življenja krenilo na boljša, da je konzumna moč že večja, toda to je brez dvoma znak, da ne gremo več nazaj, kar je za nas najvišje. Od 1. aprila 1933 do 31. januarja 1934 je bilo realiziranih 91,36 odstotkov upredvidenih dohodkov, kar je dokaz, da je proračunska situacija zadovoljiva.

Leteči dolgovi države

Največ ugovorov je bilo v teku debate slišati glede letičnih dolgov. Zdi se mi, da govorimo o tem bolj iz navade, kakor pa iz stvarne potrebe. V državni upravi imamo na današnji dan vsega nelikvidiranih, to je neizplačanih računov, torej tako zvanih letičnih dolgov samo 130 milijonov dinarjev. Za tako veliki proračun, kakor je naš, je 130 milijonov brezpomembna številka, tembolj, ker mi obratnega kapitala v glavni državni blagajni sploh nimamo. Ni države na svetu, ki bi imela tako malo letičnih dolgov, kajti 130 milijonov za celokupno državno administracijo pač ni nič posebnega. (Medklje posl. Keseljčević: Dolgovi državnih podjetij so mnogo večji!) Vsa državna podjetja skupaj imajo okrog 400 milijonov dolgov, kar pa prav tako nima nobenega pomena in vpliva na finančno situacijo, ker krijejo ta podjetja svoje izdatke za lastnimi dohodki in dajejo vrh tega še svoje viške za državno administracijo. Tudi če bi bili letični dolgovi dvakrat večji, bi bilo to brezpomembno spriče sedanje krize in dotoka dohodkov.

Proti težnjam po inflaciji

Prehajajoč na valutno politiko, je govornik opozarjal na absurdnost teorije o in-

fiaciji, naglašujoč, da bi vsaka inflacija upropastila ne samo bogatine, marveč tudi siromake. Človek, ki živi iz roke v usta in je odvisen od dnevnega in tedenskega zaslužka, bi v dobi inflacije nikdar ne vedel, ali bo mogel spriče rapidno menjajočih se cen s svojim telesnim zaslužkom kriti svoje potrebe. Priznavam, da se da razpravljati o zmerni inflaciji, a tega ni mogoče izvesti, ker bi takoj nastala nevarnost, da bi se izgubile iz rok valutne vaje in katastrofa bi bila tu. V Angliji, Ameriki, na Češkoslovaškem je bila delna inflacija mogoča zaradi drugačne gospodarske strukture teh držav. Teorij in predlogov o inflaciji je na kupe, toda vsi skupaj moramo biti hvaležni finančnemu ministru, da tako skrbno čuva vrednost našega denarja, ki je edina garancija, da ohranimo naše narodno premoženje. Inflacija bi predstavljala ogromno nevarnost za naše celokupno narodno gospodarstvo. Pravi izhod iz sedanjih enančnih in kreditnih nepriklj je edino zaupanje. To je ona edina zdrava osnova, na kateri moramo graditi. Država, ki uživa zaupanje, lahko mirno gleda na nadaljnji razvoj svojega gospodarstva. Denar sam še ne ustvarja blagostanja, kajti blagostanje se da doseči samo s treznim delom in pametno štednjo. Valutna in finančna politika vlade je jasna, in n. hče v naši državi ne more dvomiti o tem, kaj hoče finančni minister in kaj želi vlada. To se da povedati na kratko: noče ne inflacije, ne deflacije, ne devalvacije. V zvezi s tem delom po začetni poti, to je deviza, ki je izražena tudi v predloženem proračunu in zato apelira na zbornico, da ga odobri, kakor ji ga je finančni odbor predložil.

Vladna večina je sprejela izvajanja dr. Gavrilovića za dolgotrajnim aplavzom in pritrditvami. Nato je govoril se poročevalec manišine finančnega odbora posl. dr. Milan Metikoš, ki se je izjavil zlasti proti temu, da bi se dala vlad: tako široka pooblastila. V ostalem je ponovil kritiko, ki so jo v teku debate iznašali opozicijski govorniki in znova ostro kritiziral poslovanje Centralnega presbiroja.

Italijansko povabilo Dollfussu in Gömbösu

Konferenca Dollfussa, Gömbösa in Mussolinija v Rimu bo od 14. do 16. marca

Rim, 3. marca. g. Uradno objavljajo, da bosta madžarski ministrski predsednik Gömbös ter avstrijski kancelar dr. Dollfuss dne 14. marca oficijelno posetila italijansko vlado in ostala v Rimu do 16. marca. Dunač, 3. marca. g. O povabilu Dollfussu in Gömbösu v Rim doznava vaš poročevalec od oficijozne strani:

Se včeraj se je zdelo, da bo rimska vlada odgodila povabilo na 14. in 15. dan. Ker pa je madžarska vlada sporočila, da so priprave za Gömbösov poset končane, je Mussolini včeraj po italijanskem poslaniku povabil tudi dr. Dollfussa v Rim. Rimska pogajanja bodo v prvi vrsti posvečena gospodarskemu sodelovanju Italije, Avstrije in Madžarske, priznavajo pa, da bodo razpravljali tudi o skupnem postopanju v političnih vprašanjih.

Budimpešta, 3. marca. g. Ker bodo rimski razgovori zelo obsežni, ni izključeno, da bosta Gömbösa spremljala v italijansko prestolnico tudi zunanji minister Kanya in šef političnega oddelka madžarskega zunanjega ministrstva Gabor Apor. Gospodarski krogi napovedujejo, da bo šel v Rim tudi kmetijski minister Kallay. Gospodarski razgovori v Rimu se bodo nanašali pred vsem na izvoz madžarske pšenice in drugih poljedelskih pridelkov v Italijo.

Francija za avstrijsko neodvisnost

Pariz, 3. marca. d. V zborničnem zunanjepolitičnem odboru je podal včeraj zunanji minister Barthou obširen ekspozé o francoski zunanji politiki, v katerem se je podrobno bavil tudi z avstrijskim vprašanjem. Pri tem je poudarjal, da se vodi avstrijska politika Francije v tesnem soglasju z Malo antanto in Poljsko na eni ter Anglijo in Italijo na drugi strani. Anglija je v resnici izrazila svojo pripravljenost za podporo

avstrijske demarše v Zenevi. Tudi Italija graja očitno nemško propagando proti Avstriji, vendar pa se v razorožitvenem vprašanju kljub temu zavzema za enakopravnost Nemčije. Tri veselo se podale skupno izjavo o potrebi ohranitve avstrijske neodvisnosti. Francoska politika se ni izpremenila in temelji stoji ko prej na načelu izpolnjevanja sklenjenih pogodb. S podarjkom je zunanji minister Barthou izjavil, da je Francija odločena skrbeti za neodvisnost Avstrije. Po njenem mnenju mora priti avstrijsko vprašanje v mednarodno razpravo, dočim ga skuša Nemčija predstavljati kot notranjo politično zadevo. Francija je proti restavraciji Habsburžanov, in v tem pogledu se strinjajo njena naziranja z mnenjem Anglije, Male antante in podpisnikov balkanskega pakta.

Zunanji minister Barthou se je nato bavil z razorožitvenim vprašanjem, predvsem pa s svojimi razgovori z Edenom. Izjavil je, da bi imel angleški načrt za posledico premoč Nemčije v topovih in tankih, njeno oborožitev in razorožitev Francije. Za primer oboroženega spora niso predvidena nobena sankcijska jamstva, zgolj možnost konzultiranja pa ne zadostuje. Barthou je poudarjal, da je svaril tudi Edena pred nevarnostjo, ki bi jo pomenila oborožitev Nemčije za Anglijo.

Angleški nasvet Habsburžanom

Bruselj, 3. marca. d. Iz krogov, ki imajo zvezo z gradom v Steenockerzeelu, se čuje, da je bil habsburški nadvojvoda Oton poluradno obveščen iz Londona, da Anglija zaradi nevarnosti evropske vojne v sedanjih okoliščinah ne bi mogla dopustiti obnove avstrijske monarhije.

Amerika za svetovni pakt o nenapadanju

Svetovna pogodba o nenapadanju naj bi se sklenila na posebni konferenci — Misija Normana Davisa v Evropi

London, 3. marca. d. Prihod Normana Davisa v Anglijo pomeni, kakor javlja »United Press« izredno važen pokret v celotnih razorožitvenih posajanjih. Norman Davis, ki potuje oficijelno na švedsko kot zastopnik Krugerjevih upnikov, ima s seboj tudi krebove Rooseveltov predlog za zaključitev svetovnega pakta o nenapadanju, ki naj bi se sklenil na posebni svetovni konferenci ali pa omogočil z enakimi pogodbami med vsemi državami sveta.

Nadalje poroča »United Press«, da bo morda Eden po sestanku z Normanom Davisonom na podlagi gotovih ameriških pristankov in rezultata svojega potovanja po Evropi izual poročilo, ki bo imelo za posledico angleško povabilo na konferenco 12 držav, h kateri bi bila pozvana tudi Rusija.

Washington, 3. marca. AA. Zunanji minister Phillips je izjavil, da Zedinjene države popolnoma soglašajo s stališčem Velike Britanije glede razorožitve. Vladi Zedinjenih držav je predvsem za ukinitev napačne orožja in za trajno in avtomatično nadzorstvo nad oboroževanjem. Zedinjene države predlagajo nadalje, naj bi vse države

ve sveta sklenile med seboj pakt o nenapadanju.

Prešednik Roosevelt motri z velikim zanimanjem dogodek in je zlasti naklonjen angleški razorožitveni spomenici z dne 29. januarja, ki je v popolnem skladu s poslanico, ki jo je naslovil na javno mnenje vsega sveta 16. maja 1933. Norman Davis.

Rim, 3. marca. g. Po informacijah tukajšnjih listov bo britanska vlada v kratkem konkretizirala svojo iniciativo za rešitev razorožitvenega vprašanja. Razgovori o razorožitvenem problemu se nikakor ne bodo vodili po dosedanjih metodah, ki ne kažejo, da bi lahko rodile kake pozitivne rezultate. Zato se more pričakovati, da bo angleška vlada predlagala prizadetim silam naj pošljejo ob koncu meseca v London svoje zastopnike na posebno konferenco. Zvezo konferenco naj bi se le še izmenjala misljenja posameznih vlad, in sicer po redni diplomatski poti. Na konferenci naj bi sodelovali zastopniki 11 držav in sicer: Zedinjenih držav, Francije, Italije, Nemčije, Rusije, Japonske, Poljske, Male antante, Spanije in Belgije.

Predsednik Roosevelt

Danes potече leto dni, odkar je Franklin Roosevelt prevzel posle ameriškega predsednika. Splošno se priznava, da znači ta dan za Zedinjene države mejnik med dvema dobama, med staro in novo Ameriko. S tem dnem se je začela Rooseveltova doba.

Ze danes, po enoletnem njegovem vladanju, moremo reči, da bo Franklin Delano Roosevelt ostal v zgodovini morda kot največji predsednik Zedinjenih držav, kajti dejstvo je, da je Roosevelt prvi mož, ki je v resnici zedinil vse države in vse narode Amerike. In prav v tem se kaže njegova veličina.

Komaj je preteklo nekaj mesecev, odkar je bil prevzel vlado, že smo dobili iz peresa francoskega pisatelja Bernarda Faya obsežno monografijo o Rooseveltovih postopkih Fay je orisal Rooseveltovo postopanje na ta-le način: »Na mesto Fordovega strojnega kulta je postavil možganski trust (Brain-Trust), kojega organizacija predstavlja najpopolnejši akt razuma Roosevelt, največji sodobni politik, ki vlada Ameriko brez strahu in strahovanja, si je pridobil dušo Američanov in jo vodi ven iz depresije s pogumom, razumom in znanjem.«

Roosevelt ima nekaj nad petdeset let. Visoke postave je, ima svetlomoder oči, široko in visoko čelo, ostro izklesan nos in nasmeh, ki razoroži vsakogar Roosevelt je iz tistega žilavega holandskega rodu, kar njegov znameniti sorodnik in prednik, »Rough-rider« (drzni jahac) Teodor Roosevelt Zilavi in drzni so vsi Roosevelti, a noben član njihove rodne mende še ni pokazal večjega telesnega in duševnega poguma kakor sedanjí predsednik Noge so mu namreč otrle. Voditelj, ki mu sledi 125 milijonov Američanov, je po telesu pohabljenec.

Pred nekaj leti, ko je plaval v mrzli vodi, je dobil mrzlico in tei je sledila paraliza. Zdravniki so mu delali, da je stanje brezupno in da mora opustiti svoje delo. Toda Roosevelt ni poslušal svojih zdravnikov. Šel je v toplico in spoznal, da mu dobro deluje Plaval je samo z rokami. Deset let je tega kar tako vsak dan vadil: svoje ohromele noge in hoče spet dobiti, da ga ubogajo. Bila so tu utrudiiva leta težke boja, ki je silno oviral njegovo delo, toda polnoma je začel prihajati v mrtve ude življenje in je letna moška volja je zmagala. Leto za letom vežba svoje otrple ude — plava namreč vsak dan — in tako je sedaj v stanu da hodi od dveh palicah in mu pri tem jeklene vzmeti pod-

Zaključna replika predsednika vlade

Obračun z opozicijo — Odgovornost vladne večine — Namen od vlade zahtevanih pooblastil

Burmo pozdravljen je pred glasovanjem povzel besedo še ministrski predsednik g. Nikola Uzunović ki je izjavil med drugim:

Ko me je predsednik Narodne skupščine vprašal, ali bo ob zaključku načelne razprave govoril tudi kak član vlade, sem mu to zanikal, in sicer zaradi tega, ker je bila debata v vseh pravih obširna in izčrpana in sem smatral, da je vsaka nadaljnja beseda nepotrebna. Tega mnenja sem bil zlasti še, ko sem poslušal zaključni govor poročevalca večine finančnega odbora. Bil sem prepričan, da bo dal tudi poročevalec manišine tako dostojanstven zaključni govor. Reči moram da sem skrajno razočaran. Slišali smo nekaj čisto drugega, kakor pa smo pričakovali.

Gospodje iz opozicije so v zelo neugodnem položaju.

Najbolje dokazuje to baš nastop opozicijskih govornikov. Ta opozicija, ki je naposled uspevala, da formira tudi svojo stranko, je vezala velike nade na proračunsko debato. Gospodje so si mislili: danes so težke gospodarske in finančne prilike in videli bomo, kako bosta vlada in njena večina prebrodili težavna vprašanja, ki so v zvezi z davčnimi in drugimi fiskalnimi zakoni. Za opozicijo je bil tak položaj gotovo vsega zavidanja vreden in bili so prepričani, da si bodo iz tega skovali svoj politični kapital. Toda, gospodje iz opozicije so se hudo prevarili. Kajti konstruktivna večina, kakršna smo mi,

večina, ki služi splošnim interesom,

(Viharno odobravanje) ta večina je ostala tudi v vprašanjih te vrste do konca na braniku državnih in narodnih interesov. G. poročevalec manišine se je ponovno obračal na večino, češ, vi boste nosili odgovornost, vi boste dajali odgovor. Sploh je govoril o neki odgovornosti, kakor da bi mi te odgovornosti ne nosili. Sedanja skupščinska večina je že trikrat sprejela proračun v najtežjih okoliščinah, kakršne je sploh kdaj videl svet. Ta skupščinska večina je znižala proračun za 3 do 4 milijarde, ne da bi s tem škodovala državne interese. V takih prilikah je dala tako dober proračun, da ni bilo slišati niti ene stvarne opombe opozicije. Taka stranka in taka večina ki je ohranila red v državnih finančah skozi tri najtežja leta ter v najtežjih prilikah očevala proračunsko ravnotežje in z zavidičnim uspehom ohranila vrednost narodnega denarja, taki večini ni treba nobenih opominov glede odgovornosti, marveč se ji lahko vse njeno delo všteje v zaslugu in mi se radujemo da nam to ves narod priznava (Viharno pritrdjevanje). Kar se tiče

kritike glede pooblastil vladi,

mislim, da je tudi ta kritika docela depilirana. Vlada ne zahteva pooblastil, da bi lahko ustanovljala nove urade, določala nove položaje in zahtevala nove kredite, marveč predstavljajo ta pooblastila prav za prav le dolžnost vlade in ji dajejo možnost, da izvaja najracionalnejšo štednjo, da spoji in ukine nepotrebne ustanove ter da reorganizira celokupno državno upravo, a vse to s ciljem, da se znižajo državni izdatki. Ta pooblastila predstavljajo v bistvu samo to, da se pozove vlada k izvrševanju onih ukrepov, ki so v interesu Narodne skupščine same, ko zahteva, da se izvede najrigoroznjejša štednja za vsako ceno.

Mnogokaj se je tudi fraziralo o svobodi tiska

in svobodnih volitvah. Malo prej me je vprašal v mestu neki stari in zelo resen gospod zakaj cenzura dopušta take stvari, ki morejo škodovati državnemu kreditu. Ko sem ga vprašal kaj prav za prav misli me je opozoril na poročila o skupščinskih sejah in na reprodukcije govorov posameznih poslancev, ki po njegovem mne-

nju zelo škodujejo ugledu in kreditu države. Rečem samo to, kar sem že enkrat izjavil, zakon o tisku ni improvizacija, nego potreba in dokler je tu, ga bomo izvajali, kakršen je.

Ostali del svojega govora je posvetil ministrski predsednik g. Uzunović obrambi Centralnega presbiroja in izjavil, da krediti, predvideni za to ustanovo, ne le niso veliki, marveč premajhni. Centralni presbijo je bil ustanovljen v najtežjih časih, ko je imel proti sebi grozno kampanjo neprijateljskega inozemskega tiska. Zasluga Centralnega presbiroja je da smo to kampanjo zaustavili in onemogočili in lahko se reče, da je Centralni presbijo z uspehom izvršil misijo, ki mu je bila poverjena. Kar se tiče kritike uradnikov, češ, da nimajo šolske izobrazbe, je g. Uzunović naglasil, da je Centralni presbijo formiran po posebnem zakonu in da od uradnikov Centralnega presbiroja ni treba zahtevati univerzitetnih diplom, marveč v prvi vrsti novinarske kvalifikacije.

Glasovanje

Zbornica je sprejela besede predsednika vlade in šefa stranke z dolgotrajnim viharim pritrdjevanjem in ovacijami. Predsednik Narodne skupščine, ki je medtem prevzel predsedstvo, je nato ugotovil, da je s tem načelna razprava o proračunu končana ter pozval narodne poslance, naj zavzamejo svoja mesta, da se prične glasovanje. Tajnik Narodne skupščine g. Milan Mravlje je po imenu pozival posamezne poslance, ki so glasovali za ali proti. Ob 230 je bilo glasovanje končano, kakor je predsednik dr. Kosta Kumanudi objavil rezultat:

V načelu je glasovalo vsega 259 narodnih poslancev. Za proračun je bilo oddanih 236 glasov, proti pa 23.

Izd glasovanja je sprejela vladna večina s ploskanjem in priredila zopet nove in dolgotrajne ovacije ministrskemu predsedniku in šefu stranke g. Nikoli Uzunoviću. Z ugotovitvijo, da je predlog proračuna za l. 1934/35 v načelu sprejet, je predsednik dr. Kosta Kumanudi nato zaključil sejo in napovedal prihodnjo sejo za jutri dopoldne ob 8. Na dnevnem redu je podrobna razprava o proračunu vrhovne državne uprave.

Nova španska vlada

Madrid, 3. marca. d. Lerroux je sestavil naslednjo novo vlado: predsednik Lerroux, zunanje zadeve Vitsa Romero, notranje zadeve Salazar, vojna Alonso, mornarica Hidalgo, kmetijstvo Cyrilo del Rio, trgovina Samper, promet Cid, delo Estadella, gradnje Guerra del Rio, finance Marraco, pravosodje Alvarez Valdes, prosveta Salvador Madariaga.

Nova vlada šteje samo 3 nove osebnosti. Vlado sestavljajo 8 radikalov, en progresist, en liberalac, 2 neodvisna republikanca in en agrarec.

Obiski kralja Borisa

Sofija, 3. marca. k. Bolgarski kralj Boris je nocjo odpotoval iz Berlina. Na poti v Bolgarijo se bo jutri ustavil v Pragi in posetil predsednika republiko Masaryka ki mu bo osebno čestital k njegovemu 83. rojstnemu dnevu. Tukajšnji politični krogi pripisujejo temu posetu večji pomen ter napovedujejo da se bodo v Pragi vršili tudi politični razgovori.

Bolezen Titulesca

Bukarešta, 3. marca. g. Čeprav zatrjujejo poslednje vesti da se je zdravstveno stanje zunanjega ministra Titulesca znatno popravilo je dunajski specialist dr. Neumann odgledil svoj odhod iz Bukarešte. Kralj Karol ga je prosil, naj mu podrobno poroča o zdravstvenem stanju Titulesca.

Zato je bil njegov govor 17. maja zmeren in spravljiv in se je zelo razlikoval od bujskajočih govorov, ki so jih imeli nekaj tednov poprej nekateri njegovi sodruzniki. Rooseveltove ideje so prekasne ameriško javno mnenje, ki je do takrat slepo verovalo, da je nekontrolidan kapitalizem edino zdrav socialni sistem. Narod ima popolno zaupanje v svojega predsednika, od katerega pričakuje nekaj boljšega, pametnejšega in pravičnejšega.

Rooseveltovi točno določeni načrti novega gospodarstva bodo uspehi, ali pa tudi ne. Ničesar še ne moremo reči o njihovem končnem efektu, toda 125 milijonski narod ima zaupanje v svojega vodnika, v njegovo iskrenost, poštenost, energijo in spretnost. Dr. Pavel Brežnik.

Najstarejši ljudje

žive v Bolgariji. Umetnost dolgega življenja pa ni monopol bolgarskih kmetov, ki dočkajo zato tako visoko starost, ker uživajo zdravo hrano, ki omogoča pravilno delovanje prebavnih organov in neprestano zdravo tvorbo krvi. Če pa kaj ni v redu, poskrbe nemudoma, da se ti organi na naraven način dobro očistijo, da se tako rekoč prebavni in krvotvorni stroji očistijo. Tudi mi to lahko storimo! Seveda — če hočemo! Zakaj vse pogojimo imamo!

Ampak samo od sebe to ne gre. Vsaj nekaj je treba storiti, če nečemo, da prežgodaj ne omemoremo, da se prehitro ne postaramo in da ne postanemo za življenje nesposobni. Koliko vidimo pri nas ljudi, ki se plazijo okrog z vrtitimi lici in drgetajočimi nogami, postave, v katerih se zdi, da duša, življenjska moč, samo še dremleje. In ponajveč je temu vzrok slabo prebavno delovanje želodca, zaprtje in slabo delovanje črevesja, katerih posledica je telesna napetost, zgaga, glavobol, nespečnost, pehanje, kar vse potem dela človeka slabe volje, tesnobe in nervoznega.

In žal prevečkrat opazimo, da so posledice vseh teh pojavov, če jih zanemarjamo, bolezní na mehurju in hemoroidi, srčna oslabelost in zamaščenje, bolezní na ledvicah in nazadnje veliko prežgodnje opapnenje žil, vidimo pa tudi, da se lotijo organizma, ki ima takšne hibe, vse mogoče bolezni. Preizkušeno sredstvo proti temu pa je temeljito očiščenje prebavnega aparata, nakar se kri obnovi in krvni obtok na naraven, neškodljiv način uravna. Za to so najboljše tako imenovane spomladanske kure. Posebno razširjen in splošno priljubljen je v ta namen na primer domači Planinka čaj, ki ga pripravlja lekarnar L. Bahovec v Ljubljani po večini iz tudi v inozemstvu priznanih jugoslovenskih planinskih zdravilnih zelišč.

Pred novimi odkritji v aferi Staviskega

Pariz, 3. marca. g. Tisk se danes z velikim zanimanjem bavi z najnovejšo senzacijo v aferi Staviskega. Policijskemu uradniku Bonyju je, kakor znano, uspelo dobiti 48 čekovnih knjižic z okrog 1200 taloni, ki jih je tajnik Staviskega Romagnino, tik pred svojo aretacijo izročil v varstvo nekemu svojemu znancu, ki ga pa policija sedaj noče izdati, da se ne bi nad njim maščevali člani mafije Staviskega. Romagninov zaupnik, ki je izročil policiji zavoj s čekovnimi taloni, je že zapustil Francijo. Listi napovedujejo, da je v bližnjih dneh pričakovati velike senzacije, ker bodo v parlamentarni preiskovalni komisiji obravnavali vsak talon in bo javnost tako izvedela imena vseh, ki jih je Staviski podkupil, da so mu pomagali pri njegovih kupčijah.

Notranje ministrstvo je snoči, ko je dobilo v svoje roke knjižice s taloni in imeni prizadetih oseb, takoj izdalo obmejnim stražam vse potrebne odredbe, da preprečijo beg kompromitiranih ljudi.

Angleška trgovinska pogodba z Rusijo

London, 3. marca. AA. Zunanji minister John Simon je danes podpisal angleško ratifikacijo trgovinske pogodbe med Veliko Britanijo in Sovjetsko unijo. Ratifikacijske listine bodo izmenjane v Moskvi sredi marca, nakar bo pogodba stopila v veljavo.

Iz šolske službe

Beograd, 3. marca. g. Napredovali so v višjo skupino naslednji učitelji odnosno učiteljice: Marija Vodopivec v Zg. Siskih, Regina Judnič v Vrščah (srez Črnometri), Gobjmir Aparnik v Vidmu pri Krškem, Milan Jerab in Letušu, Iva Mihelič v Selcih nad Skofjo Loko in Vinko Puntar v Radovljici. Upokojene pa so: Iva Pirjavec v Šmarju, Adela Martinec v Dobropolju in Marija Minati na Studenci pri Ljubljani.

Zagrebski nadškof okreval

Zagreb, 3. marca. g. Zagrebski nadškof dr. Bauer, ki je bil zadnje čase hudo bolan, se je danes v spremstvu svojega osebnega zdravnika in tajnika odpeljal na otok Hvar, da si nekoliko opomore.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Precej vedro, le ponekod bolj oblačno, stalno, toplo. — Situacija vberajšnjega dne: Nad Jadranom in Sredozemskim morjem je dolel prevladoval barometrični ciklon, ki je v zadnjih 24 urah nekoliko oslabil. Visoki pritisk je koncentriral nad lužno Evropo. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Spremenljivo, dvig temperature.

Naši kraji in ljudje

Spominu Josipa Jurčiča

Ob devetdesetletnici njegovega rojstva

Pisatelj Josip Jurčič, ki bi danes doživel redko, vendar pa še vedno mogočo starost devetdeset let, počiva že 53 let v grobu. Umrl je potemtakem kot sedem in tridesetleten mož. Kakšen izjemen primer je glede tega med slovenskimi književniki Luka Svetec! Oglasil se je v našem slovstvu že dolgo pred Jurčičem, in vendar je smel, star kakor svetopisemski oče, blagosloviti Jugoslavijo. Tudi Josipu Stritarju, Jurčičevemu rojaku in literarnemu učitelju, je bila usoda milejša: spominjamo se še ganljivega prizora na mariborski postaji, ko se je ob vzkljkanju množice, ves siv kakor patriarh, za večno vračal v svobodno domovino. Ah, če bi bil Jurčič notar kakor Svetec ali profesor kakor Stritar! Toda mož ni mogel in ne umel napraviti kariere. Se kot gimnazijalec se je vzdrževal z Janičevimi honorarji: potlej je postal profesionalni

mladenič podaril Slovincem prvi slovenski izvirni roman. Tudi v tujih slovstvih najdeš malo primerov tako resnega zgodnjega ustvarjanja. Gustave Flaubert je skušal — po krivici — zatajiti literarne proizvode, ki jih je spisal približno v tej starosti, Jurčič pa je dal Slovincem roman, ki se ga ni mogel pozneje sramovati ne on ne naš narod. Njegovo zgodnje literarno delovanje je tem pomembnejše, če upoštevamo Macaulayeve izkušene besede, da mladeniči pišejo samo dobro liriko, medtem ko je za dobro prozo treba zrelosti in življenjskih izkušenj.

Umljivo je, da devetnajstletni avtor prvega slovenskega romana ni mogel pisati tako, kakor so ob tem času ustvarjali zrelejši pisatelji pri narodih z obilnejšo slovstveno tradicijo. Mladi Jurčič je imel svojega mentorja v Levstiku, epičnega vzornika pa v Walterju Scottu, izrazitem pripovedniku angleške romantike. Scottovi spisi so prav tedaj z običajno zamudo postajali priljubljeni v naši kulturni provinci, na obodu velikih duhovnih pojavov in gibanj tedanje dobe. Zato se je Scott zdel nov in neprekosljiv vzor. Pod umetniškim vodstvom tega epika škotskih gor in starih gradov z njih srednjeveškimi legendami, je Jurčič doživljal svojo Dolenjsko in skušal iz njene preteklosti in sedanosti posneti snov za izvirne slovenske romane in povesti.

Kersnik se je že učil pri Tolstemu in Turgenjevu, mladi Jurčič je še učil pri Scottu. Takrat, ko smo Slovenci dobili po zaslugi mladeniča svoj prvi izvirni roman, so imeli Francozi že šest let modernejšo obliko romana v »Gospoj Bovaryjevi«, delu starejšega Flauberta, da ne omenjamo tedaj že 23 let stare, vendar pa v sodobnem svetu neumnevalne mojstrovine Fr. de Stendhala »Rdeče in črno«. Leto dni po prvem slovenskem romanu je Tolstoj pričel pisati svojo epopejo »Vojna in mir«, Dostojevskij pa je bil l. 1863. že dve leti avtor romana »Ponižani in razžaljeni«.

Največji prednosti, ki dajeta pisatelju Jurčiču še danes posebno mesto med slovenskimi pripovedniki, sta njegova povezanost s kmečkim ljudstvom in njegov jezik. Kakor Levstik, je bil tudi Jurčič pristen Dolenjec, ki je vzlic vsem vplivom podajal v svojih spisih pravo bitje in žitje dolenjskega človeka in risal preproste, a učinkovite podobe dolenjske pokrajine. Njegovi najznačilnejši spisi, pa naj gre za »Jesensko noč med slovenskimi polharji«, za »Domna«, za »Desetega brata« ali za kaj drugega, izpuhtevajo še danes prijetni voni domačnosti, ki ga občutimo kdaj pa kdaj kakor iz šopka ovenelega rožmarina v starem družinskem albumu. Jurčič je ustvaril nekoliko resnično naših tipov tudi tam, kjer je bil epigon tujih mojstrov, in ti tipi in značaji so vsi po vrsti posneti iz kmečkega življenja in doživljeni v svoiskem pokrajinskem okviru Dolenjske. Zato je bil Jurčič rojen pisatelj v najboljšem pomenu in ta častni vzdevek mu ostane trajno.

Njegov jezik se ni bogatil in krasil iz slovarjev, marveč naravnost, brez posredovalcev, iz ljudskega besedišča. Tedanjemu slovenskemu pisatelju je bilo to lažje kakor današnjemu, saj v Jurčičevem času Slovenci skoraj nismo imeli svojega narodnega meščanstva in se je moral slovenski izobraženec najpogosteje stikati s kmetom. Posledice tega stalnega in neposrednega sožitja s kmečkim ljudstvom so bile blagodejne, in samo tako je mogla slovenska literatura pripraviti tla poznejši Moderni, ki je izpičila besedno bogostvo našega jezika in mu dala oni blesk, kakor ga razodevajo spisi odnosno prevodi O. Župančiča, Vlad. Levstika in drugih. Kajpak, žurnalistika, ki ni nikdar posebno ugodna za razvoji dobrih stilstihov in za jezikovno izpiljenost, je tudi Jurčiču neizprosno kvarila slog in jezik. Nekaj so pri vsem še doprinesli vplivi njegovega bivanja na Hrvaškem. Vzlic temu pa ima Jurčičev jezik tudi za današnjega čitatelja toliko barve in soka.

da lahko še vedno zajemamo iz zakladnice njegovih besed in metafor. (Glej o tem razprave dr. Breznika v »Domu in svetu« in članka dr. A. Debeljaka in prof. St. Bunca v najnovejšem Žisu). Josip Jurčič je svetlo ime iz naše slovstvene tradicije, napol romantik, napol realist, kakor morda vsak korenit in pomemben duhovni stvarjalec z naše narodne njive. — Če se spominjamo devetdesetletnice njegovega rojstva, ni to samo zaradi tega, da bi hoteli v tej težki dobi prižgati spominsko svečo na grobu enega izmed naših nadarjenih in poštenih kulturnih delavcev 19. stoletja. Devetdesetletnica je veža stoletnice, in kakor smo desetinno počastili stoletnico

Levstikovega rojstva, se moramo pripraviti tudi na Jurčičevo stoletnico. Ne dvomimo, da se bo dotlej kompletirala in dovršila končna, kritična izdaja Jurčičevega zbranskega dela (Tiskovna zadruga). Morda bo Jurčič, pisatelj prvega slovenskega romana, dobil vsaj za to priliko na reprezentativnem mestu spomenik, dasi je ž njimi naš narod dokaj skop: iz previdnosti bolj kakor zaradi nerazumevanja. Jurčičev kraj je že ob devetdesetletnici dal hvalevredno izpodbudo in razveseljiv primer pietete do avtorja »Desetega brata«. V današnjih dneh, ko se zdi, da so ljudje prisiljeni misliti samo na zadeve materialnega življenja in odlagati vsako idealno prizadevanje v »boljše čase«, ima volja Dolenjske, da časti svoje in naše pisatelje, še večjo vrednost, kakor bi jo bila imela v časih, ki o njih samo še sanjarimo. —

naše pravne fakultete. V preteklem letu se je tiskalo 800 izvodov Zbornika, a od teh je bilo prodanih 410; 80 do 90 izvodov je bilo razposlanih v zamenjavo. Državna podpora za Zbornik je znašala preteklo leto le 2000 Din, od društva pa je prejela fakulteta za Zbornik okroglo 12.000 Din. Stroški za Zbornik so pa znašali 22.300 Din (tiskarna 16.300 Din, honorarji 6000 Din). Tozadevni uspeh društva je torej precejšen, ker se je prejšnja leta prodalo le pičlo število Zbornikov, od letnika VI. n. pr. le 58, od letnika VII. pa le 42 izvodov.

Kakor je videti, je našlo društvo že prvo leto precej odziva med pravniki. To kaže, da se pravniki zavedajo dolžnosti, ki jo imajo do lastnega naroda in do svojega najvišjega kulturnega zavoda. Vendar smo v tem pogledu še daleč za beograjsko univerzo ki šteje veliko število mecenov in ki je postala ravno zaradi njih velika in bogata.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor. Za predsednika je bil vnovič izvoljen Ivan Vrančič, predsednik apelacijskega sodišča; za podpredsednike: dr. Janko Zirovnik, predsednik odvetniške zbornice; dr. Otmir Pirkmajer pomočnik b. a.; dr. Andrej Kunar, predsednik notarske zbornice; dr. Ivan Slokar, generalni ravnatelj Združne gospodarske banke; za tajnika: dr. Avgust Munda namestnik višjega državnega tožilca; za blagajnika: dr. Rudolf Sajovic, sodnik apelacijskega sodišča, ter dekan pravne fakultete dr. Milan Škerlj. Razen tega so bili izvoljeni vsi ostali odborniki in drugi funkcionarji.

Društvo je sklenilo na predlog g. podbana dr. Pirkmajerja, da se odpošlje na pristojna mesta resolucija, ki se z njo poziva vlada, ukreniti vse potrebno, da se čim prej oživotvori v Ljubljani univerzitetna knjižnica v lastnem posloppju.

Ravnatelj Mirko Polič bo jutri dirigiral Berlioz

V naši zborovski in vokalno-orkestralni reprodukciji velikega sloga dominira v poslednjih letih vidno in močno direktor ljubljanske opere in koncertni vodja pevskega zbora Glasbene Matice Mirko Polič. Od kar je prevzel pred petimi leti vodstvo Matičnega zbora, nam je po uspešno absolvirani francoski turneji nudil leto za leto vrsto odličnih koncertov, bodisi s samim zborom (n. pr. s historičnim pregledom domačih skladateljev, z znamenitimi Gallusovimi deli) ali pa z vokalno-orkestralnimi deli domače in svetovne literature. Čuditi se moramo, da uspe najbolj zaposlenemu dirigentu opere poleg neizmerno težkih direktorskih poslov in napornega umetniškega dela v teatru še intenziven študij zbora, solistov in kombiniranega orkestra od detajlov do skupnosti in tako ogromnih in kompliciranih umetninah, kakor nam jih nudijo vedno koncerti Glasbene Matice.

Nedosežen je pa tudi tempo, ki ga je uvedla Matica v svoje koncertno delo. Saj je absolviral g. ravnatelj Polič v ne polnih petih letih z Matičnim zborom doma in zunaj že preko 50 koncertov. V tem času je postavil na oder poleg zgolj zborovih vokalnih koncertov velika dela naših in tujih mojstrov od klasikov do sodobnih tvorbo: Gotovac (Dubravka), Vycpálek (Poslednje stvari človeka), Berlioz (Favstovo pogubljenje) v Ljubljani in Zagrebu, Sattner (Oljki, V kripi sv. Cecilije), Křička (Skušnja v puščavi), Lajovic (Psalm), Szymanowski (Nočni spev), Stravinski (Simfonija psalmcv), Beethoven (Missa solemnis; prej že IX. simfonija), Verdi (Requiem). — Vse to poleg številnih simfoničnih koncertov.

Visoka muzikalna potencia, podrobno poznavanje podane skladbe, široko znanje s preizkušeno dirigentsko rutino, čudovita energija in neumorna vztrajnost so odlike g. direktorja Poliča, s katerimi suvereno zajame in vodi pri študiju in izvedbi vsi veliki koncertni aparat, ki mu vedno z ljubeznjivo, vdanostjo in polnim zaupanjem sledi.

Jutri zvečer bo v Unioinu izvajalo pod njegovim vodstvom 200 oseb dramatično legendo »Faustovo pogubljenje«, znamenito delo velikega francoskega romantika Berlioz — Ne dvomimo, da bo znala Ljubljana ceniti pomembnost takega koncertnega dogodka.

Pogled na Muljavo (Foto Dušan Ribnikar, vzeto iz revije »Življenje in svet«)

SMEJALI SE BOSTE NAŠIM CENAM

- FOTO:
- kaset 6 1/2 x 9 alt 9x12 . . . Dtn 4.—
  - kaset za zvito filme . . . 16.—
  - zavitek papirja 6 1/2 x 9 12 . . . 5.—
  - zavitek papirja dopolnilo . . . 6.—
  - zvitik filma 6 x 9 cm . . . 12.—
  - zvitik filma 4 x 6 1/2 cm . . . 10.—
  - ducat plošč 6 1/2 x 9 cm . . . 10.—
  - ducat plošč 8 x 12 cm . . . 20.—
  - fotoalbum . . . 2.—
  - šok za stojalo . . . 3.—
- Zahtevajte danes izših brezplačni:

»PRILOŽNOSTNI FOTOCENIK«
DROGERIJA GREGORIČ
Ljubljana Prešernova 8.

Proslava rojstnega dne prezidenta Masaryka

Ljubljana, 3. marca
Kakor vsako leto, t. merava tukajšnja Jugoslov.-češkoslovaška liga tudi letos dostojno proslaviti rojstni dan prezidenta bratske češkoslovaške republike, dr. T. G. Masaryka. Letos je proslava tem pomembnejša, ker slavimo 84 letnico častiljivega prezidenta in se obenem spominjamo 15 letnice njegovega izvrševanja prezidentske funkcije.

Letos je JC-liga pripravljala proslavo skupno z Narodnim gledališčem. Na programu je bila premiera Smetanove »Libuše«. Zal da so glede te opere nastopile v zadnjem trenutku neke ovire, zaradi česar so premiero odgodili. V sredo, dne 7. t. m. zvečer, bo v operi slavnostna predstava Janačkove »Jenuše«, ki bo veljala kot proslava 84letnice prezidenta Masaryka. Upamo, da se bodo tega dne zbrali v gledališču vsi, ki se zavedajo, da moramo v tem času bolj kakor kdaj poprej manifestirati jugoslov. češkoslovaško vzajemnost in bratstvo.

Občinstvo opozarjamo, da si ob pravem času rezervira sedeže.

Manifestativna revija mladinskih pevskih zborov

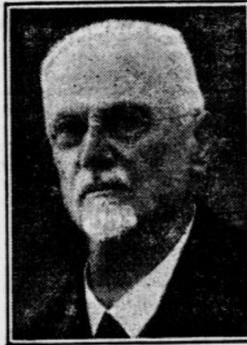
Ljubljana, 1. marca
V kratkem času so Trboveljski slavčki preživeli toliko plodnega življenja, da so si že izvojevali pravico do jubilejnega slavlja. Ob priliki letošnjega velesoja bo prvak slovenskih mladinskih zborov imel v Ljubljani svoj stoti koncertni nastop. Po »Učiteljskem tovarištvu« je vodstvo Trboveljskega zbora povabilo na sodelovanje vse druge mladinske zборе v dravski banovini in vabilu se jih je odzvalo okrog 20. Vsak zbor bo na koncertu nastopil z dvema točkama, vsi skupaj prav tako z dvema. Ta velika prireditve, ki bo nekakšna manifestativna revija slovenske mladinske vokalne glasbe, za katere živahen razmah v zadnjih letih je dal pobudo predvsem pojav Trboveljskih slavčkov, in ki bo pri nas prva te vrste, se bo vršila v nedeljo dne 3. junija v veliki unioinski dvorani.

Sodelovanje 20 mladinskih zborov na enem koncertu je za naše glasbeno življenje dogodek, kakršnega še nismo bili deležni. Tako številen odziv in vabilo Trboveljskih slavčkov pričča o tem, da zbor iz Trbovelj ne uživa najlepših simpatij samo pri glasbenem in pri najširšem našem občinstvu, temveč da mu tudi vsi slovenski tovariški zbori priznavajo ceno, ki mu gre. Saj pa so Trboveljski slavčki pod vod-

stvom svojega dirigenta g. Suligoja v kratkih letih opravili ogromno umetniško delo. Njim gre zasluga, da je slovenska in jugoslovenska mladinska vokalna kultura prodrla daleč preko naših meja, oni so v inozemstvu pred glasbenim občinstvom, kakršno imajo češkoslovaška mesta in Dunaj, priborili nam in naši pesmi častno ime. Še večja zasluga Trboveljskih pevcev in njihovega dirigenta pa je, da so njihova žilava delavnost in njihovi zmagoviti uspehi oživili gibanje mladinskih pevskih zborov pri nas in sprožili plodovito produktivnost v mladinski glasbeni literaturi. Njihova neposredna zasluga je tudi, da je dolgo pričakovana mladinska glasbena revija »Grlica« zagledala luč sveta in »Grlica« se že na začetku svojega izhajanja po kvaliteti lahko meri z vsako slikno revijo v tujini.

Ivan Skušek - 80letnik

Ljubljana, 3. marca
Jubilantov je mnogo in smo vajeni, da jih tudi javno pohvalimo. Mnoge po zaslugi dela, nekatere pa zaradi častiljive starosti, ki so jo doživeli. Med prve moramo šteti g. Ivana Skuška, znano ljubljansko korenino, ki to nedeljo dopolni svoje 80 leto, še vedno čil in veder. Rodil se je v Rade-

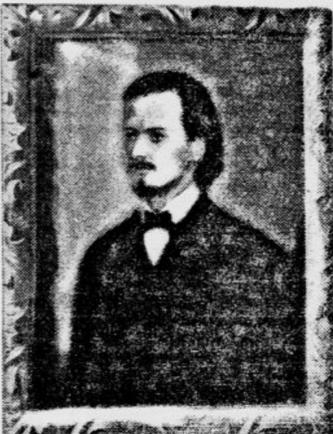

šah. Po dovršenih 80 letih se je že v svojem 18. letu posvetil finančni stroki in je služboval v Novem mestu, Žužemberku, Metliki, Postojni, Ribnici in Ljubljani. Povsod je zapustil zaradi svojega odkritega in poštenega značaja mnogo prijateljev. Po polnih 60 letih službe je 1931 stopil v pokoj kot ilustrator davčnih uradov. Jubilant je s soprogo Marijo iz znane žužemberške rodbine Nachtigalove vzgojil 9 otrok v poštene in kremenite značaje. Hvala ni niti potrebna, ker je njegovo ime danes znano po vsej Ljubljani in ga vsak pozna kot prijaznega, simpatičnega, poštenega starčka. Želimo mu še mnogo let v veselju in zadovoljstvu v krogu družine!

Ko se začno krvne oevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Moštri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefov« grenčico, ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živec. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prijatelji pravne fakultete

Ljubljana, 3. marca
Društvo prijateljev pravne fakultete je imelo v justični palači svoj redni občni zbor. Društvo ima 408 članov, med temi 162 odvetnikov in odvetniških pripravnikov, 111 sodnikov, državnih tožilcev in sodniških pripravnikov, 31 notarjev in notarskih pripravnikov, 31 političnih uradnikov. Izmed večjih skupin pravnikov so v društvu najbolj zastopani odvetniki in sodniki (državni tožilci). Naloga društva je, da pospešuje razvoj pravne fakultete v Ljubljani. Naravno da društvo v prvem letu svojega razvoja ni moglo izvršiti vseh nalog, ki jih nastejajo pravila. Slo je pred vsem za to, da se ustvarijo temeljni društva in da se nabere čim večje število članov. Sporazumno z dekanatom pravne fakultete, s katerim je bilo društvo vse leto v tesni zvezi, je omejilo društvo v prvem letu na svoja obstoja svoje delo predvsem na svoja izdatnejša financira Zbornik zakonstvenih razprav ki ga izdaja naša pravna fakulteta. Zbornik izhaja vsako leto in prinaša znanstvene čitke predavateljev

Portret Josipa Jurčiča, delo pok. prof. Franketa, last uredništva »Jutrac«

časnikar. V sedemdesetih letih, na primirni stopnji našega tiska, ki se je tesnil v neprijaznih političnih razmerah in ob nizki nakladi samo životaril, je bila Jurčičeva odločitev vprav usodna zanj. Izčrpavajoče, nemirno, obenem pa slabo plačano žurnalistično delo, združeno z gostilniškim življenjem samca, ki si ni mogel ustanoviti svojega doma, je zlomilo Jurčičevo že od narave nič kaj trdno zdravje.

Zato je moral tako zgodaj v grob. Za njim je ostalo sorazmerno obsežno delo, ki je delno še dokaj mladostno, delno neodvisno in neopipljeno: pičlo naglice in preobloženosti s poklicnim garanjem. Vzlic temu pa so Jurčičevi spisi poleg nekaterih Levstikovih sestavkov najboljša slovenska proza, kar smo jih imeli do osemdesetih let. Ti spisi so oplodili Kersnika in vplivali bolj ali manj na vsa naša realistično prozo do Moderne. Četudi so celo njegovi največji spisi, kakor n. pr. roman »Deseti brate«, marsikje šibki in nedognani, so vendar tudi danes več kakor plast potiskanega papirja, ki po nji rijejo samo književni zgodovinarji. Ostali so duševna hrana širokih množic — ne tistih v mestih, ki hlastajo po najnovejšem knjižnem blagu, marveč ljudi, ki si izposojajo praznično štivo v podeželskih knjižnicah in ki še prebirajo knjige s srcem. Vendar pa je Jurčič več kot tako zvan ljudski pisatelj: njegovo delo je postalo za našo slovstveno umetnost klasično; k njemu se mora prej ali slej vrniti vsak prijatelj domačega slova, kakor da se vrača v svojo slovstveno domačijo. Nekateri njegovi spisi sodijo med najznačilnejše umotvore v naši književnosti.

Ko je Jurčič pisal svoje romane in povesti, je imel v slovenski književnosti za seboj samo Prešerna, ob strani pa Levstika in Josipa Stritarja. (Kaj so mu mogli nuditi ostali naši poizkusni pisatelji?). Njegovo pisateljevanje je sploh bilo izreden pojav. Že kot gimnazijec je spisal celo vrsto dobrih povesti, med njimi »Spomine na deda«, »Jesensko noč med slovenskimi polharji« in zgodovinsko povest »Jurij Kozjak«. Z »Desetim bratom« je kot devetnajstletni

Pisateljeva rojstna hiša na griču nad Muljavo (Foto Dušan Ribnikar) Iz »ŽiS«

Anton Lajović:

Duhovni otoliti v našem gledališču in drugod

Otoliti? Kakšni otoliti? Kaj so to? Znanost je, da tehnika in znanost radi jemljeta za označenje svojih najubj latinške ali pa grške besede. Tudi beseda »oto-liti« je grška. Po nabi se reko »ušesni kamni«. Človek ima v svojem ušesu drobne kamenčke, glede katerih so prvotno mislili, da imajo važno vlogo pri slušanju. Zato so jim rekli tudi: slušni kamenčki. Eksperimenti pa so pokazali, da je vloga teh kamenčkov povsem druga, da oni ne posredujejo pri slušanju, marveč da so organi za ravnotežje. Zato so jim nekateri znanstveniki dali novo ime: »statoliti«. Prijatelj naravoslovec mi je pripovedoval, da so napravili poskus pri rakah in pri golobih in jim odvzeli otolite. Rak, ki ni imel več teh kamenčkov, se ni več znal, ni več vedel, kaj je vertikalno, kaj horizontalno, izgubil je vsako ravnotežje in se vrtel v vseh mogočih legah, plaval po hrbtu ali po strani Golobom pa je odvzem teh kamenčkov ne samo uničil orientacijo, marveč odvzel sploh voljo do letanja.

Neko doživljeno v našem gledališču pa me je opozorilo, da ima človeška duša v sebi čudovite moči, ki so prav podobne temu, kar pomenijo otoliti za telo. Svojtčas smo imeli v gledališču prav po rabnega in kakor so trdili, tudi dovolj muzikalnega pevca. Zilaska je se naučil svoje partije in jih je znal znatno številko. Lahko ste se zanesli nanj, da nastudirane partije ne bo zalomil. Toda imel je posebnost, da je na nekkih mestih čudno javkal. Nekateri so mislili, da ima defekt v glasu. Toda ta razlaga je bila napačna, zakaj glas sam na sebi ni bil slab in tudi ni imel neprijetne barve.

Razmišljajočemu o tem, kje bi mogel biti vzrok takemu javkanju, so mi naenkrat prišli na misel »otoliti«. In ob tej asociaciji mi je prav jasno stopilo pred oči, da duša tega pevca za neke gotove izraze in za neka, tem izrazom primerna čustvovanja, nima nikakih organov mere in ravnotežja. Kakor so prišla takšna mesta, ta pevec ni prav nič vedel, kdaj je v glasu dovolj moči, ni vedel, ali je preveč ali premalo, in vsled tega je v njegovem glasu nastalo tisto nesigurno nihanje brez vsake mere, ki se je pokazalo kot javkanje. Zmešan in brez kompasa je bil, kakor oni nesrečni rak brez otolitov.

Da bi dognal, ali je misel o duhovnem »čutu za mero« pravilna, sem se obrnil k sorodnim poljem, je-li tudi drugod v duhovnem svetu obstoja skrivnostni »dar mere«, ta duhovni organ za duhovna ravnotežja.

Izhajajoč iz področja glasbeno-reprodukcijskega, je šla misel na polje glasbene stvaritve. Kar prvo pade v oči pri kompozitorsko nadarjenem človeku, je, da ima izrazit in zanesljiv »instinkt« za oblikovanje glasbene melodije. Ta čut za melodično ravnotežje je toliko siguren, da se slepo lahko zanesee nanj. Izkušeno je, da bi kdo, ki bi se uvajal v melodijsko melodijsko razumsko, mogel doseči ono zanesljivost, ki jo daje kompozitorski »dar za ravnotežje«. Z razumom si ji lahko misliti, da je temelj ravnotežja, oziroma, da je sploh edino ravnotežje v popolni simetričnosti. Toda instinkt dostikrat posreduje popolnoma uravnoteženo melodično linijo, ki v svoji notranji zgradbi niti ni simetrična.

Tako se mi je ob tem poteku misli zelo evidentno, da je zlasti oblikovalna sposobnost ustvarjajočega umetnika tista, katere odločilni organ je prav ta duhovni čut za mero.

Pri tem pa ne mislim zgolj na čisto vnašno obliko (recimo v literaturi na sonet, tercinco etc), katero uporablja umetnik, temveč še bolj in zlasti na notranjo obliko. Ta je tem dovršenejša, čim subtilnejši in finejši je dar umetnika za harmonično uravnoteženje obravnavane vsebine, za skladno ekvibriranje luči in sence v vsebini njegove umetnine.

Ce si vzamete katero izmed Zupančičevih značilnih pesmi, boste s lahkoto našli ne samo v zunanji, temveč še bolj v njeni notranji obliki uravnoteženost, ki je pretehtana s najbolj življenjsko in najhvalejšo roko. To ravnotežje, izhajajoč iz izrednega poetovega »daru za mero«, boste občutili še ostreje, če skušate njegovo pesnitev prevesti na kak tuji jezik, kjer postane niansa vsake besede in harmonično

ni odnos misli še tem bolj vidna in razločna. V slovenskem izvirniku se namreč marsikaj valed svoje notranje lahkotnosti, umerjenosti in preprostosti zdi tako samo po sebi umevno, kakor da je tu ustvarjala narava sama, ne pa človeška roka. Spominjajoč se Zupančiča in njegove tvorbe, mi naravno misel preide na Prešernu, pri katerem se zdi, da je čut za mero, harmoničnost in za notranjo uravnoteženost njegove umetniške tvorbe razvit do izredne popolnosti. Mislim, da se motijo oni naši komentatorji, ki notranjo arhitektoniko Prešernovih pesnitev pripisujejo nekakemu vnaprej izmišljenemu arhitektonskemu ogrodju, pretehtanemu zgolj razumsko. To ravnotežje z razumom ni dosegljivo. Doseženo je marveč bilo le vsled izredno, kot zlata vaga, občutljivega daru Prešernovega za notranjo harmonično oblikovanje snovi in oblike.

Zdi se mi, da je isti čut za mero, ki odloča pri dobrem romanu, tudi v njegovi prikazanje ljudi ne pridejo mrtva, blede in nepomembna mesta, da marveč njegovo pero riše baš one strani osebe, ki so važne in značilne za tisti potek dogodkov, za kakršnega se je romanopisec odločil.

Plečnikovova nova cerkev v Zgornji Šiški napravi na človeka vtis monumentalnosti in gracioznosti obenem, da si velika. Ni si mogoče misliti, da je tak vtis dosegljiv, ne da je mojster s svojim darom za mero in za harmonično ravnotežje zadel baš tista razmerja in medsebojne odnose v razdelitvi prostora in v njega razmejtvu s svojimi arhitektonskimi oblikami, ki so edina sposobna napraviti vtis grandioznosti in lahkotnosti obenem. Zdi se čisto izključeno, da bi arhitekt, ki bi delal z golim razumom, mogel pri kakki na novo zamišljeni zgradbi doseči tak vtis.

Sposobnost oblikovanja v kakršnikoli umetnosti je popolnoma odtegnjena samemu razumu in je odločilno odvisna od »daru za mero«.

Ce se vrnem k dramatični umetnosti, se mi zdi za glasbeno dramatika (recimo Verdijs, Pučinja ali Maasija) najbolj znano to, da s veliko sigurnostjo svojega dramatičnega talenta, takorekoč s zavezanimi očmi odtehta pravo silo muzikalnega izraza, da njegovi glasbeni vzponi in odnehanja zadenejo natančno pravilno mero dramatičnega izraza. Operni komponisti, ki nima tega zanesljivega daru, ne samo da ne zaslužijo imena muzikalno - dramskega ustvarjalca, marveč v resnici tudi ne doseže uspehov, pa naj bi bila njegova muzika sama na sebi pogledana še tako dragocena (n. pr. Viteslav Novak kot operni komponisti).

Prebrirajočega Benešove memoare o svetovni revoluciji, me je v globokim občudovanju prevzelo njegovo udeleževanje začetkom leta 1918, ko se je imela odločiti ne samo usoda svetovne vojne, temveč tudi zarisati bodoča karta Evrope. Tačasna internacionalna situacija je bila izredno zapletena in takšna, da ji v vsej zgodovini ni bilo podobna. Oblika in vsebina Benešovega ravnanja se ni mogla opreti na nikak dotadanj izkustvo. In vendar je ob pravem trenutku storil vsa taka politična dejanja in v tolikšni meri, da je za državo Češkoslovaško, ki je do tedaj niti še bilo ni, dosegel maksimum možnega uspeha. To pa mu je bilo mogoče le vsled njegovega izrednega političnega »daru za mero«. Prav ob njegovem vzgledu sem globoko občutil, da je najznačilnejša lastnost resničnega in velikega politika baš ta, da ima izrazit in občutiljiv dar za pravo mero v vsaki kakorkoli se menjajoči politični situaciji.

Ko je politika v ožjem smislu besede prav za prav ravnanje z ozirom na čustvovanja in stremiljenja ljudi, raznih grup ljudi, družbe, se mi misel obrne k ožjemu sožitju ljudi.

In tu mi vzbuja pozornost problem gracioznosti in šarmantnosti. Na prvi pogled bi se zdelo, da je gracioznost isto kot popolna taktčnost. Vendar bi bil s tem zadet prav za prav le rezultat neke duševne usmerjenosti in nekega notranjega gibanja in dogajanja. Ne bi pa bili s tem pokazani duševni viri gracioznosti ali šarmantnega kretanja. Zdi se mi, da je glavna poteza graciozne ali šarmantne žene njena simpatičnost, ali boljše, simpatičnost. Notranje mrzila in trdo egoistična žena ne more

biti nikdar graciozna. Psihološka podlaga gracioznosti je in more biti marveč le dar globoke dobročnosti in občutljivega sočustvovanja s človekom, s katerim vede sožitje v dotiko. Poleg takega intenzivno altruističnega daru je tisto, kar daje ženi čar gracioznosti in šarmantnosti, uprav njen »dar za mero«, oni dar, ki daje v vsaki njeni kretnji čutiti srčno gorkoto, ne da bi njeno ravnanje kdaj le količič prekoračilo ono mejo, kjer se začenja občutljivost soobčujočega človeka.

A da se vrnem k našemu gledališču, ki mi je vzbudilo te miselne zveze.

Uvodoma sem omenil gledališko-pevski tip znedostatnim čutom za mero, tip s pomankljivimi duhovnimi otoliti. Naj k sklepu pokažem na primer nasprotnega igralško-pevkega tipa, obdarovanega z ne navadnim, celo izrednim darom za harmonično mero.

Vsi ljubitelji naše opere poznajo in cenijo našo Manono v istoimenski Masnéjovi operi, to nežno, graciozno Manono, ki stoličko notranjo silo in prepričevalnostjo ustvarja iluzijo pravega, istinskega doživlja.

Cenijo jo, a jo cenijo mogoče vendarle premalo. (Njo, kakor sploh duhovne ustvarjalce.)

Premnogi izmed nas kaj radi nagibamo

Pred bobnom sreče

Beograjski kolektorji o loterijskih igralcih - Kako se obnašajo ljudje, ki dobijo premije

Beograd, 1. marca

Dvorana razredne loterije v Beogradu je spet polna do zadnjega kotlička in stotero oči je nepremično uprtih v »boba« sreče, ker so na vrsti tri premije in glavni dobitek. Beograjski kolektorji vpišujejo iz zrebanke številke v svoje srečne igralce, ki pripravljajo, da bodo srečne igralce, ki sami ne prisostvujejo zrebanju, čim prej osrečijo z veselo vestjo in če mogoče takoj tudi z izplačilom dobitkov.

Loterijski kolektorji vedo marsikaj zanimivega povedati o ljudih, ki se zbirajo okrog bobna sreče. Najmanj polovica loterijskih igralcev je vdana praznovanju. Eini prisegajo na sedmice, drugi igrajo vse svoje življenje na številko 13 in na razne letnice iz svojega življenja. So pa tudi taki, ki si izposojajo srečne številke iz dnevnih dogodkov in od raznih osebnosti. Tako so imeli kolektorji v zadnjem času mnogo posla z ljudmi, ki so hoteli na vsak način kakor srečno z letnico Hitlerjevega rojstva ali pa z drugimi letnicami iz njegove ne navadne politične kariere. Prej so si mnogi izposojali srečne številke tudi od Musolinija, sedaj pa je vendarle Hitler v ospredju. Veliko vlogo igrajo seveda tudi sanje in horoskopi. Nekateri igralci si svoje srečne številke izberejo že doma, drugi pa razmišljajo o njih šele potem, ko kupujejo srečke. Kolektorji so na to pripravljeni in imajo zapisane razne letnice, ki so zvezane z važnimi dogodki in z življenjem osebnosti, ki stojijo v ospredju splošnega zanimanja. Mnogim klientom tudi ustrezajo, če jim ponudijo v nakup srečke, ki odgovarjajo številkam njihovih telefonov in avtomobilov.

Pri nakupu srečk občudujejo igralci kolektorjev velike nagrade, če bo srečka iz zrebanja. Eden občuji najboljši avtomobil, drugi vilo, tretji potovanje okrog sveta in bogzna kaj še vse. Po zrebanju pa kolektorji radodarnih igralcev ne vidijo več. Najstarejši beograjski kolektor pozna samo enega, ki je ostal do besede. To je bil neki kmet iz ušiške okolice. Srečko je bil naročil po pošti in pisal je pismo, da bo kolektorja bogato nagradil, če kaj zadene. Može je res dobil večjo premijo, kolektor pa pozneje od njega velik zalog, v katerem je bila zaklana ova, 10 steklenic najboljega žganja sprekec in velikanska steklenica kajmaka. Ta darežljiv igralec pa je bil, kakor rečeno, edini.

Pri sporotanju vseh vesti o dobitkih morajo biti kolektorji oprezni, kajti nekateri ljudje se čudno izpremenijo ob sreči, ki jim pade iz bobna. Sreča jih tako prevzame, da je težko z njimi opraviti vse formalnosti glede nove srečke in odstotkov, ki jih dobí kolektor, če izplača igralcu dobitek še pred izplačilom razredne loterije. Praksa je izkazala, da je najbolje, če se ljudem najprej pove kar tako na splošno, da so zadeli, in da se jim šele med razgovorom polagoma označi višina dobitka. Igralca, ki je zadel, recimo, pol milijona, vprašajo najprej, če bi bil zadovoljen z dobitkom od 50.000. Potem govorijo

na to, da se nam v stvarih duhovnega ustvarjanja zdijo reči kar zelo enostavne in samo po sebi umevne. V komednem in nekritičnem samozadovoljstvu se vdajamo skeptičnemu geslu starega filozofa: nil admirari, ne občuduj ničesar. Kakor se razume, da mizar naredi dobro in trdno mizo, tako se nam zdi tudi umevno samo po sebi, da poet teše dobre verze in poje prijetne pesmi, da arhitekt stavi impozantne zgradbe, da politik uspešno gradi in utrjuje državo, da dramska pevka uteleša sugestivne in pretresljivi lik. Vsak solidno po svoji obrti!

In vendar je čut za pravo mero, ki je z njim natura oblagodarila tako redke izbrane, pri stvariteljnem duhu poeta, arhitekta, politika ali dramske pevke ona predragocena lastnost, ki se očituje prav kot božanstvena poteza človeške duše; prav ta čudežni dar za mero in ravnotežje daje stvariteljnemu, to se pravi oblikujočemu duhu ono skrajno, naravnost kondorsko razpetost kril, ki so sposobna znesti človeškega duha do zadnje višine, v neposredno bližino samega Stvarnika, ki je sedmi dan - kakor to tako ginljivo antropomorfično pripoveduje Sveto pismo - počival, in nato tudi premeril svoje stvarstvo in videl ter konstatiral, da je vse prav, kakor je naredil.

zval je navzoče, da pridno agitirajo za JS, ki je čuvarica našega morja.

Član občinskega odbora JS g. Marjanović je predaval o pomorskih katastrofah. Največ se jih zgodi zaradi viharjev in ledenikov. Navedel je mnogo nesreč, povzročeni po viharju, in podrobneje opisal dogodke, ki so se odigrali pri ponesrečenju. Še bolj nevarni od viharjev pa so ledeniki, ki do 300 m široki in več kilometrov dolgi in ki plavajo po morju od severozapada, gnani od morskih tokov in viharjev. Med drugim je omenil katastrofo »Titanica« in nedavno grozni primer, kako se je s parnika »Fortia« rešilo na ledenik 193 ljudi. Živih je ostalo le pet, ki so se naposled moral preživljati z mesom svojih mrtvih sopotnikov...

Manj nesreč pa se primeri s trčenjem parnikov drug v drugega, največkrat zaradi goste megle. Zadnja nesreča zaradi trčenja je doživel pred tremi leti naš parnik »Karađordje«, v katerega je zadel italijanski parnik »Morosini« - ob vedrem nebu in jasni noči. V novišem času imajo že razne aparate, ki preprečujejo pomorske nesreče, tako da je potovanje po morju že bolj varno nego po kopnem.

Kamniško občinsko gospodarstvo

Kamnik, 1. marca.

Na proračunski občinski seji v torek zvečer je župan Kratmar poudaril tendenco štednje, ki je vodila občinsko upravo, da je opustila mnogo potrebnih del in se še celo pri najnujnejših omejlila na neodložljiva. To je predvsem popravilo škode po poplavi, za kar bo treba žrtvovati 45 tisoč Din, in sicer 18.000 Din za novotrski jez, 10.000 Din za popravilo jezva pod mekinjsko brvjo ter 8000 Din za gradnjo škarp pri Hočevarjevem jez. Nadalje bo treba popraviti vodovod, pri katerem je položila velika cev na več krajih, in očistiti rezervoar, saj imamo po vsakem deževju kalno vodo v vodovodu.

Gasilno društvo je predložilo proračun, ki izkazuje 16.000 Din deficita. Ta gre predvsem na račun nabave in popravila orodja, dalje na fond za nabavo sirene in fond za prestavitve stolpa na Gasilnem domu. Predlog, da se društvu ne prizna prispevek za fond za prestavitve stolpa, je bil odklonjen z 9 : 8 glasovi in gasilno društvo dobi predlaganih 10.000 Din. Pač pa je bil po dolgem obnavljanju sprejet predlog, da se Sokolu, ki praznuje letos 30 letnico, zviša prispevek za 1000 Din. Odklonjen je bil tudi predlog g. prof. Peterlina, ki je bil proti znižanju prispevka za obrtno-nadaljevalno šolo. Prav tako so bili osvojeni predlogi uprave za zvišanje vodarine in cene električnemu toku, kajti uprava stoji na stališču, da se mora potrebe vodovoda in električnega omrežja kriti iz lastnih dohodkov.

Pri obravnavanju dohodkov se je vnela najživljenejša razprava o občinski trošarini. Uprava je predlagala povišanje pri vinu od 1 na 1,50, pri pivu pa od 0,25 na 0,30 Din pri litru. Po raznih predlogih so se tudi gostilničarji zedinili na povisek pri vinu na 1,25, pri pivu pa na 1 Din od litra. Da se vzdrži ravnotežje, so pri izdatkih črtali postavke za fond za novo klavnico, za zaščito prebivalstva in znižali za 4000 dinarjev nepredvidene stroške.

Zastopnik obrtnikov g. Fran Stare je apeliral na občinski zbor, da kolikor možno zniža stroške posameznih postavk za nove gradnje in s tem pripomore k znižanju doklad, ki sicer v primeri z drugimi mestni niso visoke, vendar pa je v našem proračunu sprito povišanja drugih dajatev (pri vodarini, elektriki, trošarini itd.) skok iz 48 odst. na 83 odst. zelo velik. Te dajatve bodo najbolj obremenile obrtniški stan, ki je danes najhujše prizadet. Občinski odbor je izglasoval nekatera znižanja izdatkov, s čimer so padle doklade od 83 odst. na 75 odst., celotni proračun pa za 11.000 Din.

Kljub vsemu temu pa je ostal proračun še vedno realen in bo trden temelj za dobro gospodarstvo. Priznati moramo, da je občinska uprava po vsestranskem razmotiranju morala povišati nekatere pristojbine, ako je hotela vzdržati ravnotežje. To ji je po živahni debati, v kateri so se izmenjali vsi upravičeni pomisleki za in proti, moral priznati tudi občinski odbor. Stvarna proračunska debata, ki je trajala nad 7 ur, pa je pokazala, da imata občinska uprava in odbor veliko uvidenost za težavno stanje našega meščanstva in da sta se res trudila upoštevati upravičene želje davkoplačevalcev.

o sto tisočih in šele napoleed, ko vidijo, da ima mirno kri in smisel za številke sploh, mu povedo: pol milijona. Samo enega srečnega igralca poznajo kolektorji, ki je pokazal pri polmilijonskem dobitku ne navadno hladnokrvnost. To je bil neki profesor iz širše beograjske okolice. Kolektor je porabil prvo priliko, da se je odpejal k njemu ter mu izročil tudi denar. Profesor je hladnokrvno pol milijona zapri v svoji predal, kolektor pa mu je ves začuden ponudil novo srečko. Ko pa je hotel od njega še odstotke za mesec dni, ker mu je prej izplačal dobitek, je profesor vzel denar spet iz miznice ter mu ga vrnil, češ, da bo že počakal na izplačilo pri uradu razredne loterije.

Nenavaden srečnik pa je bil neki starec iz Stare Srbije. Tudi on je dobil pol milijona. Ko mu je kolektor spročil veselo vest, pa je starec v njegovo veliko začudenje jezno vzkliknil:

— Kaj naj počnem s toliko denarjem, ko sem z eno nogo že v grobu! Zato me je žena toliko priganjala, naj kupim srečko, da bi postala vesela vdova.

Sreča je slepa, obiskuje bogatine in siromake. Kako je bilo po njenih obiskih, pa niti kolektorji v mnogih primerih ne vedo. Denar, dobljen od loterije, porabijo zlasti premožni ljudje v največji tajnosti. Samo reveži, ki se jim je nekadoma nasmejala loterijska sreča, se javljajo še pozneje in pripovedujejo, kako je bilo z denarjem. Tako je neki brivec, ki je zadel 100.000 Din, že poprej govoril, da bo napravil kot okoli sveta. To svojo namero je ponovno razlagal kolektorju, ko je imel denar že v žepu. Ko se je vrnil, je spet obiskal kolektorja in se pohvalil se, da je srečen, ker se mu je izpolnila davna želja. Može spet dekuje v svoji skromni brivnici in se od časa do časa spet zateče v kolekturo po novo srečko.

Glavne premije in sicer: 300.000, 400.000, 500.000 in milijon dinarjev so bile izzrebane v sredo. Srečke prvih dveh premij so bile prodane v Beogradu, kupci pa niso navedli imen. Od srečke, ki je zadel pol milijona, je bila ena polovica prodana v Splitu, druga pa v Subotici. Srečka za milijonskim dobitkom pa je bila razprodana po četrtinah, in sicer so bile prodane tri četrtine v Novem Sadu, ena pa v Novem Bečuju. Kolektorjem je od vseh srečnih igralcev znan samo oni iz Novega Bečuja. To je neki madžarski trgovec, ki je že dolga leta čakal na srečo.

Jadranska straža na Viču

Vič, 3. marca.

Z novim letom se je ustanovilo na Viču poverljivo Jadranske straže, ki je pridelo v nedeljo 25. p. m. članski sestanek s predavanjem v šolski telovadnici na Viču. Poverjenik ravatelj Fakin je vilo pozdravljal navzoče in v kratkih besedah opisal pomen in važnost Jadranske straže. Po

Liković Joža:

Kadar jug pribuči

Večrilo se je, od Pokojišča do Korona, od okenca do srca, od misli do solza, ki bodo potočene to noč bogve kje. Dolge, rdeče zarje niso mogle miniti z zvonjenjem, ki je zamiralo v zapuščenih linah podružnice; še so zardvale, se razgorevale in drhtele, dokler se jih ni usmilila božja milost ter jih sprejela v svoje neizmerno naročje. Tako se spočno noči pred pomladjo, brez bolesti in trudnosti; ptički začebljajo v slovo, zeleni vrhovi smrek se zganejo, sanje se spuste na zemljo, plahe luči zamigljajo po kajžah. Tanki, modri dimi se vijajo na požarnicah in strženih, ognjena znamenja novega življenja se kažejo na Barju. Samo v globočah in lazih leži stvi mraz, tja še ni segel dih čudotvorne znanilke, ki se je ustavila na mehkih jasah.

Zakasnel sem se nekje v grapah pod Menišjo. Razorana rebra Grede so že potemnela in izgubila grozotno zunanost; mrakovki so zabrisali ostre čeri in plazovite drče, kjer rase brinje in živi božje drevice, rdeč spominček božičnih skrivnosti. Preočil sem v starem mlinu, ki je še vedno čemel sredi ledenih kopic, mračine in grbastih vrh. Semkaj zaide le redek popotnik, ubog oglar s tovornim živinčetom ali potepuh z barske ravni. Tanke srne postajajo na svetlih livadah, srnjak drami z zaljubljenimi klici jutranjo tišino, ki se ne more ganiti z zamrznjenih brežin, kjer se je še nedavno srebrihla zadnja zimska mesočina.

V mraku me je sprejel pričen in postrežljiv mlinar, v pogovoru malce nezakupljiv; vsako besedo je varno obrnil kakor zlat na dlan. Taki so ljudje po samotah! Porinil je pred me skrinjo in razpihal žerjavico. Dolgo sva govorila, toplota in sladkobni vonj, ki ga je puščala v teh puščobnih prostorih vsakdanja mletove, sta me prijetno zasnivala. Po večerji se je starec sključil v dve gubi in momljati:

»Saj nimam spaneč, komaj čakam tiste ure, ko se bodo zopet premaknila koleca in oglasile stope, da bo počingljal zvonec in me dramili kmetje sredi noči.«

Zunaj je potegnil veter, pes se je začel trgati na kratki verigi, priprta dver je zavilila. Nekje je nenadoma hrestnilo, morda pod jezom, v strugi ali zamrznjenem žlebu.

»Jug bo,« se je zopet razživel starec in dvignil košate obrvi. Odslonil je lino in zadovoljno pokimal. Zvezde so gorele nizko nad obrknili gora, južni veter se je bližal. Mlinar je priprl lino, otrnil stenj, ki je pregorel v zaprašeni leščerbi in prevahil nekaj vreč; nato je poskal pipo in se prepustil spominom. Zgodbe so oživljale, obrazi so se prikazovali, tajmstvene sence so rasle in se širile kakor prosojni krogi tobakovega dima, ki so se vili in razpletali iz kota v kot. Zunaj pa se je oglašal jug ter prinašal pozdrave in novo življenje. Mlinar je govoril tiho in prepričevalno.

»To se je zgodilo neko predpomladno

noč, ko je pribučal jug v grapo. Zapahnil sem že dver in spustil pes. Odjental sem zavore in prestavil vretena, da bi neovirano pogmala voda koleca, čim bi odjental led. Včas se zgodi to tekmo nekaj ur, ko se učvrsti jug. Se sem čistil kamen, da bi takoj nasul žito, kakor hitro stečejo koleca, kar je pričel lajati na dvorišču pes in odganjati zapoznela neznanca! Pogledam na pot. Pred mano sta se stiskala dva popotnika, mladenič in ženska, oba zmedena in drhteča. Ona se ga je tesno oklepala, kakor da se boji zanj. Prosilila sta me za kratek odpočitek; postregel sem jima z žganjem in ovsnjakom.

On je bil bledikastih lic in šibke rasti, skoraj bolan in strti; dekle je bilo zneženo, sicer nekoliko ostarelo, toda vendar dovolj mično, samo njene oči so bile kalne in žalostne. Oba bi prištel med boljše ljudi. Kaj ju je privedlo v to samotno? Jaz ju nisem hotel nadlegovati s svojo radovednostjo. Povsod se zgodi kaj posebnega in nerazumljivega. Zakaj bi se tudi tu ne? Morda sta bila preveč srečna, morda jim je postalo življenje preveliko breme, pa sta se želela odmakniti vsemu, kar ju je motilo in oviralo v poslednji sreči. Morda sta izgubila um in razsodnost, lahko ju je zmedel južni veter, ali jima je nastavljal zanke vrag? Tudi mene moti včas sam zelenec; kolikorkrat se repi okoli mojih koles, nagaja pri vodi, se vsede na vretena ter piska in špiči za menoj, da bi me zapeljal. Kakšne čarovnije tvega za te stare kosti...

Ko sta se neznanca malo pokrepčala, sta odšla po grapi dalje. Sprva sem ju pridrževal in svaril zaradi nevarne poti in ledenih tal. Ker se nista zmenila

za moje nasvete, sem oba prepustil njuni vojni, odpel dver in ju spremil do znamenja. V višavah je pel jug; veličastno bučanje se je utrinjalo iz gore v goro, od hipa do hipa močnejše in vedno bolj osvajaajoče. Črne jelše so se pripogibeale od vodne gladine, trhlo vejevje se je lomilo in povzročalo šelest. Vrtinca so nosili gnilo listje čez jez, vse bolno in slabotno se je moralo umakniti očičevalni sili znanica pomladi. Skrivnostna dvojica se je kratko poslovila od mene. Sem sledil njunim nesigurnim korakom, čul trepet in vzdih, končno so oba zagrnili mrakovki za vedno.

Presenečen sem se vrnil domov, privezal pes, da bi ne oplašil popotnikov, če bi se premislila in vrnila v mlin. Kaj se je zgodilo z njima, bo ostalo nepojasnjena skrivnost tiste noči. Zdelo se mi je, da sem v polnu čul usodni pljusok, ko se je razgrnila vodna gladina in povzila dvojce src. Brez krvi in smrtnega krika! Samo jug jima je pel v slovo.

Zjutraj so našli drvarji na produ dvoje utopljenecv, lice pri licu, srce pri srcu. Nad tolmunom je ležalo nekaj kosov obleke, to je bila zadnja sled za obema.

Mlinar je odložil pipo in se pripravil k delu; pristavil je lestvico in začel mazati vrtena. Zadnji krogi tobakovega dima so ginili pod pomračnim stropom. Žerjavica je začela izgubljati zlati sijaj. Starec je nerazločno šepetal in odkimal:

»Pomlad in ljubezen... za to so posebna zdravila...«

Odločil sem se za kratek izprehod. Pot je bila spolzka, površnica je deloma že odstopila. Ledeni skladi, ki so se v dol-

gih nočeh nagromadili nad jezom, so odjenjavali. Zmrzle grude so pošastno pokale, drobci so z ostrim prasketom odletavali, se rušili nizdol in pljuskali v vodo. Votlo hrstenje se je neprestano utrinjalo v temno noč! Kakor da se trgajo pokrovi mrljiških rakev, v katerih je bila zaprta narava in tisočero življenj, cvetov ter neznanjih žužkov in dvoje zavrnjenih src, o katerih mi je pravil mlinar. Zdej tik pred mojimi nogami, zdej zopet onstran vode, nad lazom, v temni kotanji. Mrtvaški glasovi so se strašeče množili in pretresali moje srce. Ledene pole v tolmunu so se lomile, vmes so škrtali ostri robovi, rušili se je zmrznjeni plaz, jelše so se osvobodile hladnega oklepa in dvigale sproščeno vejevje.

Skrivnostno vstajenje narave v predpomladni noči me je prevzelo. Vrnil sem se v mlin. Polnočne zvezde so se gostile nad Vihrovco in Novoaško planjavjo; gorele so pokojno, brez težav in bridkosti. Gostoživčki, mlečki in druga svetla drobnjad! V Gadovcu se je hehetal skovir, zadnji znanilec joka in trobnove. V višavah pa je bučal jug, zmagovalc in glasnik lepših zarij. Medtem je mlin očivil. Bistri curki vode so se živahno pogajali preko koleca. Mesec je odrobil v sleherno kapljico kanček srebra. Mahovite brade so zadobile čaroben sijaj. Mlinar je veselo posipaval žito in uravnal razne ročice do poznega jutra.

Kadar jug pribuči, se zganejo drobni zvončki, piskavčki odpro svoja mehka grla, belice v mahovitih zatišjih zadobijo zdravilno moč. Vsakomur se odpre košček raja, tudi nesrečnim in mrtvim!

Zastrupljanje naših izseljencev v Porurju

Srdit nacionalni boj slovenskih organizacij v Porurju z nekdanjimi grobarji našega naroda — žilavost slovenskega rudarja

Od Nj. Vel. kralja Aleksandra odlikovani predsedniki slovenskih delavskih in podpornih društev v Porurju

Cas je, da izve ne le slovenska, ampak vsa jugoslovenska javnost o boju slovenskega izseljenca v Westfaliji s tistim delom avstrijskih Nemcev, ki so ga pred desetletji pognali v tujino, pa ga danes z vso rafiniranostjo politične demagogije, kubaško pridobiti za svoje pustolovske, habsburške podvige. Ta boj, ki ni pri nas skoroda prav nič znan, traja v Porurju že več let, višek pa je dosegel tik, preden si je Hitler osvojil Nemčijo. V marsikakem pogledu je značilno, da traja dalje tudi še po njegovi zmagi, čeprav drugače v Nemčiji vsako avstrijsko akcijo je z kraljevo zatrejo.

Avstrijski habsburgovci so se po Veliki noči 1. 1932. odločili, da naskočijo slovenskega izseljenca v Westfaliji, ki se jim zde najboljšje sredstvo za protijugoslovensko propagando. V koloniji so se pojavili vsi možgi in nemogoči tipi, ki so hodili in hodijo okoli naših ljudi ter jim dopovedujejo, da so one pokrajine v naši državi, iz katerih so naši izseljenci prišli v Nemčijo, od nekdanje nemške, da so bile s silo slovenizirane in da so oni, westfaliski Slovenci — slovenizirani Nemci, ki se morajo za to čim prej vrniti v naročje matere Avstrije.

Prvi vidni izraz tega naskoka na našo slovensko kolonijo je bil štirinajstdesetnik »Avstrijski Slovenec«, ki je pa že z drugo številko temeljito pogorel. List je izdajala nemško-avstrijska organizacija: »Allösterreichische Interessengemeinschaft«, ki se je po zmagi kljukastega križa kaj naglo prelevila v »Allösterreichisch-deutsche Interessengemeinschaft« s sedežem v Hambornu. Na čelu lista je bila slika Otona Habsburškega — jasen dokaz, za kakšne namene naj bi nekaterim avstrijskim magnatom služil slovenski živelj v Nemčiji. Ali s tem, da je »Avstrijski Slovenec« prenehal izhajati, habsburgovci svoje propagande med našim izseljenim ljudstvom ni so ustavili, marveč so pričeli izvajati nad njim pravo strahovlado preko svojih agitatorjev, ki so gozili še tistemu piblemu številu naših zaposlenih rudarjev, da pride od kruha in bo izgnan, če ne vstopi v »vseavstrijsko interesno vzajemnost«. Tako je prišlo med našim revnim, zlasti med brezposelnim ljudstvom do splošne zbeganosti, katere posledica je bil propad nekaterih slovenskih zlasti katoliških društev, in tisoče pisem v našo državo, ministrom, senatorjem in poslancem, da preprečijo nastajajočo zmešnjavo in dvignejo s primerno protiakcijo nacionalno zavest našega ljudstva v tujini.

Dasi je bilo od strani naših oblasti v tem pogledu zelo veliko storjenega pred zmagom kljukastega križa, je lansko jesen v Westfaliji spet završalo. Vendar to pot »Avstrijska interesna vzajemnost« ni pokazala svojega habsburškega orla, za nemško javnost je postala po svoji tiskani be-

sesti mahoma vsenemška. Začela je izvajati dvorezno politiko: Prikrita ustmena propaganda se vrši še vedno v znamenju ponovnega ustoličenja habsburške dinastije v Avstriji in za odepitev Slovenije od telesa jugoslovenske države. Agitatorji hodijo od hiše do hiše — in tam, kjer jim akcija ne uspe, se ne ustrašijo niti najnižkotnejšega sredstva: denunciacije!

V desetisočih izvodov so agitatorji preplavili vse slovenske naselbine z letaki slednje vsebine:

»Rojaki iz Koroške, Kranjske in Spodnje Štajerske! Skoro vsi narodi, ki so bili po sramotni versajski, senžermenski in trianski pogodbi priključeni kaksi drugi in tuji državi ter prebivajo tu v Nemčiji, so se že združili v večje zajednice. Kako je s teboj rojak iz Koroške, Kranjske in spodnje Štajerske? Ali še nisi občutil, kako važno je tudi za nas, da se srbstvu učinkovito postavimo v bran. Kar si bil stoletja dolgo, nisi danes več: z eno samo črto s peresom so te nepravili za Jugoslovena (Srba). Nameravajo ti sedaj vzeti še tvojo katoliško cerkev in ti dati za to pravoslavno. Vzeli so ti nemško kulturo in nemško moralo!

Nikdar in nikoli ne bomo Srbi! Vseavstrijsko-nemško interesno združenje s sedežem v Hambornu ti hoče biti v tem boju voditelj in pomočnik. Kakor klin se bo zjeda srbsko naseljevalno ozemlje v pranjemški kulturna tla. Pohlep po nemški zemlji ne pozna nikakih meja. Če nočemo mi, ki smo tu v Nemčiji, veljati za Srbe in nam je pri srcu velika nemška bodočnost, potem moraš tudi ti, rojak, na vso moč podpirati avstrijsko-nemško interesno vzajemnost.

Postani spet borec! Bojuj se za oropano nemško dedno zemljo, postani vojak, kakor si bil v letih 1914 do 1918! Dolžan si svoji tradiciji, svojim tovarišem, ki so dali svojo kri in življenje za nemško stvar, da se biješ za nemštvo. Zato, dragi rojaki, vstopite v vseavstrijsko-nemško interesno vzajemnost! Sleherni naj doprineše svoje najboljšje za ustvaritev naše ljubljene velike Nemčije!

V takem tonu gre lajna še dalje. Letak je bil dostavljen v več izvodih prav vsaki slovenski družini v Westfaliji. Razen nje ga pa kroži iz roke v roko še nešteto drugih manjših ali večjih letakov, ki pozivajo h združitvi vse »domovini zveste Kranjce, Korošce in Štajerce«. Shodi za to avstrijsko-nemško združenje se vrše vsako nedeljo po vsem Porurju zdaj pod to zdaj pod ono firmo avstrijskih monarhistov, povsod tam, kjer slutijo le nekaj slovenskih duš.

Zato naj danes povemo, da je bila združitev slovenskih rudarskih katoliških društev av. Barbare z jugoslovenskimi nacionalnimi delavskimi in podpornimi društvi o čimer smo v »Jutru« že poročali, spon-

lan izraz odpora proti nekdanjim grobarjem slovenskega naroda in ena najlepših manifestacij našega izseljenca za jugoslovensko državo v tujini.

Ob vsem tem boju, ki bi utegnil v dani priliki imeti za našo državo usodne socialnopolitične posledice, ni bilo doslej med slovensko kolonijo in nemškimi oblastvi še prav nikakega spora. Nemške oblasti, ki o tej protijugoslovenski propagandi v Porurju brčkone niso preveč dobro poučene, gredo našim ljudem v vsakem pogledu na roko; tudi socialno so naši z domačini izenačeni. Tako so dobili to zimo celo izredno zimsko pomoč, ki so jo bili deležni le najbednejši domačini. Prav zaradi tega se je treba tem bolj čuditi, da imajo razni prevratni elementi, ki morejo biti nemški državni v političnem pogledu prav tako »prijetni kakor nam, proste roke v svojem ustoličevanju Habsburžanom med našim ljudstvom ter pri blatenju naše države in vsega jugoslovenskega naroda. Sedanja Nemčija, ki v polni meri izpolnjuje nemško-jugoslovensko recipročno pogodbo glede socialnih pravic delavstva, bo tudi v stanju, da pride v interesu prijateljskih odnosajev med obema narodoma protijugoslovenski in habsburški propagandi do dna. Prijateljski odnosi nemških oblastev do Slovencev v Westfaliji nam dajo upati, da bo rovarjenju skoraj potekel čas.

Slovenski rudar pa se bo bil dalje za svoj jaz, ki ga je izklesal v teku desetletij trgova dela in dal še veliko slovenskih mater, kakor je Preložnikova, in še veliko takih slovenskih korenin, kakor so naši odlikovanci na sliki. Preložnikova mama je iz-

polnila lansko leto 13. avgusta osemdeseto leto svojega življenja. Rodila se je v prijaznem Laškem pri Celju kot Zoharjeva hči. Leta 1873 se je poročila in kmalu po poroki odšla s svojim možem Preložnikom v Voitsberg, kjer sta ostala do leta 1899, ko sta odšla v Prusijo in se v letu 1903, za stalno naselila v Hambornu. Pred nekaj leti ji je mož umrl. Zdej je slovenska žena in vzorna mati sama, za svoja leta ne navadno čvrsta in opravlja še vsa gospodinjstva dela. Kljub visoki starosti je še zmerom vestna članica raznih slovenskih društev in podpornica članica Slovenskega pevškega in podpornega društva »Triglav« v Hambornu. Od vseh spoštovana zaradi svoji plemenitosti je v Hambornu živ oprimin vsem, da svoje rodne zemlje ne smejo pozabiti. Zdej, ko se mora sleherni Slovec braniti pred nekdanjimi grobarji svojega naroda, je ona izjavila, svoloča starca: »Šestdeset let sem že na Nemškem, pa če bi jih še šestdeset bila, pa še bom Slovenka ostala in od tega me ne spravi drugo kakor smrt!«

Spominkajmo se te žilavosti našega naroda v tujini!

petelina ali ruševca si v znak zmago zatakne za klobuk sopek jegliča ali pa narcis, kakor je navada na Golici in na Ročici, kjer je lov najlepši. Ko nam je g. Kapus opisal še celo vrsto drugih planinskih ptic, skalne jerebice, zimске putke bečke itd., nam je predstavljal še orla, tega kralja planin, ki v zadnjem času pri nas postaja precej redka žival, znanih pa je še nekaj njegovih gnezd v Vratih nad Peričnik m. nad Savico, v Komarči in v Kokri. Še večji od njega je plešec, ki pa le poredkem zaide k nam. Poleg jastreba pa zlasti črni krogarji ali gavrani, gorske kavke in gorske vrane oživljajo naše skalnate vrhove in prepepe. Z intimnim razumevanjem je predavatelj predočil svojim poslušalcem tudi pisano življenje raznih žuželk, metuljev in črčkov v gorah. Ko je navajal, da živi modras pri nas do višine 800 m, je obenem podarjal, da kaže v splošnem niso tako nevarne, kakor se običajno misli, in se le poredkem pripeti, da bi kača človeka napadla.

Najlepši del svojih izvajanj je predavatelj posvetil gamzom, ki žive pri nas v Julijskih Alpah, Karavankah in Kamniških planinah. Medtem, ko je bilo njih število pred desetletji zelo nizko, se je v zadnjih časih njih rod spet precej razmnožil. Z ljubeznivo pravega planinskega lovca je predavatelj opisal življenje te plemenite gorske živali, borbe samcev itd. Med drugim

Nočem mleka

slišimo često od otrok. Vsak otrok pa hoče in ima rad

odlične in hranive **Kiki**

bombone, ki vsebujejo mleko. Dajte svojim otrokom mlečne

ker so hranivi in zdravi.

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB

je pripovedoval, da so nepremišljeni smučarji lansko zimo pregnali gamze iz Zgornje Krme. Ko so mladiči bežali čez stene, jih je mnogo zgremelo v prepad in so spomlad našli pod plazovi 105 ubitih kozličkov.

Na koncu je predavatelj opisal življenje kozorogov v lovišču barona Borna. Hvaložni poslušalci so ga nagradili s prav toplim aplavzom.

Mokro, mrzlo!

NIVEA

Sedej

V izogib vsemu natrite vsak večer obraz in roke temeljito z Nivea - kremno! To zadostuje! Vaša koža postane odpornejša in voljna, veter in slabo vreme ji ne moreta več škodovati. Zadobili boste zopet onl sveži zdravi, mladostni izgled, ki ga imamo vsi tako radi.

Ob grobu dr. Franca Jankoviča

Danes ob pol 15. bodo na mariborskem pokopališču zagnili grob dr. Franca Jankoviča in na tega blagega človeka bodo ostali najlepši spomini. Najtrajnejši med njimi bodo gotovo oni, ki bodo velikega pokojnika slavili kot socialnega zdravnika v najširšem pomenu besede. Ti spomini bodo živeli v srcih delavcev in njihovih družin, ki so spoznali dr. Jankoviča, ko je bil zdravnik uradov socialnega zavarovanja in se udeleževal daleč preko dolžnosti poklica in službe, sledeč vedno nagibom svoje blage duše. Ordinaril je tako rekoč tudi po ulicah, ko je nagovarjal mnogostevne znanke iz ambulance ter jih povpra-

ševal, kako uspeva zdravljenje. Njegova dobrušna beseda je privabila še tako zagrjenega človeka, da mu je potolžil vse svoje težave. Nič ne šel od njega Lrez kakor pomoči in utehe. Ze izrazi njegove srčne dobrote so bili blagodejni. Dr. Jankovič so ljubili kmetje v kozjanskem okrajju, kjer je deloval pred vojno, ljubili so ga delavci v mestu, jetniki v kazalnicah so spoznali v njem očetovskega prijatelja, ljubili in čislali so ga tovariši, njegovi prijatelji in častilci so postali sploh vsi, ki so prišli z njim v stike S svojo srčno kulturo in dobroti si je postavil dr. Franc Jankovič najlepši spomenik.

Nenavaden sloves stare srske kmetice

Lani enkrat je v Klinovem v Južni Srbiji obhajala 100letnico svoje poroke kmetica Jelka Dimitrijevičeva. Svojega jubileja si cer ni obhajala v pravem pomenu besede, pač pa so ljudje v okolici govorili, da je poročena že polnih 100 let, in to je prišlo tudi v beograjske liste. Stoletnica seveda ni

točno potrjena z dokumenti. Lajti teh v tamnojših krajih sploh ni za toliko dobo nazaj, pač pa je še živahna starica vedela pripovedovati iz svoje mladosti in iz svojega dolgega življenja prav živo in natančno o raznih dogodkih, iz katerih se je dalo dobro sklepati o njeni starosti in o njenem

V Poljanski dolini ob Kolpi

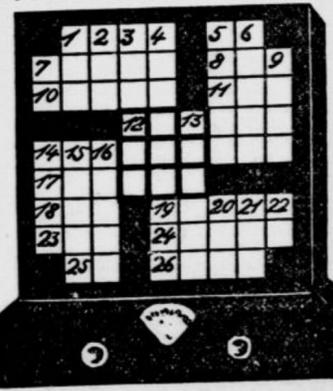
Ob Kolpi, 3. marca

Nedavno je imela občinska organizacija JNS v Predgradu občni zbor v gostilniških prostorih župana g. Jožeta Šterka. Nabito polni gostilniški prostori so bili dokaz, da se naš narod ne da več zapeljivati na stranska pota. Obširno poročilo o delovanju organizacije v minilem letu je podal predsednik g. Mihael Kobe. Kljub zahrbtni politiki punktštev organizacija lepo napreduje. Število članstva se bliža že številu 100. Za predsednika je bil spet izvoljen aglini g. Mihael Kobe. Ker so tudi vsi novi izvoljeni odborniki sami delavni možje, je upanje, da bo organizacija najuspešnejše napredovala. Zeleti bi bilo, da se novo izvoljeni odbor začne zanimati za to, kako bi se moglo kaj doseči za naš visoko pasiven kraj.

V listih se čita, koliko je odobrenega kredita za javna dela, samo naša dolina ne dobi ničesar, naše stranske vasi so brez cest, a dolina skoraj vsako leto trpi na pomanjkanju vode. Poleg vodovoda nam je najbolj potreben most čez Kolpo, ki bi vezal banovinsko cesto dravske banovine z banovinsko cesto savske banovine. Za trasirana železnica Kočevje—Sušak se zaradi finančnih razmer ni mogla graditi. Naj bi se potem zgradil vsaj most preko Kolpe. S tem delom bi se tudi zaposlilo večje število brezposelnikov. Zadrnja leta prihajajo v poletni vročini številni izletniki in kopalci na našo za kopanje zelo ugodno Kolpo. Vsak tujec zastrmi v divne prirodne krasote ob Kolpi. A se v večjem številu bi prihajali izletniki k nam, če bi bil most preko Kolpe. Ali se ne bi morda gospodje na odločilnih mestih začeli malo zanimati za našo Belokrajnsko švico in vsaj nekoliko pomagali našemu bednemu trpinu. Narod bo hvalen tudi za najmanjši in to svrhu storjeni korak.

Križaljka „Radio“

Vodovavno: 1. varovalo ali okras; 5. upravna katica; 7. človek; 8. prehod čez vodo; 10. uporaba orožja; 11. frigijska boginja; 12. del vil; 14. kulturni delavec; 17.

trdnjava v severni Franciji; 18. zver; 19. obdelana zemlja; 23. organ; 24. raziskovalec; 25. kaveji; 26. ozračje.

Navpično: 1. prirosten vrh; 2. veznik; 3. Webrova opera; 4. gibanje; 5. čin bogocastja; 6. slovenski pisatelj-reformator; 7. središče kroznega gibanja; 9. sestav; 13. velikan iz sv. pisma; 14. pisalna potrebnost; 15. vrsta pesništva; 16. pridevnik domišljavosti; 20. označba bitij in stvari; 21. livarsko delo; 22. površinska mera.

Smrt čudaškega samotarja

Živel je od mačk in psov ob jezeru pod Bevško planino

Jesenice, 3. marca.

Ni še dolgo tega, ko sem bil na izletu na Pustem vrhu in na Kočni ter sem se preko Medjega dola vračal nazaj v dolino do malega umetnega gorskega jezera, ki leži pod strmo Bevško planino in v kateri se izliva kmalu po izvriu bistri potok Javornik. Prekrasna je ta gorska pokrajina, vse naokrog jo obrobajo smrekovi gozdovi in zelene senožeti, v ozadju pa štrle visoko v nebo najvišji vrhovi Karavank. Mir vlada daleč naokoli, le v spodnjem koncu umetnega jezera vedno brne stroji velikih rezervoarnih naprav. Zajemajo vodo, ki se preteka po ogromnih ceveh in goni turbine v tovarni KID na Javorniku.

Ko sem se naužil krasot prirode in božajočega miru, sem krenil nizdol ob bistrem potoku proti dolini. Nedaleč od poti na desno zagledam celo naselbino malih oglarskih kočic, od katerih se je valil dim. Misleč, da biva tu večja skupina oglarjev, sem zavil proti kočam, a sprva nisem našel nikogar v njih. Vseh kočic je enajst, a šele v predzadnji sem našel na neki tnalni sedečega starega moža, ki je držal čedro med zobmi. Na moje vprašanje, kje ima tovariše, mi je odgovoril, da prebiva v vseh bajtakah on sam in da ne mara dosti za druge ljudi. Ponudil sem mu kozarec dobrega likerja, ki ga je takoj v duško izpil in postal kmalu nato zelo zgovoren. Povabil me je v notranjost kočice, ki je bila natrpjana vseh mogočih potrebnih in nepotrebnih predmetov, da bi jih lahko naštel skoro na tisoče. Med njimi je bilo tudi mnogo knjig, slovenskih in nemških samih starejših letnikov, ki pa so bile že v zelo slabem stanju. Z največjim veseljem mi je razkazoval cele čebriče nasoljenega pasjega in mačjega mesa ter poudarjal, da mu je mačje in pasje meso ljubše kakor teletina in svinjina. »To mi gre v slast,« je trdil venomer. »Bolam nisem bil po njem nikoli, nikdar me ni bolel tretah, četudi je meso časih napol kuhano.«

Kazal mi je tudi vislice, na katere obeša mačke in pse. Navijalo za vislice je izumil sam, ravno tako tudi lesen skopec, ki mu je služil za brušenje žag in davljenje psov, katerim je puščal kri, ki jo je rabil za klobase. Pravil je, da je pobil prav vse mačke in pse, ki so mu prihli pod roke in tudi one, ki so mu jih privedli drugi ljudje. Bivališče v kočicah je rad menjaval. V nekaterih je bival poleti, v drugih zopet pozimi, menjal jih je tudi ob lepem in slabem vremenu in ob dežju. Z ljudmi se ni rad ukvarjal nikoli. Nekoč ga je hotel fotografirati neki Ljubljancan, a je slabo opravil. Razljučen mož ga je tako nagnal s kolom, da je ubogi »amater« pri begu v dolino zgubil aparat.

Ker nisem rad pil za možem, sem mu prepustil ves svoj preostali liker. Postal je zatorej silno zgovoren. Povedal mi je, da se piše Janez Kapus, da se je rodil 1. 1857. v Mojstrani in da je izučen kovač. V dolini ni bil že kakih 25 let in je za svetovno vojno zvedel šele takrat, ko je že domala minila. Za ženske ni maral nikoli in ni imel nikoli nobenega intimnega razmerja do 50. leta, ko se je oženil. Na vprašanje, če sta imela kaj otrok je odgovoril:

»Kaj boš iz starih kosti! Hudo pa mi je bilo po njej, ko je umrla. Posebno pa takrat, ko je ležala v zimski kočici, ki je tako kratka, da je gledalo precej krste iz nje.«

Umival se menda ni nikoli, tudi perila in obleke ni menjal, pomival ni posode in snažil ni obleke nikoli. »In vendar sem zdrav kakor dren,« je spotoma trdil.

A tudi njega je vzel. V sredo se iz njegove kolibice ni kadil dim. Okrog oglov so tulili njegovi psi in zavijale mačke, a gospodarja ni bilo na spregled. Sosedov sinko mu je prinesel v običajnem času mleko, a do njegove kočice ni mogel, ker so se divje zaganjali v njega trije psi in najhujša mačka. Tudi sosedje niso mogli v kočjo. Šele potem, ko so v ljutih bojih s koli, burkljami in dro-

govji pregnali razdražene živali, so si osvojili pot v kočjo, kjer so našli Janeza Kapusa prislonjenega ob notranjo steno kočje. Umrl je za srčno kapjo. Psi pa so tulili naprej, mačke zavijale in se niso dale potolažiti zaradi smrti gospodarja. Res je imel na vesti nič koliko živalskih življenj, a njim je pustil življenje!

Tako je umrl Janez Kapus v prosvitljenem 20. stoletju, v gozdni samoti, brez svojeve, brez luči in brez pomoči. Le psi so mu stali tiste usodne minute ob strani in ga čuvali ob njegovi nemoči. Kasneje pa so prišli dobri sosedje in odnesli Janeza v svoj dom in ga položili na mrtvaški oder. Potem so ga odnesli v dolino. Tistih 11 malih kočic, v katerih je imel svojo rezidenco, pa bo samevalo naprej, dokler se ne bodo sesedle in bo čas zabrisal sled za njimi.

Živalstvo naših gora

Ljubljana, 3. marca
Predavateljski odsek SPD je snoči privabil v dvorano Delavske zbornice veliko število občinstva k zanimivemu večeru: pisatelj in urednik »Loveca« Vladimir Kapus je govoril o naši gorski favni. Predsednik dr. Tuma je v imenu odseka na kratko predstavil predavatelja občinstvu in izrekel nekaj toplih besed o bogatih lepotah favne in cvetja v gorah, ki pa površnim, samo na višine in razglede usmerjenim planincem po navadi ostanejo zakrite.

Urednik Kapus je verno pozorne poslušalce uvedel v neznan, čudovit svet. Ob dolgi vrsti skopičnih posnetkov iz planin, ob preprosti, nazorni besedi predavatelja, ki zna kot star planjski lovec prav živo podajati tudi klice gorskih ptic — umetnost, brez katere si ne moremo predstavljati dobrega, uspešnega gorskega lovca — je šla mimo nas podoba življenja in narave, kakor se kaže na stečaj odprtih lovčevim očem. Ze v predpomladnih mesecih oživljajo gorske prelaze jate ptic-selilk, ki se vračajo s toplega juga in za katerimi krožijo tudi mnoge ujede, predvsem sokol-selec, ki je na sledi za plenom V marcu se vračajo kukavice, slavčki, pepelice itd. Zatem je predavatelj živo opisal največjega in najimennitnejšega neva naših gozdov in njegovega sosedja ruševca. Ob tej priliki je na glasil lep razvoj našega lovstva, ki ne hodi plenit in ropat v gorsko kraljestvo, temveč je predvsem do estetskih doživitev sredi božje narave. Lovec, ki je ustrelil divjega

lomberg FILM
ELOCHROM 26°

8 posnetkov Din 16—
Razvijanje Din 1.— Koplja 69 Din 1.—
LOMBERG plošče, BYK foto papirji
edino
Drogerija KANC
LJUBLJANA — MARIBOR

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE POČUTIM

Od nas treh je najstarejša **ROGASKA SLATINA**, pa tudi midva nista več mlada, dasi najina lica kažejo mnogo manj kakor pa izgledava. Temu mladostnemu izrazu se morava zahvaliti edino temu, ker redno vsak dan pjevava

Rogaško Slatino,
ki skrbi za dobro presnovo ter za gorko in mladostno kri, kar se kaže tudi v gladki koži obraza in živih očeh.

• Smučarji, kam? Koča pod Bogatinom je stalno odprta in dobro oskrbovana, cene so najzmernejše. Na razpolago 25 postelj in sicer sta spodaj dve sobi, vsaka s štirimi posteljami, v jedilnici štiri postelje in v podstrešju skupno ležišče z 10 posteljami ter sobica za oskrbnika s tremi posteljami. Vsak obiskovalec koč pod Bogatinom uživa na občincih po najmanj petdnevem bivanju primerne ugodnosti. Zato vnožnih listov ne oddajate. Vse potrebne informacije dobe obiskovalci v koči pod Bogatinom. Kar se tiče smučanja, pa Komna tudi vsem sportnikom najboljša terena, tako za začetnike kakor tudi za najbolj drzne. Vsak si lahko v kraljestvu Zlatoroga izbere smuko po želji in znanju. Od hotela Zlatoroga si v štirih urah pod Bogatinom, pot je lahka. Vsi obiskovalci, ki želijo nosače ali pa voz od postaje Bistrice do hotela Zlatoroga, naj prej sporočijo na naslov Alojzij Štros, Stara Fužina, Sv. Janez ob Boh. jezeru, ki je oskrbnik in bo lahko vse preskrbel. V koči je tudi dober vodnik, ki vas povede v poljubne smeri Komne.

Zakaj zapravljate brez potrebe?

Oglejte si cene in kvalitete dežnikov in nožev v prodajalnih tovarne

VIDMAR, Ljubljana
Pred Škofijo 19 in Prešernova ulica 20. 2763

• **Struga reke Zrmanje** je v spodnjem delu še vedno skoraj brez vode. Kakor znano, so strokovnjaki že pred tedni ugotovljali vzroke nenavadnega pojava, da je voda sredi zime prenehala teči, kar ne pomeni niti najstarejši ljudje. Tedaj se je ugotovilo, da so vrelci tako močno obdani z ledom, da prihajajo v strugo vedno manjše vodne količine, ki jih potem struga poplavlja. Led so sicer odstranili, vode pa je vendarle vedno manj v spodnjem delu struge na področju Mokrega polja in Bervenca. To je gotovo zaradi tega, ker je struga polna peska in ker najbrž vdira voda tudi v kake kotline pod strugo. V tem primeru bo pomagala edino temeljita poglobitev struge.

URAN-KREMA ZA LICE

Vas napravi lepšo in mlajšo. Dobiva se povsod.

• **Poplave v Bosni**, v četrtek je reka Sava že tretjič letos izšla iz struge ter poplavlja velik del Prijedorja. Pod vodo so bila vsa pota, v nevarnosti pa je bila na nekaterih mestih tudi železniška proga Prijedor-Bosanski Novi. Pri Brodu pa naglo narašča Sava in se je na bosanski strani med Dubočem in Brodom že razlila preko bregov. Jelas polje je tudi večinoma poplavljenost ter so poplave povzročili močno narasli potoki iz Dilj gore.

• **Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefovsk«** grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času.

• **Zastoj velikega lesnega podjetja zaradi zime**. Velika žaga v Dobričinu blizu Kostanjevca je pred tedni skregla svoj obrat in raznesle so se tudi vesti, da bo podjetje te dni sploh nehalo obratovati. Zastoj v velikem podjetju pa je povzročila zima, kajti v gozdovih so velike zaloge lesa, ki ga ni mogoče izvoziti do žage. Takoj, ko bo nastopilo topleje vreme, bo žaga spet začela obratovati v polnem obsegu.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V SISKI. — Telefon 33-87

Franciška Gaal znana in priljubljena iz filmov »Paprak« in »Veronika« in duhoviti in razkošni opereti

ŠKANDAL V BUDIMPEŠTI

Paul Hörbiger, Szöke Szakall, Oskar Sima

Predstave: v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9.; v ponedeljek ob pol 7. in pol 9. uri

PRIDE! Češki vefilm PRIDE! PSOGlavici 3093

• **Deske so kradli**. V noči na četrtek so neznanjci tatovi ukradli v Podnartu iz lesnega skladišča g. Rozmana iz Zvirč en voz najlepših desk. Ker je skladišče na samotnem kraju jim je bil posejelo lahak. G. Rozman je prijavil tatvino orožnikom.

• **Potrjena obsodba odvetnika dr. Petroviča in tovarišev**. Pred 10 dnevi so bili po dolgotrajni razpravi od beograjskega okrožnega sodišča obsojeni odvetnik dr. Nikola Petrovič, njegov tovariš Dragoljub Joksimović ter neki odvetniški pisarji in drugi udeleženci zamotane afere z zapuščinami in raznimi uradnimi spisi Dr. Petrovič je bil obsojen na 2 leti in pol robije, odvetnik Joksimović pa na leto dni strogega zaporja. Takoj po razsodbi so obsojenci vložili prizive in pritožbe ter zahtevali, naj jih sodišče do pravomočnosti razsodbe pusti na prostem. To zahtevo je sodišče takoj odbilo, sedaj pa je apelacijsko sodišče zavrnilo tudi vse pritožbe.

NAJLEPŠA KOLEKCIJA

novih, modernih pomladnih plaščev v vseh cenah od Din 360.— naprej v damski kolekciji 76

PAULIN, Ljubljana

KONGRESNI TRG 5

• **Nepojasnjen umor**. V četrtek popoldne se je po Zagrebu naglo razširila vest, da je bil v bližini Topuskega umorjen upokojeni gozdarski svetnik in član ravnateljstva lesnega podjetja Dia, 54 letni Juraj Maraković. Dosele se je ugotovilo samo to, da so neznanjci ljudje Marakoviču, ki se je v spremstvu nekega svojega prijatelja in nekega kmeta z vozom peljal v gozd, da bi tam izplačal delavcem zaslužek, pripravili zaselo ter streljali nanj. Svetnik Maraković se je takoj zgrudil mrtev, ranjen pa je bil tudi kmet, ki je sedel poleg njega. Alarmirani orožniki so preiskali ves gozd, za napadali pa niso našli sledov. Če ni bil pripravljen roparski napad, so gotovo na Marakoviča streljali iz maščevanja.

Smrekove sadike

močne 4—5-letne presajenke mecesnove sadike močne 2—3-letne prvostno blago nudi 2762

graščina HRIB, Predvor NAD KRANJEM

• **Statistika o zločinih**. Po statističnih podatkih je lani na severno Srbijo in Slovenijo odpadlo največ zločinov, in sicer 2,87, potem na južno Srbijo 1,72, na Dalmacijo 1,30, na Hrvaško in Slavonijo 1,15, na Bosno in Hercegovino 1,07, na Črno goro pa 0,74 odstotkov. Največ je bilo tatvin, na drugem mestu so bili zločini proti osebnosti, na tretjem pa proti javnemu redu in miru. Umorov in ubojev je bilo največ brez premisleka in v hrvaški in slavoniji, premissljenih umorov pa v Črni gori in Vojvodini. Največ zločinov proti tuji imovini je bilo v Srbiji, največ razbojstev in hajdukovanja pa v Črni gori. V splošnem je bilo največ zločinov po vaseh. V severni Srbiji odpade na vsi 72, na mesta pa samo 15 odstotkov vseh zločinov. Smrtni kazni je bilo izrečenih v Južni Srbiji 14, v severni Srbiji 13, v Sloveniji 10, v Bosni in Hercegovini 9, na nekdanjem hrvaškem, dalmatinskem, vojvodinskem in črnogorskem področju pa po 1.

• **Kes po smrti je preprozen**, zato tudi še do 15. marca t. l. založba »Zemlja« v Ljubljani novim naročnikom ugodnostno priložnost, da dobi vsak, kdor naroči pri njej najbolj čitani slovenski roman Janka Kača »Grunt« in njegove duhovito zabavne »Pisane zgodbe (obe knjigi kart. 70, v platno vezani 85 Din), zastoj čudovito zbirko istega pisatelja »Med padarji in zdravnik«.

• **Zločin bogatega mladeniča razkrit** po petih letih. Neke noči leta 1929. so našli v sobi neke javne hiše v Zemunu ustreljenega Miodraga Gligića, sina bogatega trgovca iz Leskovca. Preiskava je ugotovila, da je umorjenec z nekimi mladimi tovariši poplaval po Zemunu in naposled tudi v javni hiši, kjer se je hotel prespati. Priče so izpovedale, da je bil v sobi vedno sam in tako je bila preiskava zaključena z ugotovitvijo samomora. Pred nekaj dnevi pa sta se skregala zaradi nekega stavega dolga trgovca Nikolčić in Tasa Tasić, sin bogatega trgovca iz Leskovca. Nikolčić je ovdal Tasića, da je pred 5 leti ustrelil svojega tovariša Gligića. Vsi trije so takrat svojim bogatim staršem ukradli večje vsote denarja z namenom, da gredo po svetu in da postanejo filmski igralci. Prišli pa niso dalje kakor do Zemuna, kjer so zapili zadnje tisočake. Kakor privedeje Nikolčić, je Tasić svojega tovariša ustrelil v sobi neke prostitutke ter se polastil ostalega denarja. Pozneje je Tasić tudi od Nikolčića izvil precejšnjo vsoto in ker mu je ni vrnil, je prišlo sedaj do razkritja že pozabljenega zločina. Tasić in Nikolčić so odpremlili v Beograd ter uvedli proti njima preiskavo.

• **Zanimiva novost**. Kako ublažiti krizo naših premožnikov, kako omogočiti večjo zaposlenost in preprečiti nadaljnje odpustitve rudarskega delavstva, so pereča vprašanja, ki zanimajo našo javnost, državo in celotno naše narodno gospodarstvo. »Prekrobnitve novega dela v povečanem odjemu in novih naročilnih premožev« logičen odgovor, ki je teoretično enostavno, toda praktično zelo težko izvedljivo. Razumljivo je, da streme naša premožnost na podjetja po ustvaritvi nove možnosti v porabi premožev; v ta namen se trudijo uvesti in razširiti odjem premožev tudi v hišnem gospodinjstvu, ki potrebuje premožev za nabavo v manjših količinah in v priložni obliki. »Carbopaque« se imenuje najnovejši način razpečevanja premožev na malo v zabojčkih, ki so ga slovenski rudniki prinesli pravkar na trg in ki je najdovršenejša spojitev dveh goriv: lesa in premožev. Tak zabojček je sestavljen brez žebeljev iz mehkih deščic, ki se brez vsake težave lomijo v roko in porabijo za pokurjenje, ter vsebuje premožev v samih kosih, suho separiran in posebno prebran. S tem so dosežene največja udobnost, snaznost in ekonomičnost, ker sta zajamčeni brezhibna kakovost in točna teža premožev. Zaradi teh prednosti bo ta novi način razpečevanja premožev gotovo ustrezal današnjim potrebam vsakega gospodinjstva ter našel tudi pri naših gospodinjstvih tako dober sprejem kakor v tujini, kamor gredo stalno večje množine teže kuriva.

• **Velikonočne razglednice CM družbe** izidejo ta teden. Ker sta napravila osnutke za nje priznana domača umetnika g. M. Gaspari in g. S. Santel, pričakujemo, da bodo vsi uporabljali za velikonočna voščila le domače izdelke. Komad stare 1 Din; trgovci dobe 25% popusta.

• **Za združenje vseh vrst ran, krasit, lišajev, čirov in ostalih kožnih bolezni in poškodovanj** pripravljajo številni zdravniki FITONČIN, ki preprečuje infekcijo, ustavlja krvavenja in zelo hitro celj rane. Stekleničica 20 Din v lekarnah, s poštno po povzetju dve stekleničici 50 Din. Poštno knjižico št. 14 pošilja brezplačno: Fiton. dr. s. o. j. Zagreb 1-78.

• **Vsak privatni uradnik** nujno potrebuje strokovno knjigo: Črne Kontokorenti. Dobi se v vseh knjižarnah ali pri založništvu: Trgovski učni zavod, Ljubljana. Prazakova ulica 8-II.

• **Darujte Podpornemu društvu slepih**. Ljubljana, Pod Tranc 2-III.

• **Obledela oblike barva** v različnih barvah in plisirata tovarna JOS. REICH.

Vi preprečujete nastajanje zobnega kama

če negujete svoja usta redno s Doramad radioaktivno sobno kremo. Zobni kamen v ustni votlini s zdravo sluznico ni mogoč. Dajte zobem torej zdravno podlago skrbite za zdravo sobno meso! Rabite Doramad zobno kremo! Njeni blagi šarki radija, ki učinkujejo štiri ure, se enako merno porazede v ustni votlini, masirajo zobno meso in posepejajo v njem krvni obtok, torej hitreje dovajajo zdrave redne snovi. Vsi tedaj tega ostanejo zobno zdravi in dobe smešno belino. Dobite jo povsod!

• **Technikum Konstanz**. Ta ustanova je ob Bodenskem jezeru in slovi že 28 let kot ena od najbolj urejenih višjih tehničnih učnih zavodov južne Nemčije. Bogata učila in najmodernejša preizkusna sredstva jamčijo za najtemeljitejšo in časi primerno izobrazbo inženjerjev tehnikov in delavcev v strojni in elektrotehniških delavnah ter v delavnih, ki služijo zrakoplovstvu in avtomobilizmu. Poletni semester se bo pričel v vseh oddelkih 12. aprila. Solski programi s slikami vseh laboratorijev se brezplačno pošiljajo vsem zainteresiranim.

Iz Ljubljane

— Pomagajte brezposelnim! Velika brezposelnost, ki vlada po vsem svetu, tudi Ljubljani ni prizanesla. Brezposelnih reveži so potrebni pomoči, ki pa je mestna občina s svojimi sredstvi ne zmora sama. Dobrodela prireditelj, katere čisti dobiček jenamenjen izključno onemoglim revežem in brezposelnim, zahteva že po svojem namenu sodelovanje vse naše javnosti. Na prireditvi bodo sodelovali naši najodličnejši umetniki in se že zaradi tega upravičeno pričakuje, da se bo prebivalstvo s svojo udeležbo najštevilnejše odzvalo povabilu mestne občine. Sploh je socialna dolžnost, da bi vsi po svojih močeh podprli to važno socialno akcijo. Opozarjamo tudi, da bo govoril o pomenu te prireditve mestni župan g. dr. Puc v radlu jutri ob 19.

Danes najsenzacionalnejši vefilm
Bombe nad Šanghajem
Vojska med Kitajci in Japonci. Vojska s banditi. Mornarica in vojskojstvo v boju z roparji
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. uri
Cene 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din

— **Regulacija Ljubljane**. Na intervencijo ministra g. dr. Kramerja je finančni minister večerj podpisal odlok, s katerim odobrava regulacijska dela v lastni režiji terenske sekcije od franciškega do Čevljarskega mostu v Ljubljani. Stroški v iznosu okrog 500.000 dinarjev se bodo kriili iz sredstev tekočega proračuna.

— **Novinarski dom**, stavbna in gospodarska zadruga z o. z. v Ljubljani, bo imela svoj III. redni občni zbor v torek, dne 13. marca t. l. ob 14.30 uri v kavarni Emona I. nadst. z običajnim dnevnim redom.

DANES VELEOPERETA
MAGDA SCHNEIDER
WILLY FORST
NE POZNAM — A LJUBIM TE
Predstave ob 3., 5., 7.¼ in 9.¼ uri
Predprodaja vstopnic od 11.—¼/13.
ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

— **Marij Šimenc** nam zapoje v petek 9. t. m. ob 20. v Unionski dvorani naslednje samospeve: Lajovic; Zavelva je roza in Mesec v izbi, Gotovac; Na nočistu, Ravnik; Vasovalec, Ipavec; Pozabil sem mnogakaj, dekle, Bersa; Jaz te ljubim in Neznana šta je, Hatz; Da sam bogat, Po krajši pavzi nadaljuje g. Šimenc in zapoje Ipavec; Na poljani in Božji volek, Dev; Mak, Foerster; Poletuje golobica, Gerbič; Skupaj sva pri oknu stala in Sklepara roke si bele, Jenko; Strunam. Zadnji del koncerta je posvečen operni arji, in sicer Puccini: Dekle z zapada, arija Johnsona, Puccini: De Griouxova romanca iz opere Manon Lescaut in slednjič Wagner: Walterjeva pesem iz opere Mojstri pevci norimberški. Na klavirju ga spremlja prof. Srečko Kumar. Vstopnice se dobe od ponedeljka dalje v knjižarni Glasbene Matice. Cene nizke od 10 do 30 Din.

ZVOČNI KINO IDEAL
Prinaša vefilm
Izgubljene hčerke
Napeta dejanja. Trgovci z belim blagom na delu
Predstave ob 3., 5., 7. in 9.¼ uri
Cene 4.—, 6.— in 8.— Din

— **Ogromno zanimanje** vlada za jutrišnji koncert Glasbene Matice, na katerem se bo izvajala obsežna Berliozova dramatična legenda za soli, zbor in orkester »Faustovo pogubljenje«. Zato naj oni, ki nameravajo posetiti koncert, kupijo vstopnice že v predprodaji. Na razpolago so še sedeži raznih vrst, predvsem pa je na razpolago dovolj stojišč. Berliozovo delo izvajajo preko 200 sodelujočih pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Kot solisti sodelujejo Vera Majdičeva, Josip Gostič, Marjan Rus namesto obolelega Roberta Primožiča in Anton Petrovič. Orkestralni part izvaja združeni ljubljanski orkester Opozarjamo tudi na tekst »Faustovega pogubljenja«, ki je izšel v drobni knjižici ter se obiva v knjižarni Glasbene Matice in zvečer pri biljeterjih Resnic na Ljublo moramo povedati tudi to, na nam je odstopilo dvorano za ponedeljkovo izvedbo koncerta zaradi ljubizne nankonjenosti vojskvo mednarodnih rokoborih, ki jih aranžira ASK Primorje.

— **Drevl ob 20. v Sokolskem domu** na Viču koncert pevskega društva Ljubljanskega Zvona.

Domače vesti

Beograjske zdravnice imajo vročo kri

V Beograzu je toliko zdravnic, ki so si osnovalne svoje društvo in ustanovile posebno bolnišnico. Ta bolnišnica pa je prišla v hude stiske in je bila lani že pred popolnim gospodarskim polomom. Seveda je zaradi tega prišlo v krizo tudi društvo samo. Sedanji odbor čita slabo gospodarstvo in še hujsje stvari prejšnjemu, prejšnje odbornice pa sedanjim.

Borba se bje v časopisju in na društvenih zborovanjih, ki so zaradi tega večkrat zelo »temperamentna«. Najhuje pa je bilo na letošnjem občnem zbor, ki je bil pred dnevi. Razbijanje mladih in starih zdravnic je kipele in kipele, naposled pa priklopilo tako daleč, da si navzoči policijski komisar ni vedel drugače pomagati, kakor da je poklical na pomoč — žandarmerijo. Kako je bilo na zborovanju, se da najbolje sklepati iz naslednjega opisa, s katerim je »Politika« začela svoje poročilo o tem nepravdnem občnem zboru:

»Nekaj preko 50 žena se je zbralo v neki visoki zgradbi na Zelenem vencu. Bile so skoraj vse lepe žene, skrbno našminkane in ondularne, elegantno oblačene. To je bilo pred 6. uro zvečer. Ponoči po 10. uri pa so iz poslopja prihajale iste žene, a jih je bilo težko spoznati. Videlo se je, da so v tej hiši nekaj hudega doživle. V poslopju na Zelenem vencu je zdravniška zbornica in zdravniško društvo. Vse te žene, ki so se v tej hiši mudile polne štiri ure, so zdravnice. V hiši v tej dobi ni bilo nobene bolničke. Žene zdravnice se torej niso mudile in mučile v svoji poklicni dolžnosti. Bilo je samo zborovanje — društva zdravnic.«

• **Z delovanjem Čsokoslov-jugoslovenske lige v Brnu**, ki je ena najdelavnejših lig v vsej republiki, nas seznanja pravkar izšli četrto letno poročilo (Vročni izpisi). Brnska liga namreč poroča o svojem delovanju v posebnih lično opremljenih brsurah. Letopis brnskih prijateljev Jugoslavije vestno beleži vse tisto drobno, vendar pa za ureditev stikov med Čsokosloviki in Jugoslovenci pomembno delo, ki so ga izvršili v letu 1933. Članek našega dobrega znanca g. Balatke »Brnsko deželno gledališče in njegovi stiki z jugoslovensko kulturo« prabimo ob prvi priliki v izveščku, letno poročilo tajnika lige g. Janka govori med drugim o izletu naših brnskih prijateljev v Jugoslavijo, o koncertu »Trboveljskega slavčaka«, o obisku elektrotehnikov iz Ljubljane, o tečajih iz srbohrvaščine itd. Brnska liga je vzdrževala prijateljske stike tudi z moravskimi Hrvatji. Šteje 622 članov, kar je zelo lepo število; naj bi se ga zvela k srcu Ljubljana, ki bi lahko dala tukajšnji ligi najmanj 500 članov. Predsednik Čj-lige v Brnu je honorarni jugoslovenski konzul g. inž. Vladimir Filkuša, em. redni profesor tehnične fakultete v Zagrebu. Prejšnji dolgoletni predsednik brnske lige g. inž. V. Hlavinka je bil izvoljen za častnega člana. »Vročni izpisi« prbuje o živahnem in mnogostranskem delovanju brnske Čj lige — delovanju, h kateremu ji lahko samo čestitamo.

V kavarni se obvarujete najlažje nahoda, influence in bolezni grla, če uporabljate redno okusne ANACOT PASTILE.

• **Jugoslovensko-bolgarski »Balkan-film«**, jugoslovenski prosvetni film je z bolgarsko kulturno skupino »Raketa film« sklenil dogovor o proizvajanju filmov, ki bodo propagirali lepoto in kulturo jugoslovenskih in bolgarskih krajev. Po dogovoru je osnovan »Balkan film« s sedežem v Beogradu. To ustanovo vodi petičanski odbor. Dva člana delegira naš prosvetni film, dva člana pa bolgarski »Raketa film« in si potepa ta četvorica izbere petega člana, ki predseduje odboru. Ta odbor bo dajal ustanovi idejno smer, brigal pa se bo tudi za stroške, ki bodo sporazumno razdeljeni. Filmska ustanova bo v kratkem pričela posloovati ter bo izbirala motive iz naših in bolgarskih krajev, sestavljala filme s pomočjo naših in bolgarskih umetnikov, tako da bodo prišli do izraza bolgarski in jugoslovenski kraji ter narodni živelj od Ormega do Jadranskega morja.

Da! pri trvdiki **J. MACEK** na Aleksandrovi cesti 12 kupite najbolj ugodno možka in dečja oblačila.

• **25 letnica akademskega društva »Jugoslavija«** v Brnu. Dne 7. t. m. bo Akademsko društvo »Jugoslavija« v Brnu praznovalo 25 letnico obstoja. Ob tej priliki priredi v dvorani Češke tehnične visoke šole slavnostno zborovanje, zvečer pa koncert s sodelovanjem gđ. Anite Mezetove, Josipa Križaja, Moravskega kvarteta in pevškega zbora »Jugoslavija«. Pokroviteljstvo to slavnosti sta prevzela Nj. Vel. kralj Aleksander in prezident Masaryk. »Jugoslavija« bo proslavila svoj jubilej tudi z izdajo almanaha.

• **Predavanje ZKD iz Ljubljane**. Sokol Ponoviče - Sava priredi 4. t. m. ob 8.30 predavanje profesorja g. Stepišnika o kmetu v boju za očetanek. — Ljudska univerza v Kočevju priredi v nedeljo ob 11. dopoldna pod okriljem ZKD predavanje o borbi za umetniško književnost. Predaval bo profesor g. Ivan Kolar. Po predavanju se bo predvajal kulturni film. — Vajenski dom priredi

Razprodaja pohištva

Hrastova jedilnica, damska spalnica, razne omare, kuh. kredenca, svetli. telesa, plin. štedilnik, hladilna omara, šivalni stroj, gramofon, zastori, moderne preproge, razna oprema. Zelo ugodne cene. Ogled dnevno od 4.—6. pop. M. Š. Gorupova 4-I., levo. 2770

RADENSKA MINERALNA VODA JE:

- 1. Najmočnejša natron-litijska voda Jugoslavije. Litijski mineral za raztapljanje in izločanje sečne kisline iz telesa.
- 2. Najboljše voda Jugoslavije po količini vsebuje ogljikove kisline, katere je panhonom krvi.
- 3. Edina min. voda Jugoslavije v kateri so najdeni in določeni težki metali, katere ima telo v krvi in so važni za zdravje.
- 4. Radio-aktivna.
- 5. Nenadkriljiva po svojem okusu in kot krepilo.
- 6. Zato je Radenska slatina tako dobra za zdravje in tako pitna!

u- Fotopredavanje Karola Koraneka Vse fotomaterijale go tolovo razveselila vest, da priredi ob daljšem presledku znani odlični amater g. Koranek z Dunaja 7. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 20. Perutzovo fotopredavanje. Predavatelj, ki je zadnja leta bival izključno v Švici, nam bo na podlagi 150 diapozitivov govoril o najmočnejših fotografiranih postopkih s pankromatičnim negativnim materialom s posebnim ozirom na izdelike svetovno znane tvornice Perutz. Vsem so še v najlepšem spominu številni večeri, ki nam jih je pripravil g. Koranek s svojimi krasnimi slikami, bodisi z alpinističnimi predavanji pod okriljem T. K. Skale, ali pa s strokovnimi poučnimi večeri za amaterje. Opozorjamo že danes vsaj ljubitelje fotografije na to zanimivo prireditev, ki bo zopet pod okriljem T. K. Skale. Brezplačne vstopnice bodo na razpolago v vseh fotografskih.

Modni atelje „VERA“

ne dela od 5.-10. marca vsled poslovnega potovanja v Pariz

u- Umrla je nad vse marljiva, delavna in požrtvovalna, dolgoletna odbornica Kola Jugoslovenskih sester v Ljubljani ga. Ana Počkarjeva. Vabijo se vse sestre odbornice in članice društva, da se udeležijo polnoštevilo pogreba, ki bo danes ob 18. iz hiše žalosti Sp. Šiška, Podjunska ul. št. 26.

u- Iz krajevne organizacije JNS na V. mestni okraj. Jutri ob 20. v Golobovi gostilni »Pri lokomolivci v Frankopanski ulici skupna seja krajevnega organizacija JNS za V. mestni okraj in propagandnega odseka. Seja je nujno obvezna za vse odbornike in članice propagandnega odseka.

u- Ruska Matiča sklicuje za nedeljo 11. t. m. ob 14. v prostori ruske dijaške merize (Santpeterska vojašnica) svoj redni letni občni zbor z običajnim sporedom. V primeru nezadostne udeležbe se bo vršil istega dne in istotam ob 15. pri vsakem številu navzočih sklopni redni letni občni zbor.

PRIDE!
S. O. S. - ledena gora
PRIDE!

u- Zdruzenje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov - sekcija Ljubljana naznanja, da ima svoj 15. redni letni občni zbor v soboto 24. t. m. ob pol 20. v lastnem lokalnu na Kongresnem trgu 1-II (poslojpe Kazine).

u- Mornarska sekcija krajevnega odbora JS v Ljubljani priredi 6. t. m. ob 20. v dvorani OUZD, Miklošičeva cesta, predavanje sefa meteorološkega zavoda v Ljubljani g. dr. Oskarja Reye o snovi »Moja pot na Spitzbergo« s skopičnimi slikami. Vljudno naprosamo javnosti, posebno članice JS, da se zanimive predavanje našega uglednega znanstvenika v čim večjem številu udeležijo.

u- Trgovci iz ljubljanske okolice bodo imeli redni letni občni zbor v sredo 7. marca ob 8. zjutraj v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregoričeva 27. Vabljeni so vsi trg. trgovci, da posejijo zbor.

u- Društvo izložbenih aranžerjev v Ljubljani otvori trimesečni risarski in praktični tečaj v torek 6. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Tečaj risanja bosta vodila znana strokovnjaka profesor Saša Santel in inž. Herman Hus, aranžiranje pa usposobljeni aranžerji društva. Kljub velikim stroškom je znižana solnina in velja za oba tečaja skupaj 300 Din. Informacije v trgovini pri »Soncu«, Pogačarjev trg.

u- Predavanje za vajence. Danes ob 9.30 bo predaval v Vajenskem domu prof. Marjanovič o bosanskih muslimanih. V torek ob 18.30 bomo pa slišali besede našega odličnega nacionalnega pobornika, prvega podstaroste SKJ Engelberta Gangla. Pridite vsi!

PRIDE!
S. O. S. - ledena gora
PRIDE!

u- Zdruzenje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov - sekcija Ljubljana naznanja, da ima svoj 15. redni letni občni zbor v soboto 24. t. m. ob pol 20. v lastnem lokalnu na Kongresnem trgu 1-II (poslojpe Kazine).

u- Mornarska sekcija krajevnega odbora JS v Ljubljani priredi 6. t. m. ob 20. v dvorani OUZD, Miklošičeva cesta, predavanje sefa meteorološkega zavoda v Ljubljani g. dr. Oskarja Reye o snovi »Moja pot na Spitzbergo« s skopičnimi slikami. Vljudno naprosamo javnosti, posebno članice JS, da se zanimive predavanje našega uglednega znanstvenika v čim večjem številu udeležijo.

u- Trgovci iz ljubljanske okolice bodo imeli redni letni občni zbor v sredo 7. marca ob 8. zjutraj v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregoričeva 27. Vabljeni so vsi trg. trgovci, da posejijo zbor.

u- Društvo izložbenih aranžerjev v Ljubljani otvori trimesečni risarski in praktični tečaj v torek 6. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Tečaj risanja bosta vodila znana strokovnjaka profesor Saša Santel in inž. Herman Hus, aranžiranje pa usposobljeni aranžerji društva. Kljub velikim stroškom je znižana solnina in velja za oba tečaja skupaj 300 Din. Informacije v trgovini pri »Soncu«, Pogačarjev trg.

u- Predavanje za vajence. Danes ob 9.30 bo predaval v Vajenskem domu prof. Marjanovič o bosanskih muslimanih. V torek ob 18.30 bomo pa slišali besede našega odličnega nacionalnega pobornika, prvega podstaroste SKJ Engelberta Gangla. Pridite vsi!

Pučnikovi

DAMSKI PLAŠČI SO POSEBNOST
Nasproti kavarne Zvezda v Selenburgovi ulici

Gospodom najlepše obleke, površniki, trenchcoati itd. po meri. 2780-2800

u- Akademija Pomladka JS na mestni ženski realni gimnaziji bo danes ob pol 18 v Kazini. Prireditev je pod pokroviteljstvom župana g. dr. Puca in častnega damskega komiteja.

u- Klub Primork. Mariji Veri, ki je živeča kot mlado dekle na Tržaškem krasu, v počastitev njenega praznika namesto cvetja 300 Din revnemu kraškemu akademiku.

u- »Ne poznam, - a ljubim Te« je moto marsikaterega, ki se zaljubi v dekle, ne da bi ga poznal. To se lahko zgoditi se posebno, če je dekle tako fletkano kakor je Magda Schneider. Tokrat se je zaljubil naš znanec Willy Forst. In še kako se je zaljubil! Tako, da sta na kraju prav zares vzela. Kako je vse to bilo, vam pokaže velepopereta, ki se predvaja v Elitnem kinu Matiči.

u- »SOS - ledena gora« je gigantsko filmsko delo, ki nam pokaže boj človeka z naravo. Razkrije nam bajno lepoto Severnega morja in trpljenje, ki ga mora prenesti polarna ekspedicija. To delo je himna človeške volje, tovarištva ter ljubezni.

u- »Champ« . Dolgo že nismo videli tako ljubečega filmskega dela, kakor je naš film »Champ«, ki ga predvaja ZKD v Elitnem kinu Matiči. Jackie Cooper je tako ljubeč in močan, da ga more vzljubiti vsak.

do. Ta film je malemu junaku ustvaril svetovno slavo. Naši malčki zro v njem imenitnega vrstnika. Predstava bo danes ob 11.

u- Železničarska sekcija krajevnega odbora JS v Ljubljani priredi 5. t. m. ob 20. v bivših prostorih direkcije državnih železnic v Ljubljani članski sestanek, ki bo zvezan s predavanjem člana sekcije g. Rudolfa Strusa o mornariškem uporu v Boki Kotorski l. 1918. Vstopnine ne bo. Člani in prijatelji JS se vabijo, da se predavanja udeležijo.

u- Zveza gospodinjstvi priredi ta mesec svoj drugi popoldanski šivalni tečaj za začetnice in za praktična ročna dela, (kvačkane rokavice, pletene bluže, otroške oblečke srajčke itd). Priredila bo tudi večerne in dopoldanske šivalne tečaje za obleke, informacije v društveni pisarni na Bregu 8, vsak dan od 15. do 17.

u- Ženska sekcija krajevnega odbora JS v Ljubljani javlja članicam, da bo to pot seja izjemno v sredo 7. t. m. In ne kakor običajno v četrtek. Vljudno vabljene, da se seje udeležijo v čim večjem številu.

Restavracija „Zvezda“

Današnja specialteta: Fini perutinski raguot v masleni pasteti. 2769

u- Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva na Viču priredi danes popoldne predavanje na prostem s praktičnim prikazovanjem obrezovanja in precepčenja drevev. Sestanek ob 15. pred šolo. Predaval bo g. Humek.

u- Loterija na tramvajskih listkih. V preteklem tednu so zadeli vsak po 25 velikih steklenic rogaške slatine: ljubljanski zdravnik dr. D. Š., Smerdelj Ivan, operater kina Kodoljevega, Blanc Jože, železniški uradnik, Poljanski nasip 32.

u- Vlom v stanovanje. V stanovanju Matilde S. za gradom 1 je vlomil te dni neki pohajak. Odnesele je zlato zapestno uro z zlato zapestnico, črno žensko obleko ter nekaj perila v skupni vrednosti 2000 dinarjev.

Oglejte si pravkar došle, najnovejše **OTROŠKE VOZIČKE** pri **S. REBOLJ & DRUG, Vošnjakova 4** (preje Cesta na Gorenjsko železnico) 2775-a

u- Pobegla tatca Školastika K. po poklicu šivilja, je že zgodaj zašla na krivica pota. Vdajala se je prostitutici in je tudi zbolela. Te dni je bila na zdravljenju v občni bolnici, pa je tudi tam našla priliko za tatvino. Vdrla je v omaro strežnice Franciške Kamnikove ter ukradla par velikih ženskih cvetjev, vrednih 200 Din, naka je iz bolnice pobežnila. Školastika je bila že 12 krat kaznovana.

u- Izsleden grešnik. Jože Benčan, bivši krojaški pomočnik, doma iz Preske pri Medvodah, je že v mladosti star, hud grešnik. Trinajstkrat je že sedel v zaporu, vendar ni imel nikoli volje popoblašati se. Njegova specialteta so vliomi v stanovan-

PRIDE!
S. O. S. - ledena gora
PRIDE!

nja, ki jih pa v poslednjem času ni več izvajal v Ljubljani in okolici, kakor prej, marveč se je podal v Zagreb. Tam je rogovillil skoro leto dni in so ga varnostni organi izsledili šele sedaj. Včeraj so Bečana pripeljali iz Zagreba v Ljubljano, kjer so ga izročili sodišču, da se pogovore o starih grehah, ki jih je zagrešil v Ljubljani.

u- Artaclje vliomilke družbe. Beležili smo že, da je prišla policija na sled večji tatinski družbi, ki je vlamljala in kradla največ v ljubljanski okolici. Varnostni organi so aretirali doslej 10 oseb, ki imajo vse na vesti težje grehe. V Rožni dolini je bilo izvršenih v preteklih tednih veliko vlomov v stanovanja. Kakor je ugotovljeno so bili na delu baš člani imenovanega družbe. Udeleževali pa se niso samo v Rožni dolini, marveč so posečali tudi Vič, Šiško, Dravlje in pa vasi v širši okolici. Policija aretirance zasljuše in je pričakovati, da bodo prišle na dan še razne zanimivosti.

SMUČARJI!

Uporabljajte proti mrazu in vetru kakor tudi za solnčenje

dr. Kmetovo mazilo

IN OLJE. - Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

u- I. mednarodni plesni turnir priredi Plesno sportni klub dne 17. t. m. v Kazini. Vse informacije pri mojstru Jenku in v torek zvečer pri PSK v Kazini.

u- Ensemble artistov, ki so bili v vele-mestnih večernih zabaviših prava atrakcija in se je časopisje o njih izražalo nad vse laskavo, gostuje že nekaj časa v baru Odeon na Poljanski cesti. Atrakcijam, zlasti živahni lepi in ritmično tako sigurni Gerdi Fringsovi gre nedeljeno priznanje. Vse atrakcije so prvorazredne. Bravurozna je muzikalna dvojica, ki žanje sleherni večer od številne publike vso pohvalo. Ljubljana je, vsaj ponoči, samo na Poljanski cesti res velikomesto. Da bi bar Odeon imel le malo večje prostore.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra 3. temperatura, 4. relativna vlažnost v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost L-10 7. padavine v mm, 8. vrsta padavina

Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo

3. marca
Ljubljana 7, 763,2, 1,4, 96, mirno, megla, 10 1,0, dež; Ljubljana 13, 762,0, 9,0 74, WSW1, 1, —, —; Maribor 7, 761,1, 2,2, 90, SW1, 0, 2,0, dež; Zagreb 7, 762,3, 0,0, 90, SSE1, 3, —, —; Beograd 7, 762,9, 4,0, 80, SE4, 5, —, —; Sarajevo 7, 765,2, —2,0, 90, mirno, 3, —, —; Skoplje 7, 762,0, 8,0, 90, mirno 10, dež; Split 7, 760,5, 7,0, 80, ENE2, 0, 4,0, dež; Kumbor 7, 759,9, 7,0, 90, N2, 3, —, —; Rab 7, 764,2, 6,0, 90, NNE2, 3, —, —; Temperatura: Ljubljana —, 1,2; 12,0, —; Maribor 11,8, 2,0; Zagreb 14,0, 3,0; Beograd 16,0, 3,0; Sarajevo 13,0, —0,3; Skoplje 17,0, 6,0; Split 15,0, 6,0; Kumbor 15,0, 6,0; Rab —, 6,0.

Solnce vzhaja ob 6.37, zahaja ob 17.46.

Prokletstvo ljubezni

le ostalo in se dob pri upravi »Slovenskega Narodca« po znižani ceni Din 20.—, vezano Din 40.— (s poštnino Din 3.— več). — Pozurite se in obogatite svojo domačo knjižnico s pretresljivo himno materinske ljubezni.

u- Danes popoldanski ples s poukom v Jenkovi šoli v Kazini od pol 4. do pol 8. Posebne plesne vaje vsak dan od 17. t. m. — U dne 1. marca se je našel šal na Dunajski cesti. Dobi se v upravi »Jutra«.

ZVOČNI KINO MOSTE.
Danes in jutri ob 8. dva sporeda
Matura ljubezni
Ramon Novarro in DOBRI VOJAK ŠVEJK — Saša Rašilov
Danes ob 3. samo »ŠVEJK«, ob pol 6. samo »MATURA LJUBEZNI«

Iz Celja

u- Nj. Vel. kralj je poklonil celjski sokolski župni prapor. Celjska sokolska župa je prejela obvestilo maršala dvora, da je Nj. Vel. kralj poklonil celjski sokolski župni prapor. Slovesno razvitje novega prapora bo ob priliki župnega zleta 10. junija v Celju.

u- Danes ob 15. vsi v Mestno gledališče kjer bodo celjski igralci pod vodstvom režiserja g. Kosika uprizorili Golievo pravljeno igro z godbo in petjem »Princeza in pastirček«. Orkester dirigira g. Šegula. Obisk predstave pripravocamo mladini pa tudi odraslim. Vstopnice se še dobijo danes pri gledališki blagajni. Predstava je izven abonmana.

u- Troje zanimivih predavanj. Na Ljudskem vseučilišču bo predaval jutri ob 20. univ. prof. dr. Lj. Hauptmann in Zagreba o podunavskih problemih. V okviru Savinjske podružnice SPD bo predaval v četrtek 8. t. m. ob 20. v risalnici deške meščanske šole g. dr. Brilje iz Ljubljane o bolgarskih gorah in bo predaval lepe skopične slike. Celjska podružnica Društva absolventov Jrč. trgovskih sol bo priredila pod okriljem ZKD v četrtek 8. t. m. ob 20. v predavalnici drž. trgovske šole skopično predavanje o Franciji in njeni kulturi. Predaval bo g. prof. Prezelj iz Ljubljane.

u- Člani Vodnikove družbe naj poravnajo članarino za tekoče leto takoj v Tujskoprometni pisarni pred kolodvorom.

u- »Desetega brata« bodo uprizorili osmočlani danes ob 20. v Roblekovih dvoranah v Zalcu, v petek 9. t. m. ob 20. pa v Mestnem gledališču.

u- Socialno skrbstvo v okoliški občini. Socialni odsek občine Celje-okolica je imel v sredo zvečer sejo, na kateri je razpravljajal pereče vprašanje preskrbe brezposelnih. Največ preglašev povzročajo osebe brezposelnosti iz drugih občin. Dočim na kmetski primanjkuje delovnih moči, sili mnogo ljudi s kmetov v predmestne občine, kjer pričakujejo izdatnejše pomoči. Socialni odsek je sklenil, da ne bo izdajal legitimacij za brezposelnost in podporu nobenemu brezposelnemu, ki ne živi vsaj že pet let v okoliški občini. Ta sklep je povzročilo dejstvo, da odsek ne dobi dovolj sredstev za podpiranje in zaposlitev brezposelnih. Na predlog socialnega referenta g. Fr. Witavskega je bil onosan pododsek, ki bo prejedoval nehegijenična stanovanja v okoliški občini in prošil sresko načelstvo, da imenuje sreskega zdravstvenega referenta v ta odsek, ki prične takoj prepotrebno delo za ocvanje zdravja občanov. Javnost je naprosena, da sporoči temu pododseku higienično nedostata stanovanja.

u- Umrla je v petek v Celju (Kovaška ulica 3) v starosti 70 let zabeznica ga. Katarina Skrinjarjeva, tača odvetnika g. dr. Fortunata Mikuletiča v Celju; pogreb bo danes ob 15. iz mrtvašnice na okoliškem pokopališču. V bolnišnici je umrla v petek 65 letna rudarjca žena Marija Jakobova z Zg. Hrudinje pri Celju.

u- Splav se je razbil ob brvi pri parku. Včeraj okrog pol 10. dopoldne je zadel neki splav, na katerem so se vozili trije splavjarji, v svo silo v srednje polje brvi pri mestnem parku. Splav se je razbil in se zagvozil pod brvjo, ki je ostala k sreči nepoškodovana. Splavjarji so se rešili. Ostanke splava so pozneje potegnili iz vode. Nesrečo je zakrivila izredno gosta megla, zaradi katere splavjarji niso pravočasno opazili brvi pred seboj.

u- Dve nesreči. V petek je padlo pri delu v gozdu pri Jurklostru drevo na 38letnega delavca Andreja Stopničana in mu zlomilo desno nogo. V Višnji vasi je padla leto dni stara žarjaveča bčerka Stanislava Šibančeva v spanju na vročo peč in se močno opekla po desni nogi. Ponesrečenca se zdravita v bolnišnici.

u- Kino Union. Danes ob 14.15 in 16.15 ruski zvočni vefilim »Pot v življenje« in dve zvočni predigrji ob 18.30 in 20.30 ter jutri ob 16.30 in 20.30 pa zvočna opereta »Dekle de želez« in zvočni tednik.

PRIDE!
S. O. S. - ledena gora
PRIDE!

Iz Maribora

u- V počastitev spomina dr. Jankoviča. Mariborsko zdravniško društvo je imelo v petek zvečer žalno odborovo sejo za pokojnim predsednikom g. dr. Jankovičem. Seje so se udeležili skoro vsi odborniki in je navzočim podpredsednik primarij dr. Černič orisal pokojnikovo delovanje in za sluzge pri ustanovitvi mariborskega zdravniškega društva. Odbor je soglasno sklenil, udeležiti se polnoštevilo pogreba, ki bo danes ob pol 15. iz moške kaznilnice na Tržaški cesti na pobrško pokopališče. V počastitev pokojnikovega spomina pa je odbor sklenil darovati po 500 Din mariborski dijaški kuhinji, Rdečemu križu. Društvo za proučevanje in za zatiranje raka ter Protituberkulozni ligi. Znesek se bo nabral med članstvom, primanjkljaj pa se bo kril iz društvene blaginje.

u- Občni zbor mariborske protituberkulozne lige. V petek zvečer je bil v dvorani OUZD občni zbor mariborske protituberkulozne lige, ki je namesto odsotnega predsednika vodil poslednji podpredsednik prvi državni pravdnik g. dr. Jančič iz poročil društvenih funkcionarjev je bila razvidna velika požrtvovalnost odbora in vsega članstva. Zlasti kleno pa je bilo poročilo o akciji za azil za tuberkulozne bolnike, ki ga je podal upravitelj okrožnega urada g. Stenovec. Le malenkostni znesek še manjka do prvih 100000 Din. Pri razmoterostih so v stvarno debato posegli podpredsednik dr. Jančič, docent

dr. Matko, občinski svetnik Grčar, predsednik društva hišnih posestnikov Meglič in drugi. Sklenjeno je bilo, da bo sel odbor v novem poslovnem letu s podvojeno požrtvovalnostjo na delo za čimprejšnjo realizacijo načrta azila, ki ni samo nujno potreben za mesto, marveč tudi za vso mariborsko okolico.

u- Jadranska noč bo drevi v vseh prostorih dvorane Uniona. Začetek točno ob 8.30. Spored bo zelo pester in bo med številnimi drugimi točkami tudi tekmovanje narodnihnoš. Vstopnina 10 Din, obleka promenadna. Drevi vsi na Jadransko noč!

u- Včerašnji živilski trg je bil zaradi lepega vremena dobro založen in obiskan. Kupčija je bila vse dopoldne zelo živahna. Slaninarji so pripeljali 36 voz zaklanih prašičev, okoliški kmetje pa 18 voz poljskih pridevkov in 4 voze sadja. Živahna in dobra kupčija je bila tudi na kokošem trgu kamor so prinesle kmetice okrog 2000 piščancev, kokoši, puranov, gosi in rac. Bogato založeno so bile vse mesarske stojnice, na mizah pa se je Mariborčanom nudila bogata izbira razne zelenjave in sočijva. Cene blagu se niso spremenile izza zadnjega trga. Precej je bilo na trgu tudi mladih drevesc, ki so jih prodajali po 5 do 12 Din.

u- Rojstva in umrljivosti. V februarju je bilo v Mariboru rojenih 72 otrok, in sicer 36 dečkov in 36 deklic. Umrljo je 99 oseb, od teh 50 moških in 49 žensk. Pred oltar je stopilo 41 parov.

u- Tujski promet. V mesecu februarju je bilo pri mariborski policiji prijavljenih 1215 oseb. Od teh je bilo 324 tujcev, in sicer 92 z Dunaja, 32 iz Gradca, 200 pa iz drugih mest.

u- Dohodki mariborske carinarice so znašali v februarju 4.690.884 Din, in sicer dohodki uvoza 4.671.643, dohodki izvoza pa 19.241 Din.

u- Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden kr. dvorna lekarna g. Vidmarja pri »A chue« na Glavnem trgu.

u- Cerkveni rop. V petek zvečer sta se splazila v rusko cerkev dva neznanca zilkovca in odnesla iz tabernaklja dragocene, 2000 Din vredni kelih. Tatvino je opazil včeraj zjutraj župnik in je prijavil zavdo orožnikom.

Iz Tržiča

u- Kropice nesreč je v zadnjem času povzročil raz strehe padajoči sneg. Potrgal je električne žice, da so bili cel predeli mesta dalj časa brez luči in pogonske sile. Tudi kino ni mogel imeti vseh napovedanih predstav in trpi občutno škodo. Sneg je pobil dosti opeke in vse strehe brez izjeme bo treba temeljito popraviti. V Tržiču so hiše kar na kupu. Občinska uprava bo morala ukreniti, da bodo gospodarji napravili branilce na strehah, da se tako prepreči strešni plazovi.

Iz Kamnika

u- Jubilej gospe Marije Vere navdaja tudi kamniško javnost z vsem ponosom in spoštovanjem do velike umetnice, ki je naša kamniška rojakinja. Kamničani jo imamo v hvaležnem spominu še izza njene uspešne recitacijskega večera, ki ga je imela kmalu po vojni v Citalnici. Ob 25 letnici umetniškega delovanja gospe Marije Vere se pridružujejo številnim čestitkam tudi rojaki Kamničani z iskreno željo, da bi jo mogli po dolgem času spet enkrat pozdraviti v svoji sredi!

u- Z občinske seje. Po proračunski razpravi te dni je občinski odbor razpravljajal še o nekaterih drugih tekočih zadevah. Tako je izglasoval gostilniško koncesijo vdovi Mariji Roberkovi, ki bo obratovala v nekdanjem Richterjevem lokalnu na Grabnu. Neki siromski družini je podelil podporo iz dr. Volkarjeve ustanove za ubožne porodnice. Stud. phil. gđ. Gabrielji Mankečevci je zagotovil sprejem v občinsko zvezo v primeru, da si pridobi jugoslovensko državljanstvo.

u- K regulaciji Kamniške Bistrice. Sreski odbor za javna dela je postavil na prvo mesto izvršitev regulacije Kamniške Bistrice. Ze jeseni smo poudarjali, da preti velika nevarnost pred divjanjem Bistrice vsem industrijskim obratom, ki dobivajo vodni pogon iz bistriske struge. Ker je Bistrica na tolikih krajih porušila obrežje in prestavila strugo, je res nujno potrebno, da pricnemno resno razmišljati o pametni regulaciji. Vsekakor pa so nujna ona dela, ki naj pomagajo vzdržati obrat v najbolj ogroženih industrijskih podjetjih, ki so brez dvoma največji vir dohodkov za ubožno prebivalstvo kamniškega srezu. V vseh obratih, ki so navezani na vodno moč iz struge Kamniške Bistrice, je bilo še v začetku februarja zaposlenih nad 2000 delavcev. Ti dobivajo letno nad 19 milijonov dinarjev izplačanih delavskih mezd. Ker se z odlašanjem regulacije čedalje bolj bližamo nevarnosti, da bo to all ono podjetje ob bodočih poplavih doletela huda nesreča, moramo zastaviti vse sile, da se zagotovi vsaj nekaj sredstev za nekatera namučnejša dela. Skupni stroški regulacije Bistrice so preračunani na 15 milijonov, za prvo silo pa bi bil dobro došel vsak znesek. Kakor smo že zadržiti poročali, so vsa podjetja z veliko nestrlejo pričela popravljati povzročeno škodo na svojih vodnih napravah, kolikor pač kdo more žrtvovati v tem hudem času.

u- Kino Kamnik bo predvaja danes in jutri film Maratonski tekmecl (V znamenju ljubezni) Predstave danes ob 16. in 20. Predigra zvočni tednik.

Iz Novega mesta

u- Obredna babice. Pred dnevi se je morala zagovarjati pred okrožnim sodiščem bebica M. K. zaradi odprave plodu že lansko leto je bila obsojena pred okrožnim sodiščem zaradi dveh silenih deliktov na eno leto zopora. Nastop kazni pa ni je bil odložen nezvestno dobo. Ta občutni mesec ponovno izvršila tak čin pri neki mladi natakari. Na tačni razpravi je bila M. K. spet obsojena na eno leto ječe.

u- Pratični pouk za naše sadjarje. Sreski kmetijski odbor, ki mu predseduje zagorski učitelj g. Lojze Kolenc, je sklenil, da bodo kmetijski strokovnjaki poučevali naše kmetovalce tudi s praktičnimi vajami. Te dneve bo obšel sreski kmetijski referent g. Šušteršič kraje v litijskeza okolišb in bo v sadovnjakih poučeval saditve sadnega drevja, škropljenje, rez, gnojenje in vse ostalo, kar zanima naše sadjarje. Poučne ekskurzije se bodo vršile po naslednjem redu: jutri 5. t. m. ob 9. v drevesnici g. Naceta Strmljana v Tenetišah, ob 14. pa na vrtu g. Lambergarja Alojzija na Gradšču; v torek 6. t. m. ob 9. na vrtu g. Franceta Kržana v Gradcu, ob 14. pri g. Andreju Zupaničju v Hotičju; v sredo 8. t. m. ob 9.30 pri g. Koviču v Kresnici, ob 13. pri g. Babniku Francu v Verneku; 10. t. m. ob 9. na vrtu pri g. učitelju Kolenou v Zagorju, istega dne ob 13. pri g. Forteuju Ivanu v Potoški vasi; 11. t. m. ob 11. na vrtu g. župana v št. Lambertu. Praktični pouk bo odpadel v primeru slabega vremena. Ekskurzije bo marilji sreski kmetijski referent g. Šušteršič nadaljeval po vsem srezu.

u- Ocenitve škode v Svibnem. Škodo, ki jo je povročila prejšnja nedeljo iskra iz lokomotive v Svibnem, je ocenila komisija pod vodstvom sreskega gospodarskega referenta g. Burnika. Posestniki g. Preštnju je pogorelo 4 ha gozda, na banovinskem veleposestvu Ponoviče pa 1 ha mladega gozdnega nasada.

Iz Litije

u- Pravažnovočni trg rudniku so je spet pričelo. Prvo polovico tega meseca bodo delali samo šest šhtov.

u- Poslužite se nakaznic za miloščine, ki jih je občinska uprava založila. Ob enem poziva občinska uprava trgovce in obrtnike, ki dajejo na te nakaznice blago, da nakaznice zamenjajo vsak mesec pri občinski blagajni za denar.

u- Pred različanjem dražbene prodaje pod desetino vrednosti. Članek o tem, ki je bil priobčen predajo no nedeljo, je vzbudil tudi izven kraja pozornost. Vložen je protest od strani lastnika. Dostavljamo že, da je bila neka stvar, vredna 1800 Din, izražena zaradi nizke cenitve za 84 Din, kočija za 100 Din, težak voz za 50 Din, okrog 500 kg sena za 35 Din, pa še razne druge stvari prav za smešno ceno. Nedeljska »izjava« nekega obrtnika, da se ni okoristil, se bo sodno pojasnila.

Iz Zagorja

u- Nova kajevna organizacija JNS. Ker je ozemlje občine Trbovelj zelo obsežno, je organizacijsko delo močno otežkočeno. Da se temu odpomore, so se sestali pristajši JNS iz Retja in Bevskega in se dogovorili, da se ustanovi krajevna organizacija za ti dve naselji. Sestanek je bil v Sušnikovi gostilni v Retju. Poročali so gg. Mrnuh in Kušar iz Zagorja in Pleskovič iz Trbovelj. Po izčrpnem poročilu teh je bil izvoljen pripraviljalni odbor, ki ga sestavljajo gg.: Jurjevč Franc, Markovič Alojz, Šmid Miloš, Goršek Avgust, Koren Miha, Ortanc Franc, Tominešek Jože, Katič Kari, Purkart Franc, Panko Jože, Kosmač Jože in Brinek Ivan. V odboru so zastopani vsi stanovi, najbolj pa delavstvo.

u- Trboveljski slavci bodo zapeli domačemu občinstvu danes 4. t. m. ob 16. v Sokolskem domu. Pridite! Prodaja vstopnic v naprej v podružnici »Jutra«.

Iz Trbovelj

u- Strah pred boleznimi v ušesih

Vsako jesen in tudi na pomlad pričnejo po mestih in deželi razsajati različni prehladi in epidemije, kakor angina, influenca, posebno pogoste so pa otroške boleznis ošpic, difterija, škrlatica in druge, a najbolj se starši boje boleznis v ušesih, ki jih vedno smatrajo za smrtno. Zadnje čase je nastala prava panika in zato je prav, da je vodstvo Radia Ljubljane naprosilo prvega ljubljanskega kliničnega specialista za te boleznis dr. Janka Hafnerja, ki naj o teh boleznih s kliničnega stališča kot strokovnjak prav po domače pove, kaj je prav za prav na tej reči in v koliko je strah pred temi boleznimi v resnici utemeljen. Prav hvaležni smo, da se dr. Janko Hafner tej želji vse javnosti odziva in bo predaval v radiu v sredo ob 18. ko bo vsi povedali, da se nevarnost ušesnih boleznis po navadi mnogo preveč pretirava. Te boleznis so navadno posledica že zgoraj navedenih otroških boleznis in prehladov, a ljudje mislijo, da jih sploh ni mogoče odpraviti, češ, da bolniku zavre od bolnič kri v glavi. Tako nesmiselna uganjba

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig,
2. ime proizvajalca: APOTEKA MR. BAHOVEC, LJUBLJANA.
3. paket mora biti vezan in plombiran.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah, zavojček za Din 20.—
TOREJ ZA SPOMLADANSKO ZDRAVLJENJE samo pravi:

„PLANINKA — ČAJ — BAHOVEC“ iz LJUBLJANE

Reg. pod Šp. br. 76 od 5. II. 1928

Iz Hrastnika

h— Občnega zbora NSZ se je udeležilo prošle nedelje v Sokolskem domu nad 200 članov, kar je zelo razveseljivo za naš kraj, kjer je bila NSZ pred letom dni še maloštevilna. Zasluge pri tem razvoju imajo v prvi vrsti nove odborniki iz vseh treh industrijskih podjetij ter njihov duševni vodja g. Kušar. Po poročilih funkcionarjev je bil izvoljen za malim izpremembam prejšnji odbor. Ob zaključku so poročali o pokretu NSZ delegati iz Ljubljane in Maribora.

h— Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva bo danes ob pol 15. v deški šoli priredila predavanje g. Josipa Štrklja, vrtnarskega nadzornika iz Ljubljane o ureditvi domačih vrtov, o pridelovanju zelenjadi in o zatiranju vrtnega mrčesa. Predavanje bo zelo zanimivo in posebno poučno za delavske žene, ki imajo svoje male vrtičke. Podružnica je dobila pošiljko arborina, ki bo razdeljena članom in tudi nečlanom v deški šoli.

h— Ob slovesu odličnega javnega delavca. Na lastno prošnjo je bil premeščen v Ljubljano železniški uradnik g. Janez Kušar. Med svojim službovanjem v Hrastniku se je odlikoval kot vnet sokolski delavec in je tudi ostalo nacionalno delo v dobi dveh let njegove sodelovanja zelo poživelo. Po njegovi iniciativi sta bili ustanovljeni krajevni organizaciji strelske družine in Narodne odbrane. Tudi NSZ je po njegovi zaslugi nenavadno napredovala. Vzornega delavca in iniciatorja bodo narodni krogi zelo pogrešali. Hudo je slovo od njega, želimo pa mu vsi na novem službenem mestu vsestranske uspehe.

h— Občni zbor Narodne knjižnice (poprej Narodne čitalnice) s sedežem v Sokolskem domu se je vršil v petek v društvenem prostoru. Po ugodnih poročilih posameznih funkcionarjev so bile volitve odobrene. Ker je dosedanja predsednica šolska upraviteljica g. Hermina Lunderjeva zaradi težke obolenosti odločila to mesto, je bil izvoljen za predsednika dosedajni podpredsednik g. Ferdo Roš, za podpredsednico pa učiteljica gđ. Ema Zamejčeva, v nadzorni odbor pa učiteljica gđ. Poldra Logarjeva. Ostale funkcije so po obdržali prejšnji odborniki. Med drugim je bilo sklenjeno poslati odstopiški predsednici g. Lunderovi zahvalo za njeno plodonosno dolgoletno delovanje.

h— Kino Sokol opredeljuje danes opero »Velikanska ljubezen« in tednik.

Iz Laškega

h— Proračun sreskega cestnega odbora. Načelstvo sreskega cestnega odbora je pripravilo proračun za l. 1934—1935. Celotne potrebščine so določene na 2.926.568 Din. K temu bo cestni odbor prispeval iz svojih rednih dohodkov na podlagi 43odstotnih dolič k državnim neposrednim davkom 1.292.202 Din, ostanek pa se bo kril iz banovinskih dolič. Bodoči proračun je višji od tekočega za okroglo 1.100.000 Din. Dolič se lani znašal 15 %. Več razlogov je, da je načelstvo bilo primorano k takemu povišanju proračuna. Velike poplave v l. 1933. so napravile škode za preko 200.000 Din, banovina pa že dve leti ne da niti polovice onih prispevkov, ki so bili določeni v preteklih proračunih in s katerimi je sreski odbor računal. Na dolgu je okrog 900.000 Din. Načelstvo je moralo zaradi tega vnesti vse neplačane račune iz preteklih let na nov proračun, prav tako pa še neko staro posojilo v znesku 250.000 Din. Vrh tu staja se cestni odbor pri proračunu za l. 1933—1934 ravnal po dobljenih navodilih ter upošteval skrajno štednjost, navzile temu pa se ni počival rdeči svinčnik. Ako se bo tudi letos predlagani proračun reducirali zaradi nepoznavanja naših terensko tako težavnih prilik, bodo naše ceste še nadalje propadale. Nima zavidanja vrednega mesta načelstvo cestnega odbora, na drugi strani pa se tudi delavcem in dobaviteljem ne sme zametati, če dan na dan trkajo na vrata cestnega odbora in prosijo za denar, na katerega morajo leta in leta čakati.

h— Predsedništvo gasilske čete v Laškem je po odstopu doedanjega zaslužnega predsednika g. Koschierja na prošnjo in zaradi sklepa upravnega odbora prevzel naš župan g. dr. Roš.

Iz Ljutomera

h— Dirkači so zborovali 25. februarja v Vregovi gostini. Iz poročil funkcionarjev posnemamo, da je Kolo jahačev in vozačev prišlo v preteklem letu dve dirki, k sta obe dobro uspele, zlasti druga ob priliki kmečkega praznika. Nagrad je bilo skupno za 17.700 Din Dohodkov je bilo 19.263 dinarjev a izdatkov 12.094 Din. Premožanje znaša zdaj 7169 Din. Pri anketi o organizaciji konjere je 12. t. m. v Mariboru bo društvo zast. pa g. Alojz Slavič. Pomada na dirka bo v prvi polovici maja. Občni zbor je sprejel tudi nekaj predlogov, tako glede izdaje članskih izkaznic, glede članarine, ki znaša 12 Din letno (za vozače 20 Din) in glede razmerja do centralne kasaških društev, ki ga bo treba razjasniti. Prav tako se je sprejel sklep, naj izdela centrala za vsa društva veljavne dirkalni red in ga prilagodi našim potrebam. Kolo se je izreklo tudi proti temu, da bi banška uprava pooblašala centralo za nakup kasaških žrebcev. Letos kaže, da se ne bo nakupil noben žrebec, vendar bo kolo izdelalo resolucijo, v kateri zahteva nakup dobrega mlajšega žrebca, pri čemer naj sodeluje zastopnik kola kot najbolj interesiranega društva.

Iz Murske Sobotne

h— Slovo: Po dolgih letih bivanja med nam nas je zapustil zorni tehnik g. Koller VIII, ki je užival pri nas splošno priljubljenost. Vsa dolga leta je bil agilen član sokolskega odseka in je kot eden njegovih najbolj zmornih članov mnogotero pripomogel, da se je odsek povznel na tako lepo višino. Prav pridno pa se je Koller udeleževal tudi pri lutkovnem gledališču. Želimo mu mnogo zadovoljstva v Mariboru.

h— Murakosoboška občina za brezposelne in siromake. Naša občina se v polni meri briga za brezposelne in siromake! In to z lastno in banovinsko pomočjo. Tako si je stavila v program večja javna dela, pri katerih bodo zaposleni naši brezposelni delavci. Uverjeni smo, da bo delo župana g. Hartnerja rodilo uspeh. Pred dnevi pa so prišli na svoj račun naši najsiromašnejši. Iz prispevka banovine je občina nabavila živila in jih razdelila med 30 siromakov. Vsakdo je prejel po 10 kg krušne in 3 kg pšenične moke, 1 kg masti, pol kg sladkorja, 1 kg riža in 1 kg soli.

Iz Prekmurja

h— Društveno gibanje na Gorickem. V Gornji Lendavi so preteklo nedeljo ustanovili Jadransko stražo. Številne udeležence zbora je pozdravil tamkajšnji banovinski zdravnik dr. Lukman in obrazložil smotre in pomen Jadranske straže. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dr. Lukman, za podpredsednico učiteljica Prtičeva iz Krupljinke, za tajnika prednik finančne kontrole g. Pavlin, za odbornika pa trgovec Hul iz Gornje Lendave. Pged dnevi se je pa ustanovila strelska družina v Prosenjakovih, h kateri pripadajo člani iz Cikeče vasi, Fokovec, Prodanincev, Prosenjakovcev, Ratkovec in Sela. V kratkem bodo zgradili svoje lastno strelišče v Selu Svecana otvoritev bo maja.

Iz Gornje Radgone

h— Za uvedbo tako zvane službe C pri gornjeradgonski pošti. Trg Gornja Radgona je središče izvoznosti, ne le ljutomerskega sreza, temveč tudi večjega dela Slovenskih goric in Prekmurja. Zato je na tukajšnji pošti precejšen telefonski promet s tujino, ki donša lape dohodke. Vsi ti dohodi pa bi se še znatno zvišali, ako bi se uvedla tako zvana C služba, to je, da bi telefonski urad posloval od 7. jutraj nepretrgano do 21. ure. Med uradniki urami (dnevno nekaj 8 ur) se vrstijo telefonski pogovori, da mnogokrat niti ni mogoče dobiti zveze s tujino, čemur pa bi se znatno odpomoglo z uvedbo navedene službe. Poverjeništvu trgovskega gremija se je tozadevno obrnilo na pristojno mesto.

h— Preureditev obmejne železniške postaje. Med naše nujne potrebe spada tudi preureditev naše obmejne železniške postaje, ki posluje še vedno v neprimernih leseni baraki. Uprava trške občine je že leta 1924 zaprosila prometno ministrstvo za napravo potrebnih pisarniških prostorov, skladišč in tretjega tira. Zadeva je v 10 letih napredovala še tako daleč, da je bil projektiran za vsa ta potrebna dela znesek po 900.000 Din. Kakor pa doznavamo, se namerava projekt zmanjšati za polovico. Kaj se namerava reducirati, ni znano. Trška občinska uprava in zainteresirani trgovski krogi so ponovno zaprosili odločilne čimtelje, da se prvoten projekt realizira v celoti na ta način, da se vsa dela izvedejo sukcesivno, in sicer najprej naprava preprotnega tretjega tira, nato postajnega poslopja in naposled skladišča. Gornji projektirani znesek 900.000 Din naj bi se črpal iz proračunov dveh ali celo treh let. Pozivamo naše narodne poslance, da naše potrebe glede ureditve postaje tolmачijo na odločilnih mestih.

Iz Ptujja

h— Ptujška občinske zadeve. V četrtek se je vršila pod predsedstvom župana g. Jeršeta javna občinska seja. V uvodu se župan spominjal pred kratkim preminulega bivšega župana in predsednika Pekovske zadruge g. Ložniška. Nato je poročal o programu javnih del, v katerem sta zlasti upoštevani regulacija Gradene in zgradba zbiralnega kanala v mestu. Ta program je sprejel v načrt odbor za javna dela na svoji seji in določil za ta dela znesek 200 tisoč dinarjev, ki se sme uporabiti izključno le za delavske mezdne. Izvršila se je tudi pri železniški direkciji v Ljubljani intervencija za zopetno uvedbo novega para potniškega vlaka, kakor ga je Ptuj že svoj čas imel. Mestna občina je prejela od Kluba koroških Slovencev v Ljubljani zahvalno pismo za gostoljubnost nasproti pevskemu zboru iz Koroške ob priliki prireditve koncerta v Ptuj. Iz poročila upravnega odseka izhaja, da je občinski svet odobril odprodajo nepremični: gostilna pri sejmišču se proda Kravini Francu za 300.000 Din, poslopje pivarne poleg deške osnovne šole čevljarskemu mojstru Ratiznojniku za 65.000 Din in mlitnica pri dravskem mostu pekovskemu mojstru Laščiju Josipu za 120.000 Din. Za revizorje za bilanco Mestne hranilnice so se izvolili gg. Brečič Anton, Lenarčič Franc in Ogorelec Mirko. Obenem bodo imenovani tudi fnguralni kot stalni odsek, ki naj vdržuje stike med občino in Mestno hranilnico, da se poslovanje slednje podpre. V gradbeni odbor so bili izvoljeni gg. župan Jeršec, inž. Urbančič in dr. Vrečko, s posvetovalnim glasom pa stavbenik g. Vresnik Josip. Zilavčevič Neži se prizna krajjevna potreba gostilne na Ljutomerski cesti. Znižale so se cene za obisk kopalnice ob četrkih in petkih tako, da se bo prodajalo 12 vstopnic za 8 vstopnic. Alarmno omrežje za gasilce se bo izpopolnilo z napravro 7 novih zvoncev. Občinski svet je odobril najetje posojila v znesku 500.000 Din, ki se bo porabilo za izvršitev javnih del, zlasti za kanalizacijo. Iz poročila pravnega odseka sledi, da se sprejmejo v domovinsko zvezo dr. Mrgele Matija z ženo in otroci, Cestarjeva Katarina z otroci, Šplak Matija, Perger Janez in družina pokojnega Pavla Dostala. Potrtili so se sklepi ubožnega sveta, s katerimi se je nekaterim mestnim revežem dovolila mesečna podpora. Iz poročila kuratorja Dijaškega doma sledi, da je bilo v začetku šolskega leta 33 gojencev. Učni uspehi so zadovoljivi. Potokusna bilanca za pretekli semester izkazuje okoli 5000 Din primanjkljaja, ki ga pa je v večji meri pripisati investicijam in izrednim nabavkam izvršenim v začetku šolskega leta. Stanje upnikov se je zmanjšalo in so stare terjatve po večini odplačane. Poslovanje

kuratorija je bilo soglasno odobreno. Po javni seji je sledila tajna. Obravnavale so se nekatere personalne zadeve in pa službena pragmatika nastavljenec.

h— Občni zbor mestne organizacije JNS v Ptuj se je vršil 27. februarja ob veliki udeležbi članstva. Predsednik g. dr. Šalamun je pozdravil navzočnega narodnega poslanca g. Petrovarja, mestnega župana g. Jeršeta in dr. Senčarja ter podal izbrpno poročilo o delovanju organizacije in o važnejših političnih dogodkih. Naglašal je zlasti tudi pobožne želje političnih nasprotnikov, ki so mislili, da bodo ob priliki zadnje vladne izpremembe prišli na svoj račun. Zgodilo pa se je nasprotno, da je postal predsednik vlade predsednik JNS. Izbrpno tajniško poročilo je podal tajnik g. Mihič, ki je poročal med drugim, da je odbor uspešno izvršil razno intervencijo v prid članstva. Organizacija šteje 620 članov. Za blagajniškim poročilom, ki ga je podal g. Kreft Hinko, je poročal burno pozdravljen narodni poslanec g. Lovro Petrovar. G. poslanec je zlasti poročal o finančni politiki in zasedanju finančnega odbora, katerega delo je bilo zelo težavno. Obrazložil je namen in pomen uvedbe novih davkov kakor tudi povišanja nekaterih taks. Podal je tudi obširno poročilo o novem proračunu. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor dr. Šalamun Franjo, Vadjal Stane, Mihič Ivan, Kreft Hinko, Erjač Rudolf, Rudolf Ivan, Simončič Vinko, postajačenačelnik Ilzo, Klemenčič Martin, Maroh Ivan, župan Jerše Ladislav in elektrotehnik Praprotnik. V odboru so zastopani vsi sloji. Letna članarina je bila določena 2 Din, in 2 Din kot izredni prispevek mestne organizacije za upravne stroške. Po poročilih se je razvila živahna debata in se stavila razna vprašanja na nar. poslanca, ki je dal potrebna pojasnila.

h— Podružnica NSZ v Ptuj se je vršila v nedeljo pri »Slonu« spet radni občni zbor. Predsednik g. Vadjal, ki ima največ zažel, da je podružnica po dolgih letih opet oživila, je z zadovoljstvom ugotovil lep napredek v teh kratkih mesecih, ko podružnica spet deluje. Članstvo je naraslo na 75. Tajnik g. Blažek je nato podal izbrpno poročilo za ljetno dobo nazaj, to je od ustanovitve do danes. Podčrpal je zlasti vse važnejše dogodke, med drugim tudi slavnostno razvitje prapora leta 1926. Kot delegat mariborske podružnice NSZ se je obnega zbora udeležil g. Vojska in imel govor o nacionalno-strokovnih organizacijah doma in v tujini. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Vadjal Stane in z manjšimi spremembami stari odbor.

h— JČL priredil v proslavo 84 letnice prezidenta čehoslovaške republike g. M. Masaryka proslavo 7. t. m. ob 20. v zgornji dvorani Narodnega doma.

h— Volitve delavskih zapnikov v tvojnič »Poltvi« so glede na pritožbo tukajšnje NSZ razveljavljene zaradi nepravilnega postopanja nekaterih članov »Svobode«. Ponovne volitve bodo v teku marca.

h— Mali harmonikarji pomladke Rdečega križa iz Maribora prirede pod vodstvom g. Sušteršiča 11. t. m. ob 6. koncert v tukajšnjem mestnem gledališču.

Iz življenja na deželi

h— BOSTANJ OB SAVI. V četrtek 22. febr. se je zaključil v Bostanju zimski kmetijski tečaj, ki se je vršil od 11. januarja vsak četrtek in nedeljo v šoli. Tečaj, ki ga je vodil sreski kmetijski referent iz Krškega g. Ambrož, je posebej povprečno po 120 tečajnikov. Predavali so gg.: Ambrož, veterinar Ipavec in inž. Cerjak, vsi iz Krškega, inž. Koprivšek in ravnatelj kmetijske šole inž. Petkovšek, oia iz St. Jurija ob južni železnici, ravnatelj Pučnik iz Zagreba, sreski kmetijski referent iz Brezje Mahorčič in šolski upravitelj Fakin. Na zaključni dan je predvajal g. Pučnik dva kmetijska filma. Sreski načelnik iz Krškega g. Tina Čuš je tolmачil zakon o kmetijstvu in skrb vlade za kmečko prebivalstvo, katerega hoče s takimi tečaji poglobiti kmetijsko znanje. Zatem je poljudno obrazložil zakon o zaščiti kmeta in z vzklikom Nj. Vel. kralju kot najvišjemu zaščitniku kmečkega stanu zaključil lepo uspeh tečaj.

h— GRNA PRI PREVALJAH. Dne 18. februarja se je vršil v Gersakovi gostini redni občni zbor občinske organizacije J. N. S. Navzočna sta bila narodni poslanec g. inž. Pahernik in tajnik sreskega odbora g. Janko Gačnik. Po pozdravu predsednika je poslanec g. inž. Pahernik razpravjal o gospodarskih in političnih dogodkih v preteklem letu, o sedanjem položaju in o upih za bodočnost. Za njim je govoril tajnik sreskega odbora g. Janko Gačnik o programu in organizaciji JNS v smeri učitrditve narodne in državne misli v vseh slojih naroda in je navzočnim delavcem pripravil ustanovitve NSZ. Predsednik krajevne organizacije g. inž. Fetich se je zavalil govornikoma ter je podal poročilo o delu krajevne organizacije in je tudi priporočil ustanovitve NSZ. Poročila predsednika in ostalih funkcionarjev so podala jasno sliko legepa razmaha organizacije. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik inž. Viktor Fetich, prvi podpredsednik Knežar Jakob, drugi podpredsednik Gersak Ivan; odborniki: Govejšek Anton, Čufar Franc, Markovič Dominik, Rošer Rudolf, Čop Ivan, Peče Alojzij, Strgar Leopold in Kogelnik Silvester; namestnika: Dodič Ivan in Ivan Klavž.

h— DEVICA MARIJA V POLJU. Danes ob pol 16 bo na našem šolskem odru nastopil mladinski oder društva »Tabor« iz Ljubljane s predstavo »Malto za res in malo za šaloc. Blagajna bo odprta eno uro pred pričetkom. Pridite med naše malčke.

h— DOL PRI HRASTNIKU. Da se naša mladina krepko upira obupu brezposelnosti in si želi kljub pomanjkanju vendarle praktične izobrazbe, se boste lahko prepričali, ako si ogledate danes razstavo vseh izdelkov gospodarske šole na Dolu. Otvorjena bo ob 8. in se zaključil ob 15. v gledališko igro, petjem in deklaracijami gojenk. Sodelovali bodo tudi nekateri gojenci kmetijske nadaljevalne šole. Ker so vsakoletne zaključne prireditve te šole postale že nekako udomačene, ni dvoma, da bo tudi letos prišel naš obiskovalec na svoj račun.

h— DOBRNA PRI CELJU. 22. p. m. smo domačini spremili na zadnji pot našega uglednega soobčana g. Franca Rožančiča, restavraterja na Dobrni, mozaika in odkritega značaja, neumorne tekle volje, dobrega očeta, občana in državljana. Pri zadnjem spremstvu so ga počastili: ugledno občinstvo iz Celja in okolice in razne deputacije (Sokol, gostilničarji, strelci, lovci, gasilci itd.); korporacije in ugledne družine so poklonili raskemu krasne venoc. Gospod dekan iz Nove cerkve je ob asistenci domačega g. župnika in župnika iz Kozjaka blagoslovil pred domačo hišo krsto z zemeljskimi ostanki. Po obredu je

pevsko društvo »Lira« iz Vojvinka zapelo žalostinko »Vlgered se povzme«. Ko so domači gasilci dvignili krsto, da jo ponesejo v hladni grob, so se zili solnčni žarki na krsto. Kdor je bil priča temu veličastnemu sprevedu, je imel viden dokaz, kako je bil rajski priljubljen pri ljudeh. Ob prerano izkopanem grobu se je oslovil od pokojnika g. Alojzij Jankovič, upravnik zdravilišča. V izbranih besedah je opisal trnjevo pot preminulega. Saiva iz lovskih pušk je zaključila ganljivi govor in lovski rog je turbozno zatrobil zadnji pozdrav svojemu tovarišu. Ganljiv in stvaren je bil tudi govor g. dekana Žagarja iz Nove cerkve, ki je opisal vse vrline in kreposti moža, od katerega smo se poslovlili. Ob grobu je zapelo domače pevsko društvo žalostinko »Kontano je trpljenje«. Zadnji solnčni žarki so poljubljali s cvetjem posuto krsto, nato se je pogreznila v črni grob.

h— LAVERCA. Diletantni naše sokolske čete ter bratje iz škofjice so na pustno nedeljo priredili veselje »Utopijence«. — Igrači so svoje vloge podali v splošnem zadovoljivo. Tamburaški zbor je pevskie točke dovršeno spremljal. Splošna želja je, da bi se igra za veliko noč ponovila. V nedeljo 25. februarja so pa pri nas gostovali v veselje »Pri belem konjoku« dijaki z Grosuplja, ki so nam priredili res zabavno popoldne. Zelimo drage Grosupeljčane še kdaj videti na našem odru. Obe igri sta bili prav dobro obiskani. Sosedni škofjelčani so nas v častnem številu posetili, za kar jim gre vsa hvala. Upamo, da bomo s škofjelčani tesno združeni, ko ustanovimo novega Sokola za Laverco - škofjico. — V nedeljo 4. marca bo ustanovni občni zbor krajevne organizacije JNS na Laverci, ki šteje že zdaj 74 članov. Gotovo se jih bo na občnem zboru še nekaj vpisalo. Nova organizacija bo skrbela za razna predavanja.

h— TACEN POD SMAERNO GORO. Zadnje nedelje se je vršil občni zbor občinske organizacije JNS, ki ga je vodil predsednik g. Kalš Martin. V obvitvenem nagovoru je predsednik pozdravil predsednika sreske organizacije g. Pipana, tajnika gosp. Borštnika, banovinskega svetnika g. Babnika in domačega župana g. Medveda Ivana. Poslanec g. Albin Koman se zbora ni

mogel udeležiti zaradi zasedanja narodne skupščine. — Iz tajniškega poročila posnemamo, da je štela organizacija lani 72 članov, a letos je pristopilo še mnogo novih članov. Tajniško in blagajniško poročilo so navzoči vzeli z zadovoljstvom na znanje. Zbor je pozdravil predsednik sreske organizacije g. Pipan. Izbrpno poročilo o zunanji in notranji politiki in o delu in uspehih stranke je podal tajnik sreske organizacije g. Borštnik, katerega izvajanjem so navzoči pazljivo sledili. B. s. g. Babnik pa je poročal o prilikah, nanašajočih se na naše gospodarstvo v banovini. Sprejelo se je tudi več resolucij.

Veseli večer »Preporoda«

Ljubljana, 3. marca

Naše srednješolske dijaške organizacije prav pridno igrajo in uprizarjajo v Narodnem gledališču skrbno pripravljene predstave izvirnih del, najrajši Cankarja. Gospod Milan Skrbinek je naštdiral do sedaj z »Zarom« »Hlapce« in »Za narodov blagore, s Preporodom pa »Jakob Ruda«. Tudi letos misli Preporod postaviti eno literarno izvorno slovensko dramatično delo na oder. Za izpremembo pa se je odločil razviti v lahkem žanru in pripraviti dijaštvo in ostalemu občinstvu prav vesel večer. Dne 6. marca uprizori spet pod vodstvom g. Skrbnika tri Kristanove enodejank z naslovom »Drobtine«. Enodejanko nosijo naslove »Usphe«, »Resignacija« in »Kdo je blazen«. Prva je zabavna in nekoliko pikra satira na koristolovno klečeplazstvo, druga je komedija in s humorjem ironizirana abotnost čudaških klubov, a tretja je odkrita burka, ki zabava s svojimi karikiranimi tipi in s komičnostjo situacij, ki nastajajo zaradi zamenjavanja oseb in pa zabavnih nesporazumljenj. Te Kristanove »Drobtine« so bile prvč uprizorjene l. 1918. v Trstu pod ravnanstvom g. Skrbnika, a drugič pred leti na mariborskem odru. Tam kakor tu so s svojim lahkim humorjem občinstvo zelo razigrale. Pred kratkim je Preporod gostoval z »Drobtinami« v Kranju, kjer se je občinstvo izbornu zabavalo. Pri burki »Kdo je hlapec« sploh ni prišlo iz smeha.

S P O R T

Tekme za zimski pokal

Današnji program je: Igrišče Hermesa; ob 10. Slova; Jadran, izločilna; ob 14. Svoboda; Slovan, izločilna; ob 15.30 Primorje; Reka, finalna, Igrišče Korotana na Rakovniku; ob 14. Korotan, Ljubljana; Mars, izločilna.

V Domžalah: ob 15. Disk; Domžale, izločilna.

Vse tekme ob vsakem vremenu.

Zanimiva prireditev Ilirije

K reviji svojih najboljših nogometašev objavlja SK Ilirija za današnje treningtekmno I garniture tile postavi:

	Sabiža	Budječev M.
Bogme	Varšek	Lah II.
Ice	Sandi	Pilkič Rafko
	Pfifer	
		»ZELENI«
		»RDEČI«
Jug	Härtner	S. VIII Slapar
	Unter	Sočan Zitnik I.
	Francoč	Benglez
		Rožič
Rezerve:	Aljandč, Ilvar, Kveder, Gogala.	

Prorokavati zmago enega ali drugega moštva je popolnoma nemogoče. Emajstorici sta si docela enakovredni in lahko mirne duše trdimo, da more Ilirija poslati eno kot drugo moštvo v vsako borbo z enakimi izgledi na uspeh. SK Ilirija je lahko ponosna na svoje številne in odlične nogometaše in bo gledala, da se svojim prijateljem z njimi čim pogosteje predstavi. Lahko rečemo, da tako dobre nogometne prireditve, kot je ravno današnja, v Ljubljani že dolgo nismo imeli in je pričakovati obilnega poseta.

Prireditve je brez vstopnine in prične ob 15.30 na igrišču ob Celovski cesti. Predtekmna Ilirija B : SK Slavija ob 13.45.

Propagandni juniorski cross country tek

SK Ilirija priredi v nedeljo 18. marca ob 10.30 propagandni juniorski cross country tek na progi 2000 m za moštva in poedinca. Pravico tekmovanja imajo verificirani člani v neverificirani juniorji razreda B in C, t. j. rojstni letniki 1916—1919. Moštvo šteje najmanj 6 (šest) oseb, od katerih šteje za klasifikacijo najboljša četvorica. Tekmovanje se bo vršilo pod Celkovim gradom s startom in ciljem pri drsališču Ilirije. Prijavnina 15 Din za moštvo in 5 Din za poedince. Prijave je poslati najkasneje do 11. marca opoldne na naslov: SK Ilirija, lahkoatletska sekcija, kavarna »Evropa«, Ljubljana. Prijave se sprejemajo tudi pol ure pred startom proti dvojni prijavnini. Tekmuje se po pravilih JLAS.

Nacionalni cross country prvenstvo Ljubljane

SK Ilirija priredi v nedeljo 25. marca ob 11. cross country tek za prvenstvo Ljubljane na 5000 m pod Celkovim gradom s startom in ciljem pri drsališču Ilirije.

Pravico nastopa imajo moštva z neomejenim številom tekačev, ki so verificirani člani klubov JLAS. Na redosled moštva vplivajo samo oni njegovi člani, ki so dosegli cilj v času zmagovalca ali v času slabšem za največ 20% od rezultata zmagovalca.

Klasifikacija moštva se odredi tako, da dobi zmagovalce število točk, ki je enako skupnemu številu tekačev, ki so dosegli cilj v predpisanim času, vsak naslednji pa eno točko manj. Točke posameznih moštev se seštevajo in moštvo, ki je doseglo največje število točk, dobi naslov »Cross country prvak mesta Ljubljane za leto 1934«. Nagrade po pravilih JLAS. Prijavnina 30 Din za moštvo za poedince, ki niso člani moštva, 10 Din. Prijave naj se pošlejo najkasneje do 18. marca opoldne na naslov: SK Ilirija lahkoatletska sekcija, kavarna »Evropa«, Ljubljana. Zakasnele prijave se ne bodo upoštevale. Tekmuje se po pravilih JLAS.

h— BSK v Egiptu. Na državni prvak BSK je v petek igral v Kairu proti reprezentanci Egipta neodločno 3:3 (3:1).

h— Černera svetovni prvak v boksu. V petek se je vršila v Miamiju pred 40 tisoč gledalci bokarska tekma med Italijanom Černero in Američanom Loughranom za svetovno prvenstvo v teški kategoriji. Borba je trajala 15 kol ter se je končala z zmago Černero po točkah.

h— Današnji nogomet v Celju. Danes popoldne bosta na Glaziji v Celju dve zanimivi tekmi in korist poskočnega fonda LNP. Ob 14. se prične tekma med SK Atletiki in SK Olimpom, ob 15.30 pa med SK Celjem in SK Jugoslavijo. Prvo tekmo bo sodil g. Oberlinter iz Laškega, drugo pa g. Ochs iz Celja. Oba sodnika je delegiral OZDS v Celju.

h— Službeno iz LNP. Današnja tekma Korotan: Bratstvo v Kranju se preloži na poznejši termin. O tem se ovesečajo s tem: oba kluba, službojuči odbornik LNP in sodnik, ki je bil za to tekmo delegiran. — Predsedstvo.

h— Službeno iz OZDS. Za današnje tekmo Domžale: Disk se delegira ps. g. Gottwald, ker je prvotno določen sodnik zadržan. — Predsednik.

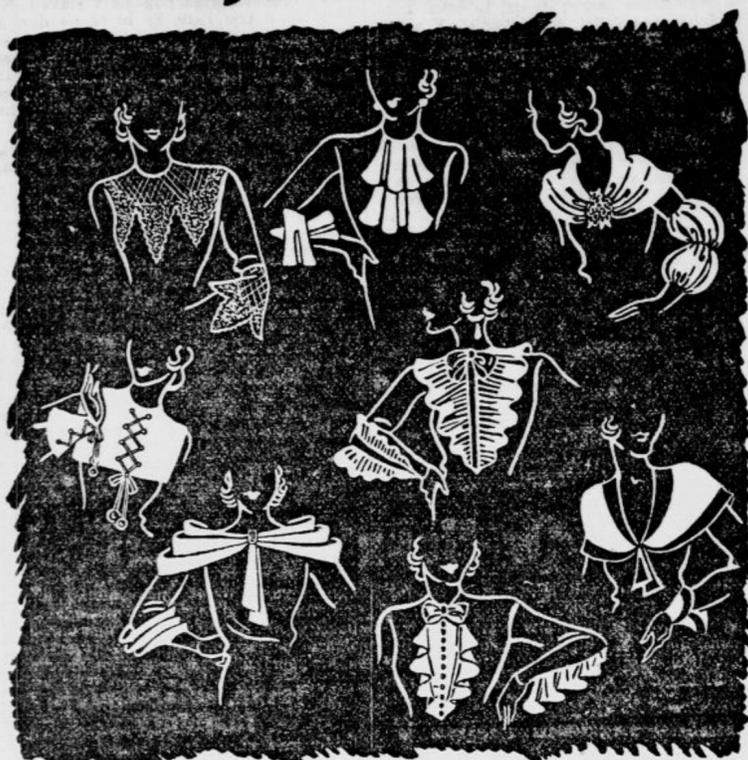
h— ASK Primorje (centralni odbor). Važna seja centralnega odbora bo v ponedeljek ob 20. v klubskem tajništvu. Pridite polnostevno. — Lahkoatletska sekcija. Danes izjemoma ob 15.30 cross-country trening na igrišču. Obvezno za vse cross-countryjaše. Sreče in Ive, pazita na pričetki!

h— SK Ilirija (nogometna sekcija) Komb. rez. igra ob 14 s Slavijo v postavi: Zivanović, Radman, Bizovičar, Černač, Rohaček, Glušič E., Kos, Rihtar, Scagnetti, Aljandč, Primožič, Rez.: Pečan, Smerdu, Pero, Strimšek. — Hockey sekcija. Sestanek hockeyev bo danes ob 11. na drsališču. Udeležba je strogo obvezna. Kdor se sestanka ne udeleži, ga črtamo iz seznama aktivnih igralcev. — Lahkoatletska sekcija. Ob pol 11. bo iz garderobe na drsališču generalni country trening.

h— TSK Slovan. Danes ob 13. morajo biti v gostini pri Beliču: Moša I in II, Grm, Pellicon, Uhan, Kolarič, Znidarčič, Thuma, Vičič, Kobal, Polznic, Jankovič, Galic in Sluga. Stranski sodnik Sinček II. Reditelj Schlegel, Ceglar,

Kraljestvo mode

Svetle garniture

Lepa, svetla garnitura popolnoma spremeni obleko. Nemoderano lansko ali predlansko obleko temeljito predrugačimo, če jo opremimo s svetlo garnituro. Zato ni čuda, da vidimo vsako spomlad toliko ljubkih oblek s svetlimi ovratniki. Malokdo pomisli, da so to same stare obleke, ki so jih dame le malo osvežile!

V poštve pridejo seveda le različna pralna tloriva; predvsem razne vrste pikčja, grobe tkano belo platno, organdi — a za popoldanske obleke tudi čipke in tul.

Vsekakor pa so moderne garniture poglavje, ki zasluži mnogo pozornosti, ker nam najbolj razodeva pomladanski modni slog. V prejšnjih časih smo poznali le enostaven ovratnik in preproste manšete, danes pa je garnitura najvažnejši del obleke, ki je odločilnega pomena za celotni učinek modela. Seveda s tem še ni rečeno, da je za vsako obleko garnitura absolutno potrebna, kajti moda nam je prinesla tudi mnogo lepih modelov brez ovratnika. Saj to je baš ono prijetno na današnji modi, da ne pozna strogih predpisov — vse se ravna po osebnem okusu in po okoliščinah.

Tudi preproste, gladke garniture so še vedno v modi, toda danes se bomo ukvarjali le z najnovejšimi tipi garnitur, ki so najbolj značilne za novo modo.

Čipkasto blago iz tula in zobčastega čipkastega roba učinkuje najlepše na svetlih popoldanskih oblekah, in sicer v obliki širokega, prozornega ovratnika. Iz enakega tloriva so kelihasti manšeti na napol dol-

gih rokavih (1. skica).

Letos so jako priljubljeni raznovrstni sčlunje, ki se najlepše odražajo od temnih oblek (srednja skica zgoraj).

Svetla garnitura ima često obliko nabrane ovratne rute po bidermajerskem vzorcu. K ruti spada šopek umetnih cvetic in v sredi prevezani balonasti rokavi (zadnja skica zgoraj).

Jako moderni so tudi široki ovratniki iz trdega pralnega tloriva. Ovratnik ima spredaj dve vrsti luknjic, ki jih prevlečemo z barvaštim trakom. Enako so napravljene široki manšeti (1. skica v sredi).

Jako učinkoviti so nabrani ali nagubani plastroni z enako izdelanimi deli na rokavih (srednja skica).

Iz pokončnih gub sestavljeni »kapucin-ski« ovratnik z odgovarjajočimi manšetami je originalna novost, vredna mnogo pozornosti (1. skica spodaj).

Velikega uspeha je doležen mali »jahalni« fihče z nizom malih gumbkov in ljubko pentlje pod vratom. K garnituri spada zvončast volan, ki ga prišijemo od komolca do zapetja (predzadnja skica).

Izredno fino in dostojanstveno učinkujejo široki belhi ovratniki, ki jih obrobijo temne proge. Zamislite se ponavljajo belhi, temno obrobiljeni manšeti (zadnja skica).

Damsko kroj. risanje

poučuje modni salon ROZMAN, Ljubljana, Dvorni trg 3. Naučite se garantirano v 8 dneh. Istotam se izdelujejo kroji po meri. Informacije dobite pisмено. 2025

Trakovi in cvetlice

imajo važno vlogo v novi modi klobukov. Predvsem nas zanimajo taftasti ali lakasti trakovi, ki jih bo moda uporabila na originalen način, in sicer v obliki pentlje

na ogljavju klobuka. Konec te pentlje bodo dame prevlekle skozi okrajce klobuka, kakor vidimo na naši skici. Šopek umetnih cvetic bodo dame nosile na malem slamnatem klobučku, često pa tudi ob vratnem izrezu.

Kostum s prešitimi progami

je zaradi svoje rafinirane preprostosti posebno mikaven. Velika prednost takšnega kostuma leži v njegovi vsestranski uporabi

nosti, kajti rabi nam prav tako v sportne kakor v promenadne svrhe. Zanimivi so široki reverji, vrezani žepki in gube na krilu, ki izhajajo iz prešitih prog. Lepa barva kostuma in pisan šal ob vratu dopolnita ostalo!

Od leta 1813 odlični bel šifon.

Zdravniška posvetovalnica

Zi. M. Nočno potenje samo po sebi še ni absolutni znak kakšne pljučne bolezni, vendar pa svari k previdnosti. Potrebno je merjenje večerne temperature in če ta presega 37 stopinj, posebno pa če se nastopi suhi kašelj, je treba takoj k zdravniku. Zaskrbiti nam priporočamo umivanje s kisikom, pred spanjem pa izpijete skodelico mleka s konjakom. Ker ne vemo, kakšne injekcije dobivate, vam tudi ne moremo dati nobenega nasveta; najboljšega boste dobili pri zdravniku, ki vas zdravi. — L. M. Če se v mladosti roke tresejo, je to znak živčnega obolenja. Poskusite s pomirjevalnimi sredstvi (baldrijan, brom), sicer morate pa k zdravniku. H. J. v L. Normalna temperatura človeka je med 36 in 37 stopinjami. Po obedu in proti večeru je nekoliko večja kot zjutraj. Ni torej nobenega povišanja, da bi se vznejmurali. — Z. P. Odvaditi koga kroničnega alkoholizma je skoraj nemogoče, če njemu samemu manjka dobre volje, poskusni se lahko v kakem zavodu. V skrajnem primeru ga je treba dati pod kuratelo. — F. S. Lj. Pri maščobnih dojkah poskusite z masažo in krepko hrano. — Nikolina. Mislimo, da bi prišla za vas v poštve Dobrna. Če si pri česanju lahko ranite kožo, morate paziti, da glavnik ni preveč oster in gost. Bolje bo tudi, če si najprej umijete glavo in se šele nato čestete. — Hčerka I. T. Otroka, kateremu vsled jeka zastane sapa, bi bilo seveda nesposabno prepenavati, z malo ostrjšo besedo boste dosegli isti uspeh, poročito

pa tudi z dobroto. Pri dečku, ki ima tako nemirno spanje, pazite da ne bo zvečer užival težkih jedi in da je spalnica dobro prezračena. V koliko bi mogoče bili potrebni vitamini in kalcij, naj odloči zdravniška preiskava. — Miha 99. Iz opisa ni jasno, da-li je srbenje, ki je ostalo po garjah, posledica istih ali pa posebno obolenje (ekcem). Obrnite se na zdravnika, ki vas je zdravil. — M. Č. v L. Če hočete za umetno svetlejšee barvane lase dobiti zopet naravno barvo, je najenostavnejše, da si jih z vašo barvo zopet pobarvate, dokler vam vaši normalni zopet ne zrastejo. — I. R. Šumenje v ušesih in pritisk v glavo je v vaših letih najbrž arteriosklerotičen pojav. Pernica v splošnem ni priporočljiva. Klimatične razmere so v tem primeru skoraj gotovo brez pomena. — N. St. Vid. Vzrok bolečin v križu se da ugotoviti samo potom zdravniške preiskave. Zdi se, da pri vas povzročila sprememba lega maternice opisane težave. Ker trpite tudi na zaprtju, morate pred vsem skrbeti za redno stolic, kar dosežete s pretežno vegetabilno hrano. — M. H. Da se tako hitro prestrašite, da se naglo razburite, da imate občutek, kakor da bi moral nekaj popoltniti, vse to so znaki, da ste živčno bolni. Svetujemo vam pomirjevalna sredstva (baldrijan, brom), če mogoče tudi spremembo zraka in okolice. Za hemoroide je najboljša operacija. — J. V. S. Pri zabodi, katero opisujete, bolj škoduje strah pred posledicami kakor pa zaboda sama. Sčasoma preide ta navada sama, potem se tudi živci umirijo. Srečen zakon je v takem primeru najboljšo sredstvo. Gibajte se veliko na svežem zraku, zvečer se ogibajte težkih jedi in alkoholnih pijač, spite v hladni sobi, zjutraj pa takoj, ko se zbudite, iz postelje! — G. A. Bolujete na reumatizmu mišičevja in vam priporočamo tople obkladke, poleti pa zdravljenje v kakem termalnem kopališču. Podplutbe, nastale pri smučanju, je bolje, da ne masirate; konajte nogo vsak večer v toli vodi in bolecine bodo same ob sebi kmalu prešle. — E. S. Oseba tvornica na uhljih odstrani lahko vsak sproten kirurg in je operacija brez volje na oznanjen.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Danes se vrši semifinálna tekma Zagreb-Ljubljana. Zanj je ljubljanski klub pridobil prostore v »Zvezdi«. Nehote se vzbujajo spomini na sivega turnir, ki je pred leti zdruzeval v istih prostorih jugoslovenske šahiste.

Zagrebski šahisti so v Ljubljani doma. Vsi smo prepričani, da se tega zavedajo. Vsi pa tudi upamo, da se bodo Zagrebčani dobro počutili v Ljubljani. Stara prijateljstva bodo oživila. Ljuta borba jim ne more škodovati.

Poglavitna stvar je, da šah pri nas živi. Tekmovanje vodilnih klubov more le koristiti. Beograjski klub je med tem v semifinálnih tekmah že porazil Subotico. Z izredno ugodnim rezultatom 6:2 celo. Zmagovalec v današnji ljubljanski tekmah bo tedaj v zadnji borbi imel opravka s Beogradom.

Ljubljanske moštvo bo na prvi deski vodil mojster Pirč. Najbrž bodo Zagrebčani hoteli na prvo desko postaviti mojstra Vučkovića. Ta dvojni obeta zanimivo partijo. Vsi smo radovedni, kaj bo prinesla.

Savez je mene postavil za razsodnika. Nisem se mogel odločiti, da sprejemem to častno nalogo. Zadelo me je vrhu vsega še v zadnjem trenutku neodločljivo potovanje. Pa saj ne bo sporov. Ljubljanci in Zagrebčani smo tako dobri prijatelji, da bomo opravili tudi brez sodnika.

Švicarji obetajo zopet šahovskemu svetu mojstrski turnir. Deset svojih mojstrov bi radi spravili v boj s šestimi velemojstri. To se jim je 1. 1932. že prvič posrečilo. To pot so menda že pridobili Aljehina, Njemčovića, Flohra in Bernsteina. Presentilo pa jih je zanimanje starega Laskerja za njihov turnir.

To bi bila senzacija! Laskerju je sedaj 65 let. Vsi smo že mislili, da se je šahu dokončno odrekel. Pa menda vendarle še ni konec. Stara ljubezen je še živa. Lasker sam pa je za svoja leta tudi nenavadno živ.

Sredi maja bo nemška šahovska zveza priredila svoj turnir, ki naj določi letošnjega nemškega prvaka. Zdraviliški dom v Achenau bo arena tega pomembnega turnirja. Bogoljubov, doseđanj prvak, bo igral in branil svoj naslov.

»Wiener Schachzeitung« prinaša v svoji zadnji številki naslednji dve miniaturni:

Beli: A. Becker Črni: J. Fuss

1. d2—d4 e7—e6
2. Sg1—f3 Sg8—f6
3. c2—c4 Lf8—b4+
4. Lc1—d2 Lb4×d2+

Precej postranska stvar je, kdaj v indijski obrambi črni zamenja lovca, če le

ne zanudi trenutka, ko beli rokira.	
5. Dd1×d2	b7—b6
6. g2—g3	Lc8—b7
7. Lf1—g2	d7—d6
8. Lb1—c3!	---
Običajno igra beli to potezo nerad, ker omogoča črnemu likvidacijo s Sf6—e4. Tu pa je drugače.	
8. ---	Sf6—e4?
9. Dd2—f4!	Se4×c3
Črni bi moral skesano odgovoriti Se4—f6.	
10. Sf3—g5!	---
Črni bi moral skesano odgovoriti Se4—f6.	
10. ---	f7—f6
11. Lg2×b7	---
Zalostno, toda resnično. Zalostno seveda za črnega.	
11. ---	f6×g5
12. Df4—e3	Sb8—d7
Črni je seveda popolnoma poražen.	
13. De3×e6+	Ke8—f8
14. Lb7×a8	Dd8×a8
15. f2—f3!	---
Krije trdnjavo in jemlje hkratu skakaču na e3 povratek. Na a4 seveda ni življenja za nesrečnega konja. Črni je seveda položil orožje. Za slabotnejše igralce bo važna pripomba, da bi beli na drugi način presenetil nasprotnika, če bi bil v 7. potezi rokiral:	
7. ---	0—0
8. Sb1—c3!	Sf6—e4
9. Dd2—c2	Se4×c3
10. Sf3—g5!	---
Indijski obramba ima tedaj svoje muhe. O tem priča tudi naslednja druga miniaturna.	
Beli: M. Botvinnik Črni: N. Sorokin	
1. c2—c4	Sg8—f6
2. Sb1—c3	e7—e6
3. d2—d4	---
Beli je zavil v damin gambit, ki ga črni brani z indijsko obrambo.	
3. ---	Lf8—b4
4. Dd1—c2	---
Ta poteza je menda res močnejša od Dd1—b3.	
4. ---	d7—d5
5. c4×d5	e6×d5
6. Lc1—g5	Dd8—d6
Vse to je dobro znano. Nešteto krat smo varianto že videli v mojstrskih turnirjih.	
7. e2—e3	Lf6—e4
Z isto potezo se je v prejšnji miniaturni, čeprav v popolnoma drugačni poziciji črni začel pogrezati.	
8. Lg5—f4	Dd6—g6
9. Dc2—b3	c7—c5
10. f2—f3!	Se4×c3?
Tudi v prejšnji partiji je ta udar postal usoden.	
11. b2×c3	Lb4—a5
Na videz je vse v najlepšem redu. V resnici pa je črni že ob figuro.	
12. Lf4×b8	---
Črni se je vdal. Če vzame lovca, udari bela dama s šahom na b5 in ugrabi lovca na a5.	

ATELIER ARHITEKTURA LJUBLJANA
Levstikova ulica na Vrtači

Radio

Nedelja, 4. mares.

LJUBLJANA 7.30: O konjskih bojih (dr. Veble Franc). — 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastična (Pustišek). — 9: Vespero predavanje (dr. Opeka). — 9.30: Orgelski koncert (Arnič). — 10: Prenos cerkvena glasbe. — 11: Vokalni koncert g. B. Beteta s spremljevanjem radio-orkestra. — 12: Čas, reprodukcije Besthovne Kreutzerjeve sonate. — 16: Spomladanska dela v sadovnjaku (Elego Anton). — 16.30: Koncert pevkega krožka Vič - Glince. — 17.15: Duet etter in kitare (brata Ahafič). — 20: Radio-orkesler. — 20.45: Reproduciran koncert orkestra belalaj. — 21: Vokalni solistični koncert gđ. Varbitve. — 22: Čas, poročila, radio jazz.

Ponedeljek, 5. mares.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Gospodinja ura: Nekaj za gospodinje in dekleta (gđ. Himekova). — 18.30: Nemčija v dobi konjunktura (Ivan Kreft). — 19: Reprodukiran odlomki iz zvočnih filmov. — 19.30: Zdravniška posvetovalnica (dr. Masajna). — 20: Čajkovaška Patetična simfonija na ploščah. — 20.45: Vokalni solistični koncert gđ. Drazice Sokove. 21.15: Dolinskih šramel-kvartet. — 22: Čas, poročila, radio jazz.

ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.20: Prenos opere iz Beograda. — Lahka glasba. — PRAGA 19.20: Vojaska godba. — 20.20: Prenos psvske koncerta iz Moravske Ostrave. — 20.55: Mešan program. — 22.30: Plošče. — BRNO 20.30: Simfoničen koncert. — 21.30: Orkestralne skladbe. — VARŠAVA 20.02: Orkestralni in pevski koncert. — 21.15: Vedra glasba. — 22: Plošče. — 22.30: Plesna muzika. — DUNAJ 12: Lahka godba orkestra. — 16.30: Mladinski koncert na ploščah. — 19: Jazz. — 20: Mešan program. — 21.45: Arje in pesmi. — 22.30: Plesna glasba na ploščah. — BERLIN 20.10: Brahmove serenada v D-duru. — 20.45: Mešan program. — 21.15: Lahka godba orkestra. — 22.20: Mešan glasbeni program. — KONIGSBERG 20.10: Zabaven program. — 21: Zborovski koncert. — 23: Nočni koncert iz Hamburga. — MÜHLACKER 20.10: Pesmi. — 22.45: Plošče. — 23: Lahka godba orkestra. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 17: Popoldanski koncert. — 18.30: Griegove pesmi. — 19.30: Orkestralni koncert. — 21.10: Klavirske skladbe. — Ciganška godba. — RIM 17.30: Prenos pevkega koncerta z glasbene akademije. — 20.45: Pester program. — 21.45: Lahka glasba.

Torek, 6. mares.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Oskoslovska (Willem Kue). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18.30: Otroški žotiček (Manca Komanova). — 18.30: Reproduciran lahka glasba. — 19: Prof. Rožina. — 19.30: O državljanski vzgoji (Franc Marinko). — 20: Prenos akademije slepcev iz Kotarja. — 20.45: Radio orkester. — 22: Čas, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert godalnice tria. — 20.15: Klavirski koncert Koro Patak. — 21.15: Pevski koncert. — 21.45: Plesna muzika. — PRAGA 19.20: Prenos iz Brna. — 20.05: Trio godznih rogov. — 20.35: Prenos iz Brna. — 21: Koncert bolgarske glasbe. — 22.30: Prenos iz Brna. — BRNO 19.20: Predpmlad na Moravskem. — 20.05: Koncert na flavoi. — 20.20: Prenos iz Prage. — 20.35: Srbaka poezija. — 21: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 20.02: Prenos Puccinijeve opere »Manont iz gledališča. — 22.30: Godba za ples. — DUNAJ 12: Koncert na ploščah. — 17.30: Pevski in klavirski koncert. — 19.30: Doba Richarda Wagnerja. — 22.15: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20.10: Večer lahke glasbe. — 21: Glasbeno življenje v starem Berlinu. — 23: Lahka glasba. — KONIGSBERG 20.10: Glasbeniki naše dobe. — 21.05: Vojaska godba. — 23: Lahka glasba. — MÜHLACKER 20.10: Mešan program. — 21.10: Pevski koncert. — 23: Lahka in plesna muzika. — BUDIMPESTA 17: Lahka godba orkestra. — 18.15: Koncert na čelo. — 19.30: Operni večer. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17.10: Vokalni in instrumentalni koncert. — 19.20: Plošče. — 20.45: Prenos opere iz gledališča.

2 Din — Jurčičeva številka „ŽIVLJENJA IN SVETA“

Dr. P. Strmšek:

Pokrajina mojih sanj

Iz povesti: »Izgubljeni raj«

Kakor da bi bile vezene v podčevino, hité moje misli v oni sveti del naše zemlje, ki visi pripet na Boč in Donačko goro ter Rudenico in Planino. Pa ga pogledaš od severa, ko prideš preko Pečice, ali od zahoda tam od svetega Vida, ga pogledaš v mladem jutru ali ob solnčnem poldnevu, ga pogledaš pozimi ali poleti: vedno je enako čudovito in prekrasen, da mu ni kmalu primere. V ta svet je postavljen moj dom.

Čudovito povita je tukaj pokrajina. Grebeni gredo od juga, pa ti hrib kaže proti zahodu, da se ti zdi vse ko globel, zavarovana na vse strani; le na jug se ti odpira, pa tudi tam so gore. In vse je zmota, kajti kako bo tu globel, ko pa pritečeta potoka od severa in zahoda, združiva struzi in tečeta naprej proti jugu. Čudovito povita je pokrajina: ni dolina, ni globel.

Ob potoku so zeleni travniki, nad njimi niže, no vrhove vinogradi in gozdovi. Med vsem pa hiše in hišice, da je vse podobno miru božjemu; odkod bi pač prišla hudobna misel!

Dela je za vse in še celo preveč, od

rane pomladj tja do jeseni ni počitka, in vsako zimo zapade sneg vse prezgodaj. Komaj pa zavzvonijo ob potoku prvi zvončki, že je delo na travnikih in njivah; komaj se posuši zemlja, in že je treba v gozd in vinograd. In nad vso pokrajino je blagoslov. Iz gozda kuka kukavica, zvižga kos, svira slavček, nad poljem pa sili škrljanček v nebo.

Otroci čuvajo čredo na paši, moške orjejo na polju, žene sejejo in žanjejo; vse dela in se znajo in nad njimi se vzpenja čisto nebo.

In ko je nedelja, takrat se zberejo in premodrujejo, kar so zvedeli novega od sosese, saj so se bili razkropili že na vse zgodaj k raznim mašam. Ni je pokrajine, ki bi bila tako posejana s cerkvicami; saj ti zvonci tam na Tinski gori v zvonikih sv. Marije in sv. Ane, odgovarja jima št. Janž, sv. Ema, tam sv. Urban in zadaj sv. Katarina, proti vzhodu sv. Trojica, pred njo sv. Mohor na Rodnah in sv. Rok in sv. Tomaž, iz dolin pa se kakor iz pritaljenih duš oglašajo sv. Barbara in sv. Marija na Jezeru, sv. Jernej v Zibiki, sv. Peter in sv. Marija pod Sladko goro, sv. Jakob pod Bočem in sv. Nikolaj, sv. Rozalija ter sv. Benedikt, varuhi ob cestnih soteskah.

Skozi vso to pobožno krajino vodijo

romarske poti od Sladke gore na Jezero, k sv. Roku, na Tinsko in od tam dalje k Mariji na Sv. gori... Kaj bi se potem čudil, če najdeš v vsaki hiši oltarček svetih podob, zelenega rožmarina in cvetih klinčkov. Tam se zbira o mraku družina in molči svoj rožni venec, preden gre k počitku. Le kaki fantini, ki jih je tujnina zmotila, rogovilijo ob obronkih in vreščijo, dokler jim ni samim nerodno in se vrnejo v očetovo hišo...

Tako je bilo življenje očetov, tako je življenje sinov in bo pač življenje vnukov, kajti nič kaj se ne poznajo leta; kaj leta, tudi desetletja niso zapustila nikake sledi. Tega so pač pospremili na božjo njivo, pa so obhajali veselo poroko in iskali botrove... Vse je tako božje, tako staro in dobro, da ni, da bi spremenjal.

Hudo je šlo po svetu res, tudi soseda je požrla strašna vojna, pa to je tudi vse, kar se je bilo zgodilo; pa še soseda je bila usoda mila, kajti zapustil je dva sinova, da bi ga lahko za nju zavidala vsaka vas — Pa so prišla bogata in revna leta; skoraj vse eno je bilo to za našo vas: delali so slei ko nre! od prvz zore tja do trde teme, prodali so kako živinče za davke, jaica za so! in so tako živeli iz leta v leto; o hudih

letih pač ni bilo eno živinče dovolj za davke, treba je bilo dveh, treh; nevolje je bilo vse vprek, a tudi to je minilo in se pozabilo. Vas pa je ostala, kakor je bila.

Nikjer ni bilo dninarjev, komaj kje kak hlapček ali deklina, zato pa tudi ni bilo nikjer brezposelnosti; še klicali so delavce na njivo, na travnik in gozd, ko so čuli, da drugje odjedajo kruha delavnim rokam. Pa tja v njihovo dolino so prišli berači in potepuhi, a za delo niso bili, saj so zopet takoj odšli, ko so videli, da je dela za vse dovolj.

Tako je počivala božja roka nad pokrajino. Solnce se je urlo v vsej svoji moči na prijazno pobočje, hladila je dolino rosa, dežek je napajal polja; časih je pridivala huda ura, metala strele v potok ali gozdove, izlila vso svojo vodo po strmini, da so se nabrali blatni hudourniki po poteh in po razorih, da sta potoka narasla, pokrila zelene travnike tja do strmih gor na jugu. Pa kaj zato! Zonet je poslalo solnce, vode so odtekale, dežek je izmil blato s travnih bčik in zopet je bil blagoslov nad mirno pokrajino, kajti nesreče je niso obiskale, že od časov starih očetov sem; ni bilo niti ometa niti toče... Da je vzela suša vsa krmo, da so poginile svinje, to je bila vsa črna povest teh dobrih ljudi.

Enega pa niso poznali in niso hoteli poznati. Naj je bila sila še tako velika, stanje še tako brezupno, da je postal hlev prazen, da so odpeljali zadnjo kapljo vina iz kleti, da je morala tudi hči v mesto ali sin v Belgijo, — da bi prodal samo en meter svoje zemlje, na to ni pomislil nihče. Preobračali bi se očetje v blagoslovljeni zemlji, če bi si nivo prodajali njihov svet. Pa tudi res, kaj bi prodajali zemljo, ko bi njiva, ki redi vse leto človeka, zadoščala komaj za trenutne potrebe. Trenutnih potreb je veliko, njiv pa ni nič preveč.

Tako je bilo od roda v rod in tako je ostalo, posestva se niso manjšala, na njih pa je ostal zvesti rod njihovih čuvarjev; gorje, če bi jih kdo preganjal z grožnjo ali preslepil z goljufivo vabo! Samo enkrat bi se jim spodsnilo in ne bi znal živeti; vsa preteklost rodu bi se pogreznila in ga potegnila s seboj. Zato bodi nebo zahvaljeno za to veliko ljubezen do domače grude, ki nas je rodila, nas hranila in ki nas poklicala k večnemu počitku, ko dotečejo naši dnevi in ure! Pod domačo grudo bo večni sen pač lepši, na domači njivi bo svet ves naš in naši ljudje, sami znanci, prijatelji, sami dobri ljudje brez hudobije in hinavstva.

Albrecht Waldštejn

Po 300 letih pojasnjena vloga velikega češkega vojskovođe v tridesetletni vojni — Habsburško izdajstvo

Slavni generalissimus habsburških cesarskih armad v tridesetletni vojni, stokratni rešitelj habsburškega prestola, premožni, bogati vojvoda friedlandski, velmož, ki so mu pripadale tretjina češkega kraljevstva, obsežna veleposestva na Moravskem in v Slezijski, v Pragi pa palača pod kraljevim gradom, lepša in bogatajša od kraljeve. Mož, ki si je na evrnem Češkem, v Jičnu, postavil pravo kraljevo rezidenco. To je bil Albrecht Waldštejn (tudi Wallenstein), friedlandski vojvoda, ki so ga na pusti tork, dne 25. februarja 1634 umorili v Chebu sporazumno s cesarjem in cesarskim dvorom zorniki iz njegove lastne vojske: Italijani, Irci, Škoti, Španci.

Doslej je bilo marsikaj temnega v tako znanem Waldštejnovem vprašanju. Čeprav je literatura vseh narodov o Waldštejnu neprimerno obilnejša kakor o marsikaterem drugem zgodovinskem problemu, vendarle ni bilo vse jasno, dokler so bili nedostopni zaprti cesarski arhivi na Dunaju. In ti so bili stalno nedostopni, zakaj Habsburgom je bilo mnogo do tega, da Waldštejnov vprašanje ostane nejasno.

Pred prevratom se je o zadevo najprej bavil prof. Pekář, pa tudi Francoz Denis. Po prevratu so se dunajski cesarski arhivi odprli in češki zgodovinarji so dobili vpogled v listine iz Waldštejnove dobe. Tako zvan Waldštejn arhiv si je na Dunaju izposlovala češkoslovaška republika. Precej važnih dokumentov so odkrili tudi v Vatikanu. Prvi je dokumente preiskal mladi češki zgodovinar dr. Fr. Roubik (svak prof. dr. Pivka). Vrsta dokumentov je izšla tudi v tisku. Resnica o Waldštejnu, ki je bila tri sto let zastrta z legendami, strastmi, dobičkazljivostjo, stopa počasi na plan. Waldštejn se kaže svetu v dokaj dragi podobi, kakor jo ima kot Schillerjev Wallenstein.

Doslej so bila mnenja o Waldštejnu deljena. Nekateri — profesor Pekář — so stali na stališču, da je bil Waldštejn navaden izdajalec. Izdal je 1. 1618. češko obrambo, pridružil se je kot poveljnik armade v vojski čeških stanov habsburškemu cesarju 1. 1634. pa je izdal cesarja, se pridružil češki emigraciji in nasprotnikom Habsburžanom ter se je postavil zoper ta, ki jim je bil poprej vrhovni vojvoda. Pravijo, da je morda celo jemal od sovražnikov Habsburžanov denar in da bi bil pozneje prav tako izdal češko emigracijo, kakor jo je izdal 1. 1618. Izdajalec, nič drugega.

Počasi pa se je pričelo to mnenje menjati. Videli je, da Waldštejnova največja krivda ni v tem, da je izdal, marveč v tem, da ni uspel. Če bi se njegova stvar posrečila, tedaj bi Waldštejn postal utemeljenelj slavnega vladarskega rodu, češki kralj. Tridesetletna vojna bi se v tem primeru končala štirinajst let prej. Habsburžani bi bili poraženi in pregnani z Dunaja, nastopil bi splošen mir in strašna brezpravnost, v katero so padli Čehi po Bitki na Beli gori, bi bila odpravljena. Ni bilo dovolj, da so bili Čehi na Beli gori poraženi; za popolno zasluženje naroda, ki bo trajalo tri stoletja, se je moral zvesti še zverski, cinčni umor v Chebu dne 25. februarja 1634. Šele sedaj je bila usoda naroda zapečatana. Do tega časa so bile nasade cesarja Ferdinanda II. na Češkem in v Nemčiji dokaj neznatne. Slavta, sicer najvidnejši Ferdinandov sluga, pravi o tej dobi, da »gospod cesar ima več sovražnikov med katolički, kakor je protestantov« in omenja na drugem mestu, da je cesarjev položaj obupen, da stvar stoji slabo in da Ferdinandu marsikdo zapuša. Po 25. februarju 1634 se je zadeva obrnila in Habsburžani so prebili tridesetletno vojno kot zmagovalci.

Albrecht Waldštejn je potekal iz stare češke plemiške rodbine, slavne po tradiciji, toda oboževana. Oče je bil strog protestant. Albrecht, ki je bil šolal v Nemčiji in Italiji, je bil izvrsta versko ravnodušen, požel je po so ga dobili v pest izužitje, mu našli bogato nevesto, vdovo po gospodu z Landecka (češko plemstvo na Moravskem). Da ne bi njegovo neizmerno imetje prešlo v roke protestantov, so že priletelo vdovo omožili z mladim Albrechtom Waldštejnom. Ni dosti manjkalo, pa bi temperamentna vdova zastupila mladega soproza; našla mu je preveč »sluh« zenskega napojca. L. 1614. je umrla in Waldštejn se je kmalu oženil z grofico Harrachovo iz odlične češke aristokratske hiše. Brat Waldštejnov soproge je nedolgo potem postal praški nadškof. Bogati Waldštejn se je nenadno znašel v vrstah najodličnejših in najbolj vodilne aristokracije češkega kraljevstva. Ze izza mladih let je bil izvršen gospodar in trzovec in predvsem neprekosljiv organizator. Po Beli gori je, neod zaplenjenih veleposestev čeških plemičev, marveč s »pr«tmi prodajami, znamenami, denarnimi spekulacijami in z dedovanjem po izumrli rodbini najbogatejših čeških plemičev Smiřički, postal gospodar tretjine češkega kraljevstva. V Pragi si je postavil hišo, ki je še danes kras Male strani, v Jičnu je zgradil središče svojega gospodarstva; tam in tu vidimo dokaze, kakšen izbor

gospodar in organizator je bil, pač neprimerno boljši vladar kakor cesar Ferdinand II., ki se je odlikoval samo po spletkarstvu.

Waldštejn je zdaj — docela v duhu časa — postal vojni podjetnik. Finansiral je armade, dobavljal vojske, vodil vojne na svojih mejah, in njegovo imetje je še bolj raslo. Narodnostno ni bil Nemec, marveč Čeh. Njegova pisma so spisana v nemškem in češkem jeziku. Tudi v verskem pogledu ni bil fanatik. Po katastrofi, ki je zadela Češko, je Waldštejn radodarno podpiral mnoge češke plemiče v »emigraciji« in vzdrževal stalne stike z njimi. V njegovi vojski je bilo mnogo, včasih celo večina protestantskih častnikov vseh narodnosti. Tudi s podložniki ni bil krut. V njegovi friedlandski kneževini na evrnem Češkem, povelov, kamor je šla gala Waldštejnova moč, je vladalo v teh strašnih vojnih časih sorazmerno blagostanje.

Jezuiti, ki so Waldštejnu pripomogli do moči in slave, so povzročili tudi njegov padec. Ko so spoznali, da Waldštejn dela po svoji glavi in da ni brezpogojno instrument njihove politike, so pričeli spletkariti zoper njega na dunajskem dvoru in so pridobili za sebe Nemce, ki so v Waldštejnu videli Čaha in zato nasprotnika. Tako je bil Waldštejn 1. 1629. odstavljen kot vrhovni poveljnik cesarskih vojsk.

Waldštejn je dobro videl, v kakšnem položaju so češke dežele: Videl je tisoč in tisoče rodbin v tužini, ki so prišle na beraško palico, doma na Češkem pa je bilo ljudstvo plon nesmilnih zatiralev in izkoriščevalcev. Ne on sam, marveč večina čeških katoličanov je z grozo gledala položaj, v

kateroga je padel češki narod po katastrofi na Beli gori. Waldštejn je spoznal, da bo cesar izdal tudi njega, kadar mu bo to kazalo. Navezal je stike s švedskim kraljem Gustavom Adolfom, s češko emigracijo, s Francozi. Nastopila so dolga pogajanja; Waldštejn je pri tem pridobil poveljnika saških vojsk Armina. Medtem je bila cesarska vojska tik pred popolnim razsulum in cesar se je obrnil do Waldštejna, da bi prevzel vrhovno poveljstvo. Oprt ob švedskega kralja, ki je bil takrat skoraj že gospodar Nemčije, je hotel izrabiti priliko in ustvariti pozicije za splošen mir. Med drugim je zahteval amnestijo za vse Čeha, njih prosto vrnitev v domovino in proglasitev svobode prepričanja in vrozpovedi ne le v Avstriji, marveč povsod v Evropi. V drugi vrstii je zahteval izgon Habsburžanov z Dunaja, ker bi samo to bilo trdno jamstvo trajnejšega mira.

Pogajanja so potekala naglo in uspešno. Waldštejn se je med tem na bojiščih kar moči izogibal bitkam in štedil sovražnike, Švede in Saksonce. Saksonci so pod Arminovim poveljstvom najbolj izkoristili Waldštejnovo kolebanje. Armin je dobro doumel položaj in je na skrivaj rovaril zoper Waldštejna. Spoznal je, da bi na Waldštejnovi strani samo utrjeval gospodstvo Švedov na Nemškem in da bi bila Nemčija središnje združena pod Habsburžani, ki so Nemci, kakor pa pod Švedii, Arminu in Saksoncem ni bilo mar za usodo Čehov in njih emigracije; narobe, kjer so je mogli, so jim škodovali. Vse kaže, da je bil Armin izdal cesarju Ferdinandu Waldštejnove načrte, hoteč tako omejiti gospodstvo Švedov na Nemškem.

Ko bi bil Waldštejn takrat nastopil brez oklevanja in odločno, kakor so želeli Švedii in Francozi, bi uspel. V tem primeru bi se Evropa že pred 300 leti iznebila Habsburžanov. Toda Waldštejn se je obotavljal. »Ko napoči pravi trenutok« »še ni pravi čas« Zgodovinarjem se zdi njegovo oklevanje zacmetno, da, celo sumljivo. Vendar je

bilo naravno. Waldštejn se je na vsakem koraku ravnal po zvezdah, po prerokovanju. Takšna je bila tedanja doba. Celó tako preveden moč, kakor je bil Jan Amos Komenskij, je veroval v astrologijo. Zvezde pa so Waldštejnu kazale, da naj še čaka. Tako je čakal, premišljal, se obotavljal. V začetku februarja se je v Plaziji sporazumel s svojimi oprodami glede končnega načrta, vendar si tudi zdaj še čakal. Nekaj dni po plizenjskem sestanku ga je v Chebu nenamno umorila tolpa lakomnih Lahov in Ircov.

Pet let pred smrtjo je tedanja slovača vedževalka Poniałowska, ki je imela velik vpliv tudi na Komenskega, prerokovala Waldštejnu, da »wird abgesehlachtet wie ein Kalb«. Waldštejn pa je raje verjel zvezdam, kakor tej vidoviti ženski — Njegova veleposestva in veleposresta njegovih zaveznikov Trčka in Kinskega — poleg Waldštejnaja najbogatejših čeških plemičev — so si razdelili morile: Piccolomini, Leslie, Deveroux (Irec), Butler, Gordon — tola rje inarodnih pustolovcev, ki je potem tvorila češko »plemstvo« in 300 let zatirala češki narod.

Če se sedaj spominjamo 300letnice Waldštejnovi smrti Albrehta Waldštejna, moramo misliti nani predvsem z vidika habsburškega izdajstva. Spomnimo se, kakšna nesreča je bilo za Slovane vladanje Habsburžanov, ki so vsikdar voljno zatirali, izdajali in uničevali Slovane. Izdajstvo Habsburžanov je bilo zlasti v tem primeru podle. Waldštejn je delal za mir in je bolj kakor Habsburžani skrbel za svojo podložnike. Prav njegova smrt je pokazala, kakšna je habsburška morala. Celó cesarjevi svetovalci na dvoru (Dietrichstein) so opozarjali, češ, »Menschenblut ist doch kein Ochsenblut«. Toda cesar je vztrajal pri svojem: Waldštejn je treba zahrbtno spraviti s sveta! Friedlandski vojvoda je res padel in Habsburžani so postali slavni in močnejši. Tako je bil poraz na Beli gori zapečaten za tri sto letih, težkih let.

H. (Praga).

Dr. Joža Bohinjec:

Delavsko zavarovanje pred Narodno skupščino

Članek je bil napisan že za zadnje nedeljsko številko, pa ga zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti. Ker je zaradi svoje vsebine še vedno aktualen, ga prinašamo danes.

Delavsko socialno zavarovanje je bilo te dni predmet razprave v Narodni skupščini. Obžalovati moramo samo, da se ta razprava ni vedno vršila na način, ki bi izražal ljubezen in spoštovanje do delavskega zavarovatelja.

Ustanove delavskega zavarovanja že dalj časa živahno napadejo zlasti nekatere zdravniške organizacije. Postavlja se zahteva, da ima priti uprava delavskega zavarovanja v roke zdravnikov, v zavarovanju samem pa se ima uvesti sistem proste izbire zdravnikov, da bi prišlo več zdravnikov, ako ne vsi, v službo delavskega zavarovanja. To stremljenje pa je zmotno, kajti delavsko zavarovanje je prevereno, da bi reševalo vse socialne težave današnjih dni. Delavsko zavarovanje daje danes zdravnikom krenko materialno oporo. V dravski banovini je v službi delavskega zavarovanja nad 30 odst. zdravnikov, zavarovanci s svojimi rodbinskimi člani pa predstavljajo komaj 10 odst. prebivalstva — in to celo najrevnejše! Še neugodnejše je razmerje v drugih delih države.

Bojba zdravnikov za delavsko zavarovanje traja že nekaj let. Vodi se na skupščinah zdravniških organizacij, v časopisnih kolonah ter s pomočjo posebnih publikacij, v katerih zdravniki skušajo prikazati utemeljenost in pravilnost svojih zahtev in svoje kritike nad sedanjim vodstvom in sistemom delavskega zavarovanja. V zadnjem času je zagrebška zdravniška zbornica s pristankom zveze zdravniških zbornic predložila ministru socialne politike in narodnega zdravia posebno spomenico, v kateri je strnjeno vse to, kar je bilo do sedaj od strani zdravnikov izraženo v pogledu delavskega zavarovanja. Na spomenico je odgovoril v obširnem »Odgovoru« generalni direktor Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Ta »Odgovor« prikazuje dejansko stanje v delavskem zavarovanju in z ostrim in globokim poznanjem vseh dobrih in slabih strani našega delavskega zavarovanja analizira zahteve zdravnikov ter predločuje na osnovi objektivnih dejstev, kako so mnoge temeljne zahteve zdravnikov pri naših razmerah neizvedljive, nesocialne, mnoge pa za zavarovanje samo in s tem tudi za zdravnike prav katastrofalno opasne. Tudi ravnateljstvo Osrednjega urada je z enodusnim soglasjem delegacij delavcev in delodajalcev zavrnilo težnje spomenice

zdravnikov kot neutemeljene in neizvedljive. Zavarovanje pa mora seveda vedno stremeti za tem, da se v okviru danih možnosti stalno izpopolnjuje in da ostane sposobno vršiti svoje težke socialne dolžnosti tudi v času velikih kriz. Resni časi pa za tveganje eksperimente niso prikladni! Delavske strokovne organizacije ter delavske časopise so napram zahtevam zdravnikov z obširnimi argumentacijami tudi zavzele negativno stališče.

Bojba za osvojitve delavskega zavarovanja so zdravniki preko svojih tovarišev-poslanecv sedaj prenesli tudi na tla Narodne skupščine, torej v naši roki javnosti. S tem je vsem dana legitimacija, da o problemu javno razpravljajo, zlasti pa so polikomi vsi resnični in resni prijatelji našega delavskega zavarovanja in socialnih pravic našega delavstva, da o stvari izpregovore tako, kakor resnost problema to zahteva. V prvi vrsti pa je dolžnost javnosti, da neutemeljene izpade proti ustanovam delavskega zavarovanja, ki imajo danes že itak positi več kakor deset krizev, z vsó odločnostjo in nepristranstvó v celoti zavrne. Mi bi se iskreno veselili, ako bi v naši Narodni skupščini pogosteje imeli priliko slišeti razprave o socialnih delavskih problemih, toda ne razprave, katere izvirajo v prvi vrsti iz opozicionalnih instinktov, pač pa razprave, katere bi pokazale veličino naše socialne kulture in resno pripravljenost, da pereče probleme tudi zadovoljivo rešimo. Tako nas pa interpelacije o socialnih problemih kaj malo navdušujejo.

Opozicija v Narodni skupščini je vložila interpelacijo o razmerah, v katerih živi delavstvo v tekstilni tovarni v Oroslavju, in interpelacijo o zaposlitvi inozemcev v naših podjetjih. O interpelacijah je razpravljala Narodna skupščina dne 22. t. m. Pri tej priliki je opozicionalni poslanec dr. Kešeljević, kakor posnamem iz časopisja, ostro kritiziral delavske ustanove, češ da ne store svoje dolžnosti v pogledu zdravstvenega skrbstva napram delavstvu v tekstilnih tovarnah. Morda ima za to kritično stvarne razloge! Dalje je dr. Kešeljević govoril o sporu med ustanovami delavskega zavarovanja in nekaterimi organizacijami zdravnikov. V »navdušenju« za delavstvo se je g. Kešeljević povzpeldo trditve, da so Okrožni uradi država v državi, ker so prepovedali zdravnikom, da ne smejo predpisovati delavstvu dragih zdravil, dasi delavstvo ta zdravila s svojimi prispevki trikrat preplača. Nadalje pravi poslanec, da Okrožni uradi trošijo za svoje prostore, za osebne izdatke in potnine dvakrat več, kakor pa znašajo izdatki, ki so določeni za hranarino in podpore delavstvu.

Narodni poslanec za svoja izvajanja uživa imuniteto. Toda javnost je dolžna, da brani delavstvo pred takimi »prijatelji«. Zal iz časopisja ni razvidno, kako je bil g. poslanec radi svojih izpadov proti zavarovanju zavrnjen. Zavrnjen bi pa moral biti in sicer kar najkrepkeje, ker so podobni napadi stalna ovira, da naše delavsko zavarovanje pred Narodno skupščino ne stoji kot sveta veličina, katero je treba štiti in negovati. *Taki in slični neutemeljeni napadi ovirajo, da naše delavsko zavarovanje ne more biti izpopolnjevano s starostnim in invalidnim zavarovanjem. Oni dajejo sovražnikom zavarovanja moralno in stvarno potuho, da se pred ničemur ne ustrašijo, kar je zavarovanju v škodo!* Tužna nam majka, da imamo v skupščini poslanca, ki trdi, da imajo zdravniki prepovedano pisati draga zdravila! Zdravniki imajo nasprotno od Okrožnih uradov in od svoje vesti zapovedano, da pišejo najdražja zdravila, ako so ista tudi po učinku dobra! Draga in slaba zdravila pa predpisujejo samo brezvestni zdravniki. Brezvestno je, ako kdo reveža-bolnika s takimi »simpatijami« nase priklepa! Tisočkrat in večkrat je bilo prikazano, da podpore zavarovancem v naravi in v denarju presežajo 70 odst. predpisanih (ne prejetih) dohodkov, pa pride še poslanec, ki javno trdi, da so režijski stroški dvakrat večji od vseh podpor. Torej znašajo režijski stroški nad 140 odst.! *Komu koristijo taki nestvarni opozicionalni govori?*

Pri tem položaju je seveda razumljivo, da prijatelji zavarovanja oklevajo z res potrebnimi reformami zakona, če vidijo, kako vihti poslanec v Narodni skupščini sekiro nad ustanovo, ki je vredna vsega uvaževanja.

Kmetijski vestnik

Mlekarski punt na Hrvatskem in njegovi odmevi

Na Hrvatskem zavzema mlekarska stavka vedno večji obseg in bo kmalu vsa banovina organizirana v borbi proti prekupcem. Saj tudi ni čudno, da so se kmetje naposled vendarle dvignili proti takšnemu izkoriščanju. Vsa javnost, posebno dnevno »asopisje in, mirno lahko trdimo, vsi za-rebški konsumenti so na kmetovski strani ker vedo, da gre prav tako tukaj tudi za njihovo korist, da ne bodo kakor doslej tudi še nadalje slabo bogo drago plačevali. Na raznih velikih zborovanjih se je izbral akcijski odbor, pri katerem sodeluje tudi slovenska Zveza mlekarskih združenj, ki je čutila svojo dolžnost pomagati tovarišem v borbi.

Pred nekaj dnevi smo se pa nemalo začudili, ko smo dobili v roke zadnje številko zagrebškega »Mlekarskega lista«, ki je last velemlekarne »Samopomoć«. Naveda

si imo strokovni list, dasi je v tem pogledu zelo medel. Vsa zadnja številka tega lista je posvečena izključno borbi proti težnjam kmeta živinorejca, ki so ga obupne razmerje na mlečnem trgu pognale v stavko. Ne bi pisali o tem listu, če bi se ne dotikal tudi našega slovenskega združništva. — »Mlekarski list« se namreč huduje, da so Slovenci že od začetka podpihovali hrvatske tovariše na stavko. Trdi, da so Slovenci zato sodelovali, ker so potisnjeni s hrvatskim blagom z lastnega trga.

Kako smešna je ta trditev, saj si Slovenci ne lastimo le slovenskega, temveč ves jugoslovenski trg, saj oddajamo svoje izdelke v najjužnejše kraje naše države. Nas kar nič ne moti dovoz hrvatske blaga na naš trg, ker dobro vemo, da je trg dovolj velik za vse. Gospodje okoli »Mlekarskega lista« nam grozijo, da bodo poleg masla in trapista pričeli skoraj prodajati tudi ementalni sir. Popolnoma smo uverjeni, da bo spretnosti gospode okoli »Samopomoć« prav gotovo ne, pač pa edino s pomočjo Slovencev. Med mnogimi netočnostmi v članku je zlasti očitna trditev, da je pri nas vse preveč mleka. Nasprotno vemo vsi, da je v naši državi tako majhna produkcija mleka, da bi ne prišlo, če ostane pri nas le tako navdušeni pivci mleka, kakor smo sedaj, na osebno niti četrt litra dnevno. Vemo tudi, da bo konsum stalno narasel in da bo treba zato vzgajiti dobre krave molznice, slabe na poklata. Že zato, da ustrežemo piscu »Mlekarskega lista«, ki pravi, da pri nas stavkamo, ko drugod (na primer na Danskem) krave koljejo zaradi preobilice mleka. Tudi mi smo za klanje slabih krav, ker staro je treba poklatai povsod, kjer se noče samo po sebi umakniti. Na Danskem je res cena mleka samo 70 par za liter, kakor piše »Mlekarski list«, zato pa dá danska krava tudi preko trikrat več mleka klor naša krava. Mi-mo tega pride na Danskem na kvadratni kilometer 60, pri nas pa komaj 15 krav. Popolnoma razumljivo je, da mora Danska, ki je kot mlekarska dežela navezana na izvoz, dati poceni svoje izdelke.

Zanimivo pa je, da prav v tej deželi vladar naravnost vzgledno razmerje med cenami kmetijskih pridelkov in cenami industrijskih izdelkov.

»Mlekarski list« je od nekdaj privlekel primerjavo s škaticlo vžgalico, češ, da plača kmet razliko med današnjo ceno in predvojno ceno državi. Nas to prav nič ne zanima, komu to plačamo, samo to vemo, da toliko stanejo. Organizacija hrvatskih mlekarn mora biti zelo slaba, če pomislimo, da zaposlujejo pri dnevnih 10.000 litrih mleka 150 ljudi in 100 konj. Potem seveda ni čudno, če se mleko toliko podraži. Primerjava z Dansko, kjer naj ima vsaka vasa po 30.000 do 50.000 litrov mleka, ne drži, kajti tamonje vsake mlekarne imajo le po 5000 do 10.000 litrov mleka. Kaj so gledali ti gospodje na Danskem z zaprtimi očmi pred dvema letoma, ko so se tamkaj izprehajali. Pri letošnjem potovanju v Italijo na mlekarski kongres bi jih prosili, da odprejo oči, sicer bodo morda sami verjeli svoji bajki, da se zalaga Milan iz najbližje okolice Cemu vmešavati v to dr. Sulimana, ki nima s pokretom naših mlekarskih organizacij nikake skrupnosti, razen, da bi rad prodal neke mlekarske stroje. Ker ni »mo mogoče najti madeža na članih akcijskega odbora, zato pa naj ta ruski rojak prevzame to breme. Mar sta kmet in konsument kriva, če so propadle neke zagrebške mlekarne! Najna potreba narodnega gospodarstva je, da čimprej propade vse, kar so neupravičeno skrivali pod združništvo.

Gorje kmetu v savski banovini, pravi »Mlekarski list«, ker ne bodo tam, kjer stavkajo, več prejemali njegovega mleka, nego bodo izkušali dobiti mleko v bolj zaostalih krajih. Ali je prav, da se grozi kmetu na tak način? Kljub napadom na slovenske mlekarne grozijo hrvatskim kmetom da bodo hodili k Slovincem po mleko. To je navadna hujskarija drugega na drugega!

Kaj je v teh ljudeh sploh še iskra združnega čuta? Oblastna naj vendar prepreči takšno izrabljanje vzvišene združne misli po posameznikih, ki jim je združna pot le najprikladnejši in najučinkovitejši način prekomernega zaslužka. Kmetijsko ministristvo naj bi prepovedalo, ne pa poročalo takšen mlekarski list, ki nima srca za blagor širokih ljudskih plasti.

Naenkrat so postali narodovi duhovniki in učitelji škodljivci, novinarji pa lažnivci, ker povedo javnosti resnico in podpirajo izkoriščanega kmeta v upravičeni borbi za svoj obstanek. Zadnji veliki shod v Uljaniku nam je porok, da se to gibanje ne bo več ustavilo, temveč se bo končalo z zmago resničnega združništva. Ker je »Mlekarski list« izdal 5000 izvodov te svoje protizdravniške številke, bo Zveza slovenskih mlekarskih združenj poslala tudi 5000 svojevrstnih pozdravov v savsko banovino, da podpreji tovariše v vztrajnosti. Tako bo končal boj za staro pravdo s popolnim porazom škodljivcev mlekarskega združništva in pokazal tako pravo pot do boljših časov našemu hudo preizkušnemu kmetijstvu.

Janko J. Srimšek:

Štiri postne

1.
»Zbudi se, daj! Umri bo!«
»Ka-aj? Se ti blede? Kdo?«
Skozi zamreženo okno drobi noč med gole stene srebrno
In z nežnimi klavirski nečujno kuje na nevidnih naklih mesečino
v tanko zlato —
— »Bogme, umira, če ne blazni —
Matjon — Nu, kako se piše? Tkalec —
Da — Tkalec Matjon — požigalec —
mramra zraven mene številka tisočstotri
in mi s potno dlanjo
preša ramo —
Pri zidu — tam — v poltemi,
kjer mrak svoje sive mreže snuje,
še na ležišču veržil in »pakuje
številka trideset in tri
In grgra in šklepeča
v gluho dušečo tišino:
»Haha! Haha!
Hiše gore!
Štale gore!
Škedenj plamené!
Gore — Plamene
da zvezde blede,
da škre srše,
da utrinki leče,
do samih nebes!
Eo! Do samih visokih nebes!
Vprašam: Kdo je Bog? Kdo?
Ti dem, Marijca, in povem:
Jaz! Jaz! Jaz!

In za tisti čas
ti delim načevanje,
Marijca — žena — vlačuga —
— da bi te kuga
še mrtvo,
še v grobu morila —!
Za tisto uro, za tisti čas,
ko si mi vsega sveta zaničevanje
v obraz zabrusila —
Na svislih — na otepu »ljame
si se z njim — s hudičem — valjala —
valjala in prešeštvovala,
Ali sem vama podkuril,
da se je svet razburil
in je bilo plat zvana
čez pet vasi, čez pet fara — —
Gori! Nocoj spet gori!
Spet zvonil!
Grem! Hoj! Grem!
Hitim branit ljudem,
naj ne gase —
Naj ne gase,
dokler se ne vsepeli
z menoj vred vse! — —
Številka tisočstotri
se zažene do zaklenjenih vrat
stražarja zvat
na pomoč — —
»Mi-i-! Je že zdavnaj noč!
V brlog! — In sol! — —
Na hodniku podkovana stoninja
leno v predpisani rundi izginja — —

2.
Tat? Jaz? Žepni tat?
Ne gobezdari!
Kaj bi ti šodil o takl stvari!

Si mnogo študiral, velé! Pisal in bral
pa si le arestant postal — —
Zongliram —
Eskamotiram —
In profitiram
včasih figo,
včasih tišokak —
Ni v vsaki luknji rak —!
Gospod je dostikrat
večji prošjak
kakor navaden bosjak —
Sem jih obrnjal in obral
za celo rešto, za cel roženkranc —
Pa je vrag dal
gumb prekletili,
da je vanj zadela
roka v najnepotrebnejši čas —
Samo na pol je žep zazijal
z nablitim možniškom
sredi najopreznijejšega dela — —
Pa je dedec zaregljal
na vsa usta in takoj nato
me je že potrenjal
po plečih oslabljan gospod —
Kako to gre?
Eh, lahko njema, kdor ve!
Na primer: Eden — dva!
Primo! Vzemi! Ti! Ti! Ne glej,
kakor iz ulnjaka vržen trot!
Robček je tvoj! Da! Da!
In nož tvoj!
Cigarete — pardon —
si po hrvatsko razdeliva!
Tudi jaz rad kadim
— Posebno zastoj —
No, no — Za tobak in nož
Vaju ne zatožim stražarjem —

Gentlemen »em —
Kakšen tat! Kavallr!
Dovršen — v stiski življenja izšolani
kavallr — —

3.
Trije slepci z zdravimi očmi
po svetu potujejo —
Trije slepci togujemo —
Trije slepci premišljujemo,
kod bi, kam bi šli —
Ker četrti slepec,
ki pred nami hodi —
Ker četrti slepec,
ki nas za »boj vodi,
je nam enak!
Oj, je nam enak!

4.
Smo potrkali na prva vrata
in se je za njimi glas odzval: »Naprej!«
In ko je naš vodnik duril odprl,
se je on v izbi hripavo zadrl:
»Kaj nisem rekel!« »Naprej!« — Svojat!
Pri sosedu poglej!« — —

5.
Sosed nas je sprejel
Molče je iz omare hleb kruha vzel,
iz njega si limentno zagodilo urezal,
z nožem po pladnju z mesom podrezal
pa v hišni kot noč svetlega Duha sedel,
s slastjo neravn in s slastjo jedel —
»Je še dolc, otroci v Gospodu, vaš pot?
Kratek je dan — Celó deževalo bo,
še mi zdi —
Ne čakajte noči!
Se mi smilite — ne verjamete, kako —
Samo je danes življenje težko — — —

In je izprožil v slovo
prazno roko — —
Na cestah so za nami »ljudej kričali:
»Glej, narod! Robijaš družina!
In: »Robijaš! — Robijaš! — Robijaš!
Pa so kamenje 'n blato v nas metall —
Mi pa nismo tiinka upognili —
— mi, robijaševa lastnina —
— temveč smo jim iz oči v oči govorili:
»Je! Robijaš! Toda je — — oče naš!«

6.
Tam — na zadnji postaji je vhod bil
nastečaj odprt
Vhod na božjo njivo — na božji vrt —
In smo po široki stezi zavili
med zadnje domove
dobrih in zlih — Med tih grobove —
Tja smo krenili,
kjer vrbe žalujke, pušpanj in ciprese
šodnike in obsojenca enako objokujejo —
tja, kjer nad kostni in kitami
obsojenecv in sodnikov
črvi enako obšodno izvršujejo — —
Iz glave zarje, nrelivajoče od zahoda do
vzhoda, od Smrti do Poročenja vedno
nebo, je na črnem križu sredi pokopališča
svetelo obličje Obsojenca v Neskončni ljubezni
in Vnemem usmiljenju. Raznelo, z železom
na les prikovanu naročje Njegovo se ni
zranilo. Izpod trnjevine krova na glavi in
iz počero ran Njegovih so kakor ružini
rdeče kanale kaplje krvi. In so se premaknile
Obsojenčeva usta in slišali smo Njegovo
glas, ki nas je klicel in vabil: »O, vi
vsi, ki ste trdni in ubogi, pridite in Jaz
vas bom poživil — — —

Gospodarstvo

Pomen in zasnova zasavske ceste

(Iz referata projektanta inž. Pavlina)

Preteklo nedeljo se je vršil v Zidanem mostu sestanek interesentov za zgraditve zasavske ceste, ki ga je ekicala sreška organizacija JNS v Litiji. O tem sestanku je »Jutro« že poročalo. Iz zanimivega tebičnega poročila projektanta inž. Josipa Pavlina, ki se je že ponovno zaval za stvar, tako v ljubljanskem občinskem svetu kakor tudi na merodajnih mestih v Beogradu, navajamo v naslednjem nekaj podrobnosti:

Javna dela v borbi proti brezposelnosti.
Brezdovmono so javna cestna, želznska in vodogradbena dela, pri katerih pridejo v največji meri do izraza delavske mezd, najuspešnejše sredstvo v borbi proti gospodarski krizi in brezposelnosti. Druge države so v tem pogledu že mnogo storile. Češkoslovaška je že leta 1931, oddala za 3,9 milijarde Kč javnih del in naročil, s čemer je zaposlila okrog 160.000 delavcev. Leta 1932 je 6 posojil in razpisala v ta namen posojilo z uspehom okrog 1,7 milijarde Kč. Skupaj je v treh letih angažirala okrog 74 milijarde Kč (14 milijard Din). Avstrija je za javna dela v letih 1932, 1933, 1934 in 1935 namenila 112 milijonov šilingov (1 milijard Din). Italija pa je samo v teku zadnjega poslovnega leta investirala 2,5 milijarde lir. Naravnost brez primere pa je investicijski program Zedinjenih držav za omiljenje krize.

Investicije v naši državi.
Tudi naša država je zadnja leta investirala v javna dela šz dokaj znatne vsote, pri čemer pa so bila ta gradbena dela izvršena po večini v vzhodnem in južnem delu države. Izvršenih je bilo mnogo železniških prog, druga pa se še gradijo; skupna dolžina teh prog znaša 283 km, gradbena vsota pa 782 milijonov dinarjev. (Požarevac—Kufeno, Veles—Prilen, Priština—Peš in drugi tir na progi Šabac—Klemak ter Beograd—Reonik). V kratkem bodo pričeli graditi še dve nadaljni progi (Bihač—Knin, Kuršumlija—Priština) v dolžini 150 km s stroški 430 milijonov dinarjev. V tem gradbenem programu žal niso bile upoštevane projektirane železniške proge v naši banovini, to je železniška zveza Slovenije z morjem Kočevje—Vrbosko in železnica St. Janž—Savica. Sprava sta bili obe progi že pred leti zakonito urejeni.

Poleg železniških del pa se izvršujejo tudi razna cestna in mostna dela (cesta Buzgrad—Zemur z velikim savskim mostom) in melioracijska dela (na Pančevskem inondacijskem ozemlju) s stroški okrog 750 milijonov dinarjev. V kratkem bodo še pričeli z deli na rekonstrukciji ceste Subotica—Novi Sad—Beograd za vsoto 220 milijonov dinarjev. Stroški za vsa gori navedena dela znašajo 2182 milijonov dinarjev (brez stroškov financiranja). Ta tudi niso upoštevana še prejšnja velika dela kakor zgraditev drugega tira na progi Beograd—Novska (Zagreb).

Potrebno in pravično bi bilo sedaj, da se posveti večja pažnja tudi investicijskim potrebam dravske banovine, zlasti ker je brezposelnost v naši banovini vedno občutnejša. Mezdni zaslužek delavcev (brez rudarjev) je zadnja tri leta nazadovoljno skoraj za četrt milijarde Din, od 765 na 527 milijon Din. V naši banovini imamo mnogo nimnih in važnih del, pri katerih bi lahko zaposlili mnogo našega brezposelnega delavstva.

Zasavska cesta.
Ko bomo pričeli z večjimi javnimi deli tudi v naši banovini, bo potrebno poseviti posebno pažnjo gradnji velike avtomobilske ceste v dolini Save, to je ceste Ljubljana—Litija—Zidani most—Brzice—Zagreb. Ze v rimski dobi je šla trgovska pot iz Italije proti severu po dolini Ljubljane in Save. V srednjem veku, pa tudi v novem veku, šla do časa, ko je stekla tod železnica, so stalno urejali vodno pot Save in vzdrževali ter širili vlažne steze ob reki, kjer je živina vlačila tovorne ladie po Savi v smeri proti Ljubljani. Ves ta promet je potem železnica pritegnila nase. Šele z razvojem industrije in rudarstva se je promet v tem delu doline zopet dvignil. Z rastočo motorizacijo cestnega prometa pa se je še

povečala potreba dobre ceste, ki bi tekla ob Savi in bi ustrezala zahtevam avtomobilskega prometa tako glede širine, vzpona, krivine in cestnega ustroja.

Savska dolina je danes zlasti med Litijo in Zidanim mostom glede cestne zveze do celja zapuščen in v tem delu sploh nima komunikacij vzdolž Save. Železnica, ki teče po dolini, je sicer dvotirna, ni pa nobene ceste, ki bi v primeru potrebe lahko prevzela prevoz najvažnejših tovorov. Bivša avstrijska uprava je iz gospodarskih in zlasti vojaških ozirov tik pred vojno pričela podrobno študirati to vprašanje in močnejše realizacija. V naši narodni državi pa je gospodarski in obrambni pomet te vrste postal še mnogo večji. Tudi če višja sila kakor povodni ali plazovi (n. pr. l. 1917.) prekine železniški promet, bi bila moderna cesta ob Savi velikega pomena za razbremenitev železnice. Mimogrede bodi le omenjeno, da je Nemčija ob Reni na obeh bregovih zgradila poleg železnice po eno moderno avtomobilsko cesto.

Gradbeni stroški.
Za pred leti se je pomaknilo vprašanje zgraditve te ceste toliko naprej, da bi skoro prišlo do realizacije; vendar so nastopile nepričakovane ovire v zvezi z gospodarsko krizo, ki so to preprečile. Kar pa namerava naša vlada sedaj pristopiti k gradnji važnejših avtomobilskih cest v zvezi z akcijo za zaposlitev brezposelnih, zato je treba v tem važnem trenutku opozoriti na navedene kroge na važnosti zasavske ceste. Tehnična pripravljalna dela so v glavnem izvršena in je bila cesta komisionirana že v marcu 1927, ko je bilo komisijko določeno, naj cesta teče skozi na čistem bregu Save. Izvršeno so tudi podrobne kalkulacije glede utrditve cestišča s posobnim oskrbam na omenjene finančne možnosti. Vsa ostala dela od Ljubljane do Radeč bi bila dolga 68 km. Del ceste od Ljubljane do Laz (15 km) naj bi se koristoliral in izboljšal. Ostali del pa se bo moral nanovo zgraditi, in sicer tako, da maksimalni vzpon ne bo presegal 4%; minimalni radij znaša 125 m in le v dveh primerih (50—60 m). Za del kroga, ki se bo nanovo gradil (Laze—Radeč), bi znašali gradbeni stroški 65 milijonov Din; od tega odpada na odsek Laze—Litija 25 milijonov in na odsek Litija—Radeč 40 milijonov.

Cesta je zasnovana kot glavna avtomobilska cesta. V gotovih osekih bi se morala zgraditi kot gorska cesta s tuneli in galerijami, oprornimi in obložnimi zidovi ter propusti. Trasa ceste je konstruirana tako, da bo zadostila vsem zahtevam moderne avtomobilske ceste, da bo varna pred plizovi in pred povodnjem, da pramoj ne bo ovrzan zaradi železniških prehodov in da cesta ne bo izmelana skozi, marveč mimo naselbin. Imela bo tudi zveze s kolodvorji. Načrtje, ki ga izvedba v osekih Časarski gradbeni in Časarska kamrac, kjer bo šla cesta znatno dvignjena skozi predore, deloma pa bo postopoma in skalo tako, da bodo zraženji predori s stranskimi odprtini, tako zvezni s celotnimi. Prav tako bo v osekah Hrašnik—Zidani most pri Tuhinjskih akolah tekla cesta v predorih in galerijah. Ponekod bo treba premostiti tudi več drč in hudournikov.

Gospodarski pomen ceste.
Gradnja ceste bo velikega gospodarskega pomena in bo vezala gospodarsko važne industrijske kraje Zasavja z gospodarskim središčem banovine Ljubljano. Tvorila bi najugodnejšo avtomobilsko zvezo med Zagrebom, odnosno Celjem in Ljubljano. Posebno važna pa bo cesta za turizmo, ker bo zelo privlačna tudi za sportnike. Obenem bo komunikacija ob Savi v znatni meri posevšila realizacijo izrabe vodnih sil Save in njihovih pritokov (naravnih stonje Save pri Ribčah, Poranku, Prusniku, Trbovljah in Zidanem mostu). Pri gradnji te ceste bomo lahko skozi tri leta zaposlili 1800 do 2000 delavcev, kar bo znatno omililo brezposelnost, zlasti brezposelnega delavstva v Zasavju. Upajmo, da bo naša vlada podprla akcijo za javna dela v zadnjem delu države na način, ki bo interesom naroda najbolj ustrejal. Gradnja zasavske ceste pa ni samo lokalna potreba, zaski ta cesta bo del najvažnejše avtomobilske ceste v naši državi, t. j. ceste Beograd—Zagreb—Ljubljana

Ugodnejši razvoj zaposlenosti

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je objavil statistiko o gibanju članstva v mesecu februarju, iz katere je razvidno, da se razvoj zaposlenosti delavstva polagoma obrača na bolj. Od januarja na februar se je število članov sicer povečalo le od 70.591 na 70.822, torej v celoti za 231 članov, vendar moramo upoštevati, da je lani od januarja na februar število članov še padlo, in sicer za 1939. Tako smo imeli leto v februarju že z 2221 članov več zavarovanih, odnosno zaposlenih nego lani v februarju. Zaposlenost delavstva (brez rudarskega) je bila torej letos v februarju za 3% večja nego lani; v primeri s februarjem 1932 na imamo še vedno primanjkljaj v višini 3023 članov. Stanje se je pričelo izboljševati že v drugi polovici preteklega leta, kajti od oktobra lanskega leta je bilo število članstva vsakega meseca nekoliko višje nego v ustreznem mesecu prejšnjega leta, razen v decembru, ko pa je bil primanjkljaj le malenkosten (samo 10). V januarju je višek članstva nasproti istemu mesecu lanskega leta znašal 731, v februarju na se je ta razlika povečala že na 2221. Zanimivo je ugotoviti, da smo lani v letni beležili še za približno 4000 manj zaposlenih delavcev, nego v istem mesecu prejšnjega leta.

Rekonstrukcija zagrebških bank

Beograjska »Zoltika« je predvčerajšnjim objavila obširen članek o rekonstrukciji zagrebških bank, odnosno o načrtih razčističnih bilanc v zvezi z uredbo o zaščiti denarnih zavodov. Zagrebški »Jugoslovanski Lloyd« se je v tem pogledu informiral pri merodajnih krogih zagrebških »vel-bank, kjer je ugotovil, da so navedba v »Politiki« deloma neločne, deloma pa preuranjene. Po informacijah »Jugoslovanskega Lloyd« je stanje glede zagrebških velebank naslednje: Jugoslovanska združena banka bo napred odnosa 157 milijonov denarjske glavnice, tako da bo od prejšnje glavnice ostalo vesera še 18,5 milijona Din. Nadalje bo uporabila za odnosa okrog 57 milijonov »zrtv. Dosegla je tudi sporazum z znanimi banki, predvsem z Anglo—International Bank v Londonu, kateri dolžuje okrog 300.000 angleških funtov. Po tem sporazumu bo znatna del dolgov nasproti inozemstvu prevzela v denarjsko glavnico, in sicer 50 milijonov Din. Tako bo imela banka odsej 68,5 milijona Din denarjske glavnice, namesto prejšnjih 185 milijonov. V celoti bo odnosa 214 milijonov Din. Ostala podrobna stanja članice še niso znane in se drže v tajnosti, predvsem zaradi inozemskih in domačih delničarjev, ki se s to članico ne strinjajo.

Srpska banka v Zagrebu stoji na stališču, da so bile njene bilance vedno realne, ker je sproti odpisovala vse, kar je bilo sumil-

vo, tako da danes ne bi imela kaj opisati. Ne bo se poslužila možnosti, da terjatve upnikov pretvori v denarjsko glavnico. Kakor njimih dolžnikov tvorijo v znatni meri kmetje, vendar stoji banka na stališču, da ni treba odpisati niti enega dinarja kmetjskega dolga. Vse, kar je banka storila v cilju rekonstrukcije bilance, je valorizacija ne-promišljeni, tako da se bodo aktivne banke zaradi te valorizacije banke povečala za nekaj deset milijonov Din.

Tudi Jugoslovanska banka, za katero stoji močna živnostenska banka, ni napravila večjih sprememb v dosedajni strukturi. Stavil kapital v višini 100 milijonov bo zmanjšala na 50 milijonov in ne namerava smiriti novi delnic. Redukcijo kapitala pa bo porabila za okrepitev svojih rezerv. Tudi pri Prvi hrvaški študentski dobi naveda vse rekonstrukcije izvedene le s transakcijami v knjigovodstvu.

Neumestna sprememba pri zaračunavanju prometnega davka

Kakor smo že včeraj kratko poročali, se z novelo k davčnemu zakonu spremeni tudi 3. točka § 4. zakona o skupnem davku na poslovni promet, tako da se mora pri zaračunavanju skupnega davka pri uvozu vzeti v ocnovo, odnosno dodati tudi prevojni stroški v ori višini, kolikor znaša prevoz od kraja izvirno do kraja naročitelja. Oddelek za carine pri finančnem ministrstvu je na podlagi te spremembe zakona, ki je stonila 20. februaria v veljavo, poslal vsem carinarnicam razpis, ki daje instrukcije, kako se mora sedaj računati pri carinarnem blaga skunni davek na poslovni promet. Ta razpis pravi, da je treba v primerih, če blago ni poslovljeno z direktnim tovarnim listom do kraja stanovanja odnosno do kraja, kjer se nahaja obrat naročitelja, dodati znesek stroškov po tovarnem listu tudi znesek prevoznih stroškov domačega tovarnega lista, a katerim se blago pošlje lastniku. Kaj pomeni ta nova določba, nam pove prenosni primer: Travec naroči n. pr. v kaki evropski državi vagon blaga, za carinarji v Ljubljani in ga tu v celoti ali deloma proda. Lastnik tega blaga pa je, n. pr. cimo, profokolorin v Karlovc ali Celju in ima tam tudi svojo trgovino. Po tolmatačju navedenega razpisa se morajo sedaj v ocnovo za skunni davek vračunati tudi prevojni stroški tega blaga do domicila naselavnika, čeprav odločno blago morda niti ne bo poslano v ta kraj ali na samo deloma. S to spremembo pa se bo tudi znatno otežilo vslovenje carinskih in železniških oblatav. Carinarnice bodo morale zahtevati od železnice podatke o tem, koliko znašajo prevojni stroški do kraja, kjer staneje lastnik, odnosno kjer ima svoj obrat, kar bo seveda precej kompliciralo vso administracijo. Na drugi strani pa tudi železnice ne bodo mozele dati predhodnih podatkov za prevoz blaga, ki ga niso niti prejeli. S to spremembo zakona ne bo prav za prav dosežen nikakšen pozitiven in koristen efekt, pač pa bo ta sprememba povzročila mnogo preglavje trgovini, ki se itak nahaja v težavnem položaju, kakor tudi carinici in železniški administraciji, ki v številnih primerih ne bo sta v stanju točno izvajati zakona. Potrebno bi bilo, da se ta sprememba drugače formulira, ali pa da se izdajo drugačni izvršilni predpisi.

Gospodarske vesti

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani je imel včeraj, dne 3. marca t. l. dopoldne pod predsedstvom predsednika gospoda Andreja Šarabona bilančno sejo upravnega odbora. Upravni odbor je odobrj soglasno od ravnateljstva predložene letne račune za leto 1933, in soglasno sklenil predlagati občnemu zboru 10-odstotno dividendo proti lanskemu 9 odstotni.

Olašave za plačilo taks od službenih pogodb. Davčnemu oddelku finančnega ministrstva prihajajo mnoge prošnje za razne olašave glede plačila taks na službene odnošaje med službojemaleci in službojalcji. Ker te takse niso bile v redu plačane, so nastali veliki zaostanki, ki jih prizadeji taksi obvezanci ne morejo nankrat plačati brez škode za svoj gmotni položaj. V zvezi s temi prošnjami je zdaj finančno ministrtvo pooblastilo finančna ravnateljstva, naj dovolijo primerne olašave glede plačila teh taks v obliki plačilnega odloga oziroma v obliki obročnega odplačevanja, če po ocenitvi vseh konkretnih dejstev ugotove, da so te olašave primerne brez škode, oziroma nevarnosti za državno blagajno. To pooblastilo velja samo za primere, kjer gre za relativno znatne zneske in je takšna dolžnost nastala pred 16. avgustom 1933.

K prepovedi uvoza starih strojev. Finančni minister je na podlagi čl. 23 zakonskega predloga o splošni carinski tarifi izdal tole pojasnilo: Uvoz starih strojev, kakor jih predvideva pogodba z Anglijo, je prost carine vse dotlej, dokler se predvidena notifikacija ne opravi in še leto dni po opravljeni notifikaciji, ki se bo objavila v službenih novinah.

V trgovinski registru so se vpisale naslednje tvrdke: Rudski, rudarska komanditna družba inž. Domladiš v Ljubljani; Meinel & Herold, zaloza tovarna glasbil, družba z o. z. v Mariboru (osovna glavnica 210.000 Din); poslovodja Franjo Golec, trgovski zastavničev v Mariboru; Barvarna in apretura, družba z o. z. Zbelovo pri Poljanah (apretura, barvanje in bljenje tujih tekstilnih izdelkov; osnovna glavnica 120.000 Din); poslovodji: inž. Alfred Baader in inž. dr. Emil Brezar, oba iz Maribora; Lovro Rozman, trgovina z lesom v Spodnji Lipnici pri Kamni gorci.

V likvidacijo je prešla tvrdka »Jadrans. industrija dežnikov, družba z o. z. v Dolnji Lendavi.

Likvidacija zadrug. V likvidacijo so prešle naslednje zadruge: Splošna gospodarska poslovalnica r. z. z o. z. v Ljubljani; Stanovniška zadruga »službenov državnih železnic v Ljubljani r. z. z o. z. in Splošna gospodarsko društvo r. z. z o. z. v Mariboru.

Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini Ferda Smrkarja posestnika in izdelovalca pletenin v Menošu (poravnalni uravnik dr. Ivo Polotok, odvornik v Kamniku; poravnalni narok pri sreškem sodišču v Kamniku 26. marca ob 10., prijavnj rok do 20. marca).

Soličarstvo, registrirana pomožna blazina v Ljubljani. Je sklical za 16. t. m. ob 18. v prostorih na Alžbendrovi cesti 5. redni občni zbor, na katerem se bo sklenalo o nadaljnjem poslovanju, odnosno o razlru žitvi blazine.

Dohave. Gradbeni oddelek direktcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. t. m. nonudbe glede dohava železnice in fibra, do 9. t. m. na glede dohava 600 komadov vezic. — Vršile se bodo naslednje licitacije: Dne 5. t. m. pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dohava 50.000 kg masti, dne 22. t. m. pa pri

lezničarjev in železniških uradnikov znaša sedaj okrog 7700. Zadruga ima 4 velike poslovalnice, dve v Ljubljani (na Mesarykovi cesti in v Siški) in 2 v Mariboru (na obeh kolodvorih). Poslovalnica na Masarykovi cesti je najmodernejše urejena ter obsega poseben specerijski oddelek, manufakturni oddelek, oddelek za galanterijo, čevlje, porcelan in steklo, lastno izdelovalnico perila, mesnico in izdelovalnico mesnih izdelkov ter oddelek za prodajo premoga in drv. Zadruga je leta 1932 prodala za 50 milijonov Din blaga, lani pa za 46 milijonov Din. Rezervni fond znaša sedaj 7 milijonov Din, to je skoro 1000 Din na člana. Vsega ima zadruga 170 nameščenec. Posebno velik promet ima zadruga v moki, ki jo proda okrog 22 vagonov mesečno. Moko dobavlja izključno mlin Save nabavljajlnih izdelki, ki uživa prosto glede plačevanja skupnega davka na poslovni promet (ki znaša sicer 6 odst.). Poleg tega ima zadruga ugodnost, da plača le polovico redne voznine za prevoz blaga od producenta do skladišča. Te ugodnosti pa gre do le v prid članstvu. Zadruga žrtvuje vsako leto znatne zneske za prosvetne namene, za tisk, za podpore bolnikom in zlasti za posmrtnice. Nadalje vzdržuje gospodinjstvo solo menzo v Ljubljani ter razna kulturna društva železničarjev.

XV. milanski velesjem

Mednarodni velesjem v Milanu dela velike priprave za otvoritev 15. prireditve, ki bo letos v aprilu. Ob tej priloži hoče milanski velesjem znova dokazati, da je najpopolnejša in najvažnejša prireditve v vrste v Italiji. Pričakovati je, da bodo letošnji prireditve obiskali milijoni posetnikov. Med drugimi prireditvami, ki so v zvezi s tem velesjem, je treba omeniti, da bo letos prvokrat prirejena razstava predmetov, ki se uporabljajo pri opremi in pakovanju trgovskega blaga. Ta panoga je danes postala tako mnogostranska in popolna, da se je uprava odločila prirediti tozadavnim tvrdkam skupno razstavo. Še dve nadaljnji razstavi je treba v tej zvezi omeniti, in sicer razstavo sportnih predmetov in razstavo barv in lakov, ki sta že lani pokazali velik uspeh. Vodstvo velesjema je vse preskrbelo, da interesentom in posetnikom olajša potovanje in bivanje v Milanu. Posetniki uživajo dalekosežne ugodnosti pri vseh cenah na železnih in ladjah. Zastopstva v inozemstvu kakor tudi potovalne pisarne dajejo vsem interesentom potrebne informacije. Seznam licitacij vsebuje posebne kupone, ki dajejo posetnikom možnost za razna potovanja po vsej Italiji s 50-odstotnim popustom na železnici. 222

Blagovna tržišča

+ Chicago, 3. marca. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 88, za julij 87, za september 88; korusa: za maj 51,625, za julij 53,75, za september 55,625.

+ Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet slab. — Pšenica: baška, okolica Novi Sad, okolica Sombor 100 — 102; srednjebaška in arnska 101 — 103; gornjebaška 102 — 104; baška polska in slavonska 104 — 106; gornjebanatska 98 — 100; južnabanatska 96 do 98. Oves: baški, sremski, slavonski 52—54. Ječmen: baški in sremski, 64/65 kg 70 — 72; pomlanski 67/68 kg 78 — 82. — Korusa: baška in sremska stara 80 — 81; baška stara, okolica Sombor 81—82; baška in sremska nova 63 — 65; nova osena 78 — 75. Banatska nova sušena 70 do 71. — Moka: baška, banatska »ogc in »ogc 177,50 — 197,50. »e 157,50 — 177,50; »e 175,50 — 157,50. »e 107,50 — 117,50; »e 75 — 85; »e 72,50 — 75; sremska slavonska »ogc in »ogc 172,50 — 187,50; »e 152,50 — 167,50. »e 132,50 — 147,50; »e 102,50 — 112,50. »e 75 — 85; »e 72,50 — 75. Otrbi: baški, sremski 68—70; banatski 66 — 68. Fižol: baški, sremski 120 — 122,50.

Vremenski pregled

S prehodom iz zadnjega zimskega v prvi pomladanski mesec se je vremenska situacija pri nas močno spremenila. Prav za prav že nekoliko poprej; že ob zaključku prejšnjega tedna je po dolgem času vendarle zopet enkrat zagospodoval pravi jug ter preplaval tudi naše kraje s pravim južnim zrakom, ki je izviral iznad toplega Sredozemskega morja. Temperatura se je naglo dvigala, zlasti čez nedeljo, in ta teden je postal kar že spomladansko toplo. Sneg je jemalo, da se je kar videlo, po ravninah in dolinah ter v nižjih in prisojnih legah po hribih je izginil popolnoma. Po dolgih, skrajno suhih tednih smo dobili zopet dež in sicer prav primerno množino. Vremenska sprememba je bila tedaj temeljita.

Povzročila jo je seveda atlantska depresija. Britansko-francoski anticiklon, ki nas je ščitil tako dolgo, se je moral končno umakniti zoba časa, to se pravi napadom atlantskih depresij, ki so ga odrinile proti jugovzhodu, kjer smo ga mogli nazadnje videti v ponedeljek jutraj nad Crnim morjem, ko na naše vreme že davno ni imel več vpliva. Njegovo mesto je zavzela zamogata oceanaska depresija, ki je naglo razširila svoje gospodvo čez vso srednjo in zapadno Evropo, potem pa še na Sredozemsko morje. V ponedeljek jutraj je bilo središče glavne ciklona nad Skandinavijo, centrum stranske depresije pa nad južno Francijo. In tako je mogel depresijski vetrovni vrtnec poganjati iznad južnih morij tople zračne mase čez Balkanski polotok ter srednjo Evropo, daleč proti severu. Tudi na Poljskem, v baltičkih državah ter v Ukrajini se je temperatura vzdignila nad ničlo, celo v znatne dele Rusije je prodrla toplota od juga; Moskva, ki je imela v ponedeljek jutraj še — 20 stop C, je sporočila za torek jutro le še — 6 stopinj C. V srednji Evropi se je segrelo seveda še bolj, a najtemeljiteje — na Balkanskem polotoku, ki je bil ta teden najtoplejši predel Evrope in se je mogel z njim meriti le grški ter južnitalijanski svet.

Zivljenjski poklic depresije pa je tak, da ne vleče nase le topli zrak od juga in odceja iz njega vodo, marveč da vleče nase tudi mrzli zrak od severa in vzhoda. Naša depresija je na svoji zapadni strani potegnila na jug mrzle zračne mase iznad severnih oceanških predelov ter z njimi že v prvi polovici tedna preplavila Britansko otočje, kjer je pričelo snežiti potem na tudi Francijo in ostalo zapadno Evropo z večino Nemčije vred. Tudi v Avstrijo in v Alpe s Švico je že prodiral mrzli tok in tudi tamkaj je dež prešel v sneg, ta čas, ko smo se mi še vedno veselili zgodnje pomladi. Ni pa mogel dalje, zakaj glavna depresija je oslabela in ni mogla prodirati dalje v Rusijo, kakor je usmerjena njena nalma po sredozemski depresiji pa je mogla sprožiti pri nas le slabotnejšo burjo, ki je pričela južni zrak puhati nazaj na morje. Tako se je zgodilo, da je atlantska depresija povsem obnemotila in so njeni zračni tokovi oslabili; nad Rusijo se je mraz obnovil ter začel prodirati proti srednji Evropi kar je tudi našim krajem obetalo novo ohladitev.

Toda Atlantski ocean je ta čas pripravil novo depresijo ter jo posnal na pot proti Evropi; njen tonli vetrovni sektor je prodira na kontinent, pač v nameri, da ga ščiti pred zimsko reakcijo.

Domovina domačih živali

O psu, najstarejši domači živali in še kaj

Kot lovski plen našli smo na divjega konja, prabivola in divjo kozo že na jamaških slikarjih stare kamnite dobe, najstarejša domača žival pa je pes, ki je postal to bolj sam po sebi nego po človeški pomoči. Njegova prednika volk in šakal stičeta še danes za odpadki okrog nomadskih taborišč in človeških bivališč ter svarta človeka s svojim tuljenjem pred nevarnostjo.

To je bil tudi vzrok, da se je začel človek zanimati zanj in vzredil iz njiju prve pasme psa, ki jih najdemo v Evropi že 7000 do 5000 let pred Kr. Ena izmed teh pasem, volku podobna daga, se je razširila preko Evrope in Srednje Azije (Mezopotamije) do Egipta in je v prvotni obliki izumrla. Živi pa še danes v neki podobi bernardinca in turkustanskega ovčarja; druga pasma, neka vrsta špica, se je razširila do Južne Afrike in jo dobimo še danes. Iz šakala je v Egiptu nastala neka pasma hrta, ki živi še danes v podobi ibiza na Kanarih.

Sam po sebi se je udomačil tudi prašič, ki je v starozgodovinskih mestih imel vlogo čistilca cest. Najstarejšo upodobitev najdemo na slikah skrivnostne kulture Mohendža Dara ob Indusu iz 3. tisočletja pred našim štetjem.

Udomačenega prabivola najdemo upodobljenega že na mozaičnem frizu svetišču El Ubaid pri Uru (4000 let pred n. št.) in sicer v sveži s pravilnim mlekarstvom, zebuja pa najdemo že v Mohendžu Daru.

Ovco našli smo v močno različnih pasmah že 3000 in več let pred n. št. Udomačili so najprvo ovco brez volne, ki je imela obsežno pradavnino med Sredozemskim morjem, Bajkalskim jezerom in Indom. Nordijski mostičarji so udomačili tudi že pasmo z volno. Kozo, ki je nastopala vedno v zvezi z ovco, najdemo upodobljeno kot domačo žival že v Uru (3000 let pred n. št.).

Konj izvira iz srednjeazijskih step, kjer rabita njegovo meso in mleko nomadskim

ljudstvom še danes za hrano. Udomačili so ga najprvo v zapadni Aziji in južni Rusiji, kjer je njegova prvotna, divja oblika, tarpan, izumrla šele v preteklem stoletju. Kakšnih 5000 let je star relief iz Tel Halaf, ki kaže konja, ki je vprežen v bojni voz. V Uru so istočasno upodobili tudi žemulo, ki predstavlja križanje med konjem in oslom. Konja so prvotno uporabljali menda izključno kot vprežno žival za bojne vozove, šele pozneje za druge vozove in za ježo. Za poljedelske svrhe pa ga niso uporabljali v vsem starem veku.

Obletnica vladanja ameriškega predsednika

Franklin Roosevelt, predsednik ameriških Zedinjenih držav, ki dosledno izvaja svoj program v boju proti industrijskemu, trgovinskemu in finančnemu fevdalizmu (Glej članek na drugem mestu.)

ZORA VODA

proti sivim lasem!

Ne barva... temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Odobrena od higienskega zavoda v Ljubljani pod št. 2992-933 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. — Brez belih beljen in trajen. Cena steklenice brez pošte: sine Din 80.—

ZORA VODA I. OREL
Zagreb, Radiceva (Duga) ulica št. 22.
Poljemo po povzetju, in to samo na štiričevne naslove

Škof — sportnik

76-letni londonski škof se marljivo udeležuje na sportnem polju

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova c.

Zaljubljenca na Olimpu

V grški Makedoniji, v okolici svete gore Olimpa, se je pripetila zaljubljena zgodba, o kateri govori danes vsa Grčija.

Mladi pisar Ciniros iz Petre se je zaljubil v 15letno lepoticco Georgijo, ki mu ni bila nealodnjena. Toda njemu stariji niso hoteli o pastirju nič slišati, ker so bili dekle namenili odličnejšemu snubaču. Ko je Ciniros to zvedel in je videl, da se vsrsko že neke priprave za poroko, se je dogovoril s svojo oboževanko in nekega dne sta pbegnila oba proti Olimpu, ki je v tem času še ves pokrit s snegom in ledom.

Dolge dni so stariji dekleta iskali ubežnika vsepovsod, nazadnje so iz sorodnikov in znancev organizirali ekspedicijo, ki naj bi preiskala olimpske prepeade in brezina. Pot je bila kaj naporna, toda v višini 2500 metrov so v neki jami vendarle odkrili oba zaljubljenca, v njiju družbi pa štiri mladeniče, ki so jima pomagali na begu. Georgina se je morala vrniti k staršem. Ciniros in njegove tovariše pa so postavili zaradi ugrabitve mladoletnega dekleta pred sodnike.

Kako se bo stvar iztekla, še ni znano. Bržkone ne bo prehudo, kajti podjetna Georgina se in svojega pastirja še prav nič naveličala, nje bogatejši snubač pa je izgubil precej svojega poželenja po njej.

Cepljenje proti prehladu

„Prehlad traja 14 dni, če ga zdravimo — in dva tedna, če ga ne zdravimo...“

Proti prehladnim boleznim je nešteto pripomočkov, o katerih so njihovi očetje vedno trdili, da pomagajo brezpogojno. Resnica je pa ta, da nimamo nobene zdravilne metode, ki bi bila v tem pogledu zveličavna. Neke stari zdravniški rek pravi: »Prehlad traja 14 dni, če ga zdravimo, in dva tedna, če ga ne zdravimo.« Znani ameriški zdravnik dr. Dochez pa je odgovoril nekoč na vprašanje, kaj naredi, če se ga loti prehlad: »Prav nič. Ležem v postelji« — kar je menda res še najboljša metoda.

Seveda pa se bo človeški duh vedno trudil, da bi našel kaj zanesljivejšega tudi proti tem boleznim. Med veliko epidemijo hripe l. 1918. so n. pr. ugotovili, da se bolezen skoraj ni lotila delavcev, ki so delali v tovarnah, katerih zrak je bil prepojen s klorom. Na tej podlagi sta si dva ameriška vojaška zdravnik l. 1924. izmislila zdraviljenje prehlada z rahlo mešanico klorovoga plina. Tudi predsednik Coolidge je poskusil s tem zdraviljenjem in uspeh je bila njegova izjava, da se rajši desetkrat prehladi, nego da bi samo še enkrat hotel dihati klorovog plina.

Nekaj časa so si obetal veliko od obsevanja z umetnim višinskim soncem. Propaganda za to obsevanje je bila velika, toda potem se je pokazalo, da se človek z

ultravioletnimi žarki prav nič ne obvaruje teh boleznim — kvocjemu da si kožo malo utrdi zaper prepah.

Ze kalcijem dvanaest let poskušajo dobiti kakšno cepivo, ki bi zaleglo zoper nahod, hripno in druge podobne bolezni. Povzročiteljev teh boleznim ni videl sicer še nihče, vendar so zdravilni trdnj prepričani, da so zanje posebne kužne glivice. To bo tudi resnica. A če je resnica, potem bi se dal izdelati tudi serum zoper te glivice. Baš pod vodstvom že omenjenega ameriškega zdravnika in kemika dr. Docheza se vrši v tem pogledu že od l. 1924. žilavo eksperimentiranje na Kolumbijskem vseučilišču.

Cepiv na podlagi teh eksperimentov so izdelali že več, toda pravega uspeha doslej ni bilo. Tako cepi newyorška telefonska družba že več let kakšnih 1000 svojih nameštencev s takšnim cepivom. 50 odstotkov cepljenecv trdi, da jim pomaga, 40 odstotkov ne priznava nobenega učinka, 10 odstotkov pa trdi, da jim je cepljenje bolezen naravnost povzročilo. Metoda je torej zelo nezanesljiva. Toda v zadnjem času so baje našli cepivo, ki daje boljše rezultate. Koliko resnice je v tej trditvi, bo treba še videti.

Opice se pripravljajo na sedem suhih let

S puškami in strojnici, z alkoholom in kačami nad opice!

Južna Afrika stoji ta čas v znamenju svojevrstnega vdora divjih pavianov, ki prihajajo z gor in pustošijo po nižinah. Njih število cenijo ta čas na 180.000 glav, vendar neprestano narašča.

Doslej so smatrali te opice za vegetarijance, če izvzamemo to, da se od prilike do prilike hranijo z žuželkami, pajki, polži in ptičjimi jajci. Sedaj pa so pokazale, da se znajo spraviti tudi na živino, zlasti drobnico, ki jo napadajo z veliko predzornostjo in spravljajo v svoja nedostopna gorska zavetišča. Enemu samemu farmerju je čreda pavianov v teku četrte ure ugrabila n. pr. preko 200 ovc.

Se večjo škodo pa povzročajo nevarni gostje po nasadih, vrtovih in vinogradih, v katere vdirajo po dobro premišljenem načrtu, z uporabo izvidnih čet in gotovo pod trdim vodstvom vodilne živali. Vse kar ni privedeno in prikovano, postane njihov plen, obrambni ukrepi ljudi so pa nezadostni. Puške in celo strojnice se niso dobro izkazale, trup isto tako ne. Spočetka so jim farmerji nastavljali posode z alkoholom, ki so ga paviani lokalni s posebnim naslado. Ko je pa na ta način padlo nekoliko sto živali, so se začele ostale izogiba

bati strupeni vabi in danes ji ne gre nobena več na lim. Tudi drugi strupi ne zaležejo, ker so paviani silovito previdni in prekanjeni in kmalu doženejo, kaj jim dobro de in kaj jim škodi.

Edino orožje, ki obeta nekaj uspeha, so kače strupenjače. Teh se opice tako boje, da pobegetnejo v paničnem strahu, čim kakšno zagledajo. Požirajo celo škorpionce, ko so jim odtrgali želo, toda kaže se boje kakor vrag križa. Zato so začeli farmerji v ogroženih delih Južne Afrike z vso naglico uvajati strupenjače. Seveda si s tem naprtujejo na hrbet drugo nevarnost, da okužijo dolejši kače proste pokrajine s to golaznično. Toda drugega izhoda skoraj ni.

Kakšni so vzroki, ki so napotili divje opice do te invazije, še ni točno znano. Nemara jih žene pomanjkanje hrane, nemara tudi sama obijnost, kajti tudi te so polne. Zamorski domačini pa smatrajo to invazijo za znak, da se bližajo težji časi, da to smere in pomanjkanja ter navajajo za to primer iz prejšnjih časov. Res je na vsak način, da opice svojega plena ne požrejo takoj, temveč da ga spravljajo v svojih domovih za slabe čase.

Robinzoni Severnega morja

Deset let v samoti med galebi in divjimi kunci

V Severnem morju, med otokoma Borcum in Juist, a daleč od njiju, je neznan otok, nekaj skale in sipine sredi morja, katerega valovi ga skušajo razjesti in pogoltniti. To je otok Memmert, nemška last.

Velikanske jate galobov imajo na njem svoje zavetišča in veliki tropi divjih kuncev. Ljudi je pa samo za eno družino: gospod Lege, njegova žena, ki je bivša učiteljica, njegov devetletni sin. Nikoli ne prihajajo sem kopališki gostje s sosednjih otokov, drugi ljudje pa tu nimajo kaj iskati. Kvečjemu da pride kakšen ribič s svojim čolnom na obisk, a še ta zelo, zelo redko. Lege sam otoka nikoli ne ostavi in niti ne misli na to, da bi ga kdaj ostavil.

Pred desetimi leti je vlada proglasila Memmert za zaščiten naravni park in je dovolila samo Legeju, da se naseli nanj, pod pogojem, da bi skrbel za rast na njegovih sipinah, za rast, ki sipine utrjuje, da ne postanejo žrtev viharjev in valov. Deset let opravlja Lege ta posel, skrbi za travne barikade, gradi jezove, zabija kole v zemljo, ki bi sicer postala plen morja. Deset let živi s svojo družinico življenje pravega Robinzona in si ne želi prav nič, da bi se vrnil na celino. Ima ženo in sina, trdno zgrajeno hišo na najvišjem delu otoka, kozo, prašiča, trop kokoši. V zimskem času, ko divjajo in tulijo neprestani viharji čez otok in preti vsak hip nevarnost, da ga odnesejo v morje, je življenje sicer težko in marsikakšen človek ne bi zdržal. Lege in njegova družina pa vzdržijo, ker vedo, da pride po tem času letna doba, ko je otok podoben majhnemu rajju. Takrat

gre Lege pogostoma na lov na kunce ali pa med svoje galebe, ki mu zaupljivo sedajo na rame in na roke, dočim skrbi njegova žena za hišne posle in daje sinu šolski pouk. Enkrat na mesec, a tudi to ne redno, zabrnijo nizko nad otokom motorji letala, ki prinaša družini živež, časnike, pisma in druge dobrote iz velikega sveta, ki jih odmeče na otok in spet odleti. Dnevi tega obiska so za družino Robinzonov na Memmertu veliki dnevi. Kakor rečeno jih včasih, a zelo poredkoma obišče kakšen ribič, včasih pa dobi Lege na svojih obhodih po otoku na bregu kakšen razbit čoln, kakšno vrečo z bornimi ostanke inmetja kakšnega utopljenca, tu pa tam tudi kakšno človeško truplo, ki so ga priplavili valovi. Nekeč je našel velik zavoj najboljše svile, drugič zaboj s kolonialnim blagom. Vsi takšni dogodki prinašajo v vsakdanje življenje nekaj spremembe, da vendarle ni preveč enolično.

V dnevih nevarnosti, ko divjajo viharji preko otoka, se morajo memmertski Robinzoni z vsemi svojimi živalmi preseliti v stolp, ki se dviga nad streho njihove hiše. Od tu bi v potrebi z majhno brezlično postajo lahko poslali klice na pomoč proti celinskemu obrežju. Toda v desetih letih, odkar živijo na otoku, niso še nikoli uporabili tega zadnjega pripomočka. Bili so sicer že nešteto krat pripravljeni na vse, a ljudje, ki so popolnoma zasrli v eno z morjem, slanin zrakom in nebom, s svojim delom, s svojo samoto in bornim kosom zemlje, ne morejo biti strahopetni in imajo svoj ponos v tem, da ne kličejo niti v skrajni nevarnosti nobenega drugega človeka na pomoč.

Prvi kip kraljice Astride

Kipar Pierre de Soete je zgotovil prvi kip belgijske kraljice

2 Dni — Jurčičeva številka „ŽIVLJENJA IN SVETA“

Tehnika proti vremenskim škodam

Učitelj Krickl iz Fronsleutna v Avstriji je dal patentirati nov izum, ki mu je namen štiti človeka in njegovo inovino pred neurji.

Ta izum sestoji v glavnem iz številnih bakrenih ostri, ki so razvrščene v obliki piramide in imajo baje sposobnost, da odvajajo elektriko iz oblakov ter omogočajo nastajanje toče. Pripravo je pritrtili na kolikor mogoče visok jambor, s čimer se omogoči prehajanje negativne sonnetjske elektrike v oblake in paraliziranje oblačne pozitivne elektrike. Število bakrenih ostri se ravna po velikosti površine, ki jo je zaščiti, in znaša 2000 do 4000.

V zadnjem času so izvedli v Avstriji na več mestih veliko število poskusov, ki so imeli po strokovnjaškem mnenju baje prav lep uspeh. Priprava še ni popolna, predstavlja pa velik korak naprej za uredničenje tisočletne človekove sanje o nadvladi nad vremenskimi upjami.

Smrt vdove Dumasovega sina

V Parizu je umrla vdova francoskega pisatelja Dumasova sina, avtorja »Dame s kamelijami«. Kljub visoki starosti je ohranila duševno prožnost do zadnjega diha in je s zanimanjem spremljala vse pojave v književnosti.

Polom francoskih tvornic za čevlje

Parisko trgovsko sodišče je proglasilo deset velikih francoskih tvornic čevljev za insolventne. Med njimi so: Fayard, Pinet, Dressoir, Raoul in Ehrlich. Skupna akcijnska glavnica teh tvornic znaša 160 milijonov frankov. Vseh deset tvornic je pod enotnim nadzorstvom Comité Central de la Chaussure Francaise. Ta polom je posledica znane Oustricove afeze. Oustric si je namreč prizadeval, da bi ustvaril trust tvornic za čevlje, njegova prizadevanja pa se končujejo zdaj s polomom.

Lepo spričevalo

»Nikoli nisem imel pokornejšega, pobožnejšega in vjudnejšega spovedanca, kakor je ta.« Tako je zapisal v npravstveno spričevalo duhovnik čičaške jetnišnice C. I. Balse. In to spričevalo je dobil ameriški bandit — Al Capone.

Jubilej svile

Príhodnji mesec bodo v Franciji obhajali stoletnico smrti Jacquarda, ki je l. 1790. izumil po njem imenovano metodo pridobivanja svile. L. 1801. je svoje izdelke prvič javno razstavil. Ko je l. 1834. umrl, se mu še sanjalo ni, da bo kmalu lyonski svilni stalna konkurenca v obliki umetne svile. Lyon pa kljub temu trdno brani Jacquardovo metodo in se kljub vsemu srečno otepa konkurenca.

„Smrtni žarki“ proti mrčesu

Njih uporaba v praktičnem življenju

Im Moskve poročajo o zanimivih poskusih s znanimi »smrtnimi žarki«, ki bi jih neki izumitelji tako radi spremenili v najslabši pripomoček za vojne namene.

Kakor je razvidno iz moskovskih poročil, tega smotra vojni tehniki še ne bodo tako kmalu dosegli, pač pa se dajo smrtni žarki že prav izdatno uporabiti v boju proti — mrčesu. V vrst, ki so ga napadle gosence, so postavili na višje mesto n. pr. žarilnik za te žarke in že po dveh sekundah so opazovali, da padajo gosence in čruga golesen s rastlin mrtve na tla. Več-

jih žuželk žarki sicer niso ubijali, pač pa so jim bili zelo neprijetni in so se pred njimi rajši umaknile drugam.

Zanimivo uporabo so našli tem žarkom tudi za odpravo mrčesa iz — obteki. Če se zareže uši v obteko, jih je kar težko spraviti iz nje in to skoraj samo z uporabo vrele vode, zaradi katere pa trpi obteka. Smrtni žarki pa so v nekoliko sekundah umorili grad mrčesa in blago jih pri tem ni ovrvalo. Pri nekem poskusu so postavili za obteko gosence, a žarki so jo ubili v dveh sekundah.

Za lepe lase

Slamnik s črno svilo in belim trakom (francoski model)

Svarilna barva narave je rdeča

Narava si je že davno pred človekom izbrala rdečo barvo kot svarilno barvo. Za to imamo nešteto primerov. Neke tropska žuželka se brani zasledujočih ptic n. pr. s tem, da hipoma razprostre svoja skriatno rdeča krila in jih zapre. Pri mnogih pticah je notranost kljuna rdeča in če se ta hipno odpre, rdeči žar sovražnika za trenutek tako presenetli, da si ptica pridobi dragocen čas za ubeg.

Kakor na mnoge druge živali, vpliva rdeča barva razburljivo na konje in bike, kar nam je vsem znano. Nekatero vrsto ptic imajo rdeče oči, ki v prvem trenutku tudi človeka presenetijo. Posebno presenetljivo vplivajo rdeče oči pri albinih, zlasti kačah in belih podslasich. Rdeča barva spominja na kri in morda je tudi to eden izmed vzrokov, da utegne razburiti marsikakšno žival, kakor tudi ljudi.

Imuniziranje brestov

Ze nekaj let razširja po Srednji Evropi, posebno v Nemčiji, težka bolezen med bresti, ki preti ta pomorna drevesa popolnoma iztrebiti.

Tej bolezni so našli že davno vzrok v neki glivi, ki jo posebno hrošč prenaša od drevesa do drevesa. Proti obema škodljivcem pa niso vedeli nobene pomoči. Vedeli so, da so bresti azijskega izvora povsem varni pred njima.

Na tej podlagi je državni biološki zavod v Berlinu pričel s poskusi, ki so sedaj z uspehom zaključeni. Izkazalo se je, da postanejo domača drevesa, tudi če so že malo obolela, imuna za bolezen, če jih obrežejo in preadajo nanja dele imunih azijskih dreves.

A NEKDOTA

V neki družbi je Hans v. Btlow pripovedoval naslednjo zgodbo o nekem pianistu, ki je bil znan po svojih netemperamentnosti: »Pomislite, na njegovem zadnjem koncertu je nekdo tako trdno zaspal, da je začel na glas smrčati. Ljudje so se tako ogorčili nad povzročiteljem nemira, ki jim ni dal spati, da so ga dali vreči iz dvorane.«

VSAK DAN ENA

»Tu je vaš plašč, gospod faktir!« (»Nebelapfeler!«)

50.000 upepelitev v ČSR

Češkoslovaška republika ima danes 11 krematorijev. V njih so od l. 1918. do danes sežgali 50.000 mrlčev. Polovico upepelitev odpade na prago ostali del pa na druga večja mesta Brno, Pizenj, Budjevice, Moravska Ostrava, Olomouc, Karlova Vary itd.

Iz organizacij JNS

Tudi v tem tednu zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli sprosti objavljati poročil, ki smo jih prejeli od organizacij JNS. Nekaj jih objavljamo danes, ostale pridejo na vrsto v prihodnjih številkih.

Kolodvorski okraj v Ljubljani

Dne 28. februarja je imela svoj občni zbor organizacija JNS za kolodvorski okraj. Poleg poročil funkcionarjev je poročal tudi podpredsednik ljubljanske sreske organizacije JNS dr. Cepuder. Pri volitvah je bil skoro nespremenjen izvoljen dosedanja odbor s predsednikom dr. Pestotnikom. Na novo je bil izvoljen v odbor tudi železniški direktor g. Cugmus. Obširneje je o krasno uspelem obnemem zboru te velike in konsolidirane organizacije poročal že »Slovenski Narod«. Dopisi za organizacijo naj se odslej naslavljajo na tajnika inž. V. Rovšek, Kolodvorska ul. 35.

Občni zbor v Medvodah

V nedeljo, 25. t. m. so se sestali številni člani naše občinske organizacije JNS v prostorih tov. Tometa k letnemu občnemu zboru.

Predsednik tov. Jos. Sušteršič je pozdravil banovinskega tajnika dr. Zajca, nakar so sledila poročila funkcionarjev. Organizacija je dokazala, da je neumorno delovala: pridobila je tudi 110 članov. Pač pa je bilo iz poročila tajnika in podpredsednika razvidno, da so bile nekatere upravitelne in utemeljene prošnje ostale brez uspeha. Zato je bila izrečena nujna zahteva, da se v večji meri vpoštevajo želje in predlogi strankinih organizacij. Sprejeta je bila resolucija podpredsednika tov. Val. Janharja, ki izraža želje po procentuelnem enakomernem zastopanju kmetijsko-delavskega stanu v Narodni skupščini. Nato je banovinski tajnik tov. dr. Zajec obrazložil splošni napredek stranke v minulem letu. Pri volitvah v novi odbor so bili izvoljeni za predsednika Valentin Janhar, za podpredsednika Ivan Kozuh, za tajnika Vilko Tomca, za blaginjskega tajnika Alojzij Rebolj; za odbornike Jos. Sušteršič, Fr. Bergant, Matija Kožnik, Ivan Cvajnar, Al. Stare, Martin Koziek, Fr. Fartin, Andrej Bohinc, Ivan Knific, Fr. Jenke in Al. Gabrovč. V nadzornem odboru so Jos. Sušteršič, Alojzij Kržišnik in Miroslav Trampuš.

Hotedršica v logaškem srezu

Občnega zbora naše občinske organizacije se na žalost ni mogel udeležiti naš priljubljeni poslanec dr. Rape, ker je bil zadržan v Beogradu. Pozdravil pa je zborovalce z brzojavko in objubil, da pride čim prej med nas.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen dosedani odbor. Med slučajnostmi je prišla na razpravo banovinska cesta, ki vodi iz Logatca proti Idriji. Cesta je v nezgodnem, skoro neuporabnem stanju. Pozimi so snež s plугоm orali samo enkrat, dočim so ga po drugi, manj važni cesti dvakrat. Tudi kredita je za to cesto več na razpolago, kakor za našo, čeprav je naša označena kot cesta I. reda, ona pa le II. reda. Kje je vzrok tej dvojni meri? Na občnem zboru so se slišali zaradi zanemarjanja ceste Logatec-Idrija zelo ogrožene besede. Aneliramo na merodajne oblasti, da stvar urede, če že ne zaradi nas, pa vsaj zato, ker je to važna obmejna cesta, ki nam dela sramoto pred tujci.

Socijalno delo litijske občinske organizacije

Oblastna organizacija JNS v Litiji pod vodstvom g. Tine Kunstlerja si je osnovala prosvetni, finančni, kmetijski in socialni odsek. Vodja socialnega odseka podpravnatelj prednice g. Gajja je sklical sestanek brezposelnih litijske občine. Zbralo se je čez 100 delavcev, ki jim je g. Gajja obrazložil pomen sestanka in poudaril: »Naša naloga je pomagati vsakemu, ki je v resnici potreben, brez razlike ali je pri zadnjih volitvah izkazal naši stranki zaupanje ali ne, to pa zaradi tega, ker so bili mnogi zapeljani. Nato je prečital seznam brezposelnih, o katerem se hoče prepričati v koliko je kdo verodostojen ter razdeliti brezplačne v dve kategoriji, v najbednejše, ki sploh ničesar nimajo, in v one, ki imajo kako majhno imetje. Socialni odsek bo storil vse, da najprej vsaj najbednejšim najde kakršnokoli zaposlitev. Zborovalci so si izvolili dva posrednika, ki bosta v stalnem stiku s strankino organizacijo, odnosno njenim socialnim odsekom.

Gospodarsko zborovanje JNS v Novem mestu

Sreska organizacija JNS v Novem mestu je imela 28. pr. m. dopoldne velik javen shod, na katerem so govorniki obravnavali prečta gospodarska in finančna vprašanja. Izredno dobro obiskano zborovanje je v dvorani Sokolskega doma otvoril predsednik sreske organizacije in novomeški župan dr. Josip Režek. V otvoritvenem nagovoru je rekel, naj zborovanja nihče napačno ne tolmači, ker se člani JNS, kakor tudi vse prebivalstvo Novega mesta in vsega sreza zavajajo svojih dolžnosti. Prav zaradi tega se bo zbor vršil in zaključil disciplinirano. Nato je razpravljalo o našem gospodarstvu, posebno pa o davčnih vprašanjih. Dokazal je, da je v največjo škodo narodnemu gospodarstvu in državi, če se ne obdavi samo dohodki, marveč se zahteva tudi oddaja narodnega premoženja. Taka davčna praksa bi privedla do popolnega obožovanja vsega naroda. Novomeški srez spada med pasivne kraje. Prav v tem srezu presegajo davčna bremena dohodke prebivalstva. Prebivalci so pripravljeno dati vse, kar je v danih prilikah mogoče, kaj več pa se od njih ne sme zahtevati. Vsaka večja obremenitev bi izzvala obup.

Delegat Zbornice za Tolj Franjo Zagar je s sistematičnimi podatki obrazložil in označil davčno prakso pri nas in v drugih banovinah ter opozoril na napake, ki jih tudi v drugih državah izvršujejo davčne uprave in ki so v nasprotju s finančnimi zakoni in zdravimi gospodarskimi načeli. Govorilo so še odvetnik dr. Davorin Gros, ki je obravnaval nekatere posebno kričeče primere, dentist Filip Ogrič in trgovec Franjo Murn. Ob zaključku je bila soglasno sprejeta resolucija, ki ugotavlja, da davčna bremena v novomeškem srezu že presegajo višino dohodkov in pomenjajo že oddajo premoženja. Taka davčna praksa lahko uniči vire davčnih dohodkov.

Zato se mora v interesu same države sprejeti. Resolucija vsebuje nato več konkretnih zahtev, med drugimi zahteva, da se davki kontingentirajo po banovinah. Končno zahteva resolucija zakon proti korupciji in najstrožjo kazen za vse korupcioniste.

V celjski okoliški občini in v Braslovčah

Občinska organizacija JNS za Celje-okolico je imela v soboto, 24. t. m. zvečer dobro obiskan redni občni zbor v Permozerjevi gostilni v Gaberju. Predsednik gospod. inž. Krulc je pozdravil vse udeležence zlasti narodnega poslance g. Ivana Prekorška in predsednika sreske organizacije JNS g. dr. Kalana, ter poročal, da je imela organizacija pred letom 267 članov in da je to število do občnega zbora naraslo na 310. Mnogo državnih nameščencev, ki stanujejo v okoliški občini, pa je organizacijah v mestni organizaciji. V zadnjem času zlasti delavstvo v lepem številu vstopa v Narodno strokovno zvezo in bo imela celjska podružnica v kratkem svoj ustanovni občni zbor. Predsednik je ob koncu omenil sijajni uspeh, ki ga je dosegla občinska organizacija JNS lani pri občinskih volitvah v celjski okoliči. Tajnik g. Fr. Wltavsky je poročal, da je imel odbor lani 15 sej in da je organizacija priredila v okoliški občini šest uspešnih gospodarskih predavanj. Predaval je sreski veterinar gospod. M. Šribar. Organizacija je izvršila več intervencij z lepimi uspehi. S sodelovanjem gg. poslance Prekorška in sreskega načelnika dr. Vidmarja je izposlovala znatne zneske za zaposlitev brezposelnih in za poplavljenice. Po poročilu blaginjskega g. Gamsa je prejel odbor razrečnico na predlog člana nadzornega odbora g. župana Kukovca.

V novi odbor so bili soglasno izvoljeni člani iz vseh vasi okoliške občine z gg. predsednikom inž. Krulcem, podpredsednikom Gamsom, tajnikom Cetino in Fr. Wltavskim ter blaginjskim Bervarjem. Izvoljenih je bilo tudi 20 delegatov za sresko skupščino. Članarina za leto 1934 znaša 1 Din; kdor more, naj plača tudi več.

Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek se je zahvalil vodstvu organizacije in županu za veliko delo in uspeh pri občinskih volitvah. Nato je v zanimivem govoru poročal o Mali antanti, balkanskem paktu, zblizanju z Bolgarijo, o naši gospodarski politiki, o zaščiti kmetov, zakonu o javnih delih, o bližnjem pričetku regulacije Savinje, ki jo je klerikalna politika prej, v neprimerno ugodnejših gospodarskih prilikah zanemarjala, o snovanju nove socialno demokratske stranke, o novem državnem proračunu itd. Njegova izvajanja so bila sprejeta z navdušenim odobravanjem. Na predlog predsednika g. inž. Krulca je občni zbor soglasno izrekel g. poslancu popolno zaupanje.

Tudi predsednik sreske organizacije JNS g. dr. Kalan je izrekel občinski organizaciji zahvalo in priznanje za uspeh pri zadnjih občinskih volitvah. Podčrtal je potrebo narodne slege in solidarnosti vseh stanov, če hočemo, da bo naša država močna na znotraj in zunaj. G. dr. Kalan je nato govoril še o raznih aktualnih političnih in organizatoričnih vprašanjih. Tudi njegov govor je izzval enodušno pritrjevanje.

V debati je govoril strokovni tajnik gospod. Zubar o škodljivosti marksizma in razrednega boja. Soglasno je bil sprejet njegov predlog, da se pošlje poslanskemu klubu JNS in stranki zahvala za uspešno delo s prošnjo za nadaljevanje delo v dosedanjem pravcu. Župan g. Kukovec je izrazil željo, da bi se za okoliško občino, ki mnogo prispeva v bednostni sklad, izposlovali čim večji zneski iz tega sklada. Zahvalil se je gg. poslancu Prekoršku, dr. Kalanu in sreskemu načelniku dr. Vidmarju za velike usluge, ki so jih stranki okoliški občini. Govorilo so še gg. Fric, Gams in Čerenjak, nato pa je predsednik zaključil zelo lepo uspešni občni zbor, ki je trajal skoro tri ure.

V nedeljo 25. t. m. dopoldne sta imeli občinski organizaciji JNS za občini Braslovčah in Gomilsko v slavnostno okrašenih dvorani ponosnega Sokolskega doma v Braslovčah skupno redni občni zbor, ki je bil izredno dobro obiskan. Predsednik braslovške organizacije g. župan Josip Omladič je iskreno pozdravil narodnega poslance g. Ivana Prekorška in predsednika sreske organizacije JNS dr. Kalana. Sledilo je lepo predsedniško poročilo. Tajniško in blaginjsko poročilo za braslovsko organizacijo je podal g. Lušin, za gomilsko organizacijo pa g. Sega. Z majhnimi izpremembami sta bila izvoljena dosedanja dva odbora. Občinski organizaciji za Braslovče predseduje g. Josip Omladič ml., občinski organizaciji za Gomilsko pa g. župan Hočevar.

Gg. narodni poslance Prekoršek in dr. Kalan sta izčrpno poročala o delu Narodne skupščine ter o gospodarskih, političnih in organizacijskih vprašanjih. Njuna izvajanja so zborovalci večkrat prekinili z burnim odobravanjem. Solški unpravitelj g. Lušin se je v imenu vsega članstva iskreno zahvalil obema za njuno delo in jima izrekel zaupanje.

Občinska organizacija v Braslovčah šteje 367 članov, v novem odboru pa so med drugimi tajnik Ljone Lušin, Miklavžina, Kreft, Omladič Tone itd. Z zborovanja so bile poslance pozdravne brzojavke predsedniku stranke in vlade Nikolaj Uzunoviću ter slovenskima ministroma dr. Kramerju in Ivanu Puclju.

Gibanje JNS v šmarskem srezu

Šmarje, 3. marca. Zadnje nedeljo v mesecu januarju je imela krajevna organizacija pri Sv. Vidu pri Grobelnem v šoli zborovanje, na katerem je poročal narodni poslanec g. Spindler o vseh dogodkih zadnjega časa na gospodarskem in vseh drugih področjih. Zlasti se je dotaknil ukrepov, ki sta jih storila vlada in narodno predstavništvo kot ofenzivne akcije proti posledicam krize. Zborovalci so po govoru še dalje časa ostali s poslancem v razgovoru o raznih prečeh vprašanjih, zlasti glede obveznega šolskega obiska preko 14. leta in glede samostojnosti bivše občine Sv. Vida.

V nedeljo 18. februarja je imela občni zbor občinska organizacija JNS v Šmarju pri Jelšah po maši zjutraj v Habjanovih prostorih Ob lepi udeležbi članstva je zborovanje otvoril predsednik organizacije g. Miha Skale. Poročilo o poslovanju organizacije je podal tajnik g. Drobne. Narodni poslanec g. Spindler je v občinem govoru poročal o dogodkih minulega leta, o zakonih, sklenjenih v narodnem predstav-

Stedite — krizal!

„Karbo paket“
all najboljši trboveljaki premog v sabojih nudi
L. POGAČNIK
trg. s kurivom, Bohoričeva 3. Telefon 26-59.
Zabožek le Din 11,60, dostavljen v hišo 18 Din

VATO
v tablah in za oede. Preden križete svojo potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!
ARBEITER
Maribor 29

Golaž ekstrakt
za smučarje, izletnike zahtevajte po trgovinah
»Ekstrakt družba«
Ljubljana

VSI GLASBENI INSTRUMENTI GRANDPONO-HARMONIKE
DIREKTO IZ TVORNICE
odnosno tvor. skladisce izredno poceni n. pr.:
Violine od . . . 60 Din
Mandoline od . . . 95 „
Gitare od . . . 138 „
Ročne harmonike 60 „
Kromastice harmonike 60 „
Havajske gitare k. t. d.
Zahtevajte brezplačni tvorniški cenik!
HEINEL-HEROLD
MARIBOR 24

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrove mali oglašnik«

Nadaljnji ukrepi za pocenitev oblačil

ZA ŽENSKÉ — NAJBOLJŠE:

lepi, najfinejše izdelani damski plašči

Din 190.—, 240.—, 290.—, 340.—, 390.—, 490.—, 590.—

Moške obleke

Din 180—790

Za dečke

Din 160—590

Moderne hlače

Din 70—160

Nepremočljivi Hubertus-plašči

Din 270—320

Cene sirovinam so na svetovnem tržišču občutno porasle, toda to ne vpliva na naše namere. S po-dvojenimi silami delamo na to, da vse sloje naroda dobro in poceni oblečemo.

Letni plašči

Din 120—140

Obleke za dečke

Din 60—150

Mornarske obleke za otroke

Din 90—170

Hubertus-plašči za otroke

Din 160.—

NAŠ PONOS TE SEZONE:

Kompletna volnena obleka za gospoda že za Din 180.—

Kompletna obleka za otroka že za Din 60.—

Za vso družino dobite lepo obleko poceni pri

TIVAR OBLAČILA

devna za časa občinskih volitev in po volitvah. Novemu odboru načeljuje novi dravogrski župan g. J. Mori, ugleden kmetovalec iz okolice. Ena glavnih nalog novega odbora bo, da ustvari prepotrebno harmonijo za skupno delovanje trga z okolico.

Proti vsakemu pričakovanju dobro obiskan in sijajno uspel je bil občni zbor JNS v Crni in to kljub temu, da je tukaj JNS pri občinskih volitvah bolj slabo odzvela, ker se je morala boriti proti demagogiji klerikalcev in marksistov. Člani JNS niso klonili. Kljub izključitvi članov, ki so se za časa obč. volitev stranki izneverili, je število članstva naraslo; še na dan občnega zbora je pristopil dvanajst novih. Za predsednika obč. organizacije je bil v tajnih volitvah z listki z ogromno večino, skoraj soglasno, izvoljen g. inž. Viktor Fetič, za podpredsednika delavec Knežar Jakob in obrtnik Geršak Ivan, za tajnika pa Govejšek Tone, uradnik. Vzorno delovanje obč. org. JNS v Crni, kot najboljšje v srezu, je posebej naglasil sreski tajnik JNS, g. Janko Gačnik, ki je mogel z veseljem konstatirati, da pristopajo v JNS kljub ustanovitvi socialno demokratske stranke v pretežni večini delavci in da naj bo prva skrb vodstva JNS, da izvrši socialni program stranke tudi in predvsem napram našim industrijskim delavcem in rudarjem; prvo bi naj bilo zagotjeje eksistence delavcev za slučaj, če podjettej obrat ustavi in si delavec klub najboljši volji ne more sam najti zasluzka.

Občni zbor JNS na Prevaljah je bil obiskan tako dobro, da je bil lokal pre-majhen za toliko število obiskovalcev. Zbor je vodil g. dr. Davorin Flis, banovinski zdravnik. Kljub temu, da je odbor obč. org. JNS s člani, ki se za časa občinskih volitev niso držali strankine discipline, postopal zelo rigorozno in jih izključil nad 30, je obč. organizacija glede članstva narasla. Ganljivo je, kako se je zvesto oklepajo zlasti delavski sloji. Največ zaslug za tako lep razvoj JNS imata g. notar dr. D. Senčar in g. Joško Pernuš, ki sta delavcem priskočila na pomoč, ko so odrekli marksistične in klerikalne prazne fraze. Navzoči sreski tajnik Janko Gačnik je prav posebej naglasil socialno delovanje g. notarja Senčarja ter ga stavil vsem stanovskim kolegom za vzgled. V krizi, v kateri živimo je potreba ubrati socialni nacionalizem, zlasti v krajih, kjer prevladujejo delavski sloji. Pretežno večino članstva JNS v Meziški dolini (prevaljskem okraju) tvori delavstvo in JNS ima v teh krajih značaj delavske stranke. Zato je treba da se funkcionarji JNS brigajo za zaščito delavstva, zlasti za slučaj brezposelnosti. Treba je res zakona o minimalnih delavskih plačah, ki pa ne smejo biti preminimalne. V tem pogledu je bila soglasno sprejeta primerna resolucija.

Tudi v Meziški JNS lepo napreduje. V zadnjem času se je ustanovila tudi NSZ. O občnem zboru v Vučenici je »Jutro« že poročalo. Vseh zborov obč. org. JNS v srezu se je udeležil marilji in priljubljeni narodni poslanec inž. Franjo Pahernik, kate-rega zanimiva in stvarna izvajanja o političnem, gospodarskem in socialnem položaju v državi, pa tudi izven nje ter o delu Narodne skupščine v Beogradu so povsod zborovalci iskreno odobraval.

ništvu, o uredbah vlade, namenjenih ublaženju krize in o načrtih bodočega dela v narodni skupščini. Po njegovih izjavah, ki so jih zborovalci z zahvalo vzeli na znanje, se je izvršila izvolitev novega odbora, katerega je spet na čelu g. Skale.

Izredno zanimivo je bilo 18. februarja popoldne zborovanje v šoli v Kostričnici. Dasi je bil sklican samo občni zbor krajevne organizacije JNS z vabilo, so je največji šolski razred napolnil z zborovalci, ki so bili delno od gotove strani poslani, da bi delali nepriklje. To so jim je seveda temeljito ponesrežilo. Razen nekaj medlicev, ki niso pravi nič učinkovali, ni bilo drugih nevednosti. Poslanec g. Spindler je v skro-triurnem govoru nele pojansil vsa prečta vprašanja, ampak tudi razkrinkal gotove mahinacije ljudi, ki se še vedno niso mogli otresti poprejšnje strankarske zaslep-ljenosti. Stvarnim izvajanjem so živahno pritrjevali vsi oni zborovalci, ki se ne dajo več zastrupljati od partizanskih zagri-zencev.

V nedeljo 25. februarja zjutraj so se vršil v šoli v Podčetrku občni zbor tamošnje občinske organizacije JNS ob veliki udeležbi članov in ob prisotnosti tudi mnogih nečlanov. Po poročilu poslance gospoda Spindlerja, ki so ga zborovalci z odobravanjem sprejeli, se je razpravljalo o vprašanju davkov, o agrarni reformi, zlasti o reviziji agrarnih objektov in subjektov, in o raznih drugih prečeh zadevah. Po podanih poročilih je bil izvoljen odbor za celotno občinsko organizacijo.

Istega dne popoldne ob 14. se je vršil v sokolski dvorani v Kozjem občni zbor občinske organizacije JNS za to občino, obnemem pa tudi občni zbor okrajnega podobora JNS za kozjanski okraj. Poročili za obe organizaciji je podal predsednik župan g. dr. Klor. Razvila se je živahna razprava, zlasti o vprašanju uredbe o odplačevanju kmetkih dolgov in o zaščiti denarnih zavodov, o poživljenju poslovanja posojilnice in hranilnic in o prosvetnem delu med narodom. Med zborovanjem je prisel tudi narodni poslanec g. Spindler, ki je podal obratno poročilo o splošni finančni in gospodarski politiki vlade in narodne skupščine in o razvoju političnih prilik v državi. Poslančeva izvajanja so bila z odobravanjem sprejeta. Sledila je živahna razprava, ki je trajala skoro do noči. Istega dne sta imeli občna zbora občinski organizaciji JNS v Pilštanju in na Planini. Prvega se je udeležil tudi predsednik okrajnega podobora JNS g. dr. Klor.

Občni zbori v dravogrskem srezu

Občni zbori v tem obmejnem srezu so bili, razen ene izjeme (Ribnica na Pohorju) povsod izredno dobro posečeni. Povsod se opaža veliko zanimanje in pristopanje novih članov.

Prvi občni zbor je bil v Guštanju, kjer so napolnili člani, po pretežni večini delavci in obrtniki, dvorano pri Miloniku do zadnjega kotička. Izvoljeni so bili večino stari odborniki; predsednik je Janko Gačnik, šol. uprav., podpredsednika pa g. Franjo Mrkva za delavce in uradnike v jeklarni ter Pokeržnik-Štraser Jurij za obrtnike.

Dobro je bil obiskan tudi občni zbor JNS v Dravogradu, kjer se je pokazala obč. org. JNS. Zlasti delavna in uvi-

Meseca marca se še vrše občni zbori JNS v Breznem in Marenbergu, po vsej priliki 11. marca, pozneje še v Vučredu in na Muti.

Sokol

Sokol Ljubljana II. sklicuje v torek 6. t. m. ob pol 20. na realni članski sestanku v svrhu organizacije priprav za društveno 25 letnico. Dolžnost vsega članstva zlasti starejšega, je, da se sestanka zanesljivo udeleži.

Sokol vič ponovno opozarja vse članstvo in ostalo občinstvo na današnji popol-dansko lutkovno predstavo in večerni koncert »Ljubljanskega Zvona«.

Sok. društvo Dobrava-Podmart priredi danes 4. t. m. ob pol 16. dramo »Nepoštenic«. Obiščite predstavo polnoštevilno!

Sokolsko društvo Vojnik je poslalo v začetku leta na vse občinske uprave in tudi mnogim privatnikom tiskano prošnjo s postnimi položnicami za prispevke za gradnjo telovadnice. Tej prošnji se je odzvalo prav malo občin, akoravno smo stavili v to akcijo veliko upanje. Ker bi radi pričeli čim prej z gradbo telovadnice, prostimo občinske uprave in tudi privatnike, da bi se odzvali prošnji ter prispevali vsaj po 10 dinarjev. Društvo ima mnogo telovadeč mladin in članstva, a v zimskih mesecih ne more gojiti telovadbe zaradi pomanjkaj-nja primerne telovadnice.

Repertoar

DRAMA.

Zabetek ob 20.

Nedelja, 4. ob 15.: Kulturna prireditev v Crni mlaki. Izven. Izredno znižane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20.: Charleyva teta. Izven. Izredno znižane cene od 6 do 20 Din.

Ponedeljek, 5.: Zaprt.

OPERA.

Zabetek ob 20.

Nedelja, 4. ob 15.: Tišar. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20.: Pleš v Savoji. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 5.: Zaprt.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Zabetek ob 20.15.

Nedelja, 4.: Radio tenor.

Posetite današnje predstavo veseloigre s petjem »Radio tenor« v Sentjakobskem gledališču. Izredna komika dviga razpoloženje pri posetnikih, tako, da se dve uri zelo dobro zabavajo. Lepa scenerija, kupletni in operne arije poživljajo zabavno dejanje. — Vstopnice: se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blaginji v I. nadstropju Mestnega doma. Režija je v rokah ge. Metke Butarjve.

Mariborsko gledališče

Zabetek ob 20.

Nedelja, 4. ob 15.: Okenca. Globoko znižane cene od 15 Din navzdol. Poledni: Ob 20.: Stambuleka roža. Znižane cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 4. ob 15.: Princesa in pastirček. Uprizoritev celjskih igralcev. Izven.

Razpis poletnega abonmaja

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje poletni abonma, ki se bo odigral v času od 10. marca do 28. junija 1934. Poletni abonma velja za 8 dramskih in 8 opernih predstav. Uvrsti se v že obstoječi sezonski abonma reda C. Priglasenje sprejema od danes dalje blagajna gledališke uprave v poslopiju dramskega gledališča, ob delavnikih od 9. do 12. in od 15. do 17.

Repertoar bo obsegal dela: V drami: Tavčar - Marija Vera; Visočka kronika. Nušič: Beograd nekdanj in sedaj; Dostojevski-Debesovec; Bratje Karamazovi; Kostov - Golljemanov; Sherriff: Konec poti; Galsworthy: Družba; Lichtenberg: Kariera kancilista; Vincoza; Ortnor: Cevljar Hit. - V operi: Janček: Kata Kabanova. Smatana: Libuša. Borodin: Knez Igor. Rossini: Viljem Tell. Verdi: Traviata. Nedbal: Poljska kri. Abraham: Ples v Savouju. Stolz: Dvoje src. Poletni abonma se bo plačeval v štirih zaporednih mesečnih obrokih: prvi obrok pri vpisu, 2. obrok 1. aprila, 3. obrok 1. maja in 4. obrok 1. junija. Obroki so: za ložo v parterju in v I. redu št. 1-5 po 213 Din, za ložo v I. redu št. 6-9 po 256 Din, za varterni sedež I. vrste 64 Din, II.-III. 58 Din, IV.-VI. vrste 52 Din, VII.-IX. vrste 48 Din, X.-XI. vrste 40 Din; za balkonski sedež I. vrste 39 Din, II. vrste 32 Din, III. vrste 27 Din; za galerijski sedež I. vrste 24 Din, II.-III. vrste 20 Din, IV.-V. vrste 16 Din.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja na izredno nizko ceno in plačilno ugodnost poletnega abonmaja, ki omogoča vsi vsakomur stalen obisk gledaliških predstav. Zato vabi k množičnemu podpisu.

Občinsko gospodarstvo v Mostah pri Ljubljani

Moste, 3. marca

Preteklo nedeljo je naš občinski odbor razpravljal o proračunu za leto 1934-35. Seja je privabila tudi precej poslušalcev. Zupan g. Pavel Pavčič je kratko karakteriziral od uprave predloženi proračun ter omenil, da je stavila opozicija pisemne opombe, kjer pobija skoro vse postavke. Rekel je nato med drugim: »V zelo težkih časih vam je — z veliko večino izvoljenim — bila poverjena težka naloga, da uredimo občinsko gospodarstvo. Položaj naše občine je skoro obupen. Pomislite samo: nad 4 milijone dinarjev dolga! — Vsiljuje se nam vprašanje, kako je do tega prišlo, kdo je tega kriv, kakšni so bili tisti gospodarji. Stiri milijone dolga — to je rezultat in izpričevalci njihove zmožnosti in gospodarstva! Danes pa prihajajo isti ljudje in hočejo s svojimi opombami ovirati naše delo. Kako moremo sprejeti nasvete tistih, ki so pripeljali občino v današnji položaj? Naša sveta dolžnost je, da odločno odklonimo vsakršno vmešavanje onih, ki so se s svojim lastnim delom onemogočili. Takrat so imeli čas pokazati, kaj znajo!»

Nato je sledilo čitanje dolgih opozicijskih opomb in zahtev. Med drugim zahteva opozicija redukcijo števila in plač občinskih uslužbencev, za veroučitelja naj se postavka 5000 Din zviša, črta pa znesek 5000 Din za Sokola itd.

V debati je občinski odbornik g. Ferjančič odločno zavrnil opozicijske »opombe«, govornik opozicije pa je izjavil, da so bili pač narejeni dolgov, toda v trdni veri, da se bodo lahko plačali. V ilustracijo, kaj se je delalo z občinskim denarjem in tistih debelih letih, je zupan nato navedel par zanimive reči.

Sledilo je podrobno razpravljanje o proračunu, ki znaša 1.125.780 Din. Prejemki občinskih uslužbencev znašajo 94.200 Din. Celotni osebni izdatki nagrade veroučitelju, organistu, cerkovniku, cestnemu nadzorniku itd. 198.148 Din. Od ostalih izdatkov gre 488.561 Din za plačilo starih dolgov, za šole 149.846 Din, za prispevek za policijo 43.475, za Sokola 5000 Din, za cestna in druga javna dela 26.000 Din, za narodno zdravje 18.000, za brezposelni in ubožni sklad 93.000 Din.

Dohodki so v glavnem: 90 odst. občinska doklada 712.754 Din, (kuluk je odpravljen), trošarina na vino in meso 359.500 Din, takse 40.250, vodarina, kanalske pristojbine in slično 207.000 itd.

Vsaka postavka je bila sprejeta z ogromno večino, vedno z nadvetretjinsko, končno pa celotni proračun s 26 proti 3 glasovom.

Matica našega jahalnega in voznega sporta je zborovala

Ljubljana, 3. marca

Snoči se je v posvetovalnici Kmetijske družbe ob živahnem zanimanju članstva vršil redni občni zbor matice našega jahalnega in voznega sporta. Kola jahalcev in vozačev Prestolonaslednik Peter v Ljubljani.

Skupščina je otvoril predsednik izvršilnega odbora odvetnik g. dr. Friderik Luckmann, ki je obenem podal poročilo o živahnem delovanju kola v preteklem letu. V prvih dneh junija so se ob vsiki udeležbi tekmovalcev in občinstva vršile galopne in kasaške dirke, združene z jugoslovenskim derbujem, na vojaškem vzhajališču pri D. vici Mar. v Polju, ki so prav lepo uspele. Na jesen je kolo priredilo več društvenih tihanih v terenu, ki so s njih udeležili številni civilni in vojaški člani, pozimi pa so se vršile redne jahalne vaje v jahalnici na Bleiweisovi cesti, po dvakrat na teden pa še skupna večerna jahanja, ki sta jih vodila kapitan Ilić in dr. Hudovernik. Osebnih sestav članstva — kolo šteje 70 družstvenikov — beleži v tem letu nekateri izpremembe in izgube. V Beograd je bil promeščen dolgoletni predsednik društva general g. Popović, komandant mesta Ljubljane Z. njim je društvo izubilo zašlusnega, za prospeh našega sporta zelo vnetega dekleta in vojitelja. Umrli so člani: Kosler, Malenšak in Krušič. Njih spomin so zborujoči stotej počastili.

Blagajnik g. Janušič je poročal o društvenih financah. Kolo je kljub hudim časom, dragemu vzdrževanju konj in malenkostnim prispevkom še zmerom aktivno. Na predlož revizorja g. Koejana, ki je sporočil, da so pregledniki našli knjige v najlepšem redu, je bila blagajnika soglasno izrečena razrešnica. Pri volitvah, ki so sledile, je bil za novega predsednika izvoljen artiljerijski general g. Pedij ter so se dopolnila še nekatera druga izpraznjena mesta v upravnem odboru, ki šteje skupaj 21 članov.

Ker so na vojaškem vzhajališču zgradili aerodrom, je kolo s tem izgubilo svoje tamkajšnje dirkališče. Zato se bodo letošnje kasaške dirke vršile na Bledu, skakalne tekme pa na kakem prostoru v bližini Ljubljane.

Občni zbor društva bolničarjev

Ljubljana, 3. marca

Društvo bolničarjev NSZ v Ljubljani je imelo svoj letni občni zbor pri »Majarončiču« in je prisostovalo nad 100 članov. Predsednik Rožanc je v nagovoru prečital pozdrav Nj. Vel. kralju, kar je zbor sprejel stoji z navdušenim vzklikanjem. Poslal je tudi brzojavni pozdrav resornemu ministru g. Ivanu Puciju. Nadalje je predsednik očrtal stremiljenje društva, o dvigu članstva z uvedbo strokovne vzgoje in specialne priprave za težavni poklic. Poudarjal je pa tudi stremiljenje po izboljššanem gnotnem stanju, ki ga zasluži odgovorna služba, ter ureditev službene pragmatike, bi stanu zagotovila bodočnost. Omenil je še razne podrobnosti, ki se tičejo reforme stanu in ki so razvidne iz soglasno sprejete resolucije. Pozval je tudi vse člane, da se organizacije oklenejo z vso vneto, da posvetijo vse moči vigo in prospetu svojega stanu.

Predsednik JNS za vodmatski okraj g. Ad. mič se je zahvalil za pozdrav ter pozval zborovalce k čim večjemu pristopu k državni stranki JNS. Nato je sledilo tajniško poročilo, ki navaja, ca je društvo imelo 70 sej, na katerih so se obravnale družstvene zadeve. K društvu je pristopilo 40 novih članov; lep prirastek! Poročal je tudi okrepkih, ki jih je odbor zastavil v znanj aferi sedmih članov; trije člani so bili rehabilitirani, za 4 člane pa je društvo poskrbelo službo drugje. Društvo je imelo v minulem poslovnem letu dve prireditvi v prid revnim družinam organiziranih članov. Uspeh je bil poljoven. Iz blagajniškega poročila pa izhaja, da je imelo društvo 300 Din prebitka. Članstvo naj točno plačuje članarino, ker le to omogoča uspešno poslovanje. Revizorji so ugotovili red. Po poročilih so bili izvoljeni za predsednika Galjot Franc, za tajnika Šmalc Ivan, za blagajnika Rožanc Viktor in 8 novih odbornikov.

Resolucija se glasi: Uvidevamo, da je naša dosejana izobrazba preborna, zato moramo stremeti po moderni strokovni vzgoji in smoterni pripravi za naš odgovorni poklic. Uredi naj se naša službena pragmatika, po kateri naj se vse režijsko in strežniško osebe definitivno namesti s pravico do pokojnine. Do ureditve službene pragmatike naj se nakažejo poročeni in z 10 leti službe službene doklade v isti izmeri kakor definitivnim. Za vse provizorične uslužbenca naj se eksistenčni minimum izboljša že z novim proračunom, ker dosežani nikakor ne odgovarja naporni službi. Službeni pravilnik ki je bil izdan od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje 12. junija 1933, naj se dostavi članstvu, da slednjič spozna svoje dolžnosti in pravice. Za vse ostale osobe, ki ne pride v poštev pri službeni pragmatiki, naj se ustanovi penzijski fond, v katerega prispeva polovico država, polovico pa prizadeti.

Javna dela v Beli Krajini

Metlika, 4. marca

Konec februarja se je pri sreskem načelstvu v Metliki vršila prva seja sreskega odbora za javna dela, ki je z vso skrbnostjo zbral potrebne podatke o najnujnejših javnih izvedbah v Beli Krajini.

Prvi je metliški župan g. Malešič naštel potrebna javna dela na področju metliške mestne občine. Najpotrebnejša je cesta od državne ceste do pokopališča v dolžini 400 metrov. Dalje je potrebna regulacija Bojce tudi v dolžini 400 m. Veljale bi 30.000 dinarjev, cesta pa le 20.000 Din. Nužno je znižanje klanca na občinski cesti Metlika—Grabrovec v dolžini 100 m, dalje zgradba vodovoda ali vsaj izvršene potrebni priprav za polaganje že pripravljenih cevi v dolžini 1800 m in rekonstrukcija občinske ceste Metlika—Križevska vas z napravno betonskega mostu čez Sušico.

Mnogo večje potrebe ima metliška okoliška občina, ki je teritorialno tudi največja. O njih je govoril župan g. Bajuk. Za izvedbo vseh potrebnih javnih del bi za došala vsota 2.225.000 Din. Najnujnejša je preložitve klancev na Zelebeju in pri Božakovem. Za zebebejski klanec so načrti že izdelani in tudi krediti odobreni, tako da se bo z delom pričelo še letos. Na banovinski cesti Metlika—Vivodina bi bilo potrebno preložiti klanec v Drašičih, Repici, Krmačini in na Krvoškem vrhu. Na cesti Črnomelj—Jugorje bi bilo potrebno preložiti klanec na Luži, cesto Bušinja vas—Radovica je treba razširiti in izboljšati v dolžini 1,4 km itd. Župan Bajuk je podrobno naštel še vsa druga nujna, deloma že pripravljena cestna dela v okoliški občini.

Med potrebami gradačke občine je župan g. Pezdirc med drugim predlagal, da se zniža klanec pri Strugarju v Gradacu ter se izboljšajo in razširijo občinske poti Krasinec—Cerkvišče ter Podzemelj—Giršiči. Vsa ta dela bi veljala 240.000 Din. Občutne potrebe ima tudi naš Zumberak in je župan iz Radatovičev g. Smiljančič predložil znižanje klancev, izboljšavo in razširitev na cestah Brezovica—Radatovič—Sekulič, Radatovič—Dragoševci—Lešče, od Bašte do Popovičev, ter na cesti Kuljaji—Gudalji, končno zgradbo betonskega mostu na cesti Šiljki—Malinci čez Sušico. Vsa dela bi veljala 950.000 Din. Slednjič je načelnik sreskega cestnega odbora g. Golia predložil preložitve klancev na banovinski cesti Metlika—Črnomelj na Gavgenhribu, v Primostku in v Gradacu, a enako tudi zgradbo betonskega mostu na Primostku, kar bi vse skupaj veljalo 550.000 Din.

Zmajeva dopisnica

Novi Sad, 28. februarja

Ze nekaj let se vodi debata, kdo ima največ zaslug, da je bila v poštni promet uvedena tudi dopisnica. Najbolj se debata o zaslugah Nemca von Stephana in Avstrijca dr. Emanuela Hermanna. Debatte pa se niso zaključene in še ni odločeno, kdo od teh dveh naj bi bil »oče« dopisnice. Na konferenci o poštne prometu l. 1865., ki se je vršila v Karlsruhe, je predložil nemški delegat von Stephan, naj se uvede v promet dopisnica, ki jo je on imenoval »poštna karta«. Njegov predlog pa ni napravil pravega vtisa na merodajne kroge in je tako Stephanova poštna karta propadla že pri svojem osnutku, ne da bi se javnost za njo soloh brigala. Več uspeha pa je imel Avstrijec dr. Hermann, profesor današnje politike ki je 26. januarja l. 1869 v »Neue Freie Presse« objavil članek, v katerem je razlagal koristi in praktičnost dopisnice. Dr. Hermann ni vedel, da že nekaj let po prej o taki dopisnici brez vsakega uspeha

razpravljali na konferenci o poštne prometu. Avstrijski poštni krogi so se zanimali za njegova izvajanja in že 22. septembra istega leta so prišle v promet prve poštno dopisnice. Po knjigi »Nova knjiga o svetovni pošti«, ki jo je pisal Nemece Schweiger-Lerchenfeld, pa so se uveljavile dopisnice v poštne prometu šele l. 1875. In po navedbi tega zgodovinarja poštne prometa je »oče« poštno dopisnice knjigarar Schwarz iz Oldenburga.

Vsi ti »očetje« poštno dopisnice iz Nemčije in Avstrije pa niso leđni začetniki dopisnice. To začetništvo pripada Joci Manojloviću iz Srbohrana, ki je na Dunaju izdajal satirično glasilo »Zmaj« kot prijatelj čike Jova Zmaja. List »Zmaj« je ukvarjal s politično satiro in je povročil marsikatero neprijetnost tedanjim madžarskim oblastnikom, ki so ukrenili sicer vse mogoče, da bi list zatrlil. To pa ni bilo tako lahko, ker se je uredništvo neprestano selilo in naposled za dalje časa našlo zavetje na Dunaju, kjer je bilo oblasti marsikaj celo všeč, čer je kdo povedal kako pikro na račun madžarskih mogotcev. Urednik in izdajatelj »Zmaja« Joca Manojlović je že l. 1871. začel razpošiljati originalne dopisnice, ki so bile celo ilustrirane. V sredini te dopisnice je bil narisana grozovit zmaj, ki je držal v krempljih list, kamor je Joca vpisoval naslove. Pod zmajem pa je bila na dopisnici risba, ki je v levem kotu predstavljala del Carigrada, v desnem Moskvo, v sredini pa ladjo s srbsko zastavo. Eno tako dopisnico je poslal Joca tudi svojem stricu Dimitriju Manojloviću v Sombor. Ta dopisnica je shranjena v neki privatni novosaški biblioteki. »Zmajeva« dopisnica je prišla na svoj naslov, Jocoov stric, ki je bil odvetnik, pa jo je takoj poslal nazaj s pripisom: »Ja sa »Zmajem« nikakva posla neću da imam. — Ne prma se!« Takrat je bilo namreč silno nevarno, imeti kake zveze z listom, ki je napadal madžarske veljake. Istočasno pa je stric Dimitrije svojemu nečaku pisal tudi pismo, v katerem je dejal med drugim:

To je neokusna in nevarna šala. Tvoja teta je omelela, ko je od poštarja dobila tvojo karto in zagledala ono zmajsko strahoto. Povem ti, da tuji meni ni bilo prijetno, ko sem vzel karto v roke. Sicer pa ti sam dobro veš, kaj pomeni danes zveza z »Zmajem«. All morla hočeš, da bi me zaradi tvoje vražje karte spravili v ječo kakor kakega veleizvajnika? Prenovečem ti, da bi mi poslal še kako podobno karto, ali da bi me soloh spravil v kako zvezo z »Zmajem«, o katerem nočem ničesar slišati.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Strojnotehnična pisarna

ING. BORŠTNAR OGNJESLAV, LJUBLJANA VII, ZG. ŠIŠKA 210

prevzema projektiranje in opremo turbinskih, mlinskih, transportnih, sušilnih l. dr. naprav, izvršuje načrte in proračune, nadzira in vodi montaže, posreduje pri nakupu in prodaji strojev ter vrši vse ostale strojnotehnične posle. 2715

Veletrgovina v Ljubljani sprejme korespondentinjjo

Biti mora popolnoma perfektna v slovenski, srbohrvaški in nemški korespondenci. Nastop službe 1. maja t. l. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Samostojna moč«. 2716

KONJSKA STRUNA „ŽIMA“

(Rosshaar) Zimo za žimnice (madrace) najbolje kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANC JEŠE, tovarna žime, Stražišče pri Kranju. Vzorcil franko! Ustanovljeno 1768. Cene nizke!

LEPE GRUDI

cvrste in normalne polnosti dosežete v 4 do 5 tednih pri NERAZVITIH GRUDIH ali kadar prsa usahnejo zaradi boleznj ali otroške postelje z zunanjjo uporabo garniture »JOLIFEMME« po prof. dr. med. Bieru. Pri tem se ne okrepe teio in bokl. Naraven, popolnoma uspešen in zaščiteno neškodljiv preparat 135 Din. PRI MLAHAVIH IN MEHKIH prstih zadobite s preparatom »JUNO« (po slajni oceni in priporočilu dr. med. Funkeja in dr. med. H. Mayerja) zopet elastičnost in čvrstost. Garnitura 70 Din. — Originalne SCHRODER-SCHENKE razpošilja »OMNIA«, orđelek 13, Zagreb, Gunduličeva št. Poštalna pri plačilu v naprej 6 Din, po povzetju 12 Din. 1995

Zahvala.

Povodom bridke izgube našega nepozabnega nam očeta

FERDINANDA FERJANČIČA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob boleznj in smrti blagopokojnega prijateljsko na strani.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem osebnim prijateljem dragega nam pokojnika, njegovim bivšim g. starešinam in kolegom, vsem gg. uradnikom drž. uradov in vsemu ostalemu občinstvu, ki so nam izrazili svoje sožalje v dnevih bolesti, kakor tudi spremili dragega nam papana tako polnoštevilno na njegovi poslednji poti.

Nadalje naša najtoplejša zahvala za poklonjeno cvetje na krsto blagopokojnega.

Vsem, ki so nam na katerikoli način pomagali v težki boli prisrčna hvala.

2850 Zalujoči rodbine: Ferjančič, Ing. Teplý, Jeremić.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena mati, hčerka, sestra, teta, svakinja, gosp.

Tončka Tarman

trgovka v Hrušici pri Jesenicah

dne 3. t. m. po kratki, mučni boleznj, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 5. marca 1934 ob 1/2. uri popoldne izpred mrtniške veže drž. splošne bolnice v Ljubljani na pokopališče k Sv. Križu.

Jesence-Hrušica, dne 3. marca 1934.

2767 Globoko zalujoči ostali.

Pri upravi graščine Vurberg se od sedaj naprej

oddaja sadno drevje

naših dobrih jabolčnih vrst za pomladansko sajenje. Vpraša se: Uprava graščine Zgornji Ptuj. 2732

Pomaranče

vseh vrst po ugodnih cenah nudi

GOSPODARSKA ZVEZA

v LJUBLJANI, Tyrseva 29 2939

Potrli globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm prežalostno vest, da je naša nad vse ljubljena žena, mati, sestra in svakinja, gospa

DORA JUTRAŽ

POR. LAPORNIK učiteljica v Ljubecni

danes, dne 3. marca 1934 ob pol 17. uri po kratkem muke polnem trpljenju kot žrtev materinstva, previdena s sv. zakramenti, v novomeški banovinski ženski bolnici preminila. Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 5. marca ob 10. na farno pokopališče v Trebnjem.

Trebnje-Celje-Sušak, 3. marca 1934.

Zalujoči rodbini Jutraž, Lapornik in ostalo sorodstvo.

SPOLNE + BOLEZNI

SIFILIS, KAPAVICO, BELI TOK

zamorete izlediti brez strupenih injekcij (vbrizgavanj), brez živega srebra in salvarsana, tisoči žen in moških se imajo zahvaliti za svoje ozdravljenje (trajno) na prirodni način preparatu

»EROS — G. 5« BREZ OVIRE V IZVRŠEVANJU POKLICIA

Stijana priznanja; tisoči zahvalnic. »Vigil« deluje zanjamično zanesljivo in zelo naglo. Učinek je v istini presenetljiv. Prof. Henry se je izjavil o njem, da »delja pravo čudo«. Uporaba je za zdravlje neškodljiva. Cena Din 120.—, za posebno močne in zastarele slušaje Din 200.—. Uspeh zajamčen. V nasprotnem slučaju vrnemo denar. Razpošilja diskretno samo Havelkova Laboratorij, Praha 65—Nusle, Božetichova ul. 101. I. ČSR.

ODPRODAJA

DAMSKE KONFEKCIJE

POD LASTNO CENO AVGUST IGLIČ, Tavčarjeva ulica 3

INDUSTRIJE! OBRITNIKI!

Svetovno znani Krautzbergerjevi lipski aparati za brizganje lakov in barv se dobivajo pri jugoslov. skladišču

FRANJO FORGAČ, Zagreb

Masarykova 18 Telefon 26-20

Zahtevajte specijelne ponudbe! 2080

PERJE

Kokošje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čisteno in čohano.

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon šte. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE. ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

Botri in botrce

Za Vaše birmance in birmanke Vam nudimo letos posebno veliko izbiro v gotovih fantovskih oblekah kakor tudi v blagu po posebno nizkih cenah. Da Vam omogočimo nakup, sprejmemo tudi hran. knjižice Mestne hranilnice Maribor v račun in to brez vsake odbitka. OGLEDITE SI NASO ZALOGO!

Se priporoča 2749

J. PREAC, manufaktura

MARIBOR

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm naznanjamo žalostno vest, da se je po kratkem mukapolnem trpljenju preselila v večnost, gospa

Ana Počkar

VDOVA PO POŠTNEM P. URADNIKU

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 5. marca 1934 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Podjunska ulica št. 26 (Ljubljana VII) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Maribor, dne 3. marca 1934.

PAVLIHA ANTON, DR. ANTON LEVEC, nečah in ostalo sorodstvo. 2778-a

Samostojna šivilja
stara 32 let, štiri poročili
gospoda v dravski službi...

Drž. uslužbenec
Šest poročil, empatično go-
spodstvo, ki ima primerno
gospodstvo ali imetje...

Mladenič
z lastnim posevkom, go-
spodstvo in trgovino, šest
stanja v vrhu, lepo opre-
mljena...

Gospodična
varstva, s 45.000 Din go-
spodstva, v 29. letu, prava
gospodinja, poročila tekoče
države...

Obrtnik in posestnik
v Ljubljani bi se rad
spoznal z resno damo
za sklenitev zakonske
prijateljstva...

Gospodična
želi poznanstva s bolj
priljubljanim samostoj-
nim ali vdovcem...

Gramofon
s 30 ploščami poceni pro-
dam, Bismarckova 23,
Bistrica, 7537-26

Pianino
(Stingel), dobro ohranjen,
s lepim glasom, prodam,
Hranilniška ul. 191 dno,
7482-26

Klavirji
pianini
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prvo svetovne fabrike Bö-
sendorfer, Steinway, Sing-
er, ali se neposredno naj-
boljši klavir in precizno
mehanika, Pročala jih iz-
kušeno in sodni izvedenci
in štiri sodni sodniki...

Pianino
dobro ohranjen, krasen
glas, poceni napredaj, v
Gardnarski ul. 2111, vrata
22, 7539-26

Klavir
razbjen, kratak, lep glas,
poceni proda Zedjel, Kar-
lovska cesta 9/L, 7508-26

Kovčec-gramofon
akora, nov, s 10 ploščami
za 500 Din napredaj v
Gardnarski ul. 2, priložje,
7501-26

Kovčec - gramofon
Kolumbia, akora, nov,
zamenjan s kompletno
jazn. tolkalo, Poudarje na
kavarno »Pariz« Jelenice,
7482-26

Klavirje
ugledne in popravljive, po
vseh cenah, specializirani L.
Bajda, Gospodarska c. 12,
7500-26

Dobri klavir
na 3500 Din proda Bejda,
Gospodarska cesta št. 12,
7501-26

Izgubljeno
Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din, Najmanjši
znesek 17 Din.

V Celju
od Dečkovega trga, po
Glasbenem trgu do kolodvor-
ja je bila v soboto dne 3.
marca okrog 10. dopoldne
izgubljena temočnjara...

moška denarnica
z različnimi dokumenti, Pe-
terin odšel, naj jo prodi
napredaj od v poštniški
»Jutra« v Celju, 7542-26

Živali
Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din, Najmanjši
znesek 17 Din.

Pes volčjak
14 mesecev star, in peš-
ka hlača letos napredaj, —
Poudarje na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod »Hilari-
štva«, 7539-27

Psa čuvaja
ovčarja, mladega, prodam
Fofine št. 19, 7543-27

Fazane
cena samice 100, samca
200, Poudarje na oglašni
»Kraj« št. 50 - Dalmarje,
7449-27

1 par 4 letnih navov
2 para 2 letnih proda
oprava Smarjeških Toplic,
Nova mesto, 7499-27

2 čistokrvna petelinca
Rhodanski in Bialer,
proda Ruc, Grosopile,
7477-27

Čistokrvno psico
nizke kranjske pasme, s
rodovnikom, s zvezdami
in rožicami, Ogledali: Costa
na Loko 15, 7612-27

Iirski ovčar
4 leta star z rodovni-
kom, izvrstno čuvaj,
vendar ne popadljiv na
projad, — Poudarje na
Vuk Lacko, nadlovo,
Vrhnikla 31, 7630-27

Harcerje
samice in samice poceni
prodam, Gledaška ul. 7/1
levo, 7715-27

Krasen žrebec
mladen, z rodovnikom, ki
jaha in vozi, napredaj
zaradi odpotovanja, Po-
slednji v sredo pri »Pi-
rogovcu«, 7730-27

Obrt
Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din, Najmanjši
znesek 17 Din.

Gostiln. in kavarn.
obrt
bi oddala, Poudarje na ogl.
oddelku »Jutra« pod »Hilari-
»Koncencija«, 7364-29

Zastoj
Karbo paketi se ne dajo
odkrij, vendar, ki bi bil
nebiten, se ste potraženi
pri trdnici Velepi, Ljub-
ljana, Jermela 25, Trdnica
nudi provizoren prevoz,
krokar, črna kolebarje, po
našoj strani, cca. cenok, Te-
lefon 2708, 7491-30

Slike za legitimacije
izdajajo najhitreje fotograf-
Huber Hugon, Ljubljana
St. Petra cesta št. 25 -
Telefon 3911, 65-50

Mojstrica kozmetike
Slava Gril, Beethovnova
15, parter, desno, neurle-
s specializirani kremami
po najboljši metodi, —
Uspeh si zagaruje, Zmerna
cena, 7562-30

Informacije
Beseda 1 Din, davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din, Najmanjši
znesek 17 Din.

Opozorilo!
Avto svetlobna reklama,
Cenjene interese, opre-
mljena, da z dnem 2. III.
t. l. nastopam kot tih dru-
žinskih gospodinj, podaja,
in prodam, da se v zadnji
danih poročil, id. cenj-
stranke obsejajo naravn-
no, na imenika g. Cirila
Sattlerja, Ljubljana, Lepo-
dvoška 3, Trdnica Ivan ml.,
elektromehaničar, 7529-31

Izjava
Retek Doroteja, tov. de-
lavica, žena, Jelenice, Sar-
sko nabrleje 17, obdaje
in preklicuje nepravilno
Režku Jožetu izrečeno obdol-
žbo o gose Gasperin
Minki in izjavlja, da nista
Tirpin Ivanovi, da nista pri
igranja s ključem glasom
tozbe Kve 34/34 izrekli o
Gasperin Minki inkrimini-
ranih obdolžitev in tudi
nimata poročila, da bi jih
izrekli,
Jelenice, 28. febr. 1934,
Retek Doroteja - Tirpin
Ivanke, 7520-31

Zastopniki
Vzajemnih pomoči
(pomočnih biaga), naj v
posebnem interesu javno svoji
tožben naslov na oglašni
oddelku »Jutra« pod »Hilari-
»Skupne zahteve«, 7578-31

Savjesno
vse l. uspešno potrdova-
nje, na temelju dugogodišnje
prakse, izvirne poudarje
(fakodler iz Jugoslavije)
za dame i gospodinj, Sa-
p dte Vasa podatek i sa-
hijve zavoda za predjo-
vanje Ciril A. F. Kraus,
Budenet V. Arany Janos
34, Dopisivanje u srpsko-
hrvatskom jeziku. (Za od-
govor 10 Din u maršama
priložiti), 7111-31

Pri nakupu
in prodaji
nepremičnin, nudi največje
izbore in posreduje naj-
uspešneje realizacijo, pisar-
na Adamič Albin, Ljubli-
na, Vošnjakova 4, 7575-31

Prihranilo
si potne stroške, ako
sporočite naročila za na-
kup in prodajo valnega
bilaga v Ljubljani, vsem
željam bomo ustregli
največje, Dopise na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Ljubljana«, 7565-31

Izjava
proti odkluc v »Jutra«
z dne 3. marca 1934, —
Podpisana izjavljam, da
nisem nikoli delala jaz
in otroci dolgove na
imetje, katerega sem
opravljala kot oskrbnica,
ampak dolgove za
možem sem plačevala,
Velena Pivk z otroci, —
Ljubljana, Zalokarjeva
ulice 7, 7666-31

Prihranilo
si potne stroške, ako
sporočite naročila za na-
kup in prodajo valnega
bilaga v Ljubljani, vsem
željam bomo ustregli
največje, Dopise na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Ljubljana«, 7565-31

Izjava
proti odkluc v »Jutra«
z dne 3. marca 1934, —
Podpisana izjavljam, da
nisem nikoli delala jaz
in otroci dolgove na
imetje, katerega sem
opravljala kot oskrbnica,
ampak dolgove za
možem sem plačevala,
Velena Pivk z otroci, —
Ljubljana, Zalokarjeva
ulice 7, 7666-31

Prihranilo
si potne stroške, ako
sporočite naročila za na-
kup in prodajo valnega
bilaga v Ljubljani, vsem
željam bomo ustregli
največje, Dopise na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Ljubljana«, 7565-31

Izjava
proti odkluc v »Jutra«
z dne 3. marca 1934, —
Podpisana izjavljam, da
nisem nikoli delala jaz
in otroci dolgove na
imetje, katerega sem
opravljala kot oskrbnica,
ampak dolgove za
možem sem plačevala,
Velena Pivk z otroci, —
Ljubljana, Zalokarjeva
ulice 7, 7666-31

Prihranilo
si potne stroške, ako
sporočite naročila za na-
kup in prodajo valnega
bilaga v Ljubljani, vsem
željam bomo ustregli
največje, Dopise na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Ljubljana«, 7565-31

Izjava
proti odkluc v »Jutra«
z dne 3. marca 1934, —
Podpisana izjavljam, da
nisem nikoli delala jaz
in otroci dolgove na
imetje, katerega sem
opravljala kot oskrbnica,
ampak dolgove za
možem sem plačevala,
Velena Pivk z otroci, —
Ljubljana, Zalokarjeva
ulice 7, 7666-31

Prihranilo
si potne stroške, ako
sporočite naročila za na-
kup in prodajo valnega
bilaga v Ljubljani, vsem
željam bomo ustregli
največje, Dopise na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Ljubljana«, 7565-31

Izjava
proti odkluc v »Jutra«
z dne 3. marca 1934, —
Podpisana izjavljam, da
nisem nikoli delala jaz
in otroci dolgove na
imetje, katerega sem
opravljala kot oskrbnica,
ampak dolgove za
možem sem plačevala,
Velena Pivk z otroci, —
Ljubljana, Zalokarjeva
ulice 7, 7666-31

Prihranilo
si potne stroške, ako
sporočite naročila za na-
kup in prodajo valnega
bilaga v Ljubljani, vsem
željam bomo ustregli
največje, Dopise na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Ljubljana«, 7565-31

Izjava
proti odkluc v »Jutra«
z dne 3. marca 1934, —
Podpisana izjavljam, da
nisem nikoli delala jaz
in otroci dolgove na
imetje, katerega sem
opravljala kot oskrbnica,
ampak dolgove za
možem sem plačevala,
Velena Pivk z otroci, —
Ljubljana, Zalokarjeva
ulice 7, 7666-31

Prihranilo
si potne stroške, ako
sporočite naročila za na-
kup in prodajo valnega
bilaga v Ljubljani, vsem
željam bomo ustregli
največje, Dopise na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Ljubljana«, 7565-31

Izjava
proti odkluc v »Jutra«
z dne 3. marca 1934, —
Podpisana izjavljam, da
nisem nikoli delala jaz
in otroci dolgove na
imetje, katerega sem
opravljala kot oskrbnica,
ampak dolgove za
možem sem plačevala,
Velena Pivk z otroci, —
Ljubljana, Zalokarjeva
ulice 7, 7666-31

Cevčariji!
Kompletno novo orodje z
2 strojnima pod ceno na-
prodaj, Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«, 7336-29

Vse mizarske stroje
za obdelovanje lesa, 1 leto
stare, prodam radi emirne-
ga sluhaja, letosko tudi
nov harmoniji
Dobrajc, Maribor, Tasse-
bachova ulica 21, 7334-29

Pisalni stroj
akora, nov, znamke Under-
wood No. 5, prodam za
poceni cenok, Silligov,
Tavčarjeva 4/III levo,
7492-29

Stroj za ažuriranje
(Spezial-Maschine) in 1 me-
toček za šivalni stroj, ca
1/2 konjske sile, za izme-
njalni tok 110 volt, kupim,
Naslov v oglašnem
»Jutra«, 7412-29

Razkolni stroj
za les e predelavem na
projad, Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«, 7476-29

Poslovni prostor
pripraven za fotografija ali
pisarno, oddam v Wolfovi
ulici št. 12, — Prodam po
žensko kolo
Počasnica v trgovini s te-
leznino Erjavce, 7434-29

Mesariji-izvoznikariji
Stroj za izdelavo, s 1/2 kon-
jske sile, s 2 motorji, s
električnim motorjem, po
novi prodi za poceni cenok,
Naslov v oglašnem
»Jutra«, 7412-29

vina
Anton Šlik izvoze, Gar-
nje Radgona, 1437-29

Moški šivalni stroj
dobro ohranjen Singer teko-
koči prodam, Naslov pove
oglašni oddelku »Jutra«,
7539-29

Motor
10 Ka, prodam, Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra«,
7396-30

Elektromotor
3 PS, »Skoda« 280/220
voltov, nov, ugodno pro-
dam, Naslov v ogl. odd.
»Jutra«, 7650-29

Šivalni stroj
z okroglim bobnikom, ki
šiva neprekinjeno, poceni, po-
ceni, poceni napredaj v
Drobnikovi ulici 2/1 levo,
7702-29

Pisalni stroj
provizorne znamke, v bre-
hennem stanju prodam za
900 Din, Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra«, 7695-29

Sukalni stroj
(Spindelmašine) na 6 vreten,
za sodni in motorni pogon,
prodam, Thale, Ljubljana
VII, Celovška cesta 50,
7722-29

Sivalne stroje
in kolesa
ugodno proda »Prometej«
komercialna trgovina in
posredovalnica za na-
kup in prodajo dobro
ohranjenih predmetov,
Ljubljana, Napoleonov
trg 7, 7041-6

Pridelki
Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din, Najmanjši
znesek 17 Din.

Cca 1000 kg pese in
korenja za krmo
proda Kušar v Zg. Siskl, —
Koozeje 1, 7633-33

Obiščite našo razstavo
OTROŠKIH
VOZIČKOV
Ljubljana 7, Celovška 26
KUKLER & CO.
tovarna otrošk. vozičkov

VENDAR
samo
SCHNEIDER
GLAZBILA
ker so najpopolnejša in najcenejša,
pravo tisoče in tisoče mojih strank
Violine od Din 77,- dalje Havajske gitare,
Gitare - 148,- klavirske harmonike,
Mandoline - 98,- saksofoni, trobne in t. d.
Harmonike - 75,- po najnižjih cenah

NAVEČJA DOMAČA STROKOVNO
ODPREMNA TRVDA GLAZBILA
KRALJEVSKI OVORNI OBOAVITELJ
F. SCHNEIDER
PROIZVOD GLAZBIL IN POTREBŠČINA
ZAGREB, Nikoličeva ul. 12/c
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI

Zahvala.
Ob bridki izgubi predobrega soproga, japana, sina, brata itd., gospoda
JOSIPA BOŽIČA
VIŠJEJGA ZEL. URADNIKA DIREKCIJE LJUBLJANA
se prisrčno zahvaljujemo za vse obilne izkaze sočutja in sojalne izjave, ki smo
jih prejeli. Posebno zahvalo smo dolžni komandantu mesta Ljubljane in ofi-
cirskemu zboru za obilno udeležbo pri pogrebu, godbi drav. divizijske oblasti,
vojni delegaciji pri direkaciji z g. šefom polkov. Nedeljčevićem na čelu, pre-
sedniku obl. odbora JS, pomočniku bana g. dr. Pirkmajerju, predsedniku krajev.
odbora JS gen. tajniku g. Pogačniku in senatorju g. dr. Rožiču, zastopniku
direkacije načelniku g. dr. Faturju, predsedniku okrožnega sodišča g. Keršiču,
godbi in pevcem žel. glasbenega društva »Sloga«, uradništvu direkacije in zu-
nanjih edinic, zastopniku centr. odbora UZČ g. Jugoviču in predsedniku obl.
odbora UZČ g. Hasklavievcu za poslovilne besede ob odprtem grobu, čast. gg.
duhovnikom in številnim darovalcem vencev in šopkov.

Nadalje se zahvaljujemo oficiju g. Cimpermanu za vsestransko naklonje-
nost pri ureditvi pogreba, gđ. Raspergerji za veliko požrtvovalnost v boleznih
ter vsem njegovim prijateljem, ki so nam bili toliko naklonjeni.

Izkrno se tudi zahvaljujemo gg. dr. Merčunu, primariju dr. Blumauerju
in primariju dr. Lavriču ter čast. sestri Jedert za ves njihov trud v boleznih, ki
si so jo pokojniku v toliki meri izkazovali.

Vsem: Bog povrni!

Zalujoča rodbina Božič.

Drevje
Kompletno novo orodje z
2 strojnima pod ceno na-
prodaj, Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«, 7336-29

Najceneje kupite
sladko gorsko seno, 1500
in 2000 kuroso in ri. so
ha bukova drva, ter stari
in nova vina pri Fr. Cej-
ko, Slovenjgradec,
8327-38

Pozor!
Vina
Prodam večjo množino
novega in starega, last-
nega pridelka. Naslov
v ogl. odd. »Jutra«,
7029-33

Hmelovke
ima napredaj Uprava ve-
leposredstva Krumpker, po-
šta Dob pri Domžalah,
7248-38

Orehe
po Din 7.50 kilogram —
krompir
po 75 par kilogram — in
sadna drevesa
dobjite pri Kmetijski dru-
žbi v Ljubljani,
7388-33

Vrednote
Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din, Najmanjši
znesek 17 Din.

Srebrne krone
Staro zlato in srebro
kupa je rafinerija dragih
kovic v Ljubljani Hirska
ulica št. 36 - vhod iz
Vidovanske ceste (pri g.
Šušter M. Eina), 70

Vsakovrstno zlato
kupa je po najnižjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Zlato, srebro, platin
kupa je po najnižjih cenah
MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

PHILIPS 1938
RADIO NARODU!
Odložili smo se, da radio 100% populariziramo in radi tega
vam stavimo naš aparat tipa 938, ki sprejema tudi AME-
RIKANSKE postaje, na razpologo, in sicer na
18 MESEČNE OBROKE OD DIN 210.—
oziroma Din 220.— za isti aparat z vdelanim supresorom.
Poleg vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške
postaje.

Največja radio industrija sveta PHILIPS RADIO zastopstvo
H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova 6
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK.

Šunke
domače, in suho meso dobite najcenejše pri
M. MILAN GEORGJEVIĆ & SIN
Tovarnik (Srijem)
Hitite dokler trajajo zaloga, 2761

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

IZJAVA
S tem izjavljamo, da g. Baudaž
Valentin ni več naš zastopnik in
nima pravice do prodajanja in ne
do inkasiranja za našo tvrdko.

PHILIPS 1938
RADIO NARODU!
Odložili smo se, da radio 100% populariziramo in radi tega
vam stavimo naš aparat tipa 938, ki sprejema tudi AME-
RIKANSKE postaje, na razpologo, in sicer na
18 MESEČNE OBROKE OD DIN 210.—
oziroma Din 220.— za isti aparat z vdelanim supresorom.
Poleg vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške
postaje.

DRUŽABNIKE
ali finanširje za prvovrstno zelo rentabilno
trgovsko podjetje se išče. Potreben kapital
šest do osemsto tisoč v gotovini. Sodelo-
vanje ni pogoj. Sigurnost in velika renta-
bilnost vloženega kapitala zagarantirana. Res-
ne ponudbe pod »Rentabilnost« na oglašni
oddelku »Jutra«, 2078

Damske pomladne plašče
nudi po zelo nizkih cenah, in sicer: sporten
plašč, reklamna cena 175 Din, eleganten sport-
ni plašč 350 Din, trendovski v novih fazah
iz najfinjšega Diagonala 350 Din, temno modri
in črni plašč od 450 Din, kakor tudi damske
obleke, sportna krila in bluze po najnižjih cenah.
F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25.
Lastna izdelovalnica za damsko konfekcijo! —
Plašči se delajo tudi po meri! Oglejte si iz-
ložbo! 2069

Veliko izbiro blaga
za moške in ženske obleke, v dobri kakovosti in najnovejših vzorcih,
najdete po ugodni ceni v obče znani, preko 60 let obstoječi veletrgovini
R. Miklauc „Pri Škofu“
Pred škofijo 3 LJUBLJANA Lingarjeva ul. 3

Najstarejše in najsolidnejše podjetje:
C. PICKEL
tovarna cementnih izdelkov, d. z o. z.
nudi po konkurenčnih cenah:
betonske cevi, stopnice, raznovrsten umetni
kamen za tlak, cement, apno, kameninaste
cevi, ploščice za oblaganje sten, strešno
lepenko, izolacijske plošče, asfalt i. t. d.
Le prvovrstno, najboljšo blago!
Tovarna: Maribor, Koroščkova ulica 39 — Vrbanova
ulica št. 60

Poziv k vpisovanju
AKCIJ INVALIDSKE ZADRUGE, A. D.
Invalidska zadruga a. d. v Beogradu je na temelju sklepa zbora akcionarjev od
1. marca 1931. in odobrenja g. ministra za trgovino in industrijo P

A. Christl:

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

»A kdo je umoril mojo ubogo Ruth? In kdaj se je zgodil umor?«
 »Zločin sta obadva skupaj pripravila. Knighton je imel tisti dan za vas opravka v Parizu. Nekje na pariški pasni progi se je vzpel na vlak, ki vozi tam čisto počasi in se celo nekajkrat ustavi. Gospa Ketteringova se je gotovo zavzela nad njegovim nepričakovanim prihodom, a sumljiv se ji ni mogel zdeti. Morda jo je na kak način pripravil, da je pogledala skozi okno, in ji od zadaj zadrnil vrstico okoli vratu; v nekaj trenutkih je bilo vse končano. Nato sta zaprla vrata oddelka in zanesla truplo v sosednji oddenek. Knighton je skočil z nakitno skrinjico z vlaka. Ker je bilo obče mnenje, da se je zgodil umor šele kakih dvanajst ur pozneje, je bil popolnoma varen. Njegova izpovedba in razgovor domnevne gospe Ketteringove z uslužbencem v spalnem vozu sta bila za skrivko neoporečen alibi.

Na Lyonski postaji je kupila Ada Masonova košarico z jestvinami, se nato spet zaprla, hitro smuknila v gospejino obleko in si pridrla obkraj glave rdečkaste kodre, ki jih je bila nalašč vzela s seboj. Ko je nato prišel sluga postiljat, mu je povedala znano bajko, da je pustila spletično v Parizu; med tem, ko je pripravljaval posteljo, je gledala skozi okno, tako da je bila s hrbtom obrnjena proti hodniku in proti vsem, ki so hodili po njem mimo. Ta previdnost je bila velikega pomena, zakaj, kakor vemo, je bila med potniki tudi miss Greyeva, ki bi bila gotovo pod prisego izpovedala, da je ob tem času videla gospo Ketteringovo še živo.

»Nadaljujte,« je rekel van Aldin ves presunjen.

»Preden je prišel vlak v Lyon, je Ada Masonova položila gospejino truplo na posteljo, slekla pokojnično obleko, jo skrbno zložila na znožje postelje, oblekla moško obleko in se pripravila, da zapusti vlak. Ko je Derek Kettering stopil v ženin oddenek in jo našel, kakor je mislil, sladko spečo, je bila Ada Masonova skrita v

sosednjem oddelku in je čakala prilike, da bi neopažena zapustila vlak. V Lyonu je igrala potnika, ki se hoče nasopsti hladnega zraka. V trenutku, ko je ni nihče opazoval, je hitro skočila na drugi pločnik in se s prvim vlakom vrnila v Pariz v hotel »Ritz«. Kaka druga Knightonova pomagalka je bila že prejšnji večer zapisala njeno ime v hotelski spisek. Tako ji ni bilo treba nič drugega kakor mirno počakati vašega prihoda. Nakita seveda ni bilo pri njej. Knighton ga je nesel v Nizzo, ne da bi se mu bilo le količjak bati razkrikanja. Predaja draguljev Papopoulu je bila seveda zdatnaj dogovorjena. Primesla mu jih je Ada Masonova. Skratka, podjetje je bilo dobro premišljeno in brezhibno izvršeno. Drugega se od markiza, ki je mojster v svoji stroki, tudi ni bilo nadejati.

»Tedad res mislite, da je Knighton tak prekanjen zločinec?«
 Poirot je pokimal.

»Ena izmed najdragocenejših lastnosti tega gentlemana je bilo njegovo ljubeznivo, skromno vedenje, ki mu je nehotе vsak zaupal. Tudi vi ste se mu dali preslepiti, gospod van Aldin, ko ste ga vzeli za tajnika, čeprav ste ga poznali šele nekaj dni.«

»Prav nič vsiljivo se ni potezal za službo,« je vzkljnil milijonar.

»Vse je bilo zelo pretkano napeljeno — tako pretkano, da je dolgo časa vodil za nos moža, čigar poznanje ljudi je vsaj tolikšno kakor vaše, gospod van Aldin.«

»Pregledal sem tudi podatke o njegovi preteklosti. Povsod so mu dali kar najboljša izpričevala.«

»Seveda, saj to je spadalo k stvari. Kot Rikard Knighton je živel neoporečno, v vsakem oziru spodobno življenje. Bil je iz dobre hiše, imel je izvrstne zveze, v vojni je hrabro storil svoj dolžnost, skratka, bil je vzvišen nad sleherni sum; ko sem pa zbiral podatke o skrivnostnem markizu, sem našel marsikaj podobnega. Knighton je govoril francoščino kakor pravi Francoz. V Ameriki, na Francoskem in v Angliji je živel natanko ob tistih časih, ko je tam »deloval« markiz. Zadnje, kar je bilo slišati o markizu, so bile široko zasnovane tatvine draguljev v Švici — in v Švici ste se vi seznanili z majorjem Knightonom, baš ob času, ko so se začule v

poučenih krogih prve govornice o tem, da mislite postati lastnik slovečih rubinov.«

»A čemu je bilo treba umora?« je zamrmral van Aldin ves potrt. »Prevečan tat bi bil pač lahko ukradel dragulje, ne da bi se bil zapisal vešalom.«

Poirot je zmajal z glavo.

»To ni prvo krvavo dejanje, ki ga ima markiz na vesti. Ta človek je morilec iz nagona. Razen tega pa ni izmed tistih, ki puščajo dokazila za seboj. Mrlič ne morejo ničesar povedati!«

Markiz je bil prevzet od nepremagljive strasti za skrivne in zgodovinsko zanimive dragulje. Njegov načrt je bil zdatnaj zasnovan, ko se vam je vtihotal za tajnika in dobil svoji pomagalki službo pri vaši hčeri. To, da so dragulji namenjeni gospe Ketteringovi, mu je bilo seveda že od kraja jasno. Ni se mu zdelo nevedno, poizkusiti, da bi skrajšal dolgo in težavno pot; zato je našel nekaj apašev, ki naj bi vas oropali tisti večer, ko ste kupili dragulje. Načrt je izpodeltel, kar markiza menda ni Bog si ga vedi kako iznenadilo. Na Rikarda Knightona sum tako ni mogel pasti. A kakor vsi veliki možje — in markiz je bil po svoje velik mož — je imel tudi on slabosti. Zaljubljen se je v gospodično Greyevo, in ko je videl, da je naklonjena Dereku Ketteringu, se ni mogel upreti izkušnjam, da bi obrnil sumnjo nanj, ko se je ponudila prilika. In zdaj, gospod van Aldin, vam moram povedati nekaj zelo čudnega. Gospodična Greyeva ni fantastična natura, a vendar je trdno prepričana, da je nekega večera v kazinskem parku v Monte Carlu začutila navzočnost vaše hčere. Tik poprej je imela s Knightonom dolg pogovor. Prepričana je bila, da se pokojnica na vso moč trudi, da bi ji nekaj razodela, in mahoma je začutila, da obstoji to razodetje v tem, da je Knighton morilec! Ta misel se je zdeli gospodični Greyevi tako blazna, da je ni povedala živi duši, a vendar je bila tolikanj prepričana o resničnosti te misli, da se je ravnala po njej. Izpodbujala je Knightona v njegovem snubljenju in se nasproti njemu delala, kakor da bi bila prepričana o Derekovi krivdi.

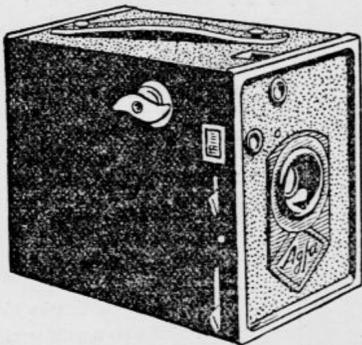
»Čudno,« je rekel van Aldin.

POZOR!

NAGRADNO TEKMOVANJE!

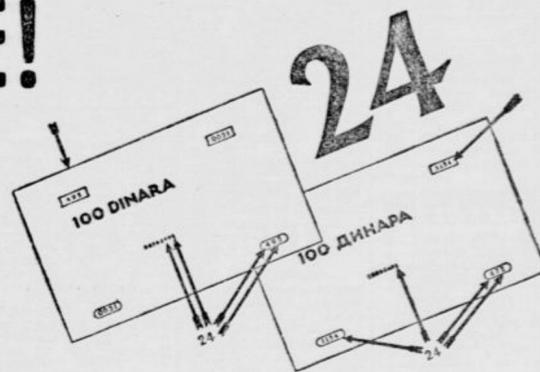
Če hočete dobiti nagradno

Agfa-Box kamero št. 24,

najdite bankovec po sto dinarjev, ki v svojih številkah vsebuje cifre 2 in 4 tako, da morete sestaviti številko 24.

Pojdite s tem bankovcem do kakega fototrgovca, pa Vam ga bo zamenjal z

Agfa-Box

kamero velikosti 6 x 9 cm.

Ta mali izvrstni aparat vsebuje vse prednosti moderne tehnike in to: dobro optiko, enostavno manipuiranje, splošno dobre rezultate tudi pri začetnikih, posebno pri uporabi najobčutljivejšega Agfa Isochrom filma.

HITITE!

Nagradno tekmovanje traja samo kratek čas.

Pred nakupom si ogledajte veliko razstavo otroških in igračnih vozikov, stolic, holerderjev, malih dvokoles, tričkljev, avtomobilov, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne

»TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4 Ceniki franko.

PERJE kg Din 7.—, 10.—, čohano 16.—, 24.—, 32.—, belo čohano, gosje s puhom kg Din 36.—, 48.—, 64.—, 84.—, beli puh 150.—, Blazine polnjene 40x50 Din 10.—, 60x80 Din 27.—, 35.—, Pernice polnjene 120x180 Din 90.—, 135.— z roznato ali modro angino. Vzorec brezplačno. Naročila preko 350.— Din pošljemo franko. Posteljne odeje, prvovrstne, poceni v veliki izbiri. Odprema po povzetju. Ne odgovarjajoče blago zamenjamo ali vrne-mo denar. 267

„POSTELJINA“ H. Weiss, Zagreb, Ilica 76

Tovarna POHIŠTVA
 I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

prporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI
 od 11. do 18. marca 1934.

SVETOVNI VELESEJEM
 na katerem so zastopani narodi in države

ZNIŽANA VOŽNJA
 za brze vlake in navadne vlake:

Jugoslavija	25 %
Češkoslovaška	50 %
Avstrija	25 %
Madžarska	25 %

Opozarjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Češkoslovaški: prej 33 odstotkov, sedaj pa 50 odstotkov popusta.

POJASNILA IN LEGITIMACIJE daje:
 »ALOMA COMPANY«, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 2.
 ČESKOSLOVAŠKI KONZULAT.
 PUTNIK, Gajeva ulica za nebotičnikom.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Lipski pomladni sejem 1934
 ZACNE 4. MARCA

33 1/2% popusta v vožnji na nemških železnicah!

VSA OBVESTILA DAJE:
 ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Dvořakova 3-II.
 ali
 ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA, BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 33

»Fitonin« preizkušeno zdravilo za rane, hraste, lišaje, ture ter druge kožne bolezni, poškodbe opekline, oparjena mesta, odprtine, ozebljene l. t. d.

Vsem onim, ki bolujejo na teh ranah, rabi »Fitonin« kot izredno sredstvo, kar je dokazano in ugotovljeno po naših zdravniških in zdravstvenih institucijah, da zanesljivo in naglo zaceli tudi najbolj stare kronične rane. »Fitonin« odpravi oteklino in neprijeten duh rane ter omili bolečine že v početku zdravljenja.

Bili so primeri, da so bile take rane stare preko 20 let, a z uporabo »Fitonina« so se zacelile v ne polnem mesecu dni. »Fitonin« je priporočljiv tudi pri poškodbah, okvarah, opeklinah, oparjenih mestih, ker prepreči infekcijo, ustavi krvavljenje in zelo naglo zaceli rane.

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenice 250 gr za Din 20.—, velika steklenica 1000 gr za Din 60.—. Ako je ne dobite v prodajalni, potem jo naročite pri »Fitonin« dr. v o. j., prometni oddelek, Zagreb, post. prev. 78. Ako naročite po povzetju 2 mali ali 1 veliko steklenico (manj se ne pošilja) tedaj je strošek za poštno 10 Din, toda če »Fitonin« pošljete denar nanesje na »Fitonin« dr. v o. j., post. šek. konto št. 37.737 v Zagrebu, tedaj PRIHRANI VSAKDO STROŠKE ZA POŠTINO.

Brezplačno pošljemo poučno knjižico št. 14 vsakomur, ki jo zahteva. 12346
 Dov. od min. pod št. št. 611 od št. IV. 1933.

POMLADITE SI SVOJ Radio aparat

Pri nas si lahko nabavite najnovejše PHILIPS ELEKTRONKE PROTI TEDENSKEMU ALI MESEČNEMU ODPLACILU Brez velikih izdatkov imate NOV APARAT

Tehnično posvetovanje brezplačno na razpolago Sprejemanje v popravilo vseh vrst aparatov

Suttner, Ljubljana 8
 Aleksandrova cesta št. 6 — Palača Dunav

Umetna gnojila in semena
 za pomladansko setev, Vam nudi po nizkih cenah Gospodarska zveza v Ljubljani, Tyrševa cesta 29 2028

Premog drva in KARBO PAKETI
 pri IV. SCHUMI Dolenjska cesta Telefon 29-51

ODDAJA RESTAVRACIJE

Uprava ljubljanskega velesejma oddaja v najem za čas svojih prireditev na vinskem in jestvinskem oddelku restavracijske prostore in sicer veliki restavracijski paviljon s kuhinjo in pritliklinami in dancing ter vrt pred objekti.

Vse informacije daje urad velesejma.
 Ponudbe sprejema uprava velesejma od 20. marca 1934. 2742